

Karel Makoň

Otázky a odpovědi

III. díl

1981

Autor zakazuje jakékoliv úpravy textu (včetně gramatických)

Je nějaký recept na následování Krista, který by vedl až na konec cesty?

Nejste jediný, který mi klade tuto otázku, a proto jsem dosud na ni neodpověděl. Sama otázka zanedbává několik výhrad, o kterých jsem často mluvil.

Nejvýznamnější výhradou je skutečnost, že Ježíš si šel pro každého člověka tam, kde on byl, čili přiblížil se k jeho východisku a přímo odtamtud ho vedl.

Dá se tedy říci, že předpis je jediný - Hledejte především království nebeské a vše ostatní vám bude přidáno.-, ale jeho použití je přerůzné, a to především v oblasti sebezáporu. Tam se odevždy dělaly největší chyby. Uvedme aspoň dvě krajní východiska:

1. Předpokládejme, že někdo je ochoten hledat království boží (nebeské) především (to je předpoklad velmi odvážný), pokusme se mu poradit, jak má vyloučit chyby v sebezáporu. O tom podává Ježíš Kristus zevrubný návod a jistě že ne nadarmo. Můžeme omluvit všechny své předchůdce, kteří tento návod ze života Ježíše Krista nevyčetli, protože si ani netroufali jej tam hledat.

2. Druhým krajním východiskem je postoj ateisty, který není ochoten přijmout existenci Boha, jak je předkládá víra, za to však by rád přišel na kloub lidské existenci. Není spokojen s polovičatými odpověďmi, které mu poskytuje dnešní stav vědy. Tomu nezbyvá nic jiného než připsat ke dnešní a už několik tisíc let staré neotice (gnoseologii) další kapitolu poznání. Jeho východisko se dá charakterisovat takto: "Způsob, jaký dosud poznáváme, je nedostačující. Je možno rozšířit vědomí a obohatit způsob poznání?" Je-li jeho touha po poznání podstaty života a vědomí tak silná, že stojí před ostatními tužbami, splňuje se tím Ježíšův požadavek "hledejte především království boží" a i jemu je pak vše ostatní přidáno.

V jeho životě nastoupí řízení, o kterém nebude pochybovat, že není z něho, protože toto řízení zahrne do sebe pomoc lidí, kteří nebudou nic vědět o jeho snaze a přesto jí budou přísluhovat tak, jako by byli o ní nejlépe poučeni. Tak budou vypadat jeho první zkušenosti, které nebudou pocházet z oblasti víry. Tomuto člověku nebudu v tomto článku přímo odpovídat, protože nechci napsat celou knihu. Bude-li však číst návod pro věřící, v němž se přihlíží k jeho východisku, najde v něm všechny nepřímé narážky

na cestu nevěřícího. Měl bych mu prozradit, že totiž já jsem šel právě jeho cestou, tj. cestou nevěřícího, a že se mi nikdy nechtělo něčemu věřit, o čem jsem se nepřesvědčil.

A nyní k prvnímu východisku. Při něm právě jako při druhém je možná celá škála variant, ale ani o těch se nebudu zmiňovat, abych se neodchýlil od tématu, daného otázkou.

Základem celé cesty je myšlenka, kterou je třeba uvést do života:

Člověk od chvíle narození byl ovlivňován jednostrannou výchovou k tomu, aby dokázal žít v tomto světě a v jeho lidem známém rámci. Lidé, vychovávající dítě, jsou si výhradně vědomi toho, že se dítě musí naučit plnit tytéž funkce, jaké v životě plní dospělí. V tomto směru vychovatelé zaměřují všechnu péči o dítě od prvního dechu dítěte. A tak se stává, že dítě v sobě rozvine to, čemu jinak říkám automatismus (1), a nic více. To je v nejlepším pořádku, až na to, že je v člověku zabudován další automatismus (2), který zůstává neoživen, nebo lépe řečeno, je ožívován jen nouzově a okrajově, nepatrně spánkem, když se unaví funkční cesty automatismu (1). Částečná funkce automatismu (2) je umožněna v tomto případě tím, že část sil probíhajících cestami, jež oživují automatismus (1), je odvedena do automatismu (2) a automatismus (1) se ocitá ve stavu částečného útlumu. Prostě je mu odňata část náboje. Tento náboj přeplývající do automatismu (2), stačí jen k jeho uchování. Spánek je moudré zařízení, které uchovává automatismus (2) ve stavu minimálního života, tj. ve stavu pohotovosti pro jeho skutečné oživení (nabízí se zde příměr o spórách bakterií).

Víme, že automatismus (1) slouží k tomu, aby přetrvávaly všechny funkce v našem těle, které nás udržují při životě, přestože na ně nemyslíme, vědomě je neřídíme, jen pro ně provádíme obslužnou činnost tím, že jíme, pijeme a že se pohybujeme tělesně i duševně.

Celý návod je obsažen v Ježíšově životě tak, aby se člověk naučil žít automatismus (2) tím způsobem, že by fungoval v bdělém stavu. Jeho hlavní funkcí zpočátku je rozšiřovat vědomí a navazovat mimotělesné spojení, čehož je zapotřebí, aby samotný automatismus (2) byl trvale při životě. Protože "krmení" automatismu (2) je obdobné krmení, které se poskytuje člověku, aby žil,

a) můžeme tento druh stravy, který slouží k rozšiřování vědomí, přirovnat k jídlu a pití, tj. k něčemu, čeho je třeba jen občasné, třebaže pravidelně,

b) a ten druh stravy, který slouží k pobytu "v novém ovzduší," můžeme přirovnat k dýchání. Dokud se člověk nenaučí dýchat ve světě rozšířeného vědomí, může tam pobývat jen dočasně, pokud mu stačí dech převzatý od automatismu (1). To je podstata extatických stavů a veškerého druhu osvícení. Ježíš svým životem mistrně učí přijímat a asimilovat obojí druh "potravy" automatismu (2). Lehkomyslně by se dalo usoudit, že více je třeba dechu a prostředí, ve kterém se dá dýchat, než jídla a pití. Ono však je zapotřebí obojího stejně, protože jedno není zastupitelné druhým. A to platí v oblasti života obou automatismů.

a) Je třeba činnosti, která podněcuje funkce automatismu (2),

b) a stejně tak živého těla, které soustavně transformuje sílu do něho přitékající, a náboj, vznikající z této transformace, přiděluje vědomí tak, aby pro nás existovalo.

Kdybych chtěl postupovat přesně vědeckou cestou, definoval bych napřed lidské tělo a pak lidskou činnost, aby bylo možno v dalším výkladu rozlišit tělesné od "nebeského" a lidskou činnost od "nečinnosti", která pro zevního pozorovatele budí dojem vrcholné činnosti přesahující rámec lidských zkušeností, a pro jeho nevědomost se jeví jako zázrak.

Dopouštím se však vědomě této nedůslednosti, abych se neztratil v definicích a mohl rychle přejít k věci, jak je únosné pro článek omezeného rozsahu. Mám přítom na mysli, že během výkladu přisoudím - pro někoho možná objevně - jak lidskému tělu tak i lidské činnosti vlastnosti, které se neprojeví při útlumu automatismu (2).

Už ve spánku se snem, při kterém automatismus (2) aspoň živoří, neboť se přizívuje při automatismu (1) - vlivem jeho menší spotřeby energie-, už tam vznikají nová ztotožnění našeho já s tělem, které si buď představuje nebo které existuje v jiné dimenzi než v jaké žijeme v bdělém stavu.

Už tam lidská činnost nabývá dalších vlastností, protože se tam dorozumíváme obsahem mysli, nikoli jen slovem, můžeme se tam přemisťovat letem atd. Ale ani o spánku se nebudu dále šířit, protože ve stavu spánku není řešení toho, kam můžeme pomocí těla dospět. Řešení je v bdělém stavu a ve stavu rozšířeného vědomí za bdělého stavu.

Dalo by se říci, že rozvinout automatismus (2) se děje za obdobných podmínek jako před tím, od počátku našeho pobytu v

těle, kdy probíhalo postupné ožívání a pronikání automatismu (1) do zevního dění.

Jako se malému dítěti nesmí podávat příliš silná strava, tak také tomuto automatismu (2) je třeba podávat stravu úměrnou jeho rozvoji, ba je nutno zpočátku svádět opravdový boj o to, abychom jej udrželi při životě.

K následujícímu přehledu o způsobu následování Krista je třeba ještě předeslat toto:

1. Celý přehled je zkonstruován podle historie Ježíše Krista jako by jeden stupeň následoval za druhým a jako by se člověk nevracel svým myšlením a jednáním někdy zpět. Tomu tak není, proto je také možné, že

2. člověk skokem se ocitne někde mnohem výše než kde byl před tím a

3. podobným skokem (pádem) bude muset znovu začínat používat prostředky nižších stupňů, aby se vůbec mohl vrátit na vyšší úroveň. Tohle by měl provádět bez zneklidňování, trpělivě a **bezodkladně**, jakmile je toho zapotřebí.

4. Velké skoky nahoru jsou poznamenány extazemi. Ty jsou vlastně jakýmsi druhem exaltace, která jako každá jiná je odsouzena k odeznění.

5. Sestupy dolů nemohou vést nikdy níže než na úroveň, na které je lidská přirozenost, a odtamtud je vždycky možný nový vzestup.

6. Předpokládám podle zkušenosti ze chvíle, kdy jsem se vzdal života, že život Ježíše Krista nezačíná narozením v Betlémě, nýbrž pro nás lidi začíná být psán někde v Chaldeji, kde Hospodin zjevil Abramovi-Abrahamovi své úmysly a odvedl jeho národ do Palestiny.

7. Podle téže zkušenosti předpokládám, že život Ježíšův nekončil nanebevstoupením, nýbrž jím se vrátil na úroveň, na které se nacházel Kristus dříve než sestoupil do těla Ježíšova. Tím se celý život Ježíše Krista stává předobrazem naší cesty od Boha k člověku a od člověka k Bohu, a proto se dá následovat.

8. Ježíš Kristus představuje nejvyšší smysl lidského života, a to

a) cestu přes lidství k Bohu,

b) pravdu jako pomalu se vrozující do stvořeného dlouhým vývojem,

c) život jako existenci, která je věčná, přestože člověk si z ní uvědomuje jen ohraničenou část a tím v něm vzniká dojem, že život začíná narozením a zaniká smrtí. V židovském národě neexistoval ani okamžik, kdy by v něm nežil někdo, příslušník tohoto národa, který si byl vědom těchto souvislostí.

9. Proto nebylo třeba prorokovat, co se stane. První proroci byli lidé, kteří zažívali skutečnost bez hranic časoprostorových. Dejme tomu v Eliáši se Ježíš narodil, učil, vstoupil na kříž, vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa, a proto Eliáš věděl, že cesta, kterou sám prošel, bude také cestou Ježíšovou. Tak se stalo, že Ježíš nenapodoboval cestu proroků, ale oni napodobovali blízce nebo vzdáleně cestu Ježíšovu. Nikdy se však nedostali dále než k podobnosti, a to je i náš úděl. Podobnost ta mohla být dokonce tak vzdálená, že ve své cestě dlouho nepoznávali konkrétního Ježíše, jako Šavel před svým obrácením na Pavla.

10. Přesto podobnost naší cesty s Ježíšovou je tak velká, že každý člověk se může řídit Ježíšovým příkladem, ať v něj věří či nikoliv. Nestavte své následování jen na víře, nýbrž především na faktech, kterými si cestu postupně prověříte. V Ježíšově životě jsou obsaženy všechny universálně platné principy cesty od začátku až do konce.

Život Ježíše Krista mluví opravdu o nejvyšším smyslu lidského života, neporovnatelného se životem kteréhokoliv jiného živého těla.

11. Nuže, k tomu, kdo nevěří v Ježíše Krista a v Boha vůbec, budu mluvit jen o nejvyšším smyslu života, o kterém se chce nevěřící přesvědčit experimentem, který svleče z osobního příkladu Ježíše Krista a bude jej provádět jen podle naznačených principů. Dojde ke stejným důkazům jako věřící a pak už půjde od důkazu k důkazu tak, jak šli Ježíšovi učedníci.

Dokud měli před očima důkazy, dokázali jít, jakmile je neměli nebo jakmile je události přesvědčovaly o opaku, zastavili se. To se stalo před křížem Ježíšovým, neboť až na jednoho z nich nemohli pochopit smysl toho, co se s jejich učitelem dělo.

12. Kříž je symbolem přechodu z kteréhokoliv řádově nižšího stavu do stavu řádově vyššího a též opačného sestupu. Ta těžkost téměř na každé cestě vzniká a je třeba s ní počítat, nenechat se jí odradit. Na cestě dále naznačené jde člověk proti proudu, někdy proti peřejím ke prameni života.

13. Toto podobenství by však nebylo úplné, kdybychom si neuvědomili, že přitom jdeme jednou a toutéž cestou a že ji pro sebe opravdu budujeme, takže jdeme-li po ní znovu a znovu, je

stále schůdnější a známější. Přímo můžeme říci, kdy jsme tam byli, že jsme tamtudy už šli kudy zítra znovu půjdeme. Člověk buduje most, po kterém nakonec budou přecházet za jeho pomoci i jiní. Most ten má mnoho opěrných sloupů, a o těch sloupech budu mluvit, o ničem jiném.

Můžete je pojímat jako důkazy nebo jako milost podle svého založení, ale na jedno dbejte: Na žádném sloupu si nestavte dům ani stan proti nepohodě, raději se vracejte odkud jste vyšli, než abyste se zabydleli na mostě. Buďte bez starosti, ve východisku se už nebudete cítit jako doma, jako dříve, kdežto na kterémkoliv sloupu mostu byste se mohli cítit povznesenými nad těmi, kteří se nedostali ani tam a hledí na vás závistivě ze břehu, ze kterého jste vyšli.

14. Smiřte se se symbolikou mluvy. Se symbolismem se už museli smířit matematici, fyzici, chemici a další.

Kdyby se neopírali o přijatou symboliku, nic by nevypočítali, nikam by nedospěli, nic nového by neobjevili. Nemůžeme si počínat jinak než vědec ve kterékoliv exaktní vědě. Jenže tato naše věda je prožívána, není pouhým počtem, a proto nese znaky prožitku. To jsou ony mostní sloupy, na kterých se nemáte zastavovat. Když se žák naučil po sečítání a odečítání násobit a dělit, může zažívat velké uspokojení, dokud nezjistí, že jiní umocňují a odmocňují, a pak jiní zase ještě logaritmují a tím dospívají k výsledkům mnohem snáze a dokonce k takovým, ke kterým by byli dřívějšími způsoby vůbec nedošli. Jak málo je potom těch, kteří se naučili derivovat a integrovat. Ti, ohlédnou-li se zpět, vidí mnohé sedět na sloupu se znalostí sečítání a odečítání, další na ostatních sloupech, o kterých byla řeč. Jen ať si nemyslejí, že jejich vyšší matematika je něčím víc než sloupem, na kterém se rovněž nemají usadit.

(Kdo už se vyzná v mé symbolice, ví, že jsem právě mluvil o postupném učení se nic nedělat z toho, co se dříve muselo dělat pracně, a jinak by to nebylo bývalo šlo.

Dříve než budeme sledovat jednotlivé kroky návodu k následování, budeme si definovat dvě věci. **Cíl cesty a sebezápor.**

Cílem cesty je věčný život namísto toho krajíčku života, který prožíváme zde na světě od narození do smrti.

Není těžko pochopit, že království boží nebo nebeské není nic jiného než věčný život, který Ježíš nabízel svým následovatelům.

Řekl také, že jeho království není z tohoto světa.

Z toho lidé tehdejší doby usoudili, že život věčný bude probíhat na jiném místě než na Zemi.

To sice neřekl, ale protože mluvil o nebesích, domnívali se, že toto království se nachází někde nad nimi na nebi.

Pojem vesmíru ještě také neznali, nedá se tedy říci, že si mysleli na nějaké místo ve vesmíru. Ale na tom by nám nemělo záležet, protože se k jejich názoru nemůžeme připojit. Odhlédneme-li od podobenství o posledním soudu, které není podobenstvím o království nebeském, nýbrž o přeměně stavu, ve kterém se člověk nachází, i jinde ve výrocích Ježíšových se shledáváme se symbolem místa (na pravici na levici, v nebi, obdobný je výrok v Mt 14,28 aj.) Ježíš zcela v intencích Starého zákona aby mu tehdejší lidé rozuměli, všechno lokalizuje a zosobňuje. Není však těžko poznat, že jeho podobenství o království božím či nebeském svědčí o něčem zcela jiném než o místě. Definuje toto království např. jeho **mocí**. Je to moc úplně jiného druhu než moc mocných tohoto světa. Ježíš řekl např.: *"Nebeské království je podobno hořčičnému zrnku, které člověk vzal a zasel na svém poli. Ono je sice nejmenší mezi semeny, ale když vyrostе, je větší než všechny rostliny a stává se stromem, takže přilétají nebeští ptáci a usedají v jeho větvích."* (Mat. 13, 31-32).

Jaké podivné znaky moci království nebeského zde Ježíš líčí, když vlastně říká, že je to moc **vydaná na milost člověku**, zda ji použije tím, že ji zasadí, nebo nepoužije, když ji nechá ležet ladem. Nepřipadá vám, že tento Ježíšův výrok patří k jinému Ježíšovu výroku: "Království boží násilí trpí a násilím je dobýváno?" Pak ovšem máme právo mluvit o tom druhu násilí, **jímž je dobýváno**.

Ježíš tedy prozrazuje, že člověk má k dispozici nepatrné semeno, nejmenší mezi semeny (a dá se předpokládat, že Ježíš dobře věděl, že hořčičné semeno není ani zdaleka nejmenší mezi semeny a že nevyrostе v opravdový strom. Chtěl zdůraznit, že symbolicky znázorňuje jiné semeno, které je právě nejmenší, ba dokonce bezrozměrné, a přesto je v něm skryta obrovská přetvořující moc.)

Mohli bychom si všimnout jiných podobenství a jiných znaků království nebeského, ale my zatím projdeme jen tu jejich část, která nejlépe vyhovuje vysvětlení prvního kroku.

Na tomto kroku nám stačí vědět, že člověk má k dispozici moc v podobě nejmenšího ze všech semen a má ji převést do

rostliny věčného života. Člověku je dán tento zárodek věčného života už při narození (proto mohl Ježíš říci "bohové jste"), ale člověk jej nezasazuje do země, rozumějte do své tělesné podstaty, nýbrž jej v ní bez povšimnutí přechovává. Aby si vůbec mohl počínat jinak, musí jej hledat a nalézt. Vizte další podobenství:

"Podobno je království nebeské pokladu skrytému v poli. Člověk, který jej nalezne, zakope ho, a pln radosti z něho, jde, prodá vše co má, a ono pole koupí." (Mat. XIII, 14).

Tímto podobenstvím jsme se dostali ve výkladu hodný kus cesty kupředu. Dovídáme se, že **království nebeské je zvláštní druh poznání**, které může člověk nabýt. Takové poznání se mu jeví tak vzácné, že přestane vlastnit cokoli = prodá vše, co má, zbaví se vlastnictví.

Možná, že vám připadá, že Ježíš radí, abychom, jakmile nabudeme toto poznání, prostě je začali vlastnit namísto všeho, co považujeme vedle něho za méněcenné. Aby zabránil tomuto dojmu, Ježíš vyslovil celou řadu jiných podobenství, v nichž dokresluje úlohu člověka a království nebeského, aby tím varoval před ukvapeným úsudkem. Není správné očekávat v jednom podobenství celou definici království nebeského. Proto podobenství bylo předloženo více.

Z dalšího podobenství o nebeském království se dovídáme, jak je tomu s tím nevlastněním nebo výměnou méněcenného za drahocennější.

"Opět je podobno nebeské království síti spuštěné do moře, která zahrnuje všechny druhy (ryb). Když se naplnila, vytáhli je na břeh, posadili se a dobré ryby vybrali do nádob, špatné však vyhodili. Tak bude při skonání věků: "Vyjdou andělé a oddělí od spravedlivých a uvrhnou je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípění zuby." (Mat. XII, 47-50).

Vykladače velice zavádí skutečnost, že Ježíš všechno, o čem vykládá, zosobňuje a umísťuje, tj. převádí na materiální úroveň, jako by mluvil k osvíceným materialistům a před nimi jednal, a nic víc nepředpokládal než víru ve hmotné poměry. Kdyby nemluvil k osvíceným materialistům, muselo by se stát, že by pec, o které tu je řeč, považovali za hmotnou pec. Neosvícení věřící si stvořili z těchto symbolů peklo se všemi náležitostmi hmotného světa. Mluví-li např. o andělech a oni si usedají a přebírají ryby, dopouští se velmi vulgární personifikace, a jistěže vědomě. To člověku připomíná, v jakém smyslu bezohledně jedná

automatismus (2). Hrubě nedbá na to, co člověk pochopí a co nikoliv.

Tato vulgarizace vznešených pravd se lidem neosvíceným okamžitě jeví jako neúnosná pro lidský rozum. Nesmíme však zapomínat, že jde o podobenství, nikoliv o skutečnost, že jde o líčení skutečností pomocí podobnosti. Původní skutečnost je rozumově nedostupná. Naštěstí víme, z předešlých podobenství, kde se mluví o jiné vlastnosti těchže "andělských" sil, že jsou sice v člověku obsaženy, ale člověk jimi nevládne, protože o nich ani neví, ani je neumí vzbudit. Z předešlého podobenství se pak dovídáme, že prodá vše, co má, v případě, že jím vládne ona andělská moc, která mu přinese schopnost rozlišení podstatného od nepodstatného a také schopnost nepodstatného se vzdát, prodat je. Rovněž tyto neosobní síly (proto andělské, rozumějte nikoliv lidské) pak vytvoří situaci, při které lze využít dobrých ryb. To je začátek konce věků, tj. pobytu kdesi v čase a prostoru.

Vím, že postupuji velmi rychle kupředu. Unikne-li vám některá spojitost a ztratíte-li nit, musíte ji znovu navázat, číst znovu, až se vám všechno pospojuje. Pak dojdete ke správnému závěru, jako byste viděli celistvě, přestože tomu tak ještě nemůže být. Před takovým pohledem byste se museli vzdát úplně sebe.

Proč nazval Ježíš království nebeské, čili věčný život právě **skrytým pokladem**? Na tuto otázku dal pádnou odpověď tvrzením, že všichni, kdo jdou jen za pomíjejícími cíli, jsou mrtví. Někdo, kdo nenašel skrytý poklad, není schopen jít za něčím jiným než za pomíjejícím, tedy za cíli uskutečnitelnými lidskými silami v tomto světě a jen pro tento svět. To není jejich chyba, protože o ničem jiném nevědí, žádné jiné hodnoty neznají. Mohou v ně jen věřit, ale nemohou se o nich přesvědčit, protože v oblasti hodnot, o kterých mluvil Ježíš, jsou skutečně mrtví. Tím nejen nemohou jednat, ale ani si nedovedou představit, jak by tam jednali.

Tam nemohou ani prstem hnout, protože tam jejich prst nedosáhne. Vzbudí-li však "síly andělské", automatismus (2), budou moci odtamtud hýbat i tímto světem, rozumějte, jejich tělo bude nadáno nejen automaticky působícími silami automatismu (1), ale i automatickými silami automatismu (2).

Víme, jaké naivní otázky kladli lidé Ježíšovi o nebeském království. Byl k jejich otázkám velmi shovívavý (po určité stránce), protože věděl, že jim nemůže poskytnout jinou odpověď než návod k tomu, jak se mají o tom království přesvědčit. Proč se

tazatelé nemohli přesvědčit jinak než sebezáporem a následováním Krista?

Protože dosavadní jejich fyzický a duševní rozvoj se ubíral jen do oblasti smyslového a rozumového poznání, směrem, kterým se mohli dát pomocí smyslů a rozumu, podporovanými soustavně automatismem (1), který řídí celou samovolnou podvědomou činnost lidského těla od vnitřní sekrece až po dech, tlukot srdce apod. Protože je v lidech živ jen tento automatismus, musejí být živi jen v tomto světě a pak musejí žít jen pro to, čeho jsou si vědomi. Dokonce i ve spánku, kde se částečně rozvíjí automatismus (2), nemohou se pohybovat jak by chtěli a kam by chtěli, neboť i tam je pronásledují představy o světě, ve kterém žijí v bdělém stavu, a dokonale se spoutávají. Představy nabyté ve hmotném světě, např. o Bohu, království nebeském, mohou člověka doprovázet a mást ještě dále a zabarvovat stavy jako extaze do té míry, že poznání z nich vyplývající úplně zatemní.

Člověk vědomě nedělá nic pro to, aby oživil automatismus (2), o kterém si řekněme zatím tolik, že je základem života v nebeském království právě tak, jako automatismus (1) je základem života v pozemském světě. Automatismus (2) je, zhruba řečeno, nezapojený program v lidském těle a proto je skrytým pokladem. Je samotným královstvím nebeským, dá se říci s jistou rezervou, protože umožňuje v něm žít. Tou rezervou je skutečnost, že co někomu umožňuje někde žít, není ještě tím, v čem žije. Ale s touto chybou budeme zatím jen počítat, víme o ní, a to pro začátek stačí. Chyba není tak velká, jak by se na první pohled zdálo. Co nám umožňuje žít v tomto světě, je součástí tohoto světa. Je-li opravdu automatismus (2) zamontován do našeho těla a je součástí věčného života, pak se dá počítat s tím, že pomocí tohoto nejmenšího mezi semeny se můžeme oprostít od potřeb těla a žít nezávisle na něm. Stačí projít vstupní branou do věčného života, branou, již je automatismus (2), a tím dokonale a cele využít tělo i v oblasti v něm skrytého pokladu.

Jak otevřít bránu do nebes, automatismus (2), o tom vede Ježíš často podivné řeči: "Klepejte a bude vám otevřeno." My sami si neotevřeme. Dá se ale pochopit, proč tomu tak je. Vždyť ani automatismus (1) si sami svou vůlí neotevřáme. Za určitých okolností, je-li tělo dítěte mimo matčina těla a učiníme-li mu trochu násilí, začne rozpoutávat samo veškerou činnost automatismus (1), především dech, který byl před narozením nahrazen něčím jiným. Podobně je tomu s automatismem (2). Pootevřáme-li jej jen únavou, tím že usneme, nedá se ještě mluvit o plném životě tohoto automatismu. Bude třeba k jeho probuzení nejen trochu

násilí, jako když porodník vyráží dech malému dítěti, ale i prostředí, ve kterém by dýchalo, napájelo se a jedlo. O tom všem si budeme muset pohovořit, protože jde o nové pojetí sebezáporu, kterým se vytváří prostředí pro život automatismu (2).

Nyní něco o zdroji informací, které dále rozmělníme do kroků. Zdrojem těch informací je celistvé poznání, které se nečekaně dostavilo v listopadu 1939 potom nebo zároveň s tím, že jsem se vzdal života. Rozdělení do kroků je už mé osobní hledisko. Bez něho by se setřely rozdílly a změny v prostředcích, příkazech a zákazech podle nichž jsem celkový jev vzestupu rozdělil na kroky (stupně). To je hlavní hledisko třídění a klasifikace.

Dalším hlediskem jsou účinky. U těch se chvíli předběžně zdržíme. Na každém kroku se dají rozlišit dvě fáze: rozhodnutí a jeho uskutečnění. Obojí může být v různé míře velkorysé, a podle toho dopadají výsledky, dostavují se účinky. Při málo velkodušném rozhodnutí a při jeho nedůsledném plnění dostavují se buď jen účinky příslušející k určitému rozhodnutí (k určitému kroku) nebo úplně mizí, a bude třeba rozhodnutí opakovat a důsledněji plnit. Při velmi velkodušném rozhodnutí a při jeho důsledném plnění se dostavují účinky, které by se jinak projeví až na dalších krocích, takže nelze s jistotou předvídat horní meze kroků.

Přechod z kroků na krok je tím těžší, čím tíže se člověk loučí s prostředky, které mu dosud dobře sloužily, nebo loučí-li se s ním jistým druhem neklidu (rozhořčeným zavržením, odsouzením, nevděčností vůči nim apod.)

Přechod z kroku jednoho do dalšího je tím snazší, čím menší propast zeje mezi rozhodnutím a jeho plněním, čím je plnění bezprostřednější a čím více má povahu sebezáporu. O všech krocích, i o prvním, platí, že jsou nadstavbou nad životem, kterým, nebýt jich, by se krácelo jen ke hrobu. Někteří mystici znali jen první krok a ničím jiným než velkou horlivostí i pomocí prvního kroku překonali sami sebe a tím se ocitli ve věčném životě, smrt pro ně měla jen smysl snadného loučení s dočasným a přechodným příbytkem, který jim umožnil transformovat věčné na časné a časné na věčné. Kolik námahy a strastí, utrpení a hlubokých krizí museli však přestat, protože neznali prostředky dalších kroků, které jsou charakteristické tím, že čím dále tím více provádí za člověka automatismus (2), takže v určité fázi vývoje, jak se o tom dozvíte z dalších kroků, člověk přestává trpět a přitom "nic nedělá".

Jiní provedli první krok tak, že i když na jeho moc nemohli zapomenout, vyvodili z něho chybné důsledky a tento pak nevedl k osvobození od smrti.

O prvním kroku jsem poznal devět let od jeho provedení, že je znázorněn vším, co se dělo s židovským národem od jeho odchodu z Chaldeje (konkrétně Abram-Abraham odešel z města Ur) až po narození Ježíše v Betlémě. Tohle poznání mi bylo přidáno až ve chvíli, kdy jsem za dramatických okolností tento stupeň opustil. Nebýt těchto okolností, byl bych na něm asi prodléval do konce života, byl bych na něm lpěl, byl bych těžkopádnými prostředky tohoto stupně se snažil o další vzestup. Jedním z takových těžkopádných prostředků jsou opakované extáze, opakované tak dlouho, dokud je člověk vydrží a dokud se nedostane pozvolným zvyšováním úrovně vědomí až nad úroveň extazí. Vzdal jsem se prostředků prvního kroku teprve tehdy, když jsem byl z něho nemilosrdně vyhoštěn, jako bych byl jím nikdy neprošel, jako bych za sebou neměl vůbec žádný krok. Vstup do prvního kroku, právě jako výstup z něho by měl probíhat úplně dobrovolně. Dále by měl člověk pochopit, že na celé této nadstavbě lidského života nic se nesmí uchopit tak, jak si všechno přivlastňujeme na cestě do hrobu, ať už jsou to schopnosti, majetek nebo příbuzní, přátelé apod. Co v této nadstavbě začne být naše, přestává sloužit dalšímu pokroku. Co je naše, s tím jsme se dostali na úroveň všeho ostatního, co přivádí člověka do běžné úrovně vědomí, do absolutní nevědomosti o čemkoliv za časoprostorem. V ničem se pak nelišíme od lidí, kteří vůbec nepoznali, co je to první, nebo další krok, odchod z Chaldeje, z místa, kde se jen hyne. Lidé běžného typu, kteří se rodí a umírají jako zvířata, podlehli klamu, že jsou oddělenými bytostmi, a proto se snaží zmocnit se všech hodnot, které jim připadají být prospěšné. Přičítají je někomu, komu nepatří, neboť jsou mu jen propůjčeny. Nejdéle při smrti se o tom každý přesvědčí. Ve skutečnosti jsou nedílnou součástí vesmíru. O sobě můžeme říci např., že jsme květy, překrásnými květy vesmíru. Naše závislost na vesmíru je dvojstranná. Z něho bereme, jemu musíme vše odevzdat. Tak se dá jednoduše porozumět všemu od narození až po smrt. Jestliže však získáme něco, co není přímo z vesmíru, nýbrž co je nám než předáváno přes květ vesmíru, jímž je člověk, bylo by chybou to přiřknout vesmíru nebo jeho květu. Tady nám roste poklad v nebi, řeklo by se symbolickou mluvou křesťanskou.

Výsledek prvního kroku se jeví v tom, že je nám přidáno k užívání něco, co není z tohoto světa (rozumějte z vesmíru, časoprostoru), např. určitá moc, určité poznání, čili, jak by se

vyjádřil Ježíš, království nebeské v té míře, v jaké je uneseme a které je nám k dispozici tak dlouho, dokud s ním správně hospodaříme, tj. ne pro sebe, nýbrž pro toho někoho, kterého ještě neznáme, ale který nám tuto hřivnu svěřil.

Kdo to dokáže, pro toho je lépe, když v tom někom nespátřuje osobu, nýbrž spokojí se s konstatováním: "Toto něco, co se zde objevilo, není ze mne, ani z ničeho mého." A není těžké dospět k tomuto rozlišení, co je z nás a co z nás není. Zatím se spokojme se zjištěním, že v nás začíná žít automatismus (2) a že všechno to navíc přichází přes něj. Tato polovičatost vědění není věci na škodu, právě jako nevadí, že nevíme, proč samovolně dýcháme, proč nám klepe srdce, proč bez našeho vědomí fungují v těle všechny vnitřní sekrece. Ještě, že se nemusíme o to všechno starat. Ani bychom to při nejlepší vůli nedokázali, neboť v našem vědomí nejsou k tomu prostředky.

V nevlastnění výsledků tohoto i dalších kroků musíme však být důslední i v tom, že po výsledku žádného kroku netoužíme, nýbrž že nám jde opravdu jen o věc.

O jakou? A tím jsme u podmínek prvního kroku.

Příčinou prvního kroku obvykle bývá, že se člověk zřekne nějakého cíle svého života, který se ukázal být klamný nebo nedosažitelný. Takové zřeknutí se sebe (neboť k cíli jsme mířili jako ke svému objektu) má své výhody a nevýhody. Hlavní výhodou při něm je, že člověk ve chvíli zřeknutí si pro sebe nic nepřeje, a je-li vyrovnaný a klidný, dostavuje se samovolně bez konkrétního přičinění, bez jakéhokoliv i sebemenšího tušení, poznání toho, co je pro první krok nesmírně cenné: že člověk není jen tím, čím si do té doby připadal být, nýbrž že je něčím víc, co právě plně nahrazuje bývalý, nyní opuštěný cíl a co vytváří nové netušené perspektivy.

V Bibli se o tom mluví náboženským způsobem, že k Abrahamovi promluvil Hospodin.

Bud'te bez starosti, žádný hlas neuslyšíte, nikdo k vám nepromluví. Kdybych byl slyšel nějaké hlasy, byl bych se hlásil na psychiatrickém oddělení.

Vyprávění toho druhu ve Starém zákoně má nás jen ujistit o tom, že se dostavila převratná moc, která dokázala člověka odvrátit od jeho dosavadních cílů a postavila před něj nový cíl. Je to obdobný způsob přetlumočení zkušenosti jako když Ježíš řekne, že si andělé zasednou a přebírají ryby. S těmito výroky Bible jsem se nemohl smířit až do roku 1939, a proto jsem dával přednost indic-

kému učení, v němž nevystupují ani andělé, ani se tam neslyší hlasy. Teprve roku 1939 jsem poznal, že jsem se připravoval o velké bohatství zkušeností popsanych symbolicky, a to téměř vždycky pomocí personifikace a lokalizace. To je zkrátka starozákonní a novozákonní stereotyp výkladu, který má své hluboké oprávnění, neboť všechno je tam dovršeno vystoupením lidské osobnosti Ježíše, člověka z masa a kostí, v určitém čase a místě, jako by se byl i on cítil oddělenou bytostí od ostatních a teprve dorůstal do pocitu sounáležitosti. Jen pomocí personifikace se dá znázornit náš osobní stav.

Mluvil jsem však zatím jen o jedné příčině toho, proč se najednou bez lidské vůle a bez vědomého přičinění člověka začnou s ním dít věci, které jsem označil jako vstup do království nebeského nebo aspoň do jeho brány. Zopakujme si tuto příčinu, abychom mohli bezpečně pokročit dále:

Člověk, který sjednotil svou vůli k jedinému pozemskému cíli a pak z nějakého důvodu za ním ke svému velkému žalu nemohl jít, může se postupně smířit nebo se náhle smíří s faktem, že dále za cílem nepůjde. V okamžiku, kdy se s tímto faktem smíří, ale zářný cíl zůstane jeho, nyní už nedosažitelným ideálem, najednou vstupuje do vědomí člověka něco, co v něm nebylo a po čem netoužil, řekl bych nějaké náhradní splnění cíle na jiné, neočekávané úrovni.

(Všimněte si v dalším výkladu, že užívám nových a nových obrazů, takže se vám zdá, že např. v tomto případě probranou látku neopakují, nýbrž říkám něco nového. Ve skutečnosti jen vysvětluji, co již bylo vyloženo z jiné strany, asi tak, jak se začínají jevit věci člověku, který užívá rozšířeného vědomí).

Ne nadarmo se praví v Bibli, že první zázrak učinil Ježíš v Kani Galilejské, kde proměnil vodu ve víno, když se svatebčanům vína nedostávalo. To je kromě jiného obrazné líčení situace člověka, který pil víno tohoto světa, užíval je tak dlouho, až dopil. A tu Ježíš proměňuje vodu ve víno, o němž se svatebčané vyjádřili, že je lepší než víno přírodní. Snad nemusím znovu opakovat situaci s cílem, který je nedosažitelný. Podobnost je tu očividná. Text Písma nám prozrazuje navíc, že to je moment, kdy někdo, v Písmu zosobněný Ježíšem, proměňuje vodu (jejímž pitím uskutečňovaným po pití vína nevzniká požitek) ve víno lepší, než přírodní. Tento rozdíl při závanu věčnosti člověk jasně pocítuje. Nemůže se mýlit. Nastoupila nová, vyšší hodnota.

Takto probíhá vstup do prvního kroku v případě, kdy člověk měl touhu pít jen obyčejné víno a nic nevěděl o jiném vínu, svým

původem odjinud, a tudíž po takovém nemohl ani toužit. (To byl můj případ v 17 letech.)

Příčinou tohoto druhu vstupu byla **touha po dalším pití, ale už neuskutečnitelná**. Přitom nikdo z pijících nemá tušení, odkud se vzalo nové, lepší víno.

Tohle řešení vyhovuje jen tehdy, je-li člověk před ním sjednocen ve své vůli za jediným cílem (obecně pomocí dalšího pití vína.)

Začínám psát o vstupu do prvního kroku z jiných důvodů. Jsou lidé, kteří se nedokáží ve vůli sjednotit kolem jediného cíle. Těch je většina. Těm nekyne naděje, že v nich proběhne podobný "zážrak" proměny? Jak ti mohou vstoupit do nebeského království? A mohou tam vůbec vstoupit? Mám za to, že jejich vstup je snazší než vstup prvních, ale vyžaduje přístup z jiné strany.

Tentokrát se nebudu moci opřít o svou zkušenost, neboť z této strany jsem nevstoupil. O to však můj výklad bude objektivnější, neboť jsem tento vstup nezažil, jen jsem byl jeho nezaujatým svědkem.

Člověk, který si předsevzal jediný cíl, vzbuzuje ve svém okolí dojem, že je nedbalý vůči všemu, co nesouvisí přímo s hledáním jeho jediného cíle. Tak se o tom mluví v jednom z citovaných podobenství.

Člověk, který si nepředsevzal jediný cíl, je životem vychováván k tomu, "aby se nakonec usadil," aby se staral o určitý okruh věcí, které souvisejí s jeho postavením. Oproti prvnímu člověku, je mezi ním obdobný rozdíl jako mezi duchovními špičkami židovského národa, jakými byli Abraham, Jakub, Mojžíš, Eliáš a jiní, a mezi vlastním lidem izraelským. Lidu nezbývalo nic jiného jestliže nechtěli být smeteni okolními, mnohem mocnějšími národy, než se zařídit podle vůle svých duchovních vůdců a nežít tak, jak by si byli přáli, nýbrž tak, jak jim bylo ukázáno, že je to způsob, který je podmínkou jejich sebezáchovy na straně jedné a spásy na straně druhé. Zůstaňme zatím u prvního důvodu, pro který jednali jinak, než by si byli přáli. Důvodem byl strach ze strádání, těžkostí a smrti. To jsou reálné důvody, proč se konec konců stará kterýkoliv člověk tohoto typu. Nejde mu o věc, jde mu o něho.

Ježíš řekl, že kdo hledá svůj život, ztrácí ho, ale z jednoho jeho výroku nelze soudit celistvě. Z podobenství Ježíšova života se přece dovídáme, že většina Ježíšových učedníků se rekrutovala z tohoto typu lidí, kteří hledali svůj život, a proto Ježíš kladl největší důraz na to, aby se přestali strachovat a starat, když jsou

pod jeho vedením. Jiné chování jim nevyčítal. Někdy se nepřestávali starat, i když vedle sebe měli Ježíše, který se jim sám o všechno postaral, čeho měli zapotřebí. Zkrátka nebyli to lidé bezstarostní jako ti, o nichž byla dříve řeč. Proto je musel vést pomocí jejich základních vlastností. Tomuto způsobu vedení dal výraz slovy:

"Hledejte především království nebeské, a vše ostatní vám bude přidáno."

Tato řeč byla pro ně srozumitelná, neboť takovým hledáním mířili k tomu, aby se nemuseli starat, aby jim bylo přidáno, o co se dříve museli starat a co jim bránilo pozdvihnout hlavy od země. Ježíš jim také po tři roky opatřoval všechno, co potřebovali jak oni, tak i jejich rodiny, které opustili jen v tom smyslu, že se o ně nemuseli starat. Důkazem toho je, že Ježíš vyléčil i tchyni Petrovu. Vzal na sebe starost o celou šíři jejich rodin. To mnohým vykladačům uniká. My však nesmíme na tuto okolnost zapomínat, neboť bychom se dopustili chyby zcela běžné v křesťanské tradici, že ti, kteří se cítili být povoláni, odcházeli na poušť, utíkali od rodin, ze společnosti do klášterů, zkrátka do ústraní. Chybné řešení! Kdyby byli v sobě oživilí automatismus (2), reprezentovaný v našem obrazu Ježíšem, zjistili by, že mohou zůstat tam, kde jsou, že odchodem někam jinam se nic nevyřeší, nýbrž mnohé zhatí. Vzniknou nové starosti, těžkosti z oblasti hmotné se přenesou do oblasti duševní, a tam jsou daleko méně snadno řešitelné. Proto se utrpení stupňuje.

Je velmi poučné, jak si počínal Ježíš. Souhrn drobných starostí zaměnil u svých učedníků za jednu velkou, za starost o spásu.

Ježíš, dříve než se stali jeho učedníky /rozumějte dříve než v nich začal žít automatismus (2)/ využil tehdejší obecně vládnoucí paniku rozšířenou po blízkém Východě, že se blíží konec světa, a že jen ten, kdo bude činit pokání, se zachrání.

Této paniky využil i sv. Jan Křtitel a křtil ku pokání. Ježíš hlásal, že má ještě dokonalejší prostředek záchrany, moc **Ducha Božího**. Nám dnes vadí, že nechal své učedníky v domnění, že je opravdu blízký konec světa.

Dokonce ukazoval na kolemstojící, že někteří z nich zažijí ten konec světa. Toto tvrzení se mi jeví od roku 1939 jako veskrze pravdivé, protože konec světa opravdu nastal u mnohých tehdejších lidí v jejich duších. Byli totiž připraveni k tomu, aby vyšli z klece vesmíru, z klece časoprostoru.

Jak měl Ježíš jinak získat starostlivé lidi, než je nalákat na vulgární pojetí konce světa. Nebylo lepšího vnadidla. (Dnes už by byla situace po určité stránce snazší. Vadí však zase jiná okolnost, přespřílišná roztržitost lidských zájmů. Dnes se člověk stará jak by se a čím by se lépe pobavil a aspoň chvilkově zaujal. Přivykl si na chvilkové ukojení tužeb svého já, na záplatování mezer v tužbě chvilkovými úkoji. Toho tehdy v takové míře nebylo. Lidé byli prostší, měli k dispozici užší škálu úkojů. (Ježíš dobře věděl, že až toho bude zapotřebí, z jiného, dokonalejšího pramene než ze slovního poučení jim bude moci nahradit jejich omyl v obsahové náplni pojmů. Zatím, v době než se stali jeho učedníky, potřeboval jedině: aby hledali svou spásu v království božím především, a mysleli si přitom, že opravdu hledají království nebeské, zatímco jim ono mělo sloužit jen jako prostředek k záchraně. O království nebeské jim ještě ani zdaleka nešlo. Kdyby se byl našel jiný vhodnější prostředek záchrany, byli by se jej chopili. Takhle nízce myslí každý starostlivý sebe milující člověk. S tím je třeba počítat při zahájení prvního kroku. Podceňování této skutečnosti by znamenalo falešné, zdánlivé vykročení, po kterém by se nedostavilo nic z toho, co otevírá automatismus (2).

Bez této další automatiky nelze na této cestě pokračovat.

Člověk se sice může snažit svou vůlí ji zastat, ale vždycky se unaví, vždycky zapomene znovu a znovu až do omrzení na své nejlepší předsevzetí a zmocní se ho beznaděje. Kdo se snaží jen svou vůlí pokračovat na prvním kroku (tím více to platí o dalších krocích), počíná si stejně bláhově jako by chtěl svou vůlí zastavit automatismus (1), jako by se chtěl lépe postarat o tlukot srdce, než automatismus, který jej v něm řídí bez jeho vůle. V oblasti prvního kroku se musí smířit s tím, že i tam budeme dýchat automaticky. Na tuto okolnost naráží Ježíšův výrok "hladověl jsem a dali jste mi jísti" i s příslušným údivem těch, kteří se s ním nikdy nesetkali a přesto ho nakrmili.

Starozákonní duchovní vůdci drželi v šachu svůj národ jinou hrozbou: Nebudou-li poslouchat zákonů božích, budou za to trestáni, Bůh je vydá jejich nepřítelům apod. tyto hrozby se plnily, protože neživí-li se automatismus (2) jednou oživený, jde si sám za potravou (jako křičící dítě, když má hlad) a odnímá ji automatismu (1). Tady zkrátka vládne nadřazená zákonitost nad zákonitostí podřazenou. Zákonitost působí slepě, není proti žádné z nich odvolání. Proto si mohli starozákonní proroci dovolit mluvit o Bohu jako o trestajícím a velmi přísném soudci. Při výzkumu těchto zákonitostí dal jsem si v koncentračním táboře práci s tím, abych vyzkoumal, proč ten který člověk tam trpí. Vznikla soustava

výpovědí mnou dotazovaných lidí, kteří nevěděli, proč je zpovídám. Zjistil jsem ve všech případech, že tam netrpěl nikdo jiný, než kdo nevědomky oživil automatismus (2) a pak jej nedokázal krmit dostatečným sebezáporem. Jakmile jsem někoho naučil krmit automatismus (2) - říkal jsem jim např.: dokud jsem s vámi a stojím za vámi nebojte se ran a neuhýbejte jim, až s vámi nebudu, uhýbejte se každé ráně. Kdybyste to nečinili, riskovali byste život a zmařili byste zbytečně svůj pokus o přechod do vědomě žité věčnosti. Nyní však buďte bez starosti, nic vám nehrozí, jen se od vás chce větší míra sebezáporu, a to, pokud dostáváte rány, bohužel toho nejzákladnějšího, nejprimitivnějšího -, jeho situace se začala obracet, začlo se objevovat "milosrdenství" namísto předešlé "bezcitnosti boží." (Ovšem takto vedení lidé museli vidět, že na mne nedopadá ani jedna rána, ani jsem netrpěl hladem nebo žízní při stejných přídělech potravin. Kdyby bylo jen jedenkrát došlo k opaku a já jsem začal strádat jako oni, byli by se ode mne odvrátili, a právem).

Tehdy jsem si uvědomil, jaké riziko na sebe brali starozákonní proroci (rozumějte duchovní vůdci), když dokonce celý národ učili oživovat automatismus (2) a ten se potom hlásil nemilosrdně k životu. Nedivím se, že Židé tolik svých proroků ukamenovali. Přičítali své neúspěchy a strasti omylem prorokům a trestali je za to. Do takového pokusu, krmit automatismus (2) se pouští celá západní civilizace, a přitom její vůdci nevědí, co dělají. Ve společnosti, v níž všichni pro ni pracují a nepatrnou část vyprodukované hodnoty dostávají od společnosti vráceno pro sebe, v té společnosti, kde produktivita práce se stále zvětšuje, nutí se člověk, aby především žil pro společnost a teprve pak pro sebe, začíná pracující člověk otevírat automatismus (2). V zemi, kde každý pracoval a tedy i žil pro sebe, bylo třeba přimět národ k tomu, aby i soukromý život každý uspořádal nikoliv podle své vůle, nýbrž podle vůle někoho jiného. Provádí-li se něco takového soustavně, živí se tím automatismus (2) v těch, kteří tak jednají a myslí. V židovském národě se nedala zařídit obecná pracovní povinnost, ať už nařízená nebo faktická, dal se ale stanovit zákon, za jehož překročení se snadno našly sankce, protože přirozeně vyplývaly z hladovíciho automatismu (2). Uvažujte o historických událostech jinak, než jak se jejich příčiny jeví navenek a jak vám je zprostředkovávají historici na slovo vzatí. Židovský národ například si napřed vydupal ze země Spasitele. Oživili v celonárodním měřítku automatismus (2). Pak ale representanta garanta tohoto automatismu popravili. Ježíš mohl bez prorockého ducha říci: "Neplačte nade mnou, ale nad sebou a nad svými dětmi". Za nedlouho po jeho smrti se dostavila pohroma. Jeruzalém i s chrá-

mem Hospodinovým byl srovnán se zemí a národu bylo vzato právo mít svou půdu v celé římské říši. Tento římský zákon je učil po zlém nevlastnit - a zabíjení je také výrazem vlastnického práva - čili sebezáporu, ke kterému se nepřiměli dobrovolně).

Tento automatismus (2) má zvláštní schopnost vyvolávat reakci v jiných živých bytostech, vytvářet nové prostředí, ze kterého rostou události, které by bez tohoto podnětu nevznikly. K tomu je třeba říci, že jsme si dosud neuvědomili svět jako celek, jakou obrovskou moc ukrytou v nitru člověka rozpoutáváme, když člověka nutíme k tomu, aby nepracoval jen pro sebe, obecně řečeno: aby nežil jen pro sebe, jen podle své vůle jako pravěký a více méně ještě středověký člověk. Už kdysi v Římě, když narostl stát otroků, lidí nepracujících převážně pro sebe, tehdejší společnost si na sebe ušila bič. To nebyl jen Spartakus nebo jiní vzbouřenci, kteří se postavili proti tehdejší vrstvě národa, nýbrž byla to i moc, která nutila i jiné lidi než otroky, aby nemohli v klidu jednat jen pro sebe. Není zde dosti místa k tomu, abych si všímal ostatních revolucí a abych "věštil" do budoucnosti. Všichni vidíme, kdo máme trochu otevřené oči, že lidstvo se ocitlo ve stadiu soudu, který pro mnohé bude soudem posledním. A to všechno se bohužel provádí velmi těžkopádně a krutě jen pomocí prostředků prvního stupně (kroku), který jsem kdysi nazval stylizací života, čímž jsem chtěl říci, že takovým způsobem života, v němž se člověk neřídí jen svou vůlí, nýbrž soustavně musí dbát na vůli jiného.

Jak jsem řekl, pouhá stylizace života, jak už k ní nutíme své děti výchovnou drezurou, je prostředkem velmi těžkopádným a pomalu působícím. Tato těžkopádnost je znázorněna 1700 léty stylizování života židovského národa. Ježíš však uvádí ve známost prostředky další, jimiž se dokonaleji a rychleji živí automatismus (2). O těch však až později nebo s odvoláním na Sladké jho. Při nich však už nestačí si počínat jako za stylizace života: osm hodin pracovat pro jiného a zbytek dne žít pro sebe. Tam se už nesmí sedět na dvou židlích, nemají-li se dostavit sankce daleko těžší než za přestupky spáchané proti prostředkům, kterých jsme používali třeba nevědomě. Ježíš se o tomto zjednodušeném stylu vyjádřil už ve svých 12 letech: "Zdali nevíte, že musím být v tom, co je mého Otce?"

Přál bych si, abyste přestali patřit mezi lidi, kteří sice stylizují svůj život, ale nevědí, co vlastně činí a jaké důsledky pro celek spřádají. Jejich stylizace je třeba už soustavná, ale je paralyzována činností pro sebe a nevědomostí o tom, co dělají, co vzbuzují k životu jak v sobě, tak ve společnosti, ve které žijí.

Co tedy dnes může nahradit Mojžíšův zákon lépe než on a bez nežádoucích následků? Budme si vědomi toho, že stylizace života je příliš planou stravou pro automatismus (2), a že bychom nedospěli ke kladnému výsledku své snahy ani za celý dost dlouhý život, kdybychom se uspokojili jen s ní. Tato nedostačující účinnost tohoto prostředku se už ve starověku obcházela tzv. zasvěcováním. Stejně je tomu dodnes v Indii v jogách. To je způsob, který byl možný ve starověku, kdy nevadilo, že zasvěcený člověk byl na různě dlouhou dobu vyřazován ze života ve společnosti. Necht' si však napodobitelé jogických žáků nemyslejí, že svými cvičeními dosáhnou úrovně indických žáků. Chybí jim k tomu osobně přítomná a soustavně bez přestávky působící vůle mistrova. Bez ní nelze v joze přejít do prema, do vyšších fází cesty. Nám opravdu nezbyvá než se řídit příkladem, který nám poskytl Ježíš Kristus svým životem.

Malé opakování: rozdělili jsme si lidi, u kterých se otevírá automatismus (2) a vchází do lidského života, na dvě kategorie. Na první, na lidi, kteří svůj život nevědomě stylizovali, myslím komplexně stylizovali, neseděli na dvou židlích, nýbrž žili jen pro nějakou věc, která se stala jejich jediným životním cílem. Z nějakých důvodů se tento cíl stal nedosažitelný, touha však přežila. Ta se pak stala vyšším prostředkem života automatismu (2), ovšem bez úmyslné vůle člověka, a jako taková měla schopnost otevřít bránu věčnému životu dokořán aspoň na chvíli. Toto otevření pak mělo za následek, že člověk už **nemohl** myslet a jednat jako dříve. Do jeho vědomí pronikla zkušenost, která převrátila jeho řád hodnot. Postavila se na první místo, takže po určité stránce ideálně sjednotila lidskou osobnost, kterou postavila do svých služeb. Odtud podobenství o království nebeském, které je podobno kvasu, který vzala žena a zamíchala do tří měřic mouky a všechno těsto zkvasilo.

Kvasící proces opravdu proběhl bez vůle člověka (těsta). Provedla ho jakási žena, kterou si nazveme nesmrtelnou duší. Není třeba této personifikace pro toho, komu vadí, neboť je to beztak vůdčí síla automatismu (2), není však svázána s časem a s prostorem jinak než úkolem, který v něm má. O tomto úkolu se dovídáme více z jednání Panny Marie, matky Ježíše.

Dále jsme si promluvili o druhé kategorii lidí, kteří buď

a) nevědomě a neúmyslně stylizují život, ale neopouštějí své lpění na životě, jak jej znají. Konečně zklamání se zachovanou touhou po životě, který však končí, mohou zažít až na konci života, když

jsou si jisti, že umřou. Smíří-li se s tím a přitom touha po životě zůstane, zařadí se do kategorie prvních. Nebo

b) úmyslně stylizují život, aby otevřeli automatismus (2) a stali se vědomě účastnými věčného života, a tím předešli smrti vstupem do zdroje života, ze kterého jejich dočasný vyvěrá. K těmto teď budu převážně mluvit.

(Existuje však ještě třetí kategorie lidí, kteří nikdy o nic opravdový zájem neměli, byli roztěkaní jako malé děti. Ty považuji za mentálně nedospělé a proto k nim a o nich nemluví. V Bibli se praví velmi výstižně: "Buď horký nebo studený, ale nebuď vlažný, nebo tě vyvrhnu z úst svých".)

Lidé kategorie 2b se velmi blíží svou snahou židovskému národu uplatňovanému ve dvou posledních tisíciletích před narozením Ježíše. Je to stav před narozením Ježíše v Betlémě, ale jsou v něm už všechny znaky toho, že se narození tohoto typu vědomí v člověku připravuje. Otázka zní: "Jak připravit nejlépe probuzení vědomí, že jsme nesmrtelnými bytostmi a že je to střed našeho života, ke kterému se máme propracovat a pak s ním stále dokonaleji spolupracovat?"

Je nám jistě jasné, že vylučuji z odpovědi případ, kdy je člověk zklamán svým světským ideálem, ví, že ho nedosáhne a přesto po něm touží, čímž se dostane k irrealné touze bez předmětu uskutečnění, tedy příklad těch zařazených do první kategorie lidí.

Tito lidé mající přednost přede všemi (prošli blahoslavenstvím lkajících až do blahoslavenství chudých duchem,) protože se už po svém a v míře, jak sebe znají, zřekli sama sebe a provedli dokonalý sebezápor tehdy, když se v konečné fázi před závanem věčnosti už bez zneklidňování vzdali uskutečnění svého ideálu. Vynechávám tuto kategorii lidí, protože není právě ideální věst člověka přes vrcholné zklamání.

Je to cesta obvykle dlouho připravovaných skoků, a je-li jednou začata, jak jsem se přesvědčil u sebe, pokračuje stejným způsobem dále. Člověk je už vlečen po této cestě kupředu vlivem automatismu (2), který na ní našel svou obživu a tam se pase. Promiňte mi, že se tak vyjadřuji o automatismu (2). Vždyť je to jen obdobný prostředek jako automatismus (1), a pokud je to prospěšné, máme být o něm informováni tak, jako o automatismu (1). Zosobnění a tím zvláštní úctu si nezaslouží jen v tom smyslu, že jsou zamontováni do lidské osobnosti, jeví se proto a jen proto také osobně a pak se k němu můžeme chovat jako k osobě, jsme-li věřící jako k velmi vážené a ctěné bytosti, okrášlené aureolou

věčnosti. Tato lidská představa pak hrozí zhmotněním nečekaným způsobem. K Abrahamovi přišli do stanu tři hosté na návštěvu, Hospodin se dvěma anděly. Tak to byla úplná personifikace automatismu (2), personifikace prostředníka. Jindy slyšel Abraham hlas boží - tentýž druh personifikace. Prozrazuji vám zde něco z úžasné schopnosti automatismu (2) přiblížit se ke člověku s jeho představami za tím účelem, že je zřejmě zapotřebí, aby člověk lidsky konkrétněji poznával, jaké podmínky si Bůh klade - ve skutečnosti si je klade automatismus)2) - aby k němu dospěl, rozumějte přes automatismus (2). Např. vlivem toho, že jsem se nedostal na přímou cestu k Bohu za pomoci představ o Bohu, vcelku na mé cestě nebylo třeba zjevení andělských, ani hlasu božího, ani jiných smyslových vjemů. Pokud k nim přece jen došlo, správně jsem je považoval za trest za to, že jsem neuposlechl neosobního vedení. Nemohu říci, že má situace byla vznešenější než u věřících, ale byla jiná, neboť jiné bylo i východisko. Jen v krajním východím bodě jsem se lišil od věřícího, ale záhy jsem se s věřícími sblížil, neboť jsem poznal, že jsme na téže cestě s rozdílným východiskem. Věřící mi potom soustavně pomáhali k tomu, a bych si konkretizoval neosobně mi podávanou pravdu. Nebylo přitom pro mě těžké si oddělit kůkol od pšenice právě pro neosobní nadhled, který mně nechyběl a jim ano. Mohu však bez nadsázky říci, že pomoc věřících, především světců, byla a je pro mne vždy stejně nepostradatelnou jako neosobní vedení. Neměli bychom nikdy podceňovat život se všemi jeho projevy. Všechny tyto projevy života jsou mi dnes hlasem Tvůrce tohoto života, a proto nepotřebuji slyšet zvláštní hlasy a mít mimořádná vidění. "Nepoznáváš-li Mě zde na tomto světě a v něm, nejsi ještě na správné cestě. Poznáváš-li Mě v tomto světě, jsi na stopě správné cesty". Konkrétně: Kdybych byl nepoznával v gestapákovi, který se chystal mě zabít, posla božího, byl by měl právo mě zabít a byl by mě zabil, byl by toho práva použil. To byla spolupráce s nepřitelem, kterého jsem v té chvíli miloval, ale ne svou osobní silou. Tohoto druhu lásky jsem právě tak neschopen jako kdokoliv jiný. Ejhle moc automatismu (2). Proto Ježíš radil: "Hledejte především království boží a vše ostatní vám bude přidáno". A to byla ukázka části toho přidaného. Je člověku přidána i láska, které by nebyl schopen a způsob milování, na který by vůbec nepřišel. Dokonce, a teď už zase mluvím za sebe, v té chvíli, kdy se to stalo s tím vším přidaným, hledal jsem království boží způsobem, který bych byl dříve nepovažoval za hledání a nikdo by je za hledání nepovažoval. Toto absolutní nehledání bylo jakýmsi vyvrcholením předešlého ještě hledání především. Možná však, že byste ani mé předešlé hledání především nepovažovali za hledání, jakého je

schopen člověk. Neslo od počátku stopy toho, co by se dalo personifikovaně vyjádřit takto: "Bůh mě měl k tomu, abych nepřestával hledat především jej. Bylo to jeho tažení, které se navenekjevilo a dosud se jeví zevnímu pozorovateli jako mé hledání. Ve skutečnosti jsem přitom trpný a jen žasnu, jak automatismus (2) za to, že ho krmím, mě vede k Bohu, řekněme stále přibližuje k dokonalejšímu zažívání věčného života.

Kdyby nám symbolika Ježíše Krista neřekla nic více, než jak sebe zapírat ve všech fázích vývoje, znamenalo by to pro nás nepostradatelné vodítko. Je to žebřík pravé trpnosti, bez níž není duchovního pokroku. Důležité je, že zmíněná symbolika vypovídá na všech stupních, že už není vyššího stupně, na který by nedosahovala, kde by nás opouštěla svou informativní silou. Mluvím-li o informativní síle, musím vysvětlit, co touto silou rozumím.

Nejde o pouhou informaci, nýbrž o její živou sílu k tomu, aby se člověk podle ní zařídil. Všimli jste si toho, jak jsem mluvil o lásce, kterou ve mně miluje Bůh sebe a dovoluje mně consens, živý souhlas, spolupráci. Takto personifikovaně mluvit o lásce, kterou Bůh miluje sebe, vám asi připadá velmi podivné. Trochu dokonaleji by se dalo totéž vyjádřit tak, že člověk, který ve své nejnvnitřnější podstatě je totožný s Bohem, od určité doby, od určitého stupně vývoje už je vědomě puzen k návratu k sobě, ke své pravé nesmrtelné podstatě. To je moment obratu v sebezáporu.

Dříve se člověk snažil zapírat tu část sebe, která je pomíjející, později se plody této snahy vrací tím, že se člověku otevírá brána do nebeského království.

Celý tento proces se dá pochopit pomocí podobenství s otevřením automatismu (1) po narození člověka. Consens, o němž byla řeč, u automatismu (1) musí existovat od narození dítěte u tohoto dítěte. Kdyby lidský organismus nesouhlasil s požadavky automatismu (1), tj. vzpěchoval se poslouchat potřeb tohoto automatismu, kdyby se i okolí zdráhalo poskytnout dítěti podmínky k životu, automatismus sám by nemohl existovat, celý lidský organismus by zahynul i s automatismem.

Jestliže pak dojde k tomu, že lidský organismus začne spolupracovat s automatismem (2) více a dokonaleji než ve spánku a spánkem, začne se dít něco nového.

Já se začne zmenšovat, jak se vyjádřil podle vše zosobňujících starozákonních tradic, sv. Pavel: "Živ jsem už ne já, ale živ je ve mně Kristus." Teď mohu vysvětlit, co se tu děje. Živením

automatismu (1) vzrůstalo a dospívalo lidské já, kterého bylo nutně zapotřebí, protože kloubilo a spojovalo všechny síly probíhající v člověku k jedinému cíli, k rozvinutí světského, pozemského života. Není v člověku jiného sjednotitele lidských sil použitelných pro automatismus (1). Původem jsou tyto síly silami tvůrčími. Pomocí nich to, co tady vývojově je, se dotváří. Po probuzení automatismu (2) chová se tento automatismus obdobně, jako až do té doby automatismus (1). Chce být středem pozornosti člověka: automatické si vyžaduje pozornost neautomatického, lidské vůle, užití lidských schopností. Je-li mu tato pozornost dopřávána stále větší měrou, síla kterou je živeno lidské já, začne plynout stále větší měrou do spojky s věčným životem, do automatismu (2). Životnost lidského já se ztrácí a narůstá v člověku nový život, věčný život se hlásí v lidském vědomí. Výraz "lidské já se ztrácí" není přesný. Přesně je tím vyjádřen jen pocit, který přitom člověk má. Přesněji by se dalo říci, že lidské já se stává satelitem nějakého zdánlivě nového já. Země je satelitem Slunce. Nebýt sil, které přicházejí ze Slunce a oživují Zemi, nebyl by na ní život, nežli bychom. V tomto smyslu už vůbec nemůže žít člověk, který oživil automatismus (2). Napojil se na jinou soustavu než před tím. Místo na život dočasný, jehož byl satelitem, přešel už zde na Zemi do věčného života, a protože má k dispozici jediné srovnání s dřívější sounáležitostí s pozemským životem, připadá mu, že už nežije on, nýbrž že v něm žije věčný život.

Vyjadřuje své poměry metodou srovnávací, ale má pravdu jen vnitřní, ve svém vnitřním světě, navenek žije jako ostatní lidé, jí, pije, dýchá, spí, je bdělý atd., a to proto, že automatismus (2) užívá lidského těla jako prostředníka mezi vývojovým a vrcholovým tak dlouho, jak dlouho je toho zapotřebí.

Vracím se výkladem k sebezáporu na prvním kroku. Mám na mysli sebezápor v určitém množství a kvalitě, jak je ho třeba aby první stupeň byl dovršen a překonán. Byl dokonale vysvětlen Starým zákonem, ale ne obecně, nýbrž aplikovaně, konkrétně, veskrze zosobněně. Ukazuje se potřeba vyjádřit ho obecněji, asi jako v matematice je zapotřebí obecných vzorců, a ne jednoho. Proč? Z toho co Hospodin konkrétně přes Mojžíše požaduje od jednotlivce, mnohé se už dnes nedá plnit pro změněné poměry, za kterých žije dnešní člověk, a pro změnu myšlení, která mezitím nastala. Bylo by však chybné spustit se i ducha těch příkazů a zákazů. Ten je tím obecným, které musíme vyloupnout z konkrétních příkazů a zákazů, neboť on je velkým zaslíbením vstupu věčného života do pomíjejícího života. Řečeno

personifikovaně: příslibem narození Ježíše-Spasitele v Betlémě. Řečeno neosobně: je podmínkou, jejíž splnění způsobí přechod z vývojového stadia, ve kterém zatím člověk žije, do stadia vědomí osvobozeného vývoje, jen z dosavadního vývoje těžícího.

A teď pozor: Vyslovím podmínku správného sebezáporu, která má rub a líc (asi jako hodnota přecházející zrcadlově v řadě čísel přes nulu např. +3, -3. Mezi těmito číslicemi je prostor, který se dá vyznačit číslicemi +2, +1, 0, -1, -2, a samozřejmě také kontinuálně, např. +2,99; +2,98; +2,97....2,97; -2,98; -2,99 až 3 nebo ještě podrobněji. O tomto postupu budu teď mluvit v oblasti sebezáporu) a obě strany této mince jsou dokonale vyznačeny všemi událostmi, příkazy a zákazy Starého zákona. Napřed ještě personifikovaně: Hospodin nařídil svému národu mnoho věcí, jak jsou obsaženy v Desateru a pak daleko podrobněji v Mojžíšově rozpisu těchto příkazů.

Právě tak Hospodin stejně důrazně **zakázal** v Desateru a jinde (např. slovem nezabiješ) celou řadu věcí. V jakém duchu se nesou všechny tyto příkazy a zákazy? Jsou pobídkou k odstupu od toho druhu lidské vůle, která si všímá jen sebe a nebere ohled na druhého (Ve Starém zákoně především na Boha). Hospodin se choval k židovskému národu jako ke svému, když ho tento národ poslouchal, ale přestával mu pomáhat, když byl národ neposlušný, pak "se hněval".

Převědeme si tuto symboliku na srozumitelnější úroveň. Člověk, který má oživen jen automatismus (1), a proto si všímá jen sebe, svých zájmů, zkrátka svého, je vystaven zákonitosti tohoto stupně vývoje. Protože tuto zákonitost nezná (a ono by mu ani mnoho nepomohlo, kdyby ji jen znal a nesnažil se překročit její meze,) často ani neví, proč trpí nebo proč mu něco nečekaně dobře vychází. Nezáleží na tom, zda je věřící nebo nevěřící, není přítelem Boha, převedeno ze symbolismu, neoživuje spojku-automatismus (2) - mezi sebou a věčným životem. Jestliže nehledí na sebe ani na svůj prospěch a dělá, co poznává jako správné a dobré, stává se božím, tj. přes oživený automatismus (2) se vědomě stýká s věčným životem, z něho čerpá pomoc a jím je chráněn.

Nejsprávněji by se dalo říci: Jestliže člověk neoživí automatismus (2) a nestará se o jeho život sebezáporem, trestá sám sebe, a trest, který na sebe uvaluje, je tím krutější, čím vyspělejší je automatismus (2), symbolicky řečeno: neboť potřebuje více stravy. (Vysvětlení, že ho trestá Bůh nebo dokonce, že se na něho hněvá, je dětinské. Co si myslíme o dítěti, které

upadne přes hračku a pak jí vyčítá, že je nehodná? Zákonitost, která vládne na úrovni, na níž se nacházíme, je stabilní, a my o ni zakopáváme, protože ani nevíme, že tu je. Ti, kdo předpisovali židovskému národu určitou stylizaci života, určitý způsob zacházení se životem, zvláštní druh ohledů na životní prostředí, dobře věděli o této zákonitosti. My se jen musíme dát poučit od nich, nikoliv konkrétně, abychom začli dělat, co oni nařizovali a přestali dělat, co oni zakazovali, nýbrž abychom se zařídili podle hlavních principů zákonitosti, ve které žijeme a čím dále více žijeme, neboť na každém z nás, jak jsme si už řekli, společnost chce, abychom svůj život přizpůsobili jejím potřebám. Zatím jí vyhovujeme polovičatě, jako kdysi Židé polovičatě vyhovovali zákonům božím, a proto se zbytečně dostáváme do konfliktů se svým okolím. Naše rozhněvanost je podobná oné rozhněvanosti dítěte. Měli bychom vědět, že jsme se v této době a v této společnosti nenarodili náhodně, a že tady a nikde jinde máme úkoly především na sobě, který nemůžeme lépe splnit než službou všem (nemluvíme zatím o schopnosti rozlišovací, o které bude řeč později. Než tuto schopnost nabudeme, musíme se proti společnosti také umět hájit. Tato potřeba nic neubírá na důležitosti dalších slov Ježíšových.)

Copak neřekl Ježíš: "Kdo chce být největším v království nebeském, ať slouží všem." Jenže lidé si mysleli, že toto království je někde na nebi, protože není z tohoto světa. Nevěděli, že ono vzniká a dovršuje se na zemi, a přece není z ní. Už asi víte, v čem není z ní, že ve všem, přestože zde musí být pěstováno. "Vzal člověk semeno nejmenší mezi semeny a zasel je do země". Nevyslovil snad dost jasně Ježíš tento princip? Tak začíná vláda království božího nad touto zemí. Ale samozřejmě neroste z ní nová země, nýbrž živá rostlina, které je podobné království nebeské. Země se stává živou. Člověk ze svého bývalého stavu mrtvých lidí, povstává jako člověk živý. Každá země se stává zemí zaslíbenou, když ji používáme, jak nám radí už Starý zákon a pak Ježíš. Podobenství, které jsem citoval o království nebeském, nebyla vybrána náhodně. Znázorňují začátek a vrchol prvního stupně (kroku). Také jsem si ta podobenství nevybral ani po nejmenší spekulaci, nýbrž, řekli byste náhodně, ale vím, že samovolně, trpně.

Na tomto kroku (stupni) člověk začíná zasazením semena do země a končí už ne sám: Žena vezme kvas a zadělá do mouky. Pomozme si personifikací: Panna Maria je tou ženou, která vzala kvas (tím kvasem nebyla ona, byla ženou a měla kvas k dispozici). Mouka, do které zamíchala kvas, už je něčím více

než zemí, je už plodem země. Všimněte si toho postupu od pouhé země až k plodu země. Jinak řečeno: Provádí-li se předpis (postupuje-li se podle daného algoritmu), vznikne rostlina, z té plody a z těch další život zkvašením. Tímto dalším životem, vyšším životem než rostlinným, je narození Ježíše v Betlémě (to jsem symbolicky naznačil rozmezím pod -3 až +3. Rozšiřování toho rozmezí pod -3 a nad +3 je rozšiřováním vědomí). To je vysvětlení principu celé cesty od začátku až do konce. Kdybychom uměli myslet v analogiích a četli v životopisu Ježíše Krista, věděli bychom velmi dobře, co máme dělat na dalších krocích. Už si budu jen zajišťovat, že neodbočíte ze správné cesty, několika důležitými připomínkami.

Nezapomínejme však na jednu věc, o které už byla zmínka. Duchovní židovští mistři neměli před svým zasvěcením žádnou vyšší průpravu než stylizaci života. Kromě osobního vedení svými mistry, kteří jim jistě kromě rad předávali své zkušenosti, nedokázali nic více než se nadchnout pro Boha a službu jemu. Ukázku takového nadšení můžeme snadno vystopovat ze Žalmů Davidových. Horování pro Hospodina nemohlo úplně zastat úlohu soustavné přípravy sebezáporem. Byli schopni exaltace, ale většinou nebyli schopni trvalého spojení s Bohem. Nedostatek sebezáporu je u všech patrný až na nepatrné výjimky. Situace se opakovala i u evropských křesťanských mystiků. Ti se sice poctivě snažili o sebezápor, ale protože nevěděli, až na nepatrné výjimky, ani co sebezápor je, nýbrž měli o něm chybné informace od svých učitelů, dopouštěli se tak velkých chyb, že ani oni se nedostali dále než k extazi, ze které zase padali do neuvěřitelně hlubokých krizí, spojených s utrpením, které u běžných lidí nemá příkladu. Tím velmi kompromitovali veškeré náboženské nadšení. Lidé na ně ukazovali asi takto: "Takový člověk, který tolik miloval Boha, kolik musí trpět. Jaká je to láska boží, jaká je to odplata boží? Bylo vůbec Bohu milé to navíc, co dělali oproti nám?"

Úsudek tohoto druhu nebyl podložen poznáním příčin utrpení dotyčných lidí. Především je nutno vědět, že většina utrpení světců byla způsobena jejich nevědomostí. Byli pořád, nebo příliš dlouho byli nepoučenými dětmi o zákonitostech světa, do kterého vstoupili. Jejich nepoučenost zvyšovaly chybné informace tzv. duchovních vůdců nebo rádců. Co se dítě napláče! Jeho věk není ani zdaleka tak šťastný, jak se jeví potom dospělému člověku ve vzpomínkách na mládí.

Ze vzpomínek je totiž vymazána veškerá bolest růstu. Dítě je v pravém slova smyslu otrkáváno, a tímto nejprimitivnějším způsobem je odbourávána jeho nevědomost. Stejně tak tomu bylo

s křesťanskými světcí. Právem se říkalo už ve starověku, že hloupost je lidskou vlastností, za kterou její nositel musí nejvíce platit.

Ukázalo se, že Ježíš musel odejít od svých učedníků a musel na kříž také pro jejich nepoučitelnost pomocí jeho osobního vedení. Tak se totiž o tom sám vyjádřil: "Kdybych neodešel..."

A jsme u těch chyb sebezáporu. Lidský život, který se vyvíjel milióny let do dnešní podoby, je velmi vzácným květem vesmíru. Měli bychom znát jeho cenu a neměli bychom jej předčasně oklešťovat, nýbrž naopak rozvíjet. Zde se ode vždy činila největší chyba v sebezáporu. Ježíš svým příkladným životem ukázal dvě úvodní fáze tohoto rozvoje lidského života. Každý z nich má rozličné znaky. První z nich je ukázána na těch 2000 létech, ve kterých vedl židovský národ k tomu, aby do své činnosti a myšlení zavedl nového ducha, nový smysl. Tento smysl jsme si už vysvětlili: Nejednat podle své vůle, nýbrž řídit se vůlí boží, konkrétně zákonem, který ti, jež ho měli plnit, sami nevymysleli. Tím se naučili podstatě pravého sebezáporu - umění vycházet ze sebe, vyprazdňovat se od sebe. Tento sebezápor se nesmí provádět v ústraní, protože člověk vyrostl ze společenství lidí, v němž se narodil, a toto společenství má mu co říci, učí ho rozvíjet život na úrovni, o které Ježíš řekl, že tam se má člověk osvědčit v malém, aby se vůbec někdy mohl osvědčit ve velkém, ve vlastním duchovním úkolu. Můžeme brát téměř absolutně za správné, že kdo se neosvědčí v malém, neosvědčí se ani ve velkém. Ve společenství s lidmi se člověk má dát vést především zákonem, který si nevymyslel a který ctí, nikoliv především lidmi. Není dobré slepě přijímat jejich myšlenky, příkazy a zákazy, nýbrž je má prověřovat znalostí zákona.

Zákon ten je pro nás např. dán hierarchií hodnot obsažených v Otčenáši. Kdyby bral svět takový, jaký je a jak se člověku vnucuje, nedostal by se nikdy do druhé fáze sebezáporu. Nedošlo by k plodnému vyvrcholení této fáze sebezáporu. Nepovstala by žena (symbolicky Panna Maria), nevzala by kvas a nezadělala by jej do mouky, ta by nezkvasila atd. Podívejme se znovu na začátek řady podobenství o království nebeském, které jsem zde uvedl. Řada začíná podobenstvím o člověku, který vzal semeno (ono je něčím živým) a zasadil je do země. Ona je něčím mrtvým. Člověk, ztotožňující se s tělem, a pokud se s tělem ztotožňuje, je onou mrtvou zemí. Ježíš se vyjádřil ještě příkřeji, že takový člověk je mrtev. Sebezáporem, který provádí v intencích zákona, mrtvá země vydá plody a člověk svými tělesnými funkcemi je přeměněn na mouku. Teprve pak může přijít žena

(nesmrtelná duše, která má u sebe kvas, a ten zamíchá do mouky, která všechna zkvasí, tj. těsto je připraveno k pečení a k užitku, tedy plody sebezáporu se mají použít pro další vzestup.

Byl bych rád, kdybyste z tohoto symbolismu vyčetli, že křesťanský způsob postupu má vést k nastolení spasitelské moci v člověku (to se nepovedlo v židovském národě jako celku, nýbrž jen u několika málo učedníků Páně). Tato moc se dostavuje právě tak, jak je líčeno v životě Ježíšově. Všimněte si podrobného rozpisu narození Ježíše v Betlémě a událostí kolem něj. Vysvětlil jsem jinde. Člověk s vědomím o tom, že ve své nejvnitřnější podstatě je věčnou bytostí (dostane-li se k tomuto vědomí ne vírou, nýbrž zkušeností), má k dispozici určitou míru rozlišovací schopnosti. Nemusí se proto už tolik řídit zákonem (jen), který mu byl dříve imputován společností nebo náboženstvím, nýbrž čím dále tím více nutností v této společnosti se stát dospělým v tom smyslu, že se mu styk se společností stane soustavnou příležitostí být v tom, co je jeho věčného Otce.

Vlivem toho na tomto druhém kroku sebezápor vypadá úplně jinak než na prvním kroku. Po úvodním období vnuknutí, která musí poslechnout ihned, začne pociťovat potřebu být svým životem, nikoliv jen modlitbou, zaměřen na Boha. Je ve velkém pokušení se zde dopustit té chyby, že se mu chce opustit společnost a odebrat se do ústraní, aby se vyhnul konfliktním situacím. Jako by bylo chybou, kdyby utekl od světských lidí na prvním kroku, zde by se tímtež počinem (útěkem) dopustil dvojnásobné chyby. Teď se totiž může naučit poslušnosti vůči tomu, kterého vidí, aby později dokázal být poslušen toho, kterého nevidí. Bez poslušnosti a přípravy k ní se na dalších krocích vůbec neobejde. Další kroky jsou bez ní nemožné.

Jako na prvním kroku byl člověk nebo měl být člověk poslušen zákona, který nebyl z něho (zákon byl tím druhým, kterého je vždy zapotřebí na celém průběhu cesty. Tím druhým je vždycky přednostně někdo jiný), nyní má být poslušen společnosti, ve které žije. To by byla poslušnost nesmyslná, kdyby byla slepá. Tady se předpokládá, že má člověk k dispozici "anděly, kteří přebírají ryby", tj. síly, které nejsou lidské, nýbrž pocházejí z živého automatismu (2). Těmito schopnostmi se zprvu řídí vnuknutími, později soustavně událostmi, které vytváří společnost lidí kolem něho. Z těchto událostí si umí vybírat, ne namátkou, někdy, ale soustavně, takže se stane třeba dobrým tesařem, oddaným synem apod.

Jen tímto způsobem se dá z lidství vytěžit všechno, co se z něj vytěžit dá. Nevytěží-li se z něj maximum, nestal se člověk dospělým pro další stupeň (každý stupeň má svůj stav dospělosti), a dostane-li se přesto z nějakých jiných důvodů než dospělosti na něj (např. exaltací, extazí), živoří tam a strádá tam, trpí tam, kde už by neměl trpět, leda až v závěru dalšího stupně (všimněte si, že učedníci Ježíšovi nevstoupili do svého osobního styku s Ježíšem extazí, ani jeden z nich, nýbrž správným rozhodnutím, okamžitě a důsledně uskutečněným).

Proč byl slyšet při křtu Ježíšovu v Jordánu hlas, který právě říkal toto: "Toto je syn můj milý, v němž jsem pojal zalíbení"?

Protože se Ježíš osvědčil jako dobrý syn pozemských rodičů a pozemské společnosti (a tím se správným způsobem z těchto vztahů uvolnil), přestože věděl, že Otcem jeho věčné podstaty je Bůh, bez symboliky řečeno: přestože věděl, že pravými jeho vztahy jsou věčné vztahy. V tom je podstata sebezáporu na druhém kroku. Ježíš si byl tohoto věčného otcovství dokonaleji vědom než kterýkoliv člověk, ale o to záslužnější a převratněji působící je poslušnost člověka, který se třeba o svém synovství, pocházejícím z věčnosti, dověděl jen z extaze, která pominula.

V Betlémě při narození Ježíše se spustil definitivně dech automatismu (2). Průběh té události je v Novém zákoně zaznamenán s technickou vyspělostí, která budí úžas. Jsou tam uvedeny všechny prvky tohoto procesu: stáj, dvě zvířata v ní, jesle, Panna Maria, svatý Josef, pastýři pasoucí svá stáda poblíž, vzdáleně se vyskytující Herodes, kterému je zabráněno, aby se přiblížil, sv. Tři králové, kterým je naopak umožněno, aby se přiblížili a odevzdali své požehnání, zabití mládřátek atd. Všechno to jsem už vysvětlil jinde. Za takových okolností začíná automatismus (2) dýchat a zároveň se dostává do prostředí, ve kterém může dýchat. Dostává se tam natrvalo a nevzdaluje se z něho. Ze symboliky Ježíšova života vyplývá, že se z něj nesmí vzdálit jako mládřátka, že se jen musí přemístit dále od Heroda, od dočasného vládce na zemi, do Egypta, kam už jeho moc nesahá, kde však existuje stále totéž lidské prostředí. A v tom lidském prostředí pak roste a dosahuje dospělosti. Už ve 12 letech nese znaky větší osvícenosti než dospělý člověk s velkým vzděláním.

Nikoliv náhodně nám Bible poskytuje toto měřítko. (Kdyby vám snad napadlo, proč se tato událost v Bibli líčí na konci Ježíšova dětství, pak si uvědomte, které funkce dítě ještě nemohlo vykonávat, v čem ještě nebylo dospělé, a zdali by nebylo v této době výhodné v tomto smyslu být jako dítě a podle toho se chovat.

Jsem si jist, že by to mělo podobné následky vzbuzení moudrosti převyšující normální lidskou moudrost. Je při něm také uvedeno, že Ježíš - člověk se vrací od toho, v čem musí být (nikoliv vnitřně) k lidské rodině a společnosti a je jim oddán. Tato oddanost při soustavné zaujatosti Otcem je dalším nezbytným znakem sebezáporu na této úrovni, na tomto kroku.

Následuje třetí krok s jeho jasným rozdělením na tři fáze: Na fázi ustavující (odchod od rodiny a společnosti, i když jen dočasný, protože takový pouze pro svou funkci ustavující), křest v Jordánu a konečně odchod na poušť s příslušným zlačněním a překonáním Satana. Všechno jsem už vysvětlil jinde. Sebezápor má zde několik nových podob. Pro člověka, který se zde ocitl, není třeba dalšího vysvětlení.

Po fázi osvěcovací (v Jordáně) a dovršující (na poušti) se vstupuje do dalšího kroku, čtvrtého.

Na tomto kroku jsou už lidské schopnosti (učedníci Páně) tak prostoupeny mocí Boží, mocí království nebeského, že dělají "zázraky" (Už méně vynikají moudrostí, protože nemají za sebou kompletní dětství Ježíšovo, hlavně s onou moudrostí dosaženou do 12 let. Byly před tím lidsky dospělé). Rozumějte: nejsou činny vlastní silou a v tomto smyslu jsou nečinné. Tato nečinnost není úplná, proto se jim některé "zázraky" nedaří a proto do určité míry jednají po svém. Zúžený rozsah vlastní vůle zaměřené k pomoci bližnímu a ke spáse, jsou dalšími dominujícími znaky sebezáporu na tomto kroku.

Sebezápor je doplněn spoluprací s těmi, kteří nemají otevřen automatismus (2), ale věří v moc, pomocí níž probíhají zázraky.

Na tomto stupni si musíme současně všimnout dvojího: jednání a myšlení učedníků a jednání Ježíšova. Ježíš nám představuje prostředníka mezi člověkem a neprojeveným Bohem. Ježíš proto mohl říci o sobě právem a z mnoha důvodů, že je menší než Otec.

Nás nyní zajímá hlavně jeden důvod: Představoval osobní duchovní vedení a to mohl uplatnit jen v míře, která byla dostupná jeho učedníkům, a to byla míra poměrně malá. Chtěl-li být následovatelným - a to byla hlavní podmínka cesty, kterou ukazoval -, musel být na dosah člověka stejnou měrou jako byl na dosah Otce, a to způsobovalo, že byl menší než Otec. Kdyby byl býval "stejně veliký" jako Otec, byl by nepostižitelný právě tak jako Otec. Přišel na zem, aby učinil cestu schůdnější, aby ji vymezil a vymanil z přílišné abstrakce, které se mohla držet jen hrstka lidí, jak jsme byli svědky ve Starém zákoně. Teď tomu začlo být jinak: Ze dvanácti učedníků jedenáct bylo schopno se držet cesty až do

jejího vrcholu, a to je procento nikde na světě nedosažené. A ještě máme správný dojem, že Jidáš sešel z cesty, protože toho bylo zapotřebí pro dokreslení celé symboliky, jak jsme si už mnohokrát ukázali. Kdyby byl ukázal jen tolik, že člověk na stupni učedníka nesmí pokračovat v onom zakukleném druhu vlastnictví, totiž ve vlastním mínění o tom, o čem nemůže rozhodnout on, nýbrž jen duchovní vedení, byl by jeho příklad velmi důležitý.

Nuže Ježíš svým počínáním ve třech učitelských letech ukazuje, jak jsou rozděleny úlohy mezi učitele a žáka a že tuto dělbu práce je nutno na tomto kroku zachovávat. Dělá nám potíže vymanit obecný princip z konkrétního řešení, které se nám předvádí třeba v historickém hávu, a nepodaří-li se nám to, pak se nemůžeme řídit principem, neboť jej nepoznáváme.

Vracím se už k probranému příkladu z jiné strany:

Učedníci nemohli uzdravit jednoho nemocného. Ukázka je podobenstvím, nezáleží na tom, že se jim nedařilo právě uzdravit nemocného.

Nebudeme mít třeba nikdy za úkol uzdravovat nemocné.

Jde o nutnost rozlišení toho, co může člověk a co může jen jeho duchovní vedení.

Učedníci v daném případě překročili svou pravomoc v tom smyslu, že se zalekli obtížnosti případu a pro svůj strach (neklid) nemohli použít moci svého duchovního vedení. Z té moci jindy s absolutní samozřejmostí léčili. Člověk na tomto kroku má do krajnosti provádět vše, co může provést bez zneklidňování. Nezachová-li tuto míru, dokazuje si, že Bůh ho opustil.

Další důležitý poznatek na tomto kroku spočívá v tom, že člověk, zachová-li se podle právě vyloženého principu, je obdařen obrovskou mocí, ale ne tolik poznáním. O tom se Ježíš velmi jasně vyjadřoval, když mluvil o Duchu Osvětiteli, který přijde po něm, rozumějme, po osobním vedení. Čteme-li v Novém zákoně, jakým způsobem Ježíš doplňoval výklad některých podobenství, zjišťujeme, že výklad i pro učedníky byl veden na velmi nízké úrovni. Žasneme, jak málo byli schopni pochopit z pravého smyslu podobenství.

Tady se nejlépe ukazuje, proč byl Ježíš menším než Otec.

Proč poznání nedrží krok s mocí, udělenou na tomto kroku?

(O jednom důvodu jsme si už řekli v jedné z minulých závorek).

Důvodů je několik, uvedu aspoň jeden, který nejnutněji potřebuji ke svému výkladu. Rozhodnutí, které člověka opravňuje k tomu,

aby se stal žákem Ježíšovým, tj. byl osobně veden, není takového druhu, že by vyžadovalo zřeknutí se některých základních nevědomostí. Naopak i tyto nevědomosti se opírá další pokrok jiného druhu než v oblasti poznání. Nevědomosti jsou totiž způsobeny chybným hodnocením sebezáporu.

Chyba je na tomto stupni zanedbatelná, ale vede k velkým zklamáním. Když vstupoval Ježíš na kříž, učedníci Páně ještě přemýšleli chybně takto: "Zdali jsme se nevzdali pro jeho sliby všeho, co jsme měli a co nám bylo nejdražší?" Nikoliv, nevzdali se toho, co jim bylo nejdražší, vlastního života. A kdyby se ho byli vzdali, nebyli by mohli vstoupit do řad učedníků Páně. Všechno má svůj čas a pak, takové vzdání není v moci člověka, je v moci Boží, a ještě jen za určitých okolností, za kterých je pro člověka únosné. Nejde totiž o to, aby byl člověk během cesty ubit, nýbrž aby si zachoval svou fyzickou základnu tak dlouho, dokud je jí třeba jak pro příslušného jedince, tak i pro celek, pro plnění úkolů pro celek nebo pro nějakou část celku širšího než jedinec.

Teprve když se učedníci vzdali svého osobního vedení, vzdali se toho, pro co žili na vyšší úrovni než před tím, než vstoupili mezi učedníky Páně. A protože věřili, že jejich osobní vedení (Ježíš) je jim zárukou věčného života, vzdali se vlastně nejen pomíjejícího života, nýbrž i širšího rámce života. To je podmínka přechodu do dalšího kroku. Řeknete si možná, jaký je to nesmyslný požadavek, když se člověk dává na cestu, aby žil věčně. Tento požadavek by byl opravdu nesmyslným na kterémkoliv dřívějším stupni, neboť jeho uskutečnění by znemožňovalo projít dřívějšími stupni. Nevědomost na dřívějších stupních měla povahu takovou: "Věčný život pro mne." A sebe jsme poznávali jen jako bytost pomíjející. Avšak nic pomíjejícího se nemůže stát věčným. Co vzniklo, to neodvratně zaniká. Je však možné lidským vědomím, které je ve svém trvalém zdroji věčné, byť i jen propůjčené našemu pomíjejícímu jsoucnu a jím okleštěno, přejít až do vědomí o věčném životě.

Pak se věčné setkává s věčným.

Je sice totéž možné přes existenci, ale tato cesta je dnes zaváta, nebudu se o ní zmiňovat.

Překlenovacími prostředky z pomíjejícího do věčného jsou rovněž láska a dodržovaný správný řád hodnot. (Nemluvím zde o zmíněném prostředku, o řádu hodnot, tj. o modlitbě v duchu a v pravdě, kterou jsem probral v minulé kapitole. Doufám, že si modlitbu s životem skloubíte sami podle návodů, které nyní máte k dispozici. Jistě jste se pozastavili nad tím, že vlastní učedníci

Páně se nejednou ptali, jak se mají modlit. Z toho je zřejmé, že Ježíš se s nimi nemodlil. Kdyby se byl s nimi modlil, jak je potom vybízel v zahradě Getsemanské, nebyli by se ptali na způsob modlitby, byli by ho poznali. Jejich poznání bylo bohužel tak nízké, že nepoznali, že se učí modlit svým životem, především láskou. Tak v nich byla zakořeněna starověká modlitební tradice, že pokud někdo nepohyboval rty, nepovažovali ho za modlíciho se. Je tomu dodnes tak. Ježíšovo naučení "modli se a pracuj" téměř všichni lidé rozdělují na dvě části a nehledají jejich časem se zužující organické spojení v jedno.)

Myslím, že jsem dostatečně zdůvodnil, proč se učedníci Páně nemohli prostřednictvím poznání dostat na konec cesty v době, kdy chodili s Ježíšem. Poznání za ně zastupoval Ježíš. Ten věděl vše, co bylo zapotřebí vědět, a proto nebylo třeba se vedle něho strachovat. Za bouřky na jezeře, kdy tonuli, měli dojem, že mistr o tom neví. Proto bouřka zesilovala.

Nezbývalo nic jiného, než aby Ježíš převedl učedníky do dalšího stupně láskou, nejen svou, ale i láskou učedníků. Ta, podobně jako poznání, je prostředkem, který se dá rozšiřovat do nekonečna a tím do nekonečna vede.

O lásce jsem dosti řekl v Sladkém jhu, nebudu se opakovat.

Vraťme se k příkladu Janovu pod křížem. Tam se ukázalo, že není jednotného předpisu pro přechod do posledního kroku (stupně). Kdo vnitřně pro sebe umře láskou, ten se stává Ježíšem, který zemřel láskou na kříži. Svatá Terezie z Avily, která tolik milovala Krista jako Jan, musela dojít k poznání, že jen Ježíš je za ni a za kohokoliv z nás schopen zemřít na kříži, že tuto schopnost nemá člověk. Protože o tom křesťanští mystikové nevěděli, umírali třeba celý život a nedokázali vnitřně umřít. Ježíšovo umírání na kříži netrvalo dlouho, protože bylo jen nepatrnou částí celého umírání, které Ježíš předvedl svým sebezáporem v předcházejících fázích svého života.

Jím byl dokonale připraven ke smrti na kříži, rozumějte k vnitřní smrti, takže ta nemusela probíhat ani na splátky, ani dlouho. Proto jsem se v této kapitole věnoval stupňům sebezáporu, abyste si i vy příkladem Ježíšovým usnadnili cestu.

Byl bych rád, kdyby z celého tohoto pojednání vynikl princip relativní účinnosti kteréhokoliv prostředku sebezáporu. Co na jednom stupni je nepostradatelné, a kdyby tam nebylo splněno, nevedlo by k dalšímu pokroku, to třeba na dalším stupni je zanedbatelné a na ještě vyšším stupni škodlivé. A zrovna tak je

tomu v obráceném smyslu: Prostředek vyššího stupně uplatněný na nižším stupni, se ukazuje být tam zcela neúčinný.

Kdo však se jednou ocitl na pozici osvíceného člověka třeba jen jedinou extazí, jako se stalo např. francouzskému matematikovi, fyzikovi, filozofovi a spisovateli Blaise Pascalovi (1623-1662), neměl by zapomínat, že k těm, ke kterým mluví nebo píše, má jiné povinnosti než k sobě, že je nesmí mást svou moudrostí. Pascal např. napsal pravdivé, ale matoucí řádky tohoto druhu:

"Rien n est purement vrai et ainsi rien n est vrai, en l entendant du pur vrai. On dira guilest vrai que l homicide est mauvais: oui, car nous connaissons bien le mal et le faux. Mais que dira-t -ongui soit bon? La chasteté? Je dis que non, car le monde finirait. Le mariage? Non, la continence vaut mieux. De ne point tuer? Non, car les désordres seraient horribles, et les méchants tueraient tous les bons. De tuer? Non, car cela détruit la nature. Nous n avons ni vrais, ni détruit la nature. Nous n avons ni vrais, ni bien que en partie, et meléde mal et de faux". (Blaise Pascal, Pensées. Lafum 206, Br. 385).

Relativnost hodnocení dobrého a zlého viděl jedinečně, ale toto vidění znemožňuje člověku, který se a svém stupni tamních prostředků musí držet absolutně, aby neochvějně budoval na něčem, co pro něho musí být prozatím úplně pravdivé a správné. Být si vždy vědom např. toho, že tam, kde žijeme, ve hmotě, všechno je skutečné. Je menší chybou, myslí-li si člověk, že všechno ostatní, včetně Boha, je neskutečné a vymyšlené, než myslí-li si, že časoprostorové poměry, ve kterých žije, jsou pouhou iluzí. Ateista se může hnout z místa, osvědčí-li se ve svém malém, ale člověk, který chápe všechno jako relativně pravdivé, nemá se o co opřít, i když si myslí (bez zkušenosti o tom, že Bůh je absolutně skutečné a pravdivé jsoucno, nikdy neudělá ani krok z toho, na co se nedokáže plně upnout. Nepochybujte o tom, že pocit jedinečnosti našeho stavu, ve kterém žijeme, je správný. Je to tak dobře zařízeno, přestože právě o tomto zařízení se Ježíš v Otčenáši zmiňuje jako o pokušení, které přichází od Boha.

Mí přátelé mi často zazlívají, že jsem méně tolerantní k omylům víry než k zatvrzelosti ateistů. Jestliže lidská víra dopadá tak, že nevede k žádnému uskutečnění (leđa až po smrti, jak se mylně věří), nýbrž ponechává člověka tam, kde je, nevědomého, jen věřícího, je to víra nežádoucí a klamná, zbavuje člověka faktické možnosti vykročit, neboť člověk necítí pevnou půdu pod nohama. I pocity nám často umožňují, že něco můžeme nebo nemůžeme provést. Učedníci Páně měli od prvního setkání s

Ježíšem pocit, že mluví pravdu, že konec světa je přede dveřmi, a proto mohli jednat bezodkladně. Teprve Ježíšova smrt na kříži jim pootevřela oči a směla je pootevřít, protože už pokročili a Duch svatý jim je chystal otevřít dokořán, a směl, protože dorostli do jeho přijetí.

Ježíš měl v rukou moc křísit i zabíjet, ale užil jen prvního, aby lidi nemátl, aby jeho slovo mělo pravdivý zvuk v uších těch, kteří by nepochopili plné užití moci Ježíšovy. Proto jen velmi opatrně ukázal na neplodném fíku, že ho může zahubit, nenese-li plody, po kterých on, rozuměj automatismus (2), touží. Víme už, za jakých okolností se to může člověku stát. Mnozí lidé se mě ptají, jak si tak dobrý Ježíš mohl dovolit zničit fík, který mohl ještě v budoucnosti nést ovoce. Po přečtení a pochopení těchto řádek snad se mě už nebudou ptát.

Sv. Petr užil svěřené mu moci už výrazněji. Dva manželé, kteří před ním zapřeli část majetku, který neodevzdali do společné pokladny, padli mrtvi.

Následuje v Bibli líčení velmi svízelného přechodu do dalšího stupně (kroku), přechodu z osobního vedení do neosobního vedení. Tento přechod je zaznamenán symboly: ukřižování Páně, jeho pohřbení, vzkříšení z mrtvých, jeho přechodná komunikace s učedníky, jeho nanebevstoupení a konečně další krok, seslání Ducha svatého.

O přechodovém kroku do tohoto konečného stádia vývoje si trochu promluvíme, protože je třeba mu rozumět mnohem dříve než k němu dojde. Člověk je v něm zbavován toho lidství, bez kterého nemohl žít ani přejít natrvalo do věčného života, ale s nímž by trvale ve věčném životě nemohl žít.

Tento konec světa, konec věků nebo blížící se poslední soud, jak se o tomto přechodu symbolicky, ale výstižně mluví v Bibli, začíná člověk pociťovat od začátku přechodu do nadstavby zde rozvedené do několika kroků, a má tendenci předčasně utéci z věků, z času, z prostoru. Dělá neomalené pokusy odchodu, jako odchod ze světské společnosti nebo do samoty, ale tím nic nemůže vyřešit z toho, co se má stát. Kdyby odešel kamkoliv, pořád by byl v kleci, ze které se nevychází, přechází-li se v ní z místa na místo. Je třeba přejít z místa na nemísto, z času do bezčasu, dokonce z něčeho k ničemu boží přirozenosti.

Ježíš jasně ukázal, kam až s ním jeho učedníci mohou jít, a pak řekl: "Kam nyní já jdu, tam nyní za mnou nemůžete přijít." Kdyby si byla aspoň tohoto výroku křesťanská tradice všimla. Byla by přesně věděla, co je to následování Ježíše Krista, co se na této

cestě může učinit vlastním rozhodnutím, vlastní snahou, a co má za člověka udělat jeho vedení, v čem jej musí předcházet. Ukázky takového předcházení uvedené v Novém zákoně, si promyslete: Hvězda předcházela sv. Tři krále a ukazovala jim cestu, přesto úplně přesně netrefili a museli se ptát, sv. Jan Křtitel svým křtem ku pokání předešel křest, který poskytoval Ježíš Kristus, předešel Ježíše ve smrti, právě jako Lazar, ale s jinými účinky, úměrnými postavení dotyčných atd.

Ani na jednu z těchto ukázek zde nemám místa, ale jednu další přece jen musím vysvětlit.

Píše se v evangeliu sv. Matouše:

Jeden zákoník přišel a řekl (Ježíšovi): "Mistře, budu tě následovat, kamkoliv půjdeš". Ale Ježíš mu odpověděl: "Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil." (Mat. VIII, 10-20).

Ježíš, aniž o tom jeho učedníci měli tušení, i jako syn člověka, je předešel, neboť všechno, co dělal a co jim vykládal, bylo jen proto tak dokonalé, že nevycházel se svým poznáním z lidského příbytku (zde z rozumové úvahy), nýbrž z příbytku, který jako člověk měl od Boha.

V čem člověka předešel, v tom mu ukázal jeho spásu po stránce poznání. Nebylo to poznání ani nelidské ani nadlidské, neboť jím směřoval od člověka k člověku. Od člověka v tom smyslu, že odešel z lidských příbytků. Vizte jeho výrok: "Kdo je má matka, kdo jsou mí bratři?" K člověku v tom smyslu, že toto poznání mělo sloužit lidem.

Ted' už můžete velmi snadno pochopit, co je to chápat z příbytku lidského. Je to chápání zvěcněné a zosobněné pravdy, dalo by se též říci převedené do času a do prostoru v míře, v jaké to lze učinit. Protože chápeme pravdu z této pozice, nemůže se nám jevit jako něco absolutního a také v celé této kleci není absolutní pravdy.

Bylo by pak nedůsledné a nesmyslné bránit se personifikaci a zvěcnění v oblasti náboženské, když ve všech jiných oblastech poznání takový způsob je běžný, vůbec se mu tam nebráníme a považujeme jej za správný.

Kdo má příbytek u Boha a z něho vychází do tohoto světa, stýká se s pravdou nezsoobněnou a nezvěcněnou, a tak konečně chápe věci nebeské, jak by se vyjádřil Ježíš. Smyslem celé cesty je ocitnout se v příbytku u Boha a najít tam nový střed života. Nyní si znovu projděte celý život Ježíše Krista od odchodu židovského

národa až po nanebevstoupení Páně, a uvidíte, čeho jste si možná dříve nevšimli, jak Ježíš Kristus učí člověka, jak se má postupně dostat z pozemského příbytku do příbytku u Boha. Bude vám také jasno, že celý tento proces musí proběhnout za pomoci živého lidského těla, které však postupně přestane být místem, se kterým se člověk ztotožňuje, začne být svazkem mezi tvůrčí silou boží a spasitelskou mocí boží. Kdybychom se mohli obejít bez lidství, mohlo by se z těla odejít. Tím bychom dokazovali, že tvůrčí akt boží byl omylem, že lidský život nemá nejvyšší smysl.

Jestliže však je možné, aby člověk na podkladě stvořeného, a jen z této základny, odnikud jinud, přešel z toho, co je stvořené, do toho, co je nestvořené, pak se před námi rodí zázrak všech zázraků, požehnání poskytnuté člověku, jedinečná možnost překonat sebe jako stvořeného a na dně tohoto stvořeného najít nestvořené a věčné.

Symbolem seslání Ducha svatého je vyjádřen tento přechod se všemi technickými náležitostmi, jaké provázely narození dítěte v Betlémě.

Apoštolové pak už nechodili s Ježíšem, nýbrž s Kristem, který se vrátil s Duchem svatým, neosobně. Sv. Terezie se o tom vyjádřila slovy: "Nikdy od svého nanebevstoupení Ježíš nesestoupil na zem." Cítili pomocí své vnitřní zkušenosti, že tomu tak je, neboť ona právě poznala, že je možno opustit zem (lidský příbytek) a pomocí Krista přejít do Božího příbytku.

Není jiného druhu spásy a není jiné pravé spásy, než trvalé vycházení z příbytku božího, a to musí začít už za pozemského života člověka, a v žádném jiném životě než lidském nemůže být uskutečněno. Jedině tehdy, když projde fázemi života Ježíše Krista zde na zemi (a proto se všechno dělo na zemi, že jinde se to nemůže dít.), může být člověk vzat do stavu nebe, tedy do stavu trvalého, ze kterého je možný návrat bez hmotného návratu, tak jako se k nám např. neustále vrací sv. Terezie a přesto nepotřebuje se tělesně zrozovat. Tato spolupráce s Bohem je věčným údělem člověka, jakmile dosáhl spásy. Kdybych chtěl být důsledný ve své výpovědi, začal bych ji takto: Už tehdy, kdy na zemi nebylo života, jen oheň, voda a země, odcházels člověče z Otcova domu, aby ses mohl jednou do něj vrátit oslaven Otcovou láskou. Jsi prvkem, který oživuje zemi jinak než ostatní prvky, neboť, na rozdíl od nich, ji přivádíš k Bohu. Ona tě za to vděčně nese na svých bedrech často sténajících pod tvým nepochopením. Promarňuješ tisíce příležitostí k návratu, jako bys věděl, že se beztak vrátíš. Ty to ale nevíš, jen sestupuješ na dno a nikdo jiný nemá moc tam

sestoupit a popadnout tam základy všeho a vynést je až nahoru k Otci. Správně se lidé dříve modlili v Kredu, že Ježíš vstoupil do pekel a třetího dne vstal z mrtvých. Také my jej následujeme z hlubin volající Otče. Až se budete cítit být v té hlubině, jako se v ní cítil být marnotratný syn, možná, že to ještě nebude ta hlubina nejhlubší, ale nejen volejte - jen proto máte dar slova - dokažte také mezi voláním mlčet, hluboce mlčet. To je také jedna z hlubin, přes níž musíte projít.

20. 10. 1981

V jedné páteční příloze, v měsíci říjnu 1981, Náš domov, novin zemědělských se vyskytl zajímavý článek, který znovu potvrzuje, že starověká věda byla sdělována cestou zasvěcení, tedy tajnou, a že jedním z běžných způsobů, jímž se zakrývala vědní materia, byl symbolický způsob mluvy "andělé přebírají ryby". Nechme mluvit autora článku F. Dočhana:

V roce 1966 byla v Ulan-Ude, metropoli Burjatské ASSR, vytvořena odbočka Sibiřského oddělení AV SSSR, která dnes zahrnuje tři akademické ústavy, různá speciální oddělení a laboratoře. Nových a pozoruhodných výsledků dosáhli vědci z Ústavu přírodních věd při zkoumání záhad starověké medicíny...

S potěšením jsem v průběhu svého pobytu přijal nabídku hostitelů seznámit se s výsledky v oblasti zkoumání východního lékařství. A co je to vlastně tibetská medicína? Když si odmyslíme pláštík tajemství a legend, pak je to pro Evropana málo známý systém starých východoasijských vědomostí z oblasti lékařství. Jeho základ tvoří bohatý arsenál léčebných prostředků a fyzikálních způsobů léčby mnoha druhů nemocí. Nejcennější rady, recepty a zkušenosti, které byly získány za tisíciletí, jsou shrnuty ve čtyřsvazkové příručce nazvané Čžud-ši, což prý v doslovném překladu znamená Čtyři základní. V dávné minulosti byla tato příručka, stará dva a půl tisíce let přeložena ze sanskrtu do tibetštiny. Tyto knihy jsou uloženy ve speciální knihovně Ústavu přírodních věd spolu s dalšími dvaceti tisíci svazky obsahujícími poznatky z různých oblastí staré východní vědy.

V čele výzkumu je profesorka L. Chudanová, vedoucí oddělení biologicky aktivních látek (právě zde zkoumají traktáty z hlediska jejich perspektivního využití), která je považována za jednoho z největších specialistů v této oblasti. V mládí žila řadu let v Indii, v oblastech kolem Tibetu, kde se naučila smyslu i praktickému využití východních způsobů "služby zdraví"...

Smysl každého slova, léku, názvu použitých rostlin či způsob užívání, je důkladně zašifrovaný v několika traktátech.

Diagnóza je skryta v různých doplňcích, kterým rozumí pouze úzký okruh specialistů.

Zde je charakteristický příklad tibetských záhad - šifra, kterou jsou popsány symptomy nemoci: Onemocněl král, hodnostáři se nadýchávají, velmoži se oblévají potem. Co to znamená? Když do písmene, tak na královském dvoře došlo k nějaké události. Z pohledu tibetského lékařství je to diagnóza srdeční a plicní slabosti. Znamená to, že král je v daném případě srdce, hodnostáři nejsou nic jiného než plíce a velmožové, to je krevní soustava. Jak tedy léčit pacienta? Čtěme dál: nemocnému se doporučuje dát pečeného ptáka, kterého posadíme na koně a pak se použije bič. Opět záhada, opět další hlavolam. Vědcům se podařilo zjistit, že pečený pták je dvanáctikomponentní lék, kuň - to je krev a bič projímadlo. Vyrobit lék, určit komponenty, z nichž se skládá, najít správný způsob jejich zhotovení a určit pravidla užívání - to je další úkol, který stojí před odborníkem v druhé části výzkumu.

Zde je vidět, kolik vědců nejrůznějších profesí - orientalistů, biologů, jazykovědců, botaniků-farmakologů, lékařů a chemiků - je třeba sjednotit ke správnému rozluštění jednoho z tajemství východního lékařství. Přitom toto tajemství bylo přísně střeženo. Na počátku nebo na konci každého traktátu je napsáno varovné upozornění: "Ten, kdo přečte tuto knihu a není zasvěcen do lékařství, kdo nepřísahal zachovat mlčení celé toto tajemství, oslepne nebo podstoupí mučení ve svých příštích podobách...."

Mnohé jistě napadne, zdali je účelné v dnešní době věnovat tak velkou pozornost rozluštění tajů východního lékařství. Myslím si, že vyčerpávající odpovědi mohou být slova N. K. Rericha, který řekl: Z překrásných kamenů minulosti složme schody budoucnosti."

Tráva ma-chuan byla známa se svými vlastnostmi před pěti tisíci léty. Teprve v našem století z ní byl vyroben efedrin.

Jak je tomu s posmrtným životem?

Přistupuji k této otázce znovu, nevím pokolikáté, tentokrát z nových pozic: Poprvé se mě ptalo dítě méně než šestileté (v mém životě), vnuk Pavel, jemuž jsem musel odpovědět pohádkově na otázku uvedenou v nadpisu. Je totiž zvyklý, že mu vyprávím pohádky, poslední dobou převážně "švandovní", protože se chce pobavit a smát se i tentokrát. Bylo toho smíchu zapotřebí,

protože 9. 11. 1981 odešla babička, kterou měl velmi rád. Byl z toho ustrašen. Jako už předtím mu vrtalo hlavou, co se stalo s paní Řezáčovou, která zemřela na jaře 1979. Jakmile se dostal do Plzně, vždycky se na ni ptal, aniž by byl někým na tuto otázku přiváděn. Taková nutkavě se opakující otázka dítěte nemá být odbývána, nemá-li se dítěti uškodit. Tento pohádkový základ odpovědi si jistě snadno vyčleníte z ostatní odpovědi určené pro dospělé. Při vyprávění Pavlovi byl celý výklad řádně přizdoben šprýmovnými příměry a ochuzen o zdůvodnění, které chce znát dospělý člověk. Byl to žánr švandovní pohádky.

Nejnaléhavěji se mne ptala manželka v posledním roce svého života na této zemi. Neměla ve zvyku mně klást přímou otázku, protože už toho slyšela ode mne mnoho. Spíše si potřebovala všechno ucelit a zjednodušit. Doporučil jsem jí soustavnou četbu, která se obírala širšími souvislostmi, než které jí zajímaly. Pustila se do četby, na kterou před tím neměla čas. Je zajímavé, že jí méně říkala kniha Blahoslavenství, napsaná kdysi pro ni než např. Umění následovat Krista, spis, který jsem věnoval její dceři Aničce, nebo Sladké jho, kde jí zvláště zaujal začátek třetího dílu, tam kde se popisuje spojení láskou. Z toho mně i některé pasáže předčítala, abych pochopil, co zvláště potřebovala vědět.

Poslední tři neděle, kdy byla ochrnutá na nohy a kdy se dostavovaly úporné bolesti v hlavě, při nichž ztrácela dech, při návratu z nich zpět do našeho způsobu života nabývala přímé zkušenosti se záhrobním životem.

Byly tak výrazné a opravdové, že když končily, prozradila mi, že jí ta zkušenost chybí, že byla a není, že se přechodně ocitla v jiné skutečnosti než na jakou je zvyklá zde na světě. Nebylo těžké zjistit, že vnímání záhrobního světa je kromě jiného způsobeno jinou frekvencí dechu, než jakou máme při vnímání našeho světa.

Kdybych odpověděl velmi zjednodušeně na otázku, za jakých okolností se můžeme vědomě stýkat se záhrobím, ne tak jako medium ve spiritismu, které ve svém transu o sobě neví, neví co říká a je odkázáno na svědky svého projevu, pak bych řekl, že pomalá frekvence dechu, zavedená nechtěně, tvoří hlavní předpoklad vědomého styku se světem bytostí nežijících v naší hmotě.

Tato odpověď je však postavena jen na jednom z mnoha důležitých činitelů, kteří způsobují tento styk. Uvádí nás však k pochopení, že frekvence dechu nějak souvisí s frekvencí záření, kterému jsme vystaveni za svého pozemského života.

Tato frekvence má za následek, že vědomí se přelévá do lidských smyslů a myšlení a že jsme si vědomí jen tohoto přelévaného kvanta vědomí a považujeme je za celé vědomí.

Změní-li se frekvence záření - a k tomu přispívá změna ve frekvenci dechu - změní se i obsah našeho vědomí, lépe řečeno: jsme si vědomí jiného kvanta vědomí souvisejícího s jiným zářením.

V životě na záhrobní úrovni, které se říká astrální, není třeba slunečního záření. Dá se říci vulgárně: tam slunce nesvítí, zatímco u nás bez slunečního záření by byl život nemožný.

Důležité je zjištění, že kde slunce nesvítí, tam je nejen možný život jiný než náš, ale je i faktem, že tamní život, i když se prolíná s naším, našemu životu nepřekáží a je z převažujícího stavu záření, jemuž jsme vystaveni, nevnímatelný.

Jsou ovšem přechodové stavy vědomí mezi jedním a druhým zářením. Jedním takovým stavem je spánek se snem, jiný spánek beze snu a opět jiný, málo probádaný, stav přechodného vědomého vstupu do jiného záření, navozený technikou, kterou má člověk k dispozici a kterou neumí používat. Mám za to, že jsem se ji naučil používat, a to dvěma směry: směrem nahoru, ke styku s věčným životem, nezávislým na jakémkoli záření, obecně řečeno, nezávislým na pohybu, a směrem dolů, závislým na jiném záření než ze kterého žijeme na této planetě, obecně řečeno, závislým na jiném druhu pohybu než jaký způsobuje život na této zemi. Jelikož jsem se naučil dostat se nahoru, za různé typy záření, vztahuje se na mě zákon, že ostatní pronikání do různých vrstev záření mně může být přidáno, potřebuji-li jej. Dosud jsem nepoužíval těchto možností k tomu, abych se stýkal se záhrobím, nýbrž jen k tomu, abych se stýkal s duchovně vyspělými bytostmi přes hranice času a prostoru, např. se sv. Terezií, která zemřela v 16. století, a s Jesudianem, který dosud žije na naší zemi. Styk s nimi je snazší než styk s lidmi, kteří nedokáží žít mimo oblast kteréhokoliv záření (pohybu). Je snazší pro toho, kdo dokáže také zrušit pohyb. V tomto stavu bez pohybu, rozumějte ve stavu nezávislém na jakémkoliv záření, není jiných překážek styku směrem nahoru než pohyb. Kdežto ve styku se světem, jehož existence je závislá na nějakém druhu záření, je třeba umět zvolit frekvenci záření, které tomu kterému světu odpovídá. To není ani tak těžké, jako obtížné se udržet na určité úrovni záření. Na naší hmotné sféře je člověk udržován ve vědomí svou živou tělesností, ale z jiné sféry člověk sklouzává právě pro své tělesné funkce, které musí do určité míry přibrzdit, aby tam mohl **vědomě** pobývat,

ale nesmí je přibrzdit zase natolik, aby nepřešel na jinou úroveň záření než je ta, která mu slouží k vědomému styku, řekněme např. s astrálním světem, nebo aby nezabrzdl vůbec svůj pozemský život, aby nezemřel. Dovedu např. zregulovat frekvenci dechu tak, abych se ocitl na astrální úrovni, ale tam už mě musí někdo hlídat a "probudit mě", jakmile se mu tam začnu ztrácet. Tuto funkci hlídače zastala lehce manželka po svém odchodu z tohoto světa při mém vědomém styku s ní. Nepřála si, abych zemřel kvůli ní. Upozorňuji, že mluvím o styku se zemřelým nikoliv ve spánku, nýbrž ve stavu podobném joga nidře. Když jsem vyveden z tohoto vědomého styku s astrálem, zjišťuji, že jsem ztuhlý, studený, neboť jsem téměř nedýchal. To se ve spánku nestává. Tam také nejsme zúčastnění úplně vědomě, nýbrž jen s částí uvědomovacího a volního aparátu. Sen proto nemá ani zdaleka tak průkaznou schopnost jako joga-nidra.

Provede-li si člověk po probuzení rozbor snu, je-li soudný, snadno v něm rozpozná vlastní představy vtělené do snu a zpochybní o realitě snového prožitku. Kdežto při vědomém vstupu do kterékoliv úrovně vědomí, a tedy i oblasti života, člověk vůbec nezačne snít, nýbrž jedná vědomě, rozhoduje se jako zde na světě, a to soustavně, bez mezer. Rozhodne-li se pro trpné přijímání čehokoliv, je tomu právě tak jako zde na světě. Nese následky svého rozhodnutí za hranice úrovně, do které vstoupil. Upozorňuji, že tato zkušenost u mě nenastala chtěně. Prostě jsem kdysi po těch 17 letech svého života rozšířil své vědomí vlivem vnitřní modlitby, a co je nejdůležitější, ona byla jen slabší nebo hlubší reprodukci stavu extaze, do které jsem se na počátku té cesty dostal absolutně nechtěně. Bylo možno vyzpozorovat, jak se vědomí rozšiřuje za hranici původní extaze. Rozšiřování vědomí bylo prostředkem, nikoliv cílem. Kdybych byl např. stál o to, abych se setkal s nějakým svatým a s obsahem jeho vědomí, nebylo by se to přihodilo. Dalo by se říci, že člověk úrovní své vnitřní modlitby rozsvěcuje světlo na vyšší úrovni vědomí. Tam je jeho světlo vidět všemi, kteří na té úrovni jsou, a oni pak přicházejí na pomoc tam nově narozenému, aniž jsou o to požádáni. Úroveň vnitřní modlitby má také vliv na frekvenci dechu. Člověk nesmí při vnitřní modlitbě myslet na dech nebo se snažit o jeho prodloužení. Možná, že by dosáhl prodloužení dechu, - k tomu jsou vypracovány dokonalé jogické metody -, ale tím by se vůbec ještě nezačal modlit a nedostavily by se účinky prohloubené vnitřní modlitby. Jedině proto, že tyto důsledky se u mě dostavily, pozastavoval se u mě dech patřičným způsobem, tj. jen jako následek - nechtěný, samovolný - vnitřní modlitby, nikoliv jako něco chtěného. Také u manželky, dříve než umřela, se zastavoval

dech vlivem bolestí v hlavě, které decimovaly funkci řídicích nervových dýchacích center. Kdybych byl v okamžiku jejího zastavení dechu nezavedl jejím tělem a svým tělem zároveň okruh pranického dýchání, byly by vznikly změny v mozkové kůře, ochrnutí dalších nervových středisek, a byla by nastala smrt hned při první zástavě dechu někdy tři týdny před smrtí faktickou. Prozrazuji, že jsem navázal chtěný raport s jejím vědomím. Kdybych byl neuměl pranicky dýchat a provádět tento dech libovolně kteroukoliv částí těla, nebyl bych jej dokázal provést ani tělem manželčíným, nebyl bych se mohl spojit s jejím vědomím i po její smrti, a pak už nechtěně pouhou setrvačností tohoto vztahu. Tak jsem si mohl prověřit způsob života po smrti, ale také jen proto, že jsem už daleko dříve dokázal svléci se z hmotného těla za jiných, daleko náročnějších podmínek, tak jak nyní konečně vyličím pohádkovým způsobem přizpůsobeným dospělému člověku (pohádkový způsob shrnu nakonec ještě jednou):

Život se podobá řece, která teče u našich nohou. My, jak se do jisté míry známe, nejsme tou řekou, nýbrž stojíme na břehu té řeky a pijeme z ní. Tím jsme živi tak, jak se poznáváme být živými. Na tomto břehu řeky, na němž se nacházíme poznáváme sebe jen jako tělo. zatím však tělo je jen šatem toho, který poznává. V okamžiku smrti člověk svléká šat - tělo a plaví se, do naha svlečen, na druhý břeh. To znamená, že se plaví na druhou stranu v jiném těle, které je pod tělem, které známe. Vzhledem k tomu, že s tělem, které jsme odložili na břehu, bychom se nedostali na druhý břeh, můžeme to lehčí tělo, které máme pod hmotným tělem, nazvat též loďkou. Tento název, známý už ve starověku, je velmi přiléhavý, protože pomocí loďky se můžeme kdykoliv přeplavit zpět na břeh, ze kterého jsme odpluli a najdeme-li tam živé tělo-šat, můžeme se s ní setkat - je obléci. Tak se živí stýkají s mrtvými. Všimněte si však, že mrtvý musí přijít za živým a nikoliv živý za mrtvým, protože nesvlékl své tělo - šat - Egypťané dokonce znali systém balzamování mrtvoly, kterou dostali do takového stavu a podoby, že když podle nějaké zákonitosti mrtvý se po 71 až 74 dnech po smrti hmotného těla vracel ve svém lehčím těle, - loď na původní břeh a hledal tam své tělo - šat, které při smrti opustil, našel je tam v takovém stavu, že je poznal jako své, znovu se do něj nastěhoval a znovu přes ně nabíral hrubé sluneční záření, které existuje jen na tomto světě, respektive v naší sluneční soustavě a v jiných podobných soustavách. Tím se jeho tělo loďka znovu sblížilo s hrubostí našich astrálních těl, mohlo se s nimi stýkat na úrovni vědomého soužití, nejen jako ve snu. Tak se uchovávala po tisíciletí moudrost zemřelých pro žijící,

a ti nemuseli vynalézat, což bylo vynalezeno a zachovávalo se v paměti mrtvých. To mělo nesmírný význam nejen pro trvání staroegyptské kultury, ale i pro její rozkvět. Stačilo už jen něco málo přidat k tomu, co už bylo k dispozici bezpracně. Budete se divit, ale pouzí vykrádači hrobů způsobili zkázu egyptské kultury, která byla založena na živém dědictví předků. Vykrádači zrušili spojení mrtvého s lidským světem a nebylo možno jim v tom zabránit přes všechna zajišťovací opatření proti krádeži. Pyramidy, které byly zdrojem těchto vědomostí, s poklady, které v nich byly ukryty, přestože to byly opravdové nedobytné pevnosti, byly jedna po druhé vykrádány, nebožtíci byli oddělováni od svých KÁ (těl-loděk), a protože se vzdělanost včas nešířila jinými cestami, nebylo možno zabránit úpadku. Pravou příčinou úpadku však byla nepružnost tehdejších nositelů staroegyptské kultury. Když viděli, že se nedá zabránit vykrádání pyramid a že tím jedna konzervovaná vědomost po druhé mizí, měli včas zavést sice těžkopádnější způsob nabývání vědomostí, jakého užíváme my, ale přece jen způsob tíže zranitelný. Měli zavést školství, ve kterém by byli nositeli vědomostí živí učitelé, specializovaní tak, že by každý z nich dokázal udržet své vědomosti a předávat je živým žákům nejen knižní formou. Staré Egyptany omlouvá jen to, že bylo tehdy daleko snazší najít člověka, který dokázal přečíst vědomosti mrtvých a přetlumočit je živým, než najít tolik specialistů, jako bylo těch, co už leželi v hrobech. Vedoucí vrstva kněží, která dovedla navazovat spojení s vědomostmi mrtvých, příliš žárlivě si zachovávala v tajnosti své schopnosti, aby nepřišla o své privilegované postavení. Když pak byla sama vyvrácena zásahem zvnějšku ze svých pozic, bylo všemu konec. Od té doby neumíme bezpracně křísit vědomosti mrtvých. Stalo se tehdy ve velkém něco, co se stane v malém se mnou, až umřu, a co se stane ve velkém s celou západní kulturou, protože své vědomosti svěřila jen papíru - což je něco obdobného jako spoléhat na přenos vědomostí přes mumifikované mrtvoly.

Z nějakých důvodů, o kterých jsem psal jinde, jsem se dostal na úroveň schopností staroegyptských kněží. Mohl jsem se např. vědomě setkat se svou zemřelou manželkou ne jako medium, které si není vědomo zprostředkovatelské úlohy, a ne jako spící člověk, který míchá své představy s výpovědí, která vstupuje do snu odjinud než z jeho představ, někdy třeba od mrtvých. Staroegyptský kněz, byl-li např. požádán, aby někoho naučil namíchat lak, sám nepotřeboval umět jej namíchat. Spojil se přechodně s vědomostmi mumifikovaného lakýrníka, přednesl tyto vědomosti učedníkům lakýrnictví, a sám mohl zase na všechno zapomenout. Jindy musel třeba podobným způsobem předávat

stavitelské vědomosti. Opět nepotřeboval si jimi zatěžovat hlavu. Postupoval stejným způsobem jako při získávání předpisu na lak. A tak se v Egyptě lakovalo, malovalo, sochařilo, stavělo podle starých vzorů. Někdo k tomu něco málo přidal, nic se neztrácelo, dokud celý ten křehký systém nebyl narušen zvnějšku, např. rozkradači, válkami, převraty v myšlení apod. Než se to stalo, hrstka kněží stačila tlumočit veškeré vědomosti nastřádané za celá tisíciletí. Byl to geniální, ale křehký systém. Ani dnes by se asi neudržel.

Navazuji zase na pohádkové vyprávění "Život se podobá řece..."

Jestliže však někdo už na tomto břehu, na kterém zde v pozemském životě žijeme, se svlékne nejen ze svého pozemského těla, ale i z jemnějšího těla, kterému v Egyptě říkali KÁ a my "astrální dvojník", je prost i toho obalu, pomocí kterého přeplouval přes řeku k jiným KÁm, pak ho nic s těmito oddělenými KÁ nepoutá, nic v něm nezůstává stejného s nimi, nic ho nepřitahuje ke břehu, kde žijí odtělení, lidského těla zbavení KÁ. Zůstalo jen vědomí že žijí a toto vědomí je totožné s proudem řeky života.

Nic mu nebrání v tom, aby se ponořil do proudu řeky a splul s ní do moře.

Přeruším na chvíli pohádkové vyprávění a budu tento jeho úsek vykládat.

Kdyby se např. někdo ocitl v takovém stavu, že by se díval odněkud na své tělo, právě tak jako kdyby se v tomto stavu setkával se zemřelými místo se živými, prozrazoval by obsah vnímání, že je přeplul na druhý břeh bez hmotného těla, ale zůstal oděn do astrálního dvojníka a pomocí něho se díval na tento nebo na onen svět. Jeho smrt nebyla úplná, nebyl schopen se ztotožnit s proudem života, nýbrž jen v něm přeplul na jinou jeho stranu, na jiný břeh. Ztotožní-li se s proudem života a zůstane-li vědomý, nemá vidění ani tohoto pozemského života, ani lidských představ o Bohu, nýbrž má vědomí věčného života, který nikdy nezačal a nikdy nekončí, ba život se mu už nejeví jako tekoucí řeka, nýbrž při prvním vstupu do života jako pohlcující prázdnota, ve které není ničím, co by se dalo nazvat lidským, a přece je více než byl kdykoliv před tím. Čímkoliv byl před tím, tím byl jen omezen v to, čím potom je. Při prvních vstupech, pokud mají povahu extaze, cítí se být zbaven sebe, někdy dokonce velmi bolestivě. To je známka toho, že je ještě přítom sám sebou a že je teprve na cestě k Otci, jak se vyjádřil Ježíš o sobě v zahradě, kde se objevil jedné ženě

po své smrti na kříži a kde jí velel, aby se ho nedotýkala. Ona byla extatickou a ve stavu extaze se dokázala setkat s Ježíšem pomocí své lidské představy o něm. Kdyby byl býval někdo jiný vedle ní v té zahradě, nebyl by Ježíše viděl. Neklamala se, nýbrž viděla více než ostatní lidé. Něco podobného se stalo sv. Pavlovi, když před Damaškem spadl s koně a měl vidění Ježíše. Nebyl to klam, přestože jiní kolem něho nic neviděli. Ocítl se na poloviční cestě mezi člověkem a Bohem, a tento stav nazýváme extazí. Ostatní kolem něho nebyli tak daleko, a proto neviděli nic. Tento poloviční stav poznávání Boha se v Pavlovi nadále prohluboval, už bez vidění Ježíše, až dospěl do stadia, kde viděl tento náš svět zdánlivě jako před tím (před extazí), ale ve skutečnosti se nedíval svými očima, ty mu byly jen přidány k jeho vidění. Díval se očima Kristovými, které začly být jeho očima. Pavel-člověk si teprve začal uvědomovat, že se dívá odjinud než z člověka. Prozrazovaly mu to účinky tohoto pohledu. Díval se odjinud než ze břehu, ze kterého se na nás dívají mrtví nebo ze kterého se dívá astrální dvojník (dočasně uvolněný) na své tělo. Byl to pohled odevšad, a proto odnikud. Tento rozšířený pohled musel být pro Pavla-člověka dokonce velmi údivný, protože nikdy před tím něco podobného jako člověk nezažil. Tehdy pochopil, co je to mít příbytek u Boha a z něho se díval. Pak také všechno co dělal nedělal on, nýbrž prostřednictvím něho Bůh. Kdyby byl dělal tu nejsvětější věc, byl by to čin boží a ne jeho, a také účinky takového činu by nebyly jen lidské. To ostatně poznali už učedníci Páně, když začali dělat zázraky ne svou mocí, nýbrž mocí boží. Oni však byli svědky jen dočasně zprostředkované moci boží, kdežto po seslání Ducha svatého byli svědky trvale předávané moci boží. Proto ani fyzická smrt nemohla zrušit tento přechod Boha na člověka. Pavel přišel také na kloub tomu, co je to modlit se neustále a nemuset se podněcovat k tomu, aby se modlil. Nemusel se ani podněcovat k dobrým skutkům, protože dobrý Bůh v něm natolik žil, že už nebyl živ on člověk, který by se musel podněcovat k dobrému, protože byl ještě člověkem, nebo z téhož důvodu nemohl propadat zlému.

Dítěti se mají vyprávět pohádky a ono je vděčné, že se jejich obsahu může divit. Nezajímá se o pravdivost vyprávěného, a je-li vyprávěč zběhlý ve vyprávění pohádek a neztrácí-li z mysli objekt, kterému vypráví, dítě je mu velmi vděčno za to, že je vyprávěč vyvedl z oblasti myšlení dospělých, kde se žádný zázrak neděje. Jak těžkopádně v životě dospělých se překonává odpor hmoty, ona je u nich něčím tak stabilním, že dítě na ni doplácí napřed boulemi, později vlastním životem. Jak jinak je tomu ve snu. Někdo tě honí a ty máš strach, že tě chytí a hle, už už tě chytá.

Ještě že se můžeš spasit probuzením. Tvá představa (např. strach) vytváří skutečnost. Mrtvý žije v podobném stavu jako člověk ve snu, avšak s několika rozdíly:

1. **Nemůže se ze svého stavu probudit.** Může mu však uniknout zcela jiným způsobem. Než umřela má maminka, byla raněna mrtvicí na jednu (pravou) stranu těla. Následkem toho napadávala na pravou nohu. Když potom umřela a já se s ní ve snu setkal, opět napadávala na pravou nohu. Protože někdy sním vědomě, uvědomil jsem si, že přece už nemá nemocné hmotné tělo, nýbrž jiné, astrální tělo, které není raněno mrtvicí. Domluvil jsem v tom snu mamince, aby přestala kulhat, že už má přece k dispozici jiné tělo, úplně zdravé. Nedala si říci a tvrdila: "Když kulhám, tak kulhám, přece si to nevymýšlím. Sám jsi toho svědkem." Zvolil jsem jinou taktiku. Vzal jsem ji za ruku a vedl ji. Pak nekulhala. Poznala, že nekulhá, ale zase mi tvrdila, že jen proto, že ji vedu. "Víš přece", řekla mi, "že když jsi mě vedl za mého života, tak jsem také nekulhala. To způsobuje jen tvá pomoc." Převodl jsem ji několikrát po pokoji a pak jsem ji pustil, aby to nepoznala, a nechal jsem ji předejít. Ocitla se sama několik kroků přede mnou na konci místnosti. Řekl jsem jí, aby se obrátila: "Vždyť jsem tě nepodporoval, tys už nekulhala, protože sis myslela, že tě podporuji. Teď jdi sama beze mne!" Došla bez kulhání a byla za to velmi vděčna, že jsem ji odnaučil kulhat. Ráno po té noci dcera Dana, která spala o dvě místnosti dále než byla ta, ve které jsem dělal pokus, vyprávěla, že ji v noci přišla strašit babička. Řekla jí: "Poděkuj za mě Karlovi, že dnes mě odnaučil kulhat."

2. **Přežívají v mrtvém představy převzaté ze života na tomto světě fiktivní skutečnost.** Čím dříve se jich mrtvý zbaví, tím snáze vpluje do nových podmínek života a začne tam plně žít. Silných představ, převzatých ze života ve hmotě, se někdy zbavuje velmi těžko. Uvedu jeden příklad za všechny. Jeden český archeolog-památkář se setkal na jednom hradě s postavou dívky, která tam na tom hradě "strašila". Před několika staletími pro nevěru byla zazděna za živa do zdi toho hradu. Byla tomu archeologovi tak vděčná za to, že ji našel, že se mu denně zjevovala po mnoho let a vyprávěla mu celý svůj život do všech podrobností a nesčetněkrát. Bylo vidět, že ten život v ní funguje jako utkvělá myšlenka, ze které se nemohla vymanit. Teprve po mnoha letech a po mnohém ujišťování ze strany archeologa, že se tím nemá zabývat a že pak bude mít od toho pokoj náhle zmizela a vícekrát se neobjevila. Byla osvobozena od své představy, která ji držela při pozemském životě několik stovek let.

Usuzovat z takových zjevů na normální obsah posmrtného života se nedá. Jsou něčím, čím tamní život není. Pekla-li např. manželka po smrti pro mne v mém snu malé kulaté koláčky, protože věděla, že jsem je měl rád, pojedl jsem ve snu chutě a s velkou vděčností. Nebylo by bývalo správné, kdybych se byl zachoval jinak a vyčítal manželce její péči. Bylo by však chybné z toho vyvozovat, že tam jsou také pole, mouka, trouba na pečení atd. Při podobných příležitostech jsem hleděl manželce vyhovovat, ale jemně jsem ji vyváděl z těchto představ. Tak např. myla podlahu v kuchyni. Vysvětloval jsem ji ve snu, že je to marná práce, protože naše hmotná podlaha v téže kuchyni zůstane špinavá. Dokazovala mi ve snu, že se mýlím. Viděl jsem ve snu právě tak jako ona, že ona část podlahy, kterou umyla, byla čistá. Nepropadl jsem však této představě úplně, protože jsem věděl, že astrál nemůže mít hmotnou podlahu, nýbrž jen její kopii a představu o ní, představu do té míry reálnou, že hmotná podlaha v naší kuchyni byla opravdu špinavá a ona si tuto hmotnou skutečnost dokázala uvědomit. Hned druhý den, podle slibu, který jsem ve snu manželce učinil, jsem onu hmotnou podlahu umyl a ona pak rozpoznala, co byla její představa a co bylo skutečností. Je však třeba říci, že hmotná špína má z mnoha důvodů svou kopii astrální, jako mnoho jiných věcí z tohoto světa. Dokázal bych to odůvodnit. Když člověk přejde na druhý břeh, trvá nějakou dobu, než začne rozeznávat, co patří k tomuto světu a životu, od toho, co je ještě dozvukem života, ze kterého odešel. Do té doby, než v něm dozní ozvěny někdejšího života, nežije plně novým životem. Asi tak 71 až 74 dny po fyzické smrti si přinesl z pozemského života záření ze slunce. Je to záření hrubé proti tomu, ze kterého je potom živ v astrálu. Přechází na nové zdroje života postupně. Příroda ani zde nedělá skoků. Jakmile zemřelý jednou přejde na novou frekvenci záření, nic ho nepoutá k zemi, ze které odešel. Je to obdoba vstupu novorozeněte do pozemského života, jenže tam v astrálu se cítí být od začátku dospělým a zároveň žákem v nové škole života. Chce se od něho, aby se naučil poznávat zákonitosti tamního života, které jsou jen obdobné zákonitostem pozemského života.

Mluvím stále jen o člověku, který vstupuje do záhrobního života jako nespasený člověk, čili jako ten, který se nemůže ztotožnit s proudem života, protože se s ním neztotožnil za svého pozemského života. Takový člověk se musí především "léčit" z představ o jedinečnosti pozemského života a ze všeho, co s touto představou souvisí. Příklad: Manželka měla poslední rok svého života umělý vývod stolice bokem. Dal jsem si ukázat po smrti její astrální tělo a zjistil jsem, že nosí stále na levém boku kapsu na

stolici. Vybídl jsem ji, aby ji sejmula. Ejhle, pod kapsou už nezel otvor do těla a nebyla pod ní stolice. Tou chvílí byla vyléčená ze své představy o pozemské chorobě. Podobně se musí zemřelý člověk vyléčit ze starostí o všechno, co na světě zanechal. Teprve pak může nerušeně a bezbolestně žít na onom světě. Má-li však člověk, jako ona dívka na hradě, už nějakou utkvělou představu viny nebo na zemi spáchaného zločinu, těžko se takových představ zbavuje a nemá v záhrobí klidu. Radil jsem proto svému příteli J. M., který měl výčitky svědomí, že svému otci před smrtí moc dobře nepomáhal, aby za otce a ve jménu otce dělal, co měl dělat už za jeho života na zemi a co měl dělat otec, kdyby ještě žil na světě. Přítel to prováděl tak jakoby to nedělal on, nýbrž otec. Např. chodil do sklepa pro uhlí, s nímž se otec ke konci svého života těžce hmoždil. Výsledek toho byl, že se otec za čas zjevil svému synovi ve velké záři a s výrazem velké vděčnosti a blaženě se s ním rozloučil. Byl uzdraven ze svého starostlivého poměru k dosud žijící manželce, že totiž už jí nemohl sloužit a trápilo ho to.

Paní L. zase nerada umírala jen proto, že nemohla přesvědčit před svou smrtí své nejbližší o pokračování života po smrti. Naučil jsem ji proto už před smrtí, jak se má dceři po smrti zjevit, aby dcera uvěřila v posmrtný život. Paní L. tuto radu doslova uskutečnila podle mých dispozic. Popsal jsem celou událost buď v Umění žít nebo na konci Sladkého jha.

Mrtvý trpí i nepatřičným vztahem živých k němu, neboť všechny vztahy k pozemskému životu dlouho přetrvávají z obou stran. Tak např. má matka ztratila svého muže záhy po svatbě po jeho těžké chorobě. Chodila denně plakat na jeho hrob. Jednou se jí můj otec zjevil ve snu v mokrých šatech. Je poučné a příznačné, že byly mokré právě jeho šaty. Ptala se ho, proč je mokrý. Řekl, že jsou to její slzy a prosil ji, aby přestala plakat. Velmi tedy přispívají k postavení mrtvého jeho pozůstalí, stav jeho majetku, pokud na něm lpěl, jak se s ním zachází apod.

Průchod touto fází dvoustranných připoutaností nazvala má matka po smrti výstižně očistou. Při své svědomitosti, jakou vynikala, mohl mít její život po smrti aspoň ve své první fázi převážně povahu očisty. Jak se taková očista provádí, prozradil zase jiný mrtvý, pan Mičan. Jeho manželka, tehdy ještě žijící na světě, se dověděla, že její manžel chodí po smrti k panu Spěváčkovi, který zemřel mnoho let před ním a byl daleko pokročilejším mystikem než on. Do té školy ji ve snu nepustili, jen otevřeli dveře do třídy, kde se učilo. Bylo tam náramné světlo., Manžela však neviděla. Pan Mičan se zde na zemi dožil vysokého věku, ale nezbavil se dojmu, že ve vnitřní modlitbě málo pokročil.

A tak po smrti doháněl, co zde zameškal. Ve skutečnosti se vyrovnával se svou představou o své nedostatečnosti. Až se s ní vyrovná, bude mít tuto část "očisty" za sebou. Spěváček zde na světě ochotně poučoval přátele o tom, jak mají postupovat na duchovní cestě. Vyrovnával se s touto potřebou po smrti tím, že dále vyučoval a ještě vyučuje, protože před smrtí pro svou chorobu už tuto funkci nemohl provádět a byl z toho nešťastný.

Paní Mičanová získala v tehdejším svém snu ještě jinou závažnou informaci. Ráda by se byla setkala se svým mrtvým manželem, ale bylo jí řečeno, že mrtví mohou dostat jen výjimečně jednou za čas povolení sestoupit do vědomí žijících lidí. Přeložme si tuto řeč do srozumitelnějších argumentů. Frekvence záření, ve které žijí lidé na onom světě, nepochází ze slunce, a je mnohem jemnější než sluneční záření a než všechna záření, která zatím dovedeme ve vesmíru zjistit. Proto může astrální dvojník bez potíží procházet živou i neživou hmotou, rozumějte zářením, které zde na světě vytváří existenci. Zpočátku po fyzické smrti má ještě k dispozici zbytek slunečního záření, a proto se stýká s žijícími poměrně snadno, ale později, až tuto energii vyčerpá, je to velmi obtížné. Musí mít k tomu zvláštní "povolení", to znamená, že se pro něho musí sehnat sluneční záření, aby s ním vystačil aspoň na přechodný styk s živými. Tato energie je tedy tam v astrálu jaksi na přiděl. Vysvětlili jsme si už, že Egypťané dokázali dodávat astrálnímu odtělenému dvojníku Ká sluneční energii, takže jejich mrtví nebyli závislí na nějakém "povolení".

3. **Daleko výrazněji** než ve snu nebo v běžném lidském bdělém vědomí **pocit'uje mrtvý vztah svého nynějšího i bývalého okolí k němu** a nemůže na ně zapomenout, neboť ony jsou skutečnější než jak byl zvyklý, že jsou jen pomyslné. Musí se pracně odnaučovat žít v těchto vztazích.

Dokud člověk žil, mohl snadno odvrátit svou pozornost od toho, co jej netěšilo a přivrátit ji k tomu, co jej těšilo. Po smrti to není tak snadné. Už ve snu jsme někdy svědky toho, že představa vytváří snovou skutečnost. Po smrti se tento fakt stává zákonitou skutečností, ze které není úniku jako ze sna probuzením. Musí navodit novou opačnou zkušenost, aby se vymanil ze svých myšlenkových pochodů zakotvených v minulosti. V tom mu výtečně pomáhá sama příroda, protože se dostává postupně do jiné frekvence vln, a ty nové už neunesou hrubé a proto vtíravé myšlenky.

V tomhle by bylo možno vidět podstatu očisty, o které mluvila má matka. Zatím s ní však nesouhlasím v následujícím názoru.

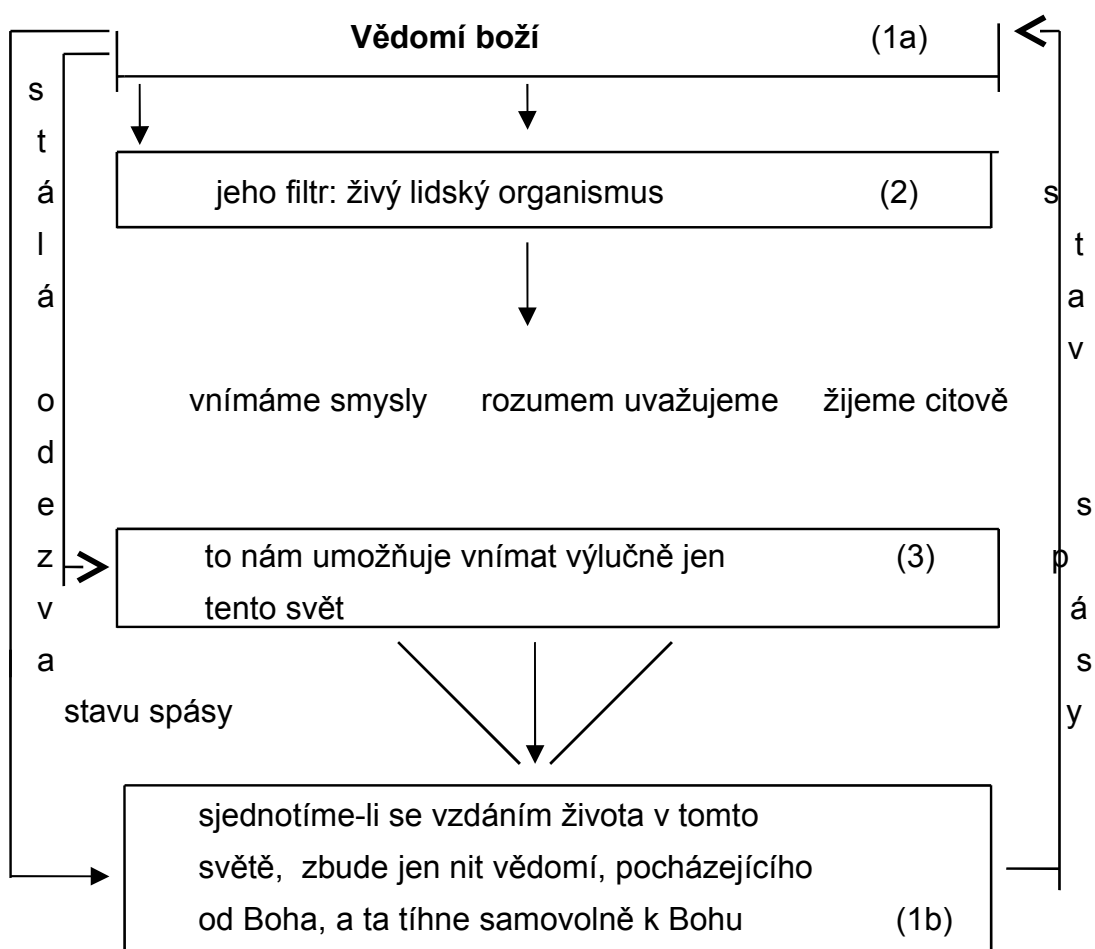
Řekla: člověk se tu očisťuje, a až se úplně očistí, znovu se vtělí do lidského těla. Já se vtělím za 16 let." (Řekla to r. 1971 po své smrti). S částí této myšlenky souhlasím. Tam na druhém břehu mohou existovat odborníci, kteří mohou odhadnout dobu, kterou bude ten který jedinec individuálně rozdílně potřebovat k očistě, o jejíž povaze jsme už mluvili. Zřejmě jsou to odborníci, kteří mají minimálně úlohu, aby při této očistě asistovali. Možná však, že ji také regulují a urychlují. Podle mého mínění však toto období očisty je obdobím přechodu do vlastního astrálního života a druhou smrtí, o níž mluví Bible. Maminka, která tam žije už od roku 1971, tak dodnes ani jednu smrt neviděla. Jen je svědkem toho, že lidé odtamtud mizí. A protože jsou to lidé očistění podle hledisek, o kterých jsme mluvili, má za to, že se vtělují zpět do lidských těl. Tím si také vysvětluje, proč si lidé při narození nevzpomínají na svůj předcházející život. "Očistou" vymazali všechny vztahy k němu, tedy i paměť. Částečně by tento její názor podporovala tato zkušenost:

V mém mládí žil v mé blízkosti vzdálený příbuzný J. S., který dosud žije v Praze 7, Schnirchova 27. Jeho maminka chodívala do spiritistických seancí a tam se dověděla prostřednictvím místně proslaveného media paní Hrdličkové, že dotyčný J. S., nyní její syn, žil někde na pobřeží Kalifornie (v předcházejícím vtělení). V seanci se projevil jeho bývalý otec a prosil nynější matku svého bývalého syna, aby se o jeho bývalého syna pečlivě starala. Poskytl též svou bývalou adresu, na kterou rodina S. napsala a dostala odpověď, že dotyčný člověk tam žil. Také okolnosti jeho smrti byly ještě známy. Plavil se za rozbouřeného moře na lovu ryb na loďce i se psem. Byl bezmocným svědkem utonutí svého syna i psa. Spáchal na místě sebevraždu utonutím, a podle jeho výroku, nemohl se proto po smrti se svým synem sejít. A teď ten dokument: Malý S. J. - v předškolním věku si soustavně hrál se psem, kterého nikdo neviděl, ale kterého dítě muselo vidět, protože ho hladilo ve vzduchu, dovádělo s ním po bytě a volalo ho jménem, které si už nepamatují. Toto zvláštní chování J. S. bylo příčinou toho, proč paní S., matka, se dožadovala vysvětlení v seanci, a vy už víte, jakého vysvětlení se jí dostalo. Jak věděl onen tehdy ještě nevtělený Američan, kam se vtělilo jeho dítě? Vědí tam v záhrobí aspoň někteří lidé více než my? Přechází očištěné já ze záhrobí do nového lidského života a nemůže si vzpomenout na předešlý život jen proto, že je očištěno od konkrétních vztahů k němu, ale není oproštěno od vztahů k lidskému životu jako takovému? Proti těmto zdánlivě těžko vyvratitelným argumentům stavím zkušenost, že všichni, kdo si vzpomněli na své předešlé životy, nevzpomněli si nikdy na

záhrobní život v astrálu, protože jím prošli tak, že tam pozemský život prostě dohořel a nový lidský život vznikl odjinud, z jiné úrovně, ze záznamu pořízeného koncem lidského života - to je školský způsob výkladu tradovaný Indy - nebo z řady záznamů ze života různých lidí. (Nemám zde na mysli geny zděděné po rodičích, o těch zde nemluví.) Tyto záznamy přetrvávají lidský život a vtělují se tam, kde najdou živnou půdu v nově se rodícím člověku - to je výklad netradiční. Přikláním se k němu proto, že pozoruji, že většina lidí se nepřevtěluje tím klasickým způsobem, z jednoho konkrétního individua do druhého, nýbrž jsou už při svém narození bytostmi velmi složitými. Posbírali nesčetné kousky záznamů ze života mnohých lidí. Jen stěží pak začnou žít nějakým vyhraněným životem a s vyhraněnými zájmy. Těžko lze získat pro jediné a také se snáze stávají hříčkou různých lidí, snadno se stávají oportunisty apod. Jsou sami pro sebe nevypočitatelní. Tím nechci popírat indické názory na převtělování. Od dob krále Ašoky (274 až 232 př. n. l.) se Indové soustavně snaží regulovat převtělování, jiný způsob řešení zachování schopností jednou v lidském plemeni získaných, než o jakém jsme mluvili v Egyptě. Jsou důkazy o tom, že jsou v tomto smyslu mistry.

Nyní promluvíme ještě o posmrtném životě tzv. spasených lidí, tj. těch, kteří už ztratili sama sebe zde na světě během pozemského života v tom smyslu, že se u nich náš způsob života, vyznačující se pocitem oddělenosti od ostatních tvorů i od Boha, proměnil na život s vědomým spojením s Bohem a skrze toto spojení též s vědomým spojením se vším stvořeným, pokud toho bylo zapotřebí a když toho bylo zapotřebí a do jaké míry toho bylo zapotřebí, vždycky podle okolností, které se mohou měnit a které nic nemění na základním vědomém spojení s Bohem. Za spaseného nepovažuji extatika, který vešel jen do přechodného spojení s Bohem, nýbrž člověka nic nedělajícího ve smyslu činnosti jakou par excellence vynikal Ježíš, je-li toto nicnedělání založeno na obrácení světél, že totiž Bůh žije a jedná v člověku a skrze člověka, aniž by ho pouze porážel, jako se děje v extazi. U něho lidské vědomí, pocházející od Boha, se natrvalo vrátilo do Boha - našlo tam svůj příbytek, který je tam od věčnosti pro ně připraven - a proto mohlo odtamtud přímo působit boží mocí, nejen mocí boží přetavenou lidským organismem.

Znázornění přechodu do stavu spásy za plného pozemského života:

Nastává stav spásy, že (1b) samovolně přetéká do (1a)

Tento stav označuje Ježíš slovy: "Kdo ztratí svůj život, nalezne jej. Největší chybou, které se dopouští nespasený člověk je, že život (2) a (3) považuje za svůj, zatímco je to život boží, třebaže jen jeho neúplná odvozenina.

Stav nespaseného člověka za pozemského života vypadá tak, že všechno probíhá jako na předešlém schématu až po (3). Protože si však takový člověk přivlastňuje jak (2), tak, pokud to jde, i (3), nic z jeho schopností nevyústí do (1b), nýbrž všechno se vybíjí mezi sebou, tj. mezi (2) a (3). Obojí působí jen vzájemně na sebe. Z tohoto začarovaného kruhu je pak jediným východiskem fyzická smrt, po níž vědomí převzaté filtrem (2) je převzato jemnějším filtrem, nazvěme jej astrálním dvojníkem (2a). Toto vědomí jen postupně ztrácí kontakt s (3) a nabývá stále dokonalejší kontakt se světem (2b), ve kterém žije astrální dvojník (2a). Až jej úplně nabude, zruší se kontakt s (3), a vědomí je tak dlouho vázáno na (2a) a (2b), dokud (2a) se udrží pohromadě, dokud nepodlehne

druhé smrti. Druhá smrt je úplně nevědomá, bezbolestná a pomalá. Ztrácí se zkrátka vědomí napřed o věcech hrubých, pak o věcech stále jemnějších, až není ani nejjemnější konkrétní myšlenky, které by se mohlo přidršet. Nicméně v astrálním světě existují dvě fáze života: První, kterou jsme si nazvali očistou, a druhá po očistě. Paní Mičanové se tato druhá část jevila jako čisté světlo, v němž už nerozeznala lidskou podobu pana Mičana, protože pan Mičan už lidskou podobu neměl. Mohl ji za určitých okolností přechodně znovu nabýt, ale byl by k tomu potřeboval "zvláštní povolení."

V druhé fázi astrálního života se astrální filtr člověka stává postupně tak subtilní, že se jím poutá stále menší část vědomí. Člověk se stává stále méně vědomý sebe a vědomý vůbec, až zůstane mrtvě ležet bez vědomí. Je třeba si uvědomit, proč tomu tak je: Astrální dvojník je rovněž hmota (něco stvořeného, tedy začínajícího a končícího) jako lidské hmotné tělo, jenže je složeno z jemnější hmoty (ze záření o jiné frekvenci než hmotné tělo). Nemůže však uniknout rozkladu právě tak, jako neunikne hmotné tělo. Po smrti tedy probíhá proces ubývání uvědomovací síly, kdežto při procesu spásy probíhá opačný stav přibývajících vědomí, až takového, že tělo by je vůbec nesneslo. Proto je dobré, že i spasený fyzicky umírá. Beztak už i extaze probíhá jinde než v těle, neboť ani tu by člověk nesnesl, pokud je ona dost vznešená. Do stavu spásy se člověk dostane tím, že celé kvantum disponibilního vědomí přechází do Boha beze zbytku. V astrálu už od začátku člověk nemá tolik vědomí k dispozici jako živý člověk (i když směrem dolů k nám vidí snáze než my k němu), protože má k dispozici jen část filtru, astrálního dvojníka, a chybí mu hmotné tělo. Na svém zbytku filtru zachytí jen poměrně malé množství vědomí. Protože však přece jen má k dispozici vědomí boží, může za určitých okolností, např. pomocí vnitřní modlitby, proběhnout u něho jakési quasi spojení s Bohem, ale nedospěje při něm dále než k jakémusi druhu extaze, která se může projevit už v okamžiku smrti, a tehdy nejsnáze (vidění světla, zažívání blaženosti apod., jak se stává u některých umírajících, ale ne u všech. Viz Moody: Život po životě, nebo Paul Brunton, tam kde mluví o okamžiku smrti ve spisu Wisdom), protože je přechodně ještě malou chvíli k dispozici velká dávka vědomí na úkor uvědomování si hmotného světa. Je to okamžik přelévání vědomí z oblasti do oblasti. Extatik např. v té chvíli snadno prožije znovu svou extazi, a neodpadne-li při ní předčasně tělo, zůstane-li ještě živé, ale nedbá-li už člověk o něj, může přijít v okamžiku smrti do stavu opravdové spásy. Později už ne. Podmínka spásy je zřetelně naznačena na předešlém schématu. Je to podmínka, bez

níž není možno spásy dosáhnout. Tato podmínka však bývá na cestě ke spáse napřed splňována neúmyslně a jen částečně. Všechno je podrobně naznačeno symbolikou Ježíšova života. Zmíním se zde jen o něčem z toho, neboť Ježíšův život jsem měl příležitost mnohokrát podrobněji rozebrat jinde z různých hledisek. Nyní si pro svůj výklad potřebuji všimnout jen následujícího hlediska: Když se učedníci Páně vzdali svých rodin a majetku a šli za Ježíšem, tím se už vzdali svého života tím nejužitečnějším způsobem, jaký byl pro tu fázi vývoje nutný. Toto vzdání života by dalo se definovat jako změna smyslu života. Opustili svůj dosavadní smysl života (a tím byl obsah dosavadního jejich života) a nahradili ho novým smyslem života. To způsobilo, že bez pomoci extaze se dostali do vědomého vedení Bohem, symbolizovaného osobním vedením Ježíšovým. To však byl jen správný postup na cestě ke spáse, nebyla to ještě spása sama. Totéž provedli ještě jednou, už ne dobrovolně, když jejich osobní vedení, Ježíš, bylo ukřižováno, a řekněme si, že bylo ukřižováno bezprostředně právě pro ně. Po splnění této podmínky a po určitém mezidobí zrání přešli do vlastního stavu spásy při seslání Ducha svatého. Tam dospěli k maximálnímu rozšíření vědomí za **asistence těla**. Srovnejte si laskavě tento proces s tím, co se stalo Šavlovi-Pavlovi před obrácením u Damašku a po něm. To je obměna postupu u extatika. Vědomí, které nezachytí filtr lidského těla nebo astrálního těla, se vrací nazpět do Boha. Symbolicky řečeno: je to řeka života, která teče do moře. Jak je tomu s vědomím, tak je tomu i s láskou a existencí. Na sítu astrálního dvojníka, se z tohoto toku života zachycuje poměrně málo, ale zase mnohem více než např. na sítu existence nerostu. Mohlo by se říci, že živá hmota ze sebe vyprodukovává vědomí, jak míní materialisté, ale to je vidění jen jedné stránky věci. Uniká jim jak nezvažitelný (a protože je nezvažitelný, tak jim uniká) proud života proudící do hmoty a rovněž proud života vycházející z hmoty a vracející se do zdroje. Neobjevili ještě tuto průchodnost hmoty životem. Fakt, který v nás budí dojem, že je hmota živá. A zachycuje-li se toho proudu na sítu hmoty málo, máme dojem, že máme před sebou hmotu neživou. Ježíš nepodleh dojmům, kterému podléháme my, že sama hmota je živá. Řekl: "Nechť ať mrtví pochovávají mrtvé". Je těžké přestat přisuzovat hmotě vlastnosti, které sama o sobě nemá, když povrchové vidění faktů (následků, které neklasifikujeme) nás přesvědčuje o opaku. Řekli jsme si tedy, že lidské vědomí se u běžného člověka (nespaseného) přestěhuje ze hmotného těla do astrálního těla, ve kterém na čas nalezne útulek. Zbývá říci, co se stane s vědomím spaseného člověka po fyzické smrti. Opakuji: Za spaseného člověka považují ta-

kového jedince, který během svého pozemského života natrvalo své vědomí osvobodí od závislosti na těle (na prostřednictví mozku) i když tělo stále používá až do fyzické smrti, ale tak jako Ježíš, že zde na zemi už nemá v těle domov, ani doupě, ani hnízdo, nýbrž má domov u Boha. Ježíš by řekl, že syn člověka na zemi nemá, kam by hlavy sklonil. Je-li tomu tak, smrt jej nepřekvapí, nýbrž jej zbaví jednoho prostředníka, jímž je lidské tělo. Nezbaví ho prostředníka, jímž je astrální tělo. Protože však nemá ani to za svůj domov, může se se svým vědomím navštívit, pokud je ještě astrální dvojník pohromadě, pokud se nerozloží do svých prvků. Jinak astrální dvojníci spasených leží v astrálu jako mrtví, bez vědomí, které se odstěhovalo k Bohu. Mám za to, že nespasení mrtví, kteří tam vidí takové bezvládné tělo a vědí, o koho jde, mohou pozvat na přechodnou dobu světcovo vědomí od Boha do astrální hmoty na návštěvu a mohou z toho mít užitek. Ostatně toto je součást onoho tajemství, o kterém křesťanská tradice pravila, že Ježíš po své smrti přechodně "vstoupil do pekel", to znamená, že jakmile přestal být vázán na tělo, mohl se ocitnout na kterékoliv úrovni vědomí, bylo-li ho tam třeba.

Přebývat u Boha nikterak neznamena "odpočívat v pokoji". Nebe má pro člověka povahu dynamického růstu, který nikdy nekončí a je soustavně provázen účastí člověka jak na dění z jedné strany, tak na nedění, na Bohu, z druhé strany. Toto klíčové postavení člověka je největší odměnou za to, že člověk musel prodělat tvůrčí rozvoj trvající miliardy let, tj. že musel projít celým děním, aniž by si mohl odpočinout v "nedění".

Mluvím-li o "nedění" ve stavu spásy-nebe, pomáhám si lidským chápáním této věci. Člověk má dojem, že Bůh nic nedělá, a že tedy vůbec není, nebo že třeba je, ale jen všechno stvořil a odešel od svého stvoření. Tohoto druhého mínění je často i věřící člověk, když se cítí od Boha opuštěn, a přes své prosby není mu poskytnuta pomoc podle jeho představy. Přesvědčil jsem se však, když jsem se ocitl v koncentračním táboře, že všechno dění, ať je z hlediska člověka dobré či nedobré, je závislé na tomto "nedění". Nebýt tohoto "nedění", nic by se nedělo, nic by nebylo, nikdo by nic nepoznával, nikdo by nemiloval, ani nenáviděl, nic by se nerodilo, ani by nic nezanikalo. A tak jsem poznával, že když někdo z vlastní iniciativy poznává, miluje atd., vypůjčuje si pravomoc od Boha, ze stavu "nedění". Tuto pravomoc může však uplatnit jen v oblasti dění, proto se nemůže dovolat pomoci boží způsobem, jakým se provádí dění. "Dovolal jsem se tehdy v koncentračním táboře bez mezer tím, že jsem přešel do stavu "nedění". Důsledky tohoto faktu dospěly tak daleko, že když mě

chtěl někdo uhodit, nebo i zabít, neviděl mě, protože ve stavu "nedění" jsem nebyl stvořený, neměl tedy koho uhodit nebo zabít. V tomto stavu "nedění", jsem však mohl vykonávat všechno, co ostatní, s tím rozdílem, že jsem jen budil dojem, že všechno konám dokonaleji a intenzivněji než ostatní, ale ve skutečnosti jsem nic nedělal, pouze jsem nekladl překážky moci boží, aby skrze mě volně proudila navenek do stavu dění. Takovým způsobem je Bůh při všem a nic při tom nedělá. Nikdy nic ze stvořeného neopustil, ale jeho působení není ještě děním, je bezednou zásobárnou neutrální moci, ze které podle svých schopností všechno stvořené bere svou existenci a svou schopnost v ní působit, jednat.

Kterýkoliv způsob života, i záhrobní život v astrálu, který je závislý na probíhajícímu času a vázán na určitý prostor, je život stvořený. I v něm působení boží není děním a není to život věčný, nýbrž dočasný, vypůjčený. Stane-li se v pozemském životě středem tohoto života Bůh, ale nejen středem pomyslným nebo chtěným - a to může nastat jen při systému neustálé modlitby - pak Bůh v tomto životě jedná, protože člověk už našel příbytek u Boha, nemá jej už ve světě, nýbrž u Boha.

Co jsem řekl o posmrtném životě, můžete si zpřístupnit pouhou logikou: Jestliže život, který je věčný, člověk přivlastnil tělu, které je dočasné, musí se pak s tímto kusem přivlastněného života nějak vypořádat. Nemůže se to stát jinak, než že mu bude vzat a odevzdán komu patří. Ten kus života, kterým vlastnil živé lidské tělo, se odevzdává v okamžiku smrti, další kus, té jedné třetiny života, kterou člověk za svého života prospal, člověk pak odevzdává po fyzické smrti do astrální oblasti. Ta první odevzdaná část obsahuje záznam o lidském životě, pocházející ze bdělého stavu. V bdělém stavu, a nikoliv ve snu, se vytváří závazný a zavazující běh života, a proto také jen z tohoto běhu neseme následky i po smrti. Bylo by však nespravedlivé, kdyby se tyto následky přenášely do snového těla, stejně skutečného jako fyzické tělo. Nedá se zabránit tomu, aby lidské představy, pocházející z bdělého stavu, se nezmocnily astrálního dvojníka, zvláště než se vzpomene ze šoku, že žije bez pomoci hmotného těla a že se do něho nemůže vrátit. Tyto představy jsou mu postupně vyvraceny novou skutečností, ve které žije. Někdy však mají velmi houževnatý život a doba "očisty" od nich trvá dlouho. Pochopitelně, že neztratí-li se souhrn zpráv o snovém životě, nemůže se jen tak ztratit ani paměť zakotvená v podvědomí člověka a uvolněná v okamžiku smrti, protože už není dále vázána mozkovou kůrou a jinými nervovými středisky. V této paměti se během pozemského

života pracně pospojovaly zděděné genetické zkušenosti a zkušenosti přidané z volných záznamů už zemřevších lidí. Vytvořil se z nich během lidského života pořádný ranec. Jestliže ho člověk nesnal vnitřní smrtí během pozemského života (a tím ho nabídl, aniž o tom věděl, jiným lidem, třeba dosud nenarozeným), musí ho sejmout v okamžiku smrti, protože on už nemá na co se vázat. Je to kus života zkonkretizovaného do dění (oděného děním, ale ne fyzicky), a proto tíhne zase k dění, říká se tomu převtělování. Odtamtud se člověk znovu vtěluje, ale jen tou záznamovou částí, nikoliv genetickou částí. Ta je mu po narození znovu přidána od rodičů a jejich předků. Poněvadž však oněch ranců, číhajících na vtělení, je daleko více než rodících se lidí, stává se ve většině případů, že se ke genetické základně narozeného člověka přidají části prerůzných ranců podle složité genetické příslušnosti (příbuznosti) a toto infikování není ukončeno okamžikem narození na tomto světě. Např. u mě, teprve když jsem prodělal několikanásobnou operaci při vědomí bez anestezie, podobal jsem se znovu novorozeněti, znovu jsem přitáhl části z různých ranců, jejichž obsah bych mohl označit jako záznam o zkušenostech těch, kdo se svlékli z lidského těla a přece zůstali naživu. Taková situace nastává např. u lidí, kteří se ocitli v těle ve velkém nebezpečí života, že si jsou jisti svou bezprostřední fyzickou smrtí. Je zajímavé, že se takové vplouvání do takhle vyústěných krizových situací potom v mém životě opakovalo mnohokrát, nejvýrazněji v koncentračním táboře v momentu, kdy jsem si byl jist tím, že zemřu. Tak se na člověku mohou nabalit zkušenosti, které nepocházejí bezprostředně z jeho pozemského života, ale pokud jsou dost jasné, mohou velmi prospět k pochopení celého procesu převtělování, který by asi lidé, věřící na převtělování, už převtělováním nenazvali. Jiné rance, které tu zanechali světci, se dají rozdělit na dvě části, na vývojovou a výslednou, (přesněji řečeno na relativně výslednou, protože vývoj nekončí spasením nebo svatostí). S výslednou odcházejí do božího příbytku, a je tomu tak dobře, protože odtamtud mají přehled o svém vývoji, o chybách a přednostech své cesty. Tyto zkušenosti jsou živé, netěkají jako ostatní rance, jsou snadno rozeznatelné, setká-li se s nimi člověk na své duchovní cestě. Může např. zjistit, s čí zkušeností se setkal, a je-li k dispozici o téže zkušenosti např. ještě písemný materiál z té doby, jako je třeba o myšlení sv. Jana z Kříže, sv. Terezie z Avily, mistra Eckeharta a jiných, může si obojí pospojovat a doplnit.

Přál jsem si jen předvést, že několikerým způsobem (genetickým záznamem, ranci odtělených lidí, zkušeností světců) je člověk živ z dědictví předků. Bez tohoto dědictví by nebyl svéprávným člově-

kem, nýbrž blbečkem. Nastane-li někde porucha v předávacím automatismu, má to nedozírné následky na průběh lidského života. Chorobami bývá tento automatismus jen narušen, stářím bývá rozkládán do prvků. Člověk může být ve vysokém stáří už nekompletní, jako by už žil jednou svou částí v astrálním světě. A tak je tomu v přírodě všude. Příroda nedělá skoků. Všechno v ní přechází plynule z jednoho stavu do druhého, i když je pravda, že nová fáze života je vždycky napřed připravována a pak náhle propukne. Rodíme se do plného života v tomto světě pomalu a obvykle pomalu umíráme. Přesto jsme udiveni, když "najednou" umřeme, protože jsme si nevšimli té dlouho probíhající přípravy ke smrti, nebo byla úplně mimo dosah našich vnímacích schopností. Nejlépe jsem si to uvědomoval u své maminky nebo u své manželky. Teprve, když byla příprava hotova, prohlásily, že brzy zemřou.

Dokud se např. manželka nesmířila s odchodem s tohoto světa, nevěděla nic o přípravě k odchodu.

To je zákonitě: Člověk má být přidržen při vnímání tohoto světa, ve kterém vědomě žije, aby z něho mohl mít užitek pro svůj duchovní vzestup. Roztěkanost je neužitečná.

Ještě jednou vám ve zkratce zopakuji pohádku, kterou jsem vyprávěl obšírněji vnoučeti. Doporučuji vám, abyste nepodceňovali symbolický výraz skutečnosti. Zdají-li se člověku duchovní sny, jsou vždycky bez mezer a do všech podrobností symbolické. Ježíš mluvil v symbolech, jednal v symbolech a žil v symbolech, ale nejen proto, aby zakryl pravdu před nehodnými, nýbrž též proto, aby člověk mohl vždy symbolicky předvedenou pravdu znovu a nově pochopit podle své měnící se úrovně vývoje a chápání. Nuže k pohádce:

My všichni se nacházíme na břehu řeky života a pijeme z ní a tím jsme živi. Babička se na břehu řeky života svlékla ze svého těla, který není celým člověkem, nýbrž jen jeho šatem. Co z babičky zbylo po svléknutí šatů, patřilo na druhý břeh řeky, a tak ona neodolala a přeplula na druhý břeh. Tam dále pije z řeky života, ale my ji nevidíme, protože my vidíme jen šat člověka, a ona jej přece odložila. Je tedy pro nás neviditelná.

Jsou však lidé, a těch je velmi málo, kteří na našem břehu života nesvlékli jen viditelný šat, nýbrž i všechno ostatní kromě vody, kterou pijí z řeky. Ta zůstala a zůstane. Pak jsou jen vodou řeky života. Nic je netáhne ani na náš ani na druhý břeh, a nic jim nebrání v tom, aby odtekli se svou vodou řekou života do moře.

Zajímalo by vás možná, co bych byl odpověděl vnukovi, kdyby se zeptal: "A takový člověk, který všechno svlékl, by byl potom neviditelný?"

Byl bych mu musel prozradit, že tentokrát budu moci odpovědět jen s určitou přibližnou správností: Takový člověk, který všechno svlékne, je ovšem neviditelný, ale svléknutí ze všeho není ta smrt, kterou prožila babička. Její tělo bylo porušeno chorobou a proto je musela svléknout.

Ježto svléknutí ze všeho je dobrovolné, ne pouhé svléknutí šatu - těla, protože bylo děravé a nepodrželo už v sobě život-vodu. Kdo dobrovolně svlékne neporušený šat, má je pořád k dispozici a může se do něj vrátit. Šaty se staly neviditelnými jen proto, že z nich odešla všechna voda. Vplihly se na nic, asi tak jako balonek, který byl naplněn vzduchem a pak se z něho vzduch vypustil. Scvrkne se tak, že už není velkým kulatým balonem, nýbrž maličkou věcičkou, která snadno unikne naší pozornosti. Napustí-li se balonek znovu vzduchem, vodou života, stojí tu před námi, jakoby se mezitím nic nestalo.

17. 1. 1982

Dá se postupovat podle cesty jiného člověka?

Tato otázka by se dala snadno odbýt odpovědí, že nedá, protože cesta každého lidského jedince je jedinečná. Zároveň je však pravda, že cesty všech lidí mají mnoho společného, což ve svém souhrnu představuje obecně přístupnou cestu pro všechny. Jedinečnou činí cestu každého z nás lidí jen východisko, které tkví v osobnosti člověka. Všechno ostatní na cestě je všem společné. Protože však východisko může ležet na protilehlé straně vzhledem k východisku jiného člověka, mohou stát dva lidé proti sobě z nevědomosti jako nepřátelé, nebo si mohou být dokonce jisti tím, že ten druhý zvolil chybné východisko a že tedy i celá jeho cesta je chybná.

Málokdo dovede z osobních zásad cesty vystopovat obecně platné principy, i když má tendenci, nebo právě proto, že má tendenci svou cestu považovat za jedinečně správnou. Pokusím se v další části tohoto článku ukázat, jak bylo pro mne obtížné najít obecné v mém individuálním a za jakých okolností se to povede. Komu se to nepovede, ten nemůže správně ani poradit, neřku-li vést. Komu se to povede, může poměrně snadno poradit, ale není tím kvalifikován na duchovního vůdce.

K duchovnímu vůdcovství je zapotřebí společná povaha cesty vedeného s vedoucím. Indové to dobře vědí. Protože je velmi nepravděpodobné, že by se našli dva sobě velmi podobní lidé svou cestou, je i v Indii běžným zjevem, že mistr kdekoho odmítá. I Buddha byl odmítnut všemi duchovními vůdci, s nimiž s setkal a u nichž se dožadoval vedení. Nyní věc vysvětlím podrobněji z jiné strany:

Obtížnost následování cesty kohokoliv jiným spočívá hlavně v tom, že to, čemu záleží na vtělení a tudíž se vtěluje, má škálu důvodů pro vtělení, a tato škála důvodů se prostírá od jednoho krajního bodu ke druhému v různé šířce a hustotě. Chceme-li tedy porozumět cestě druhého za tím účelem, abychom se jí mohli uvědoměle řídit, musíme porozumět důvodům pro něž se ten který člověk zrodil, nebo aspoň úkolů, ke kterým dorostl svým duchovním vývojem během svého života. Ježíš se zrodil za jediným účelem: aby svým zrozením pomohl lidem k návratu do Otcova domu. Za tím účelem se obvykle lidé nerodí, ale mohou k tomu úkolu dorůst. Ničí život není tak jasně poznamenán konečným cílem jako život Ježíše Krista. Máme ho celý před sebou dokončený, úplný, a proto je bezpečnější a přímější jej následovat než se řídit životem člověka, který ke svým vznešeným úkolům jen dorůstá nebo teprve dorůstá, a málokdy doroste k tak vznešeným úkolům jako Ježíš, a proto nedoroste ani k tak vznešenému duchovnímu vůdcovství.

Odhlédnu-li např. ve svém životě od vývoje, který jsem v něm prodělal, zrodil jsem se za tím účelem, abych nemilosrdně vyhledával příležitost k tomu překonat překážky a odpor pocházející z hmotné podstaty života a stojící proti přímému poznání věčného života, a současně jsem se zrodil také proto, abych našel příhodné podmínky pro klidné vyžití. Jedno s druhým stojí v rozporu, a kromě toho jsem ani o příčinách svého vtělení hodně dlouho nevěděl. Záznam, jímž jsem se řídit, byl zapsán někde jinde než v mém zevním vědomí.

Kromě toho jsem tento záznam během života vyměňoval za jiný tak, jak jsem k němu dorůstal. Jak potom se má někdo podle mě řídit?

Mně připadá, že tomu bylo při mém narození tak, jak se líčí v pohádkách, že stály nad mou kolébkou dvě sudičky, jedna dobrá a druhá zlá. Jedna mně přisuzovala překážky a druhá jejich překonání. Jenomže která z nich byla dobrá a která zlá, když jejich výroky tvořily jeden organický celek, a bylo tomu tak dobře, protože člověk se musí tříbit dobrem i zlem. A neprošel jsem za tento

život jen jedním zrozením. Všechno se opakovalo na jiné úrovni znovu. Soudit o příčinách životních těžkostí a o příčinách jejich překonání je velmi obtížné, nevyznáme-li se v nejzazší příčině vtělení, kterou postihl podobenstvím života jedině Ježíš Kristus. Nebojte se, o tom podobenství nebudu znovu mluvit. Všimnu si jen, jak Ježíš definoval nejvyšší příčinu vtělení na několika příkladech.

Ježíš o slepci od narození slepém, kterého vyléčil z jeho slepoty, řekl: *"Nehřešil ani on ani jeho rodiče, je slepý, aby se na něm zjevily skutky boží."* (Jan IX, 3).

V téže kapitole Ježíš o sobě praví: *"Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí."* (Jan IX, 39) Jelikož za svého působení na zemi nikdy nikoho neoslepil, má celý výrok tento význam: ti, kdo si mysleli, že jsou duchovně vědomí, že vidí, ukázali se být ve světle Ježíšova poselství úplně slepými. Toto odhalení duchovní slepoty je stejně důležité jako zjištění těch, kteří začli duchovně poznávat, že před tím byli slepí. Nebýt si vědom své slepoty je nejhorším údělem člověka, a trpí jím celá naše kultura postavená na pouhém světle rozumu.

Ježíš tímto výrokem prozrazuje, že zázrakem provedeným na slepém od narození chtěl ukázat na pravý význam svého poslání. Všichni jsme od narození duchovně slepí a nejsme tím vinni ani my ani naši předkové. A protože jsme nevinní, můžeme být tím snáze vyléčení ze své slepoty. Soud Ježíšův spočíval v tom, že důkaznost jeho poučení byla tak velká, že odmítnutí těch důkazů bylo odmítnutím moci uzdravení z duchovní slepoty, což muselo mít za následek trvalou duchovní slepotu.

Velmi důležitá je v tomto podobenství okolnost, že Ježíš plivl na prach země, smísil slinu a prach na bláto, potřel slepému tím blátem oči a řekl mu: *"Jdi, umyj se v rybníce Siloe."* (To jméno znamená "Poslaný"). *"On tedy šel, umyl se, a když se vrátil viděl."* (Jan IX, 5-7). To není žádná magie, nýbrž soustava symbolů, bez nichž se při jiných zázracích Ježíš obešel. Zde však šlo o nás, od narození slepé, a tyto symboly naznačují, v čem máme být trpni, aby se zázrak prozření mohl uskutečnit. Potrapte si s nimi trochu hlavu. Dokážete si, že vaše počínání bylo marné, to chci, abyste si dokázali. Teprve v 17 létech jsem zjistil, že jsem byl slepý. Neviděl jsem nikoho, kdo slinou rozředil prach země. Protože jsem neviděl nikoho, kdo ten zázrak na mě provedl, nemohl jsem mu být **osobně** zavázán. Teprve za devět let - řečeno symbolicky - se mě Ježíš zeptal, věřím-li v Syna člověka, tak jak se o tom mluví v evangeliu sv. Jana IX, 35-27. Přečtěte si ty řádky.

Největší význam toho, že Bůh dá prohlédnout člověku od narození slepému, je v tom, že se člověk teprve dozvídá, že byl slepý, a že dokáže pak celé období slepoty zavrhnout v tom smyslu, že bez námahy zamění dosavadní smysl života za nový. V té chvíli je mu něco nového přidáno.

Tady jsme u podstaty věci: s každým novým rozhodnutím, pokud je dost velkorysé a pokud je člověk okamžitě uvádí do praxe, je člověku něco přidáváno z toho, co se chce vtělit. Duchovní dospívání a s ním přibírání do vínků nových a nových schopností, je kontinuální proces začínající v okamžiku narození. Uvedu pro ilustraci několik rozhodných událostí ve svém životě, které způsobily, že jsem byl schopen nového, závažnějšího rozhodnutí, po němž pak následovalo dokonalejší vědění-vidění. (Nemyslete, že se vzdaluji otázce v nadpisu tohoto článku. Jen potřebuji připravit půdu k tomu, abych mohl odpovědět na jiné úrovni, než na které bych mohl odpovědět, kdybych si nepřipravil terén na té úrovni.)

Každý z nás je až okatě trpný ve chvíli, kdy se rodí na tento svět. Proto se dostaví vidění toho světa. (Nevykládejte si pláč dítěte těsně po narození jako druh opozice.) Při soustavě operací při vědomí, od mého 1 1/2 roku do tří let, jsem musel být trpný. Proto jsem prohlédl dokonaleji než při narození. Přesný důvod tohoto dokonalejšího prohlédnutí byl, že jsem přestal své tělo považovat za sebe a začal jsem je považovat za služebníka toho, který myslí. A teď se ptám řečnickou otázkou na kterou nečekám odpověď, protože ji znám: Mohl bych někoho mět k tomu, aby mě v tom následoval, když vím dnes, že nejsme tím, kdo myslí, a když vím, že ten kdo myslí nemá právo být mým vůdcem? Ovšem polopravda, že já jsem myslícím principem, který se mění podle svého obsahu, byla tehdy slibným východiskem k pravdě, která byla pro mě ještě nedostupná. Je tomu zrovna tak na nižším stupni duchovního vývoje, kdy své tělo považujeme za sebe, nemáme přístup ani k polopravdě. Něčeho se musíme umět držet, jinak utoneme v moři nevědomosti. (Učinil jsem závažné rozhodnutí zcela odpovídající míře mého poznání: stylizovat život do všech důsledků na bazi: tělesnost poslouchá rozumovost). Také ten, kdo nemá jiného světla než světlo rozumu, měl by se jím řídit, ale pořádně ho nakrmit vším možným studiem a uvažováním, a nenechat ho hladovět a žíznit! (Chápejte toto mé psaní jako krmení rozumu pokrmem, ke kterému by se z běžných pramenů nedostal. Rozhodující při tom je jen, aby člověk po tomto pokrmu toužil, a aby se nepodobal člověku, který po najedění spokojeně ulehne.)

Po odchodu z gymnázia jsem se za 1 a 3/4 roku smířil s tím, že nebudu tím, čím jsem chtěl být. Vzdal jsem se jediného životního zájmu. Když jsem toto rozhodnutí nakonec přijal s klidem a bez ohlížení zpět, vzhledem k tomu, jaké rozhodnutí jsem měl za sebou z dětství a jakou stylizaci života jsem vlivem něho prováděl, bylo mi přidáno vidění tak hluboké a obsáhlé, že jsem poznával svou nesmrtelnou podstatu a záhy potom i prostředek, jak toto vidění podržet ve vědomí. (Tím prostředkem byla přesně vytyčená podoba vnitřní modlitby, o jejíž konkrétní podobě jsem nikdy nikomu nic neřekl, aby ji nemohl nikdo podle mě napodobit. Vím totiž dvojí: že by s ní neuspěl a pak že by zanedbal ostatní prostředky, které má k dispozici a které jsem zanedbával dlouho i já ke své velké škodě. Ejhle: prostředek byl dokonalý, jeho užití dokonalé, a přece tyto obě dokonalosti měly za následek opomíjení např. života, obyčejného života jako takového, jakoby ten život byl něčím vedlejším. Co to dalo práce, než jsem tuto chybu napravil, a jakým zkouškám jsem musel být vystaven, abych se vrátil k realitě tohoto našeho přízemního života! Proč by měl někdo mě v mých chybách následovat?) Nevěděl jsem o omylu, kterého se dopouštím vlivem chybně pochopených indických tradičních nauk. Já nesmí být zabito, nýbrž podrobeno, a tak je tomu i s pohybem mysli. Komu podrobeno? Odpověď na tuto otázku opět může dát sám člověk. Zase tu stojíme slepí na nové úrovni, ale přece jen ta okolnost, že jsme prohlédli na nižší úrovni, je velkým požehnáním pro další vývoj. Opět se opakuje obdobný případ jako v mém dětství, jako v mém mládí. Proti své vůli se dostávám do koncentračního tábora, čemuž se nemohu vzepřít, a dokud nevzdám celý svůj život, neobjeví se nic dalšího přidaného: Trpnost na daleko vyšší úrovni než byla dřívější už proto, že je co obětovat. Dítě, ani sedmnáctiletý mladík to neměli k dispozici, a proto to nemohli obětovat. (Doufám, že jste si vědomi toho, co myslím tím, že neměli něco, co jsem měl k dispozici ve 26 letech. Tehdy jsem měl k dispozici určitou **kvalitu** života, kterou jsem nedosáhl např. v 17 letech. Abych to vyjádřil lapidárněji: Ježíš, když vstupoval na kříž, měl za sebou tři roky zázračného života dokonale spojeného s vůlí Otcovou. Proto mohl na kříži obětovat více než kterýkoliv člověk. A obětoval i své spojení s Otcem za okolností, při kterých nevěděl ani proč.) Znovu jsem prohlédl na jiné úrovni (to jsou ta dříve zmíněná znovuzrození): Někdo jiný než já věděl, někdo jiný než já obětoval, někdo jiný než já existoval. Ale já jsem při tom asistoval, mé já nebylo zabito, bylo jen podrobeno. Vývoj však měl jít ještě dál. Dostavilo se rozhodnutí jít celým životem do věčnosti, nejen nějakým vybraným prostředkem jako je třeba modlitba nebo dobrý skutek. Ale tady už

mohu výčet lidských možností opustit. Potřeboval jsem těchto ukázek k tomu, abych ukázal, zda lze někoho následovat či nikoliv, a jestli lze, za jakých okolností. Dosavadní text by měl být dostatečně jasnou odpovědí na tyto otázky. Přesto však odpovím z jiné stránky:

Každý máme k dispozici jinou soustavu přidaných prvků, rozvine-li se někdo jiným způsobem než ten, kterého chce následovat, nepodaří se mu to a zbytečně nabude dojem, a to zcela chybný, že je vůbec neschopný. Musí totiž umět nebo naučit se hospodařit jen s těmi hřivnami, které má sám k dispozici. Jedinou zárukou toho, že se jeden můžeme řídit druhým je, že to, co se touží vtělit a také se vtěluje, vždycky je tím, co zároveň touží se vrátit k Bohu. Nazval jsem to něco v minulém pojednání rancem dojmů z minulého života ve stvořeném. V okamžiku smrti se čas zbalil na pouhý dojem o něm (případně už proběhlo zbalení času, celý život v kostce - znak nabalování dojmu už vyňatého z času), který se sice maximálně blížil k Bohu, ale neměl nulovou frekvenci a proto se musel s tímto problémem vypořádat, a to se může stát jen v lidském životě, kde člověk může ztratit frekvenci, ztratit svůj život - a teprve pak může nalézt věčný život. Dověšení života ztrátou života je hlavním smyslem lidské existence. Trénuje se fyzickou smrtí, ale neztrácí se jí. Je to trénink na pokračování, jak tvrdí Indové, a probíhá tak dlouho, dokud člověk neztratí sebe dříve než fyzicky umře. V tom případě se dojem využije, vydá svou frekvenci při odtělení překážející, při vnitřní smrti osvobozující. Ježíš o tom mluvil jednak přímo, jednak v mnohých podobenstvích, a vrcholně v podobenství vlastního života. A protože toto podobenství obsahuje všechny prvky duchovního vývoje, nejširší škálu těchto prvků, může se každý do této škály vejít svým užším výběrem prvků, kdežto následuje-li někdo nějakého člověka, nestačí ani zjišťovat k jakým novým kombinacím u něho dochází, neřku-li aby mohl předvídat, co má dělat dále a stanovit, kde se nachází.

Je ovšem pravda, že ukázka z Ježíšova života je tak zabalena do individuálního osobního prožitku jednotlivce, že on ji nedovede zbavit tohoto obalu.

Nebylo věci na škodu, že jsem ve svých 17 letech nevěděl, že u mě došlo k narození Ježíše v Betlémě, že jsem dlouho nevěděl, že co jsem zažíval potom, jsou extaze. Mám dojem, že v tom byla dokonce velká výhoda pro celý vývoj. Narození Ježíše v Betlémě je obraz, který jen duchaplným opisem zpodobňuje skutečnost za opisem, za obrazem. Tato skutečnost se projeví fakty a ne pouhým obrazem. Kdyby se někomu zdálo, že se v něm

s velkou slávou narodilo dítě, nebylo tím narození Ježíše v Betlémě, kdyby se dotyčný člověk nezměnil takto: Nalezl nový smysl života, za nímž začal jít s úzkostlivou důsledností, nemusel se k tomu nutit, nezapomínal na tento smysl života, nemusel se do něho vmýšlet, naopak s jistou menší nebo větší námahou dokázal paralelně dělat co ostatní lidé, kteří nezažili toto narození Páně. Nalézal v sobě sílu k tomu, aby nebyl zavalen tím běžným životem tak jako ostatní lidé, kteří jsou rušeni svými starostmi v tom, aby za všech okolností a skrze všechno co zažívají, šli za vyšším duchovním cílem. Jak jinak je tomu, následuje-li člověk člověka!

Rozhodující rozlišení toho, kdo koho má následovat, nám mohou poskytnout jedině indičtí jogičtí mistři. Jejich způsob rozhodování o tom, kdo se má stát nástupcem v jejich duchovním poznání, mi připadá být kvalifikovanější než způsob mistrů Zen buddhismu, kteří zkoušejí žáka koany. Indický mistr (guru) si prověří založení žáka (sadhaka), a přijme do učení jen toho, kdo je stejně nebo velmi podobně založen jako on. Takové založení je mu zárukou toho, že bude moci žákovi předat bez těžkostí svůj odkaz. Nastane totiž napřed snadná shoda ve vůli obou, mistra i žáka, a po ní následuje předání vůle žáka mistrovi a v zápětí, i když postupně, jak to žák snesl, předání vůle mistrovi žákovi i s obsahem poznání. (Něco podobného se stalo s učedníky Ježíšovými, když nastoupili do svého učednictví. Obsah Ježíšova poznání se přelil do učedníků napřed mocí dělat zázraky a aspoň trochu rozumět tomu, co říkal a co dělal atd.) I když se totéž dělo s učedníky Páně, nebylo možné, aby kterýkoliv z učedníků převzal všechno od Ježíše už na úrovni osobního vedení. Snad je to možné na úrovni vedení člověka člověkem, ale i tam o tom pochybuji. Nicméně tato ztráta při přenosu může být vyrovnána při předání Ducha svatého, pokud k němu dojde. A to už není otázkou osobního vedení. Tam nám guruové se svým osobním vedením nemohou poradit.

Přesvědčil jsem se sám, že neměl-li jsem ustrnout někde na poloviční cestě, jako se děje sadhakům uctívajícím gurma, nesměl jsem se protivit přechodu mezi osobním a neosobním vedením. Toto druhé vedení už nemůže zastat žádný člověk, protože je nadlidské. Víím, že je nemohl svým učedníkům zprostředkovat ani Ježíš po dobu svého vedení, prováděného osobně. To znamená, že osobní vedení musí ustát, aby mohlo nastoupit neosobní, daleko dokonalejší vedení, dokonalejší především po stránce poznání, jak se o něm vyjádřil Ježíš. V celku se dá říci, že je daleko užitečnější než si hrát na gurma, sdělit principy cesty - pokud je někdo schopen je převést do obecného tvaru -, aby se

podle nich mohl každý zařídit, a to podle svého založení či vybavení. Tak se umožní nastoupit přímou cestu daleko většímu počtu lidí než přímým osobním vedením hrstky stejně založených žáků. Řekl jsem jinde, že velmi záleží na tom, aby člověk věděl, kde se nachází a mohl podle toho zvolit další postup a chopit se dalších prostředků. Zjistil jsem, že tomuto výroku je špatně rozuměno. Devět let jsem nevěděl, že jsem v 17 letech prožil narození Ježíše v Betlémě, a nebylo to věci na škodu, protože jsem věděl jiným mnohem důležitějším způsobem, než může zprostředkovat jakkoliv obraz (a narození Ježíše v Betlémě nám slouží jako obrazné vyjádření změn ve smyslu života atd.), o tom, co se stalo. Nezáleželo mnoho na tom, že neumím pojmenovat co se stalo, ale tím více záleželo na tom, že jsem věděl, co mám dělat, a že jsem to dokonce musel dělat, tak velká byla síla toho přerodu. (Sv. Josef bez ohledu na svou vůli si vzal Pannu Marii za ženu a pak se staral o malého Ježíše. To je užitečné vědění o tom, kdo jsem. Kdybych se byl mezitím nedověděl, co znamená symbolismus Ježíšova života, byl bych na tom jako jinověrec, řekněme jako muslim nebo hind, kteří jdou kupředu týmiž etapami vývoje, jak je ukázal svým životem Ježíš Kristus, ale neznají symbolismus Ježíšova života asi právě tak, jako o něm nevědí sami křesťané. Používají mnoho jiných obdobných klasifikací stupňů vývoje, vždy podle druhu cesty, a není to postupu na škodu. Např. žák kundalinijogy označuje etapy své cesty sedmi lotosy a podobně si počínají jiní pomocí jiných znaků. Také podle symboliky života Ježíše Krista se dá zjistit, co má každý z nás dělat, neboť ona je doplněna četnými příkazy a zákazy. Z příkladu o kundalini je patrné, že cesta každého člověka má k nepoznání pozměněný ráz a kdyby někdo chtěl tento ráz napodobovat, zbytečně by se zdržoval. Jde přece o vnitřní podstatu cesty, která je ve všech případech totožná, a je pro nás velmi výhodné, že dnes dokážeme pochopit právě ze života Ježíše Krista, co tou vnitřní podstatou cesty je, kterými vnitřními fázemi cesty je třeba projít, jak si na nich počínat. Víme více, než kdokoliv před námi a nejde-li se nám přesto lehce, není závada v malých znalostech tohoto typu, nýbrž v malé odhodlanosti, v roztříštěnosti našich zájmů, že nepatříme tolik cestě jako sveřepý pocestný, který když jde, tak jenom jde!

Odvažuje-li se někdo někomu radit, jak si má počínat na duchovní cestě, což není totožné s duchovním vedením, nýbrž jen slabým jeho odvarem, považují to za užitečné, jestliže si počíná jen jako rádce, a nikoliv a nikdy jako příkazující, a to i za těch okolností, když pouze vysvětluje smysl vedení, které jeho posluchač už má a kterému onen jinak sám nerozumí. Má si být

vědom toho, že také on svému vedení, které se vyjadřuje symbolicky, nebo předáváním síly k uskutečnění, nerozumí úplně, nýbrž jen v milosrdně naměřené míře jeho únosnosti, dále že za čas některému faktu, vyplývajícímu z vedení, rozumí lépe podle míry svého pokroku, nebo naň zapomene, protože z nějakých důvodů dohrál svou roli. Nejlépe bude, když tuto dialektiku chápání vysvětlím na mně dobře známém příkladu, který v každé fázi mého pozemského vývoje v tomto životě znamenal něco dalšího, obsahově nového.

Narodil jsem se jako Makoň a dali mi jméno Karel. Spokojím se zatím s výkladem o Makoňovi (ačkoliv jsem už v předškolním věku používal všech hlásek jména Karel ke svému velkému užitku, zvláště pak EL, kterým jsem v těle zaháněl horečku), aby vysvitlo, kolik lidí se tak jmenuje a ani jeden by nemohl použít tohoto výkladu bezprostředně, a kdyby ho použil bez řádné průpravy, zjistil by, že neúčinně. Výklad provedu na úrovni, ke které jsem dospěl až 26 let po svém narození, a oklestím výklad o všechno, co by mohlo překážet zjednodušenému výkladu. Mám ještě jiný důvod než ten, abych snadným způsobem dokázal, jak těžko může někdo někoho vést podle sebe. Tím jiným důvodem je fakt, že jeden můj přítel J. S. z B. objevil při svém bádání o symbolice kabaly také do značné míry smysl mého příjmení. Přeji si, aby svou analýzu porovnal s mým poznáním, které není analytického původu, které však nyní oklešťuji analytickým výkladem.

Chcete-li snáze porozumět mému výkladu, napište si slovo MAKONĚ velkými tiskacími písmeny a postavte si je před sebe. Začnu svůj výklad od prostředka slova, jímž je kolmá čára písmene K. Budu postupovat zprava doleva a pak teprve zleva doprava, dospějí-li s duchovním uvědoměním za hranice hmotného časoprostorového života.

Zmíněná čára pro mě představuje předěl mezi zákonitostí a přirozenými možnostmi tohoto našeho hmotného světa a mezi oblastí ducha, kde vládou jiné zákonitosti než zde ve světě. Pokud se člověk nenaučí procházet touto oponou (Ježíš zde mluví o dveřích, na které se má klepat tak dlouho, dokud člověku nebude otevřeno), je odkázán na pomíjející život před oponou (přede dveřmi), přestože všechno, čím zde disponuje, přichází od opony k němu jako prolínání tamního života k nám. Indové všechno, co tímto směrem přichází z duchovna ke člověku, označují OM, nikoliv OŇ, což je individuální obměna OM. Vysvětlím později. Směrem od opony chci symbolicky naznačit, že to, co je za oponou našeho vědomí, ono MA, prolíná skrze ni do úplné časoprostorové materializace, čímž mění svou zevní

povahu, a tou už není MA, nýbrž OM: Indové nazývají toto OM tvůrčí slabikou. Když jsem poprvé vyslovil OM bez jakéhokoliv úmyslu, odebral jsem je přímo z opony, takže uprostřed mých prsou jsem pocítil velkou bolest, vzniklou naražením do opony. Vyslovte si OM a všimněte si, že vzniká v krku a končí za sevřenými rty, jakoby chtělo ukázat, že nějaká uvolněná síla O se proměňuje v pevnou hmotnou hráz.

Přece však, jak se docílí jeho zvuk, je M propouštěno skrze tuto hráz. OŇ pochází ze stejné hloubky, ale nekončí za zavřenými rty, nýbrž propouští jemně zvuk přes horní patro ven. (Přečtěte si o významu horního patra v joze.)

V OŇ je tedy obsažen jiný způsob dotažení navenek onoho O než v OM.

Předpis pro mě zní: Neuzavírat se v krajní mezi, nýbrž popouštět sladce přes tuto mez, co přichází zvnitřku. Tento způsob jsem fakticky praktikoval od svých tří let, aniž jsem si ho dovedl takhle definovat. Neztotožňoval jsem se svou tělesností, nýbrž jsem ji považoval za průvodič (Vysvětlivka: průvodič daného bodu je vektor představovaný orientovanou úsečkou vedoucí z počátku souřadnic k danému bodu) a v tom smyslu za stálého pomocníka. Také jsem od své tělesnosti soustavně požadoval, aby tuto funkci plnila a aby žila pro sebe jen v rozumné míře, aby mohla být rozvinuta a udržována ve stavu pohotovosti. Teprve mnohem později jsem pochopil, že O je síla od Boha pocházející a skrze tělesnost působící až do časoprostorové hranice oběma směry, jedním dále do stvořeného zpět k nestvořenému, a v tomto druhém případě jen tehdy, je-li tímto způsobem záměrně vedena podle Ježíšova návodu "klepejte!". Takové počínání by bylo beznadějně a nesmyslně, kdyby z druhé strany nebylo otevřeno, kdyby nepřišla odezva od onoho MA, které směřuje svou funkci proti stěně K z druhé strany, jenže jiným způsobem, který se nedá označit šipkou.

Prolíná soustavně, ale jen v takové míře, aby byla zachována dimenze. OM nebo OŇ vyslovené skutkem má smysl a účinek klepání, ale MA jakkoliv vyslovené nemůže ani v nejmenším zastat funkci za stěnou (= za dveřmi, za oponou). Může být opravdovým účinným voláním jen tehdy, když člověk ustane v činnosti, o které byla řeč, ale přesto nepřestane toužit beze slov.

MA začíná působit tam, kde přestává činnost OM. Je to dokonale uzavření kruhu, okruhu, návrat do Otcova domu, přes nejzazší bod odcizení, jak je nám vypověděno v podobenství o marnotratném synu. Na první pohled se zdá být nepochopitelné,

že MA (Bůh) působí právě tak zvnějška jako zvnitřku, ale zamyslíme-li se trochu nad tím, bude nám jasné, že musí působit také tím, co od něho pochází, jinak toto od něho pocházející do něho nevejde. Proto tak velkou důležitost ve vítězné fázi boje za věčný život má vzdání se osobní vůle, aby se OM mohlo volně vrátit k MA. V OM je obsažena jeho samotnou tvůrčí povahou síla od stěny navenek, které se OM nemůže zpronevěřit, neboť k tomu nemá ani moc. Je-li OM vyslovováno, mělo by se vyslovovat s přestávkou, aby mohlo působit správně. To je ono klepání na rozdíl od soustavného naléhání. Pomlka, prázdnota po určité náplni (ta musí předcházet) má ničím nezastupitelný význam. Domysleme věc: Jestliže síla k jakékoliv činnosti i k životu samému pochází od Boha, pak, splní-li svůj úkol podněcovatele rozvoje, a je-li ponechána sama sobě, pochopitelně tíhne ke svému původu, zase k Bohu. Jak je ponechána sama sobě je symbolicky vyjádřeno poslední fází umírání Ježíše na kříži. Byl ponechán sám sobě, a proto volal "Bože, proč jsi mě opustil?", abychom pochopili obsah jeho stavu před skutečným odevzdáním ducha Bohu.

Ukázka účinného odevzdání. Ode mě se pak chce, abych se neuzavíral ve stvořeném, nýbrž přes jeho rozvinuté Ň se soustavně spojoval pomocí něho (pomocí hmotné sféry) popouštěním O zpět do MA okruhem, správným pochopením smyslu lidského života. MA prolíná stěnou svým A a stěna je tlumí na O, které pro tento útlum a omezení nemá sice schopnost samo o sobě se vrátit do MA, ale za pomoci M nebo Ň ano.

Důležité pro mě bylo vědět, že A za stěnou prolnutím stěnou se mění na O, čímž mění svou funkci a musí být podpořeno živou hmotou (oním M nebo Ň), aby se mohlo vrátit zpět k MA atd. Možná, že většina mých přátel bude považovat tyto vývody za nudné, ale pro mě jsou vodítkem.

Tato vsuvka může být přetržena právě v tomto okamžiku, neboť soudím, že v dostatečné míře posloužila jako jedna z mnoha možných ukázek jak individuální vedení musí být převedeno do obecných principů (i pro samotného uživatele), aby mělo význam pro další lidi. Proč ale z tak vzdálené periférie, jakým je kterékoliv namarupa (pojmenování tvaru), máme se přibližovat k obecně platnému středu, když např. Ježíš vědomě od Boha (ze středu) přicházel a k němu se vědomě vracel a zanechal ze sebou nebo po sobě zevrubné zprávy o celé cestě odtamtud sem a odtud tam podobenstvím svého života.

Např. na jménu Makoň se dá snadným průzkumem ukázat, že nikdo z početných Makoňů by se nemohl řídit programem, obsaženým ve jménu kromě mě, a to z toho důvodu, že svým vývojem dospěli jinak než já, obecně řečeno, svým vývojem se nepřiblížili ke svému pojmenování, nýbrž od něho postupně odcházeli, což je běžný průběh života. Je zcela běžným zjevem, že člověka nepoučí hlubším způsobem ani prostředí, ve kterém žije, protože je užívá jen pro sebe, pro svůj tělesný prospěch. Jak by ne, ztotožňuje se s tělem!

V mém životě téměř od samého jeho počátku (můj otec zemřel, když mi bylo třičtvrtě roku, a kdyby byl zůstal naživu, jistě by byl formoval svého syna podle sebe, na sportovce a hudebníka) všechno napomáhalo k tomu, abych jej využil bez zaujetí pro tělesnost. V nemalé míře k tomu přispělo její částečné zmrzačení a znetvoření.

To však samo o sobě nebylo rozhodující. Kolik mrzáků chodí po světě a jejich stav jim nepomáhá k tomu, aby ze sebe snáze vyšli. Ani člověk se zdravým tělem není na tom lépe. Je svým tělem daleko více lákán k tomu, aby se s ním ztotožnil, aby pak vše dělal především pro ně.

Ježíš skvěle vysvětlil, jak se z této chybné cesty vrátit na správnou stopu: že je napřed třeba opustit své, než je člověk schopen opustit sám sebe.

Nejbezpečnější cestou k záchraně člověka před smrtí by bylo převychovat ho z vlastníka na správce věcí a správce sebe samého. Kdyby křesťanství dokázalo třeba jen toto, zasloužilo by se o lepší budoucnost celého lidstva. Teprve pak by se s úspěchem mohly uplatnit i další prvky naznačené Ježíšem.

Někdo by však mohl namítnout: "Vydávat tvé názory za cestu ukázanou životem Ježíše Krista není ničím jiným než velmi osobitým, individuálním pojetím této symboliky. Dospěls k tomu téměř až ve svých 27 letech, před tím ses bez něj obešel. A tak se mohou obejít i jiní. Těžko lze vnucovat názor, že obecně platnou cestou je právě ta, která vyplývá z tvého osobního pochopení".

Na tuto námitku mám pádnou odpověď: Moment, v němž se mi dostalo tohoto poznání ještě v daleko širší míře než jak dokážu napsat, ten moment se vyznačoval stavem vyplývajícím z dokonalého sebevzdání. V něm jsem ztratil všechnu svou minulost i naději na nějakou budoucnost. Poznání, které se v té chvíli dostavilo, se zrodilo z ničeho a osvětlilo všechno, jak minulost tak budoucnost, ve skutečnosti si podmanilo čas, a proto přineslo kromě jiného též vysvětlení času, mělo obecný dopad na všechno,

čím jsem před tím žil, a na všechno, čím jsem od té chvíle žil. Okamžitě jsem si tuto zvláštnost prověřoval existencí svou i jiných, z toho napřed pět měsíců v nepřetržitém toku a pak podle potřeby, jako něco přidaného vždycky ke všemu, kde jsem místo strachu a obav zavedl znovu obdobu onoho vyprázdnění, o němž už byla řeč.

V ničem si neodporovalo se žádným vznešeným poznáním toho globálního druhu, které už bylo zachyceno dávno přede mnou bez znalosti symboliky života Ježíše Krista, např. neodporovalo poznání Lao-tseho, že nádoba prázdná je užitečná, a v ničem neodporovalo tomu, co z této prázdnoty vyvodil. Toto poznání prokázalo v několika případech moc navodit v jiném člověku obdobnou prázdnotu různé hloubky podle jeho momentální připravenosti, takže každý, kdo byl jat touto prázdnotou, věděl, že mluvím pravdu a nepotřeboval mi věřit.

Protože však takových lidí bylo málo, a více bylo těch, kterým, jak se vyjadřovali, mluvím z duše, začal jsem o obsahu toho poznání psát a vykládat, a jak jsem to činil, ono se ustavičně otvíralo jako skála, která zázračně vydala vodu, když na ni uhořel Mojžíš holí. Zpětně při takovém otevření jsem si uvědomoval, že už to všechno bylo součástí onoho prvního původního zjevení, nepotřeboval jsem si nic vymýšlet, jen si vzpomínat, asi tak jako Ježíš mluvil ke dvěma učedníkům jdoucím do Emaus: "Vzpomeňte, co bylo psáno o Ježíši Kristu". Všechno bylo o něm napsáno dříve, než se to stalo a než se to vysvětlilo. A kdyby se to nebylo vysvětlilo jak životem tak řečí, bylo by to zůstalo pravdou - ovšem skrytou, vodou ve skále, která nevytryskla.

Tím se dostávám k poslední části odpovědi na danou otázku. Podle nadstavby života, ukázané Ježíšem Kristem, se mohli řídit jen ti, kdo ztratili sama sebe, kdo se vzdali sama sebe upřímně v celé šíři aspoň svého, jak toto své poznávali.

Např. učedníci opustili své rodiny a šli za Ježíšem. Ježíš pak od učedníků chtěl, jak mají zapřít sama sebe, tj. ztratit nejen své, ale i sebe.

K tomu už bylo zapotřebí jeho osobního vedení. Kdyby se tohoto návodu každý mohl chopit po svém a také by chtěl, bylo by pro duchovní vzestup člověka dost učiněno. V učení Ježíšově bylo však obsaženo mnohem více, takže mohu bez nadsázky říci, že kdybych žil tisíc let a pořád o tom vykládal, stačil bych jen velmi málo vypovědět o tomto bohatství poznání a lásky. Takové bohatství se nevejde do následovníků Kristových, a proto jsem pro vedení Kristem a ne člověkem. Jiným velmi pádným důvodem je

pomoc, kterou člověk dostává, když se řídí tímto návodem. Je mnohem větší než pomoc lidská, a kdo se o tom přesvědčí, podiví se, jak mohl bez ní vůbec kráčet. Tato slova nejsou navozena extatickým vzrušením, nýbrž soustavnou zkušeností.

Závěr: Nadstavba nad životem směřujícím jen k fyzické smrti a nikam dále, leda ještě k posmrtnému životu v astrálu, k životu, který je odsouzen ke stejnému zániku jako tento náš pozemský, tato nadstavba může dospět k vědomému spojení s Bohem bez nebezpečí fyzické smrti teprve v dospělém věku člověka. To platí i o dočasném spojení s Bohem. Kdyby někdo dosáhl tohoto spojení dříve než se v něm rozvinou všechny funkce dospělého člověka, zemřel by. Snad jedinou alternativou by byla pomatenost, nic lepšího.

Dospělost se bohužel nedá poznat podle nějakého dovršeného roku věku, nýbrž jen fundovaným lékařským a psychologickým rozbořením. Proto může zemřít po extazi i dospělý, věkem dospělý člověk, nebo může z ní vyjít pomatený, nebyl-li fakticky dospělý. Zním velmi staré nedospělé lidi. Naštěstí nikdo z nich se nehlásí k nadstavbě. Jestliže nadstavba nad pomíjejícím životem může nést bezpečně plody až v dospělém věku člověka, neznamená to, že by člověk nemohl už před tím něco pro tuto nadstavbu připravit. Tato příprava má u každého člověka osobitý průběh, takže, dopadne-li dobře, stojí před námi člověk ve chvíli fyzické dospělosti velmi se lišící od nepřipraveného člověka, a kromě toho s velmi osobitým východiskem k další cestě. O tomto východisku, protože představuje přípravu k odstartování k duchovnímu vzestupu hotovou až v dospělosti, se dá s určitostí říci, že se liší od východiska kteréhokoliv jiného člověka. Každý dospělý člověk představuje ve svém vědomí i podvědomí jiným obsahem popsanou tabuli. Protože se s tímto zápisem nedá srovnat zápis jiného člověka třebaže stejně dobře připraveného, mohou si být dva připravení lidé prospěšni jen poučením nikoliv vzájemným vedením. Vedení je možné jen tehdy, když vedený předá svou vůli vedoucímu. Jestliže ve jmenovaném případě dvou připravených jeden neví, proč by to měl učinit, když si našel svou cestu, je tím méně pravděpodobné, že kdyby to učinil nepřipravený, že by mohl být veden. Už proto ne, že je nepřipraven. Přesto víme, že jeden druhému pomáháme a že tato pomoc je nejen doporučitelná, ale i nutná. Nenazývejme ji však duchovním vedením. Proto Ježíš radil svým žákům, aby se nenazývali mistry.

Kdybyste věděli, jak mi pomáháte, když mi dovolíte, abych vám radil, byli byste překvapeni mírou milosti, kterou bohužel nespravedlivě dělím mezi vás a sebe - vždycky mně zbude větší

kus. Dovídám se z vašich dotazů odpovědi, ke kterým bych bez vašich dotazů nikdy sám nedošel, a kromě toho nabývám jistotu, že jste vedeni Bohem, kdykoliv smím říci něco, co sám ze sebe nevím.

28. 2. 1982

Co znamená ztratit svůj život?

Budu vysvětlovat Ježíšův výrok "Kdo ztratí svůj život, nalezne jej. Nepotřebuji snad ani předesílat, že Ježíš ztrátou života nemínil fyzickou smrt, ačkoliv jedna verze by napovídala, že i tohle svým výrokem myslel v tom případě, když někdo fyzicky zahyne jsa pronásledován pro víru v Krista. Jedinečná jednota mezi výroky Ježíšovými a symbolikou jeho života, vzájemná provázanost obou, pochopíme-li ji, nám dovoluje dospět k vysvětlení tohoto výroku způsobem a měrou, dříve nedosažitelnou, a bylo by věru škoda, kdybych se této příležitosti nechopil. Brzy uvidíte, v čem takové vysvětlení může pomoci hledajícímu člověku.

Napřed si musíme vysvětlit, co je to život, který můžeme nazvat svým. Mělo by nám být zřejmé, že jím je všechno, co naše živá tělesnost od chvíle narození na tomto světě v sobě vyvine a co si pak s naprostou samozřejmostí přivlastníme, tj. považujeme za své. Je jím náš zrak, sluch, hmat, čich, chuť, zkrátka všechno naše smyslové vnímání v celé jeho individuální šíři i s příslušným hodnocením vjemů (např. tato tvář je mi milá, tento pach je mi nepříjemný, toto mně chutná, to mě bolí, to mě příjemně lehtá atd.), dále celé naše uvažování a všechny rozumové schopnosti, a pak celý náš citový život a s oběma s úvahou a citem spojená obrazotvornost a představivost, všechny ostatní vztahy k čemukoliv a ke komukoliv na tomto světě v oblasti hmotné i duchovní (např. mám tě rád, nemám tě rád, vztah sympatie a antipatie, záleží mně na tom nebo na onom, nezajímá mně to nebo ono, mám zájem o svůj život tak jak se mi životem jeví nebo o život jiného a jiných. I nenávisť vůči sobě je pouze přechodným vývojovým prostředkem, a jakmile dohraje svou roli, musí zmizet.)

Obvykle se napřed přikročí k regulaci toho všeho: máme snahu správně žít, správně jednat podle nějakého hodnocení, které uznáváme správné a směrodatné, z čehož se vyvine jisté sebeovládání, jistý styl života, nazývali jsme jej stylizace života. Důsledná stylizace života vede na duchovní cestě dost daleko, až k tomu, co je v Ježíšově životě označeno jako narození Ježíše v Betlémě. (Bylo vysvětleno v Cestě vědomí a Sladkém jhu a jinde.),

ale dále nikoliv. Je-li stylizace života provedena důsledně a velkoryse, třeba bez dalšího záměru, aby vedla k něčemu vyššímu, toto vyšší se samo dostaví, neboť bylo pro ně vytvořeno v člověku místo, v tom případě, když člověk nad svým regulačním systémem nezpychl. (Dnes, když se dívám zpět na všechny průniky věčného života do lidského vědomí, jak jsem je zažil, připadá mi, jakoby věčnost čekala za dveřmi, lépe přede dveřmi našeho nitra a pronikala tam ihned, jakmile se vnitru uvolní nějaké to místo, které v něm dříve zaujímal náš život a všechno, co s ním souviselo.

Je mi jasné, že člověk ztrácí svůj život postupně. Je-li náš život rozháraný a my se ho zřekneme ve prospěch nějaké regulace, už jsme ztratili svůj rozháraný život.

Toto ztrácení života pak postupuje dále, až konečně je v nás živ Kristus - resp. náš život u Boha a už ne my.)

Bylo by chybné, kdyby si člověk myslel, že se musí napřed stát dobrým asketou, než se může stát mystikem.

Naopak, vůbec se jím nemusí stát, jestliže jakýmkoliv způsobem zreguloval svůj život.

(Např. životem pro něco, pro někoho, a jakmile se to něco stalo jeho vlastnictvím, dokázal se toho zříci,) a pak se zřekl, nebo byl nucen se zříci všeho, co nabyl jak touto regulací, tak příznivými nebo nepříznivými okolnostmi, a to nakonec bez lítosti a bez zneklidňování jiného druhu - tu nastal příznivý okamžik, kdy ztratil své, nikoliv ještě celý svůj život, a tento okamžik přináší s sebou první duchovní zkušenost, symbolicky narození Ježíše v Betlémě. Upozorňuji, že toto jsou zkušenosti, které vyplynuly z mého života od 3 - 17 let, avšak hodnocení, které nyní přednáším, se dostavilo mnohem později po 26. roku mého věku. To znamená, že jsem neuměl rozumově zhodnotit, co se se mnou náhle stalo v těch 17 letech, nevěděl jsem, že se ve mně narodil Ježíš, nerozuměl jsem i nadále symbolice Ježíšova života, ale to nemělo nejmenší vliv na následky, které nastaly tehdejším obratem v poznání.

Došlo k realizaci nabytého poznání napřed vnitřní modlitbou. Z tohoto převratu v 17 letech vyplynulo dvojí, a myslím, že tak je tomu u každého, kdo ten převrat zažil. Proto o tom mluvím.

1. Nový smysl života,

2. Vědomí o prostředku, kterým lze tento nový smysl života uskutečnit.

ad 1. Řeknu-li nový smysl života, chci tím říci, že veškerá váha a důležitost, které jsem přisuzoval regulaci života a své

jediné lásce (tou byly přírodní vědy), se přenesla do nové oblasti, dosud mnou nedotknuté, do hledání věčného života, který se v okamžiku přechodu přede mnou objevil a zmizel, nezanechal mne však stejného, jakým jsem byl před tím, nýbrž učinil ze mne nového člověka v tom smyslu, že jsem mířil někam jinam než před tím.

Uvědomuji si však, že kdybych byl už před tím někam nemířil, nebyl bych asi začal mířit někam jinam, nebo kdybych byl jen nějakou částí své bytosti někam mířil, byl bych zase jen částečně začal mířit někam jinam.

Tak si vysvětluji, že mnozí lidé, kteří zažili totéž co já, např. Walt Whitman, a co se nazývá dost nezřetelně a pravému smyslu vzdáleně kosmickým vědomím, nevytěžili z toho převratu vše vylučující vztah k věčnému životu, nýbrž něco, třebaže velmi vznešeného, a nový program a novou inspiraci poskytujícího, ale přece jen člověka neobracejícího úplně naruby, jako se stalo např. Ignáci z Loyoly po bitvě u Pamplony v okamžiku, kdy už už mohl zemřít. Patrně převratu předcházející stylizace života byla u Ignáce dokonalejší a důslednější (jako u vojáka), než byla stylizace života Whitmanova (jako u básníka).

Myslím, že nejdůležitější z toho poznání, které se tehdy v mých 17 letech dostavilo, bylo zjištění, že zdrojem života není něco pozemského, nýbrž že zdrojem lidského života je věčný život, a k tomu že se má člověk vrátit jako do svého pravého domu, a to už zde na světě, vědomě a svým vědomím, které tam musí za tím účelem převést. Tak jsem tehdy ztratil vztah ke svému životu zde nabytému, a získal jsem vztah k věčnému životu. Neměl bych zapomenout říci, že tento zvrát byl tak úplný, že jsem mylně považoval pozemský život se vším všudy za zbytečný. Tento nehorázný omyl musela s velkou péčí a trpělivostí napravovat za mě především má matka, která místo mě dbala na to, abych ty chvíle přežil a mohl jít dále. Obecně se dá říci, že i částečná ztráta vlastního života přináší částečné znovuzrození pro nový život, jakoby člověk zemřel pro starý způsob života a narodil se do nového způsobu života, jako je novorození přidáno živé tělo se všemi tělesnými a duševními schopnostmi, aby se jeho život mohl uchytit na hmotné úrovni. Dostavuje se však i zápas o nový život a postupné dospívání v novém životě a do plnosti nového života.

Ad 2. Podobně je tomu s prostředkem, v němž je obsažena moc vrátit se pomocí něho do věčného života. Jeho moc se zvětšuje nebo zmenšuje zaujatostí cílem. Může se dokonce stát, že je-li zaujatost cílem malá, že se zamění prostředek za cíl. Tak

to dopadlo ve většině případů nabytí tak zvaného kosmického vědomí, pokud už před tím měl člověk cílů několik.

Také já jsem si cenil prostředek (o kterém jsem měl jistotu, že mě odvede do věčného života) více než svůj pozemský život, ale naštěstí jsem nikdy tento prostředek nezaměnil za cíl. Tímto prostředkem byl jistý přesně stanovený druh a způsob vnitřní modlitby, a důležité pro jeho účinnost bylo, že jsem si ho sám nevymyslel. Proto nikdy nezačal být prostředkem mým, nýbrž určeným pro mě, tj. pro toho, který už nechtěl patřit sobě, nýbrž Bohu. Proto snad znalost prostředku se dostavila teprve tehdy, když jsem bezpečně odstoupil od tohoto člověka, jehož smyslem života byl pozemský cíl.

Pokud se dají mé zkušenosti zobecnit, řekl bych, že nabyli někdo prostředek, o němž je přesvědčen, že vede k věčnému cíli, obyčejně dosáhne napřed tohoto uskutečnění pomocí tohoto prostředku a teprve potom celý svůj život se vším všudy učiní prostředkem vedoucím k těmto cíli.

Konkrétně tím primárním prostředkem byla v mém případě vnitřní modlitba. Při ní okamžitě docházelo ke stavům a k pocitům, které bych označil jako znaky blížícího se Boha k člověku (jak se výstižně praví v podobenství o pannách: "Uprostřed noci se rozlehl křik: Ženich je tu, jděte mu naproti!" Všechny družičky procitly a dávaly do pořádku své lampy. Mat. XXV, 6-7). V této fázi hrozí člověku nebezpečí, že zamění tyto známky boží milosti za cíl, že totiž si jich bude natolik vážit, že po nich začne toužit, a když se ty známky nedostaví, bude se cítit Bohem opuštěn. Kdybych byl přenesl svou pozornost na tyto znaky milosti a odvrátil svou pozornost od Boha, byl bych zůstal trčet. Tak se stalo mnohým chybně poučeným mystikům. Začli sledovat a registrovat tyto znaky až do jejich úplné ztráty a až do ztráty veškeré milosti boží. Většina odlivů na duchovní cestě měla právě tyto příčiny. Uvedu dva proti sobě stojící příklady:

a) Někdo se stal nositelem stigmat. Ta byla velmi bolestivá, ale jejich nositel byl přesvědčen, že jsou známkami milosti boží. Upínal na ně svou pozornost, byl třeba léta jejich nositelem, někdy až do smrti, protože pro tuto neblahou pozornost se mu nepovedlo nic více než vnitřně umírat, ale nikoliv vnitřně umřít.

b) Někdo zažíval stavy blaženosti nebo vidění světla. Tyto stavy byly mnohem nebezpečnější, než stavy spojené s utrpením, protože bylo snazší v nich najít zalíbení. Takovým lidem se nadto mylně napovídalo, že jsou to předchuti nebeské blaženosti, která je obsahem života na věčnosti po fyzické smrti.

Překonal-li někdo touhu po zážitcích a pak, dostal-li se za své zážitky, oprostil-li se od nich i od jejich pocitové stránky, neztratil ještě svůj celý život, nýbrž jen něco přidaného. Mám pořád na mysli symbolismus Ježíšova života, který nám dovoluje se v tom všem výborně orientovat. Nebudu se opakovat v tom, co jsem napsal v Otázkách a odpovědích II a jinde o vyšších druzích modlitby, ale měl by souběžně s nimi probíhat i vyšší způsob života, jak ukázal Ježíš. Bohužel tomu tak nemusí být. Člověk, který našel "svůj" vývojový prostředek v modlitbě, obvykle zaostává v úrovni života. Tak tomu bylo i u mě. Jako bych si chtěl vynahradit, co v mém životě chybělo, a právě tím předejít svůj život. Způsob posunu kupředu modlitbou je sice méně těžkopádný než posun životem bez modlitby (co jsem před svým 17. rokem dokázal stylizací života, tj. životem, ale bez modlitby, potom modlitbou jsem dokázal za pár dní, a ještě mnohem více), ale vede k vývoji nerovnoměrnému, člověk si dlouho neví rady se životem, protože neví, že mu Ježíš dal jasný návod k tomu, jak má sblížit život se stavem modlitby, odpovídající narození Ježíše v Betlémě.

V životě se má chovat tak, jako Ježíš od svého narození až po Jordán. Pociťuje-li, že musí být v tom, co je jeho otce, neutíká proto před lidmi a nestraní se lidské společnosti nýbrž podle Ježíše se v ní učí tomu, co mu modlitba nemůže poskytnout. O tom jste se dočetli jinde. Zůstanu však svým výkladem u prostředku modlitba. Klade-li člověk na ni hlavní důraz, považuje-li ji za jediný prostředek, jímž se může zbavit sama sebe a vnitřně umřít, aby se narodil ve věčném životě, pak to s ním dopadá takto: dostaví se při modlitbě známky milosti boží a ty se nedají rozpojit od jejich pocitových následků. (Vedťe si laskavě obdobu toho, kdyby člověk za prostředek ke spojení s Bohem považoval pozemský život. Také v něm by se projevovalo vedení událostmi ve větší míře než obvyklé atd.) Tím se modlitba začne měnit v řadu událostí, a to velmi reálných, z nichž je namnoze těžké vyhnoutí. Tak např. modlitbou působíme na tělo a na změny v něm, které by byly nenastaly bez ní.

Protože je mi znám případ mých vnitřních událostí a jejich vývoj při prostředku modlitba, vyličím je ve zkratce, aby bylo patrné, čeho se má člověk vyvarovat, nemá-li ustrnout na určité úrovni modlitby a na určité úrovni vedení vyplývajícího z té úrovně. Mám stále na mysli zamezení překážek na cestě ke ztrátě svého života.

Modlitba musí projít přes úroveň astrální, a je-li řízena dost mocnou poutaností k Bohu, projde ji velmi rychle. Mohlo by se

však stát, že už zde by se člověk začal ohlížet potom, co by ho mělo jen vést a ne přimět k zastavení nad tím. Kolik lidí, vedených návody buď Weinfurterovými, nebo jemu podobnými, např. katolickými, jakmile zjistili, že dostávají pokyny ze snu, začli se na ně upínat. Kdežto s pokyny se má zacházet tak, jako s nimi zacházel sv. Josef. Jestliže byly jasné, řídit se jimi. Jsou-li jen symbolické, takže jsou nerozumné, spokojí se s tím, že vykonávají funkci osvěžujícího pramene, ze kterého se občas napijí, ale nezůstávají u tohoto pramene sedět, nezabydlují se nikde na mostě, ať má jakoukoliv podobu. A známky toho že se jde po mostě, začínají při zahájení vnitřní modlitby hned nebo záhy po zahájení mít jinou podobu než snovou. A jako je sen pouhou ozvěnou vnitřních proměn, měly by být za něco podobného považovány i všechny tělesné a duševní pocity. Nepovažovat je za něco primárního, i když se zatím to primární vůbec neobjevuje v našem vědomí. Jako základní se začne projevovat změna ve stavu mysli: Nemožnost mluvit při modlitbě a přece v ní setrvávat. Rozjímavá modlitba se např. mění ve stav po rozjímání, který bude zprvu znovu a znovu navozován rozjímáním, ale vždy bude následovat a znovu a znovu zastupovat rozjímání. Tomu by se neměl člověk bránit, ani by v tom neměl spatřovat nejvyšší možný následek. Jsou to prostě známky pokračujícího vnitřního umírání. Začne-li člověk pomýšlet na tento následek, ustrne na této úrovni modlitby zbytečně dlouhou dobu.

Podobně je tomu s pocity. Ty jsou zvláště mocné, používá-li člověk při modlitbě tělo jako prostředek ke spojení s Bohem. Tak tomu je např. při Weinfurterem navrhovaném opakování jména božího v nohách, nebo při způsobu modlitby do nitra, jak bylo navrženo sv. Marií Markétou Alacoque (soustředění na srdce Páně) apod. A tak se dá obecně říci, že při vnitřní modlitbě vznikají jako odpad, ale nejsou jako odpad hodnoceny, smyslové vjemy a stavy, např. stavy blaženosti nebo utrpení a bolesti. V těchto utrpeních a bolestech mnozí křesťanští mystikové s blaženými přestávkami vydrželi až do fyzické smrti, a stali se tak odstrašujícím příkladem přešlapování na místě na určitém stupni vývoje vnitřní modlitby. Ovšemže i u mě se hned zpočátku začly projevovat tyto vedlejší zplodiny vnitřní modlitby. Mou záchranou bylo, že jsem měl čím je prověřovat a nedůvěřovat jim jako klamným výsledkům nebo jako by byl výrazem čisté milosti boží. Ta totiž spočívá v něčem úplně jiném než v pocitech. Nepodlehli jsem klamnému učení, že pocit blaženosti je předchutí věčné blaženosti, protože než jsem se s tím bludem seznámil, už tu byla zkušenost ze stavu bez představ, bez pocitů, bez obrazů, ono náhlé obrácení v 17 letech, při kterém jsem měl jistotu, že jsem se

setkal s podstatou věčného života. Stalo se tehdy se mnou něco zcela opačného, než jak předpokládají např. Indové, že napřed se obvykle pozná Bůh ve tvaru teprve pak se od něho upustí. To je sice postup prověřený tisíciletími, ale opravdu velmi zdlouhavý a šalebný, protože člověk postrádá tak velkou schopnost rozlišovací, aby oddělil sebou navozené od navozeného Bohem. Tato směs osobních představ a tužeb a opravdové milosti boží vede vždycky ke zbytečnému utrpení, když se obojí nakonec musí rozpojit. (Vizte bolestná opuštěnost sv. Terezie z Lisieux před fyzickou smrtí, když už všechny lidské představy o Bohu a milosti Boží byly odbourány.)

Myslím však, je daleko těžší se vymanit z různých libých stavů. A tu byla pro mě nedocenitelnou pomůckou zkušenost ze styku s věčností, třebaže pominula. Tou jsem snadno prověřil, co je pravé a co nepravé a odvádějící. Ať se dostavilo cokoliv pěkného, rozlišoval jsem zcela přesně: "To nejsi Ty, Bože"! Bůh přece není jen blaženost, nýbrž souhrn veškerého bytí, poznání a lásky. V takovém celku je všechno dokonale vyváženo, přičemž musí být lidské dokonale potřeno nebo aspoň zaplašeno, jako světlo měsíce zaniká ve světle slunce. Je-li lidské jen zaplašeno, dostavuje se extaze (přičemž lidská představa o Bohu může být jen glorifikována, nemusí být potřena), je-li překonáno, dostavuje se přelévání lidského vědomí do božího vědomí a božího vědomí do lidského, lidské lásky do boží lásky, a přelévání boží lásky do lidské, lidského poznání do božího a božího poznání do lidského.

Ten jemný van Ducha, nevíme odkud....

Je chybné si myslet, že člověk na věčnosti je blažený, nýbrž jsme daleko blíže pravdě, víme-li, že je blažený něčím, a čím. Není blaženosti pro blaženost, nějaká blaženost omezená na lidskou osobnost nebo namířená na ni jako nějaká radiace pocházející z Boha, nýbrž blaženost způsobená ustavičným dosahováním a ustavičnou odevzdaností zároveň. Jestliže potom někdo zde na zemi zažívá nějakou blaženost způsobenou tělesnými stavy, není to předchůť věčné blaženosti, protože tam tělo mít nebudeme a už nemáme, nýbrž je to nejapné zdržování se na cestě, které z důvodu lidské nevědomosti sice hříchu nečiní, ale za to způsobuje následně utrpení, a to tak velké, jak velká byla blaženost, nebo ještě větší.

Je sice pravda, že blaženost se dostavuje už při dosti vznešeném stupni vnitřní modlitby, ale tam pokrok ve vnitřní modlitbě brzdí. Bylo by nesprávné, kdybych svým přátelům neřekl, že jsem vždycky jakékoliv stavy blaženosti považoval plným právem za

jednu z nejzákladnějších překážek duchovního pokroku, a jakmile jsem si tím byl jist, nečekal jsem, až se blaženosti nabažím, nýbrž snažil jsem se dostat jemností modlitby za tyto pocity. Člověk o tom neví, ale tehdy, kdy se tyto pocity dostavují, už má k dispozici prostředky, jak je vyloučit, ovšem bez toho, že by se na ně soustřeďoval, nýbrž právě tím, že se přestane na ně soustřeďovat a přidá se svou pozorností k oné jemnosti vanutí Ducha, který vane tak jemně, že lístečkem nezachvěje, (Rozuměj zde, že se nedotkne lidské tělesnosti.) a přece tu je mocněji než kdyby dul jako uragán. Možná, že věc vykládám jednostranně, protože je mi nejbližší branou mého vstupu existence, ale úplná pravda zní "já jsem Cesta, já jsem Pravda, já jsem Život."

Tuto základní pravdu nutno rozlišovat od odvozených pravd. Jedna z nich je, že v časoprostoru existují proudy, které pomocí tělesnosti zužitkováváme na život v časoprostoru (asimilujeme potraviny, vzduch, city, myšlenky atd.), avšak jejich proudění (a to se může na jistém stupni vnitřní modlitby pociťovat) nás udržuje v omezeném vědomí. Stačí se od tohoto uvědomování odpoutat a neztratit vědomí (a to se podaří pomocí zaujatosti na neprostorovou skutečnost), aby se člověk velmi prostým způsobem dostal z klece časoprostoru a setkal se se svou nesmrtelnou podstatou. Upnete-li se však na proudy (a blaženost je také proud), nevyjdete ze své omezenosti. Příklad konkrétního řešení při vnitřní modlitbě: Opakuje-li např. někdo jméno boží a své zaujetí a odevzdanost Bohu praktikuje opakováním tohoto jména v těle, konkrétně v nohách, je důležité, aby pro něho nohy byly symbolem celého těla, které Bohu odevzdává, a protože se s tělem ztotožňuje, nebo je aspoň považuje za nepostradatelný prostředek oběti Bohu, odevzdává se mu touto metodou celý, tedy i s vyslovovaným jménem božím. Slovem "celý" rozumím relativně celý, tak jak sebe poznává. Více jak sebe poznává se nemůže odevzdat. Vždycky se celý odevzdává v novém rozsahu, jak nově sebe poznává. Vnitřní modlitba v této fázi, tj. ve fázi spojovací, musí vždy mít povahu sebeodevzdání. Člověk více udělat nemůže. (Ovšem tato zaujatost je podporována Bohem a stále více jím udržována a zvětšována). Ze sebe člověk více učinit nemůže. Všechno ostatní vyplyne z tohoto postoje jako odezva z druhé strany od Boha. A tou bývá zastavení schopnosti opakovat jméno boží. Tomuto účinku se člověk nemá bránit. Přejde-li však tato neschopnost myšlenkově se pohybovat v civění, tj. zužuje-li se vědomí místo aby se rozšiřovalo, musí člověk znovu začít s opakováním jména božího až do nové zástavy nevyprovokované lidským chtěním. Protože však opakované jméno boží není jen

prostředkem sebeobětování, nýbrž i lidskou mentální představou, je účinek tohoto modlení dvojí:

a) Pokud je opakováno s úmyslem obětovat se celý, je tento úmysl z druhé strany, ze strany boží, přijímán jako pravá oběť celého člověka, a způsobuje např. zástavu myšlenek, myšlenkového pohybového projevu, a pak způsobuje ještě mnohem více, opravdovou vnitřní smrt, anulování všech stvořených frekvencí.

b) Protože však toto jméno je zároveň lidskou představou a tudíž mentální silou pocházející z člověka, nedá se zabránit tomu, aby nemělo také lidské následky, např. následky pocitové. Ty jsou po jisté stránce ukazatelem velmi potřebných proměn v lidském organismu, po jiné stránce však nebezpečím, že se stanou lidsky žádoucími až do té míry, že touha po nich překryje odevzdanost Bohu, velmi ji oslabí, nebo ji dokonce anuluje. (Je zajímavé, že i lidová moudrost tohle dávno objevila. Hrdinovi, který jde osvobodit princeznu, nehrozí ani tolik přímé nástrahy čarodějů jako užitek, který je hrdinovi nabízen během cesty. Kdyby se u něj zastavil, nedošel by vůbec k princezně). Je proto nutné, aby člověk znal tuto klasifikaci pocitů a zacházel s nimi jako s přechodným vývojovým prostředkem, jehož funkce má svůj začátek a konec, a ten konec může být způsoben jen zvýšenou měrou uvědomělé odevzdanosti Bohu, která musí být tak jemná, že nemůže být nositelem jakýchkoliv vnímatelných vibrací. Jen tímto důsledným zjemňováním soustředování na oběť Bohu se může člověk dostat za a nad pocity. I tam přichází pomoc od Boha, obdobná zástavě mluvy, je to zastavení pocitů, ztráta pocitů vůbec (tělesnosti). Člověk sice musí dokázat svými schopnostmi vše, co může, aby si zasloužil aspoň částečně milost přicházející od Boha, ale ať nikoho nenapadne pronásledovat myšlenkově pocity: jen by je posílil a kromě toho by začal dělat dvojí věc najednou: honil by pocity a soustřeďoval by se na Boha. Tím by přivodil stagnaci. Musí se jen důsledně obracet k Bohu prostředkem, který zná, věda, že tento prostředek právě tak jako přechodně způsobil pocity, v dalším svém působení pomůže k návratu do Otcova domu. Ještě k těmto pocitům: Některé z nich jsou svědectvím toho, že v těle probíhají změny potřebné k tomu, aby lidský organismus snesl chystané poznání.

Jde především o změny v mezibuněčné organizaci, které musí být jiné než dřívější, sloužící jen tělesným potřebám nebo vedoucí ke zničení živého lidského organismu. Mám zde na mysli např. rakovinové bujení. Kdyby se však člověk snažil o zamezení rakovinného bujení např. opakováním jména božího v těle, dosáhl by je, ale nedosáhl by vědomého spojení s Bohem. Záměna cíle.

"Co je platno člověku, kdyby celý svět získal a na své duši škodu utrpěl." Podobně bych mohl uvést obdobné konkrétní řešení při jiných druzích vnitřní modlitby, např. při rozjímavé modlitbě, ale od toho upustím, abych se nevyšinul z rámce tohoto pojednání.

U všech lidí, kteří se zkušeností přesvědčili, že v modlitbě dosahují cílů mnohem vznešenějších než v životě, se setkáváme v první fázi tohoto jaksi vnitřního vzestupu s tendencí nepovažovat život mimo modlitbu vůbec za cestu, nýbrž za kruté břemeno, které je třeba donést až k fyzické smrti. Tento omyl vede k útěku do ústraní, aby se i v životě zjednaly podmínky zvnějška narušeného postupu. Asketa utíká před profánními lidmi, aby aspoň částečně dokázal přenést narušené požehnání z modlitby do života. Protože však nepochopil smysl života jako cesty k Bohu, při nejmenším stejně účinné jako modlitba, čeká na něj vystřízlivění z jednostranného modlitebního aktu opravdu krutým dopadem zevní zkušenosti na jeho hlavu.

Zkrátka nedal se poučit tím, co hlásal Ježíš Kristus svým životem mezi námi lidmi. Nevšiml si, že Ježíš postavil život mezi lidmi mezi přední prostředky vzestupu. ("Cokoliv jste učinili...mně jste učinil. Cokoliv jste neučinili..., mně jste neučinili.") Teprve když svlékneme činy Ježíšovy z jeho slov, nebo je napřed přechodně aspoň zjednodušíme (jak jsem ukázal na větě v závorce), začne se nám napřed jeho životní cesta jevit jako návod k duchovnímu vzestupu pomocí života činů a teprve až použijeme dialektické principy tohoto návodu k vlastnímu životu, začne nás život vést jako modlitba prudce kupředu, ne postranními uličkami oklikou, a kdybychom si byli od začátku přáli, aby nás život vedl, bylo by se nám toto přání splnilo mnohem dříve, než až po nalezení spásy v modlitbě, tak, jak si ji představujeme jako modlitbu, odpustíte, jako něco více či méně vzdáleného od života. Toto mylné chápání modlitby sice nemuselo být jedinci překážkou vzestupu, naopak mohlo mu usnadnit soustředění všech sil na tento vývojový prostředek, ale nemohlo být vzorem nikomu jinému než tomu, kdo rovněž v modlitbě dosahoval těchže vrcholů. A protože konkrétní styl modlitby je vždycky stroze individuální, daleko vyhraněnější než život, který se řídí řadou společenských pravidel a zásad (i svatý musí jíst, dýchat a spát), je životní styl daleko snáze napodobitelný než modlitby. A kdo si dovede všimnout rozdílného stylu života, jak přináležel různým částem duchovního vývoje, který znázorňoval Ježíš Kristus, má před sebou návod na každou životní situaci a na řešení na kterémkoliv stupni vývoje. (Kristus ztělesněný počínáním židovského národa v jeho zákona poslušných dětech před narozením Ježíše v Betlémě, Kristus ztělesněný

počináním Panny Marie před narozením Ježíše, Kristus ztělesněný Ježíšem po narození v Betlémě v podobě člověka, který musí být v tom, co je jeho Otce, ale přitom je oddán svému přirozenému prostředí, ve kterém žije atd., všechno ostatní mnohokrát vysvětleno). Nezapomínejme však, že způsobem řešení životních situací, se člověk dostává na úroveň, kam toto řešení přináleží (není třeba si napřed odsloužit jen slepou starozákonní poslušnost, nýbrž kdykoliv se k tomu naskytne příležitost, zdvihnout hlavu k příkladu Ježíšovu. Také pro nás platí: "Pojď za mnou teď a bez meškání"), že tedy nejsme ani a chvíli vázáni jen na vyslouženou úroveň a že nic nám nezaručuje pobyt na této úrovni, přestaneme-li se chovat podle pravidel vysloužené úrovně (vizte, jak svým jednáním a myšlením Jidáš spadl z úrovně, na kterou se dostal zahájením učednictví u Ježíše, nebo jak Petr těžce nesl svůj pád z úrovně učedníka, když svého mistra zapřel, jak Jan se povznesl na úroveň Ježíše pnoucího na kříži svým jednáním, pomocí něhož se stal synem téže matky Panny Marie jako Ježíše), nebo úroveň na kterou byl aspoň na chvíli pozván na svatbu svou modlitbou.

Mírím k tomu, abych si připravil půdu k vyslovení potřeby převést do zevního života vnitřní realizaci, a to v plném rozsahu života, jehož obsahem je modlitba jako nedělitelná integrální součást, ale jen součást. Poučka zní, že kdo nepřenesl výsledky modlitby do svého života, nezačal se modlit neustále, jak požadoval Kristus, a zůstal trčet na poloviční cestě. Platí také, že kdo se nemodlí, ale aspoň žije, přestože z hlediska duchovního je mrtev a není naděj, že oživne, jestliže žije jen pro sebe a pro své, jakmile však obrátí kartu života a začne žít pro jiné, zemře vnitřně a oživne do věčného života.

Z písemných historických dokladů ze života světců, jak křesťanských, tak i nekřesťanských lze se poučit o tom, že kdo ztratil svůj život v modlitbě, ještě ho neztratil mimo modlitbu, to znamená, že život samotný může být v malém nebo velkém rozporu s dosaženými výsledky v modlitbě. Zachovaly se nám doklady o tomto sedění na dvou židlích (rozlišování duchovních úkolů od světských, které vedlo k velkému strádání jak v modlitbě (temná noc smyslů, temná noc ducha), tak i v životě. Modlitba by nebyla možná bez tělesného lidského života, ale opak je možný. Ovšem život bez modlitby, přestože je dobře možný, vede jen ke zvířecímu způsobu odumírání a ke smrti. Člověk vlastně bez modlitby přestal být člověkem a přesunul svůj život na zvířecí úroveň. Čímž chci říci, že z principu modlitby v duchu a v pravdě

se dá odvodit i život po modlitbě, a kdo se k tomu neodhodlá, nemůže se od určité úrovně duchovního vývoje nadále jen modlit v duchu a v pravdě a jeho modlitba přestává být dalším vodítkem pro zdokonalování života až k jeho nejvyššímu lidskému konci. V té fázi je nezbytné přenést zkušenosti modlitby v co největší míře do života, a k tomu by se měl člověk odhodlat včas, dokud je tělesně a duševně pružný. Když se člověku nepodaří převést zkušenosti modlitby do života, nezačne se modlit životem, přestane se modlit v duchu a v pravdě a je si toho vědom, nebo začíná si být toho vědom. Úpadek je možný na každém stupni. Jsou vývojové fáze, kdy vyčleňování modlitby ze života přináší ještě užitek, ale jsou jiné vyšší fáze vývoje, kdy toto vyčleňování činí modlitbu i život falešnými. Teprve, když se člověk snaží sjednotit modlitbu se životem, začne se přesvědčovat, jaký smysl má život a každý okamžik v něm, smysl, o kterém nevěděl. Dokud odděloval jedno od druhého, mohl se dívat na svůj život jako na něco osudového, po spojení obojího v jedno, přestane vidět v životě osud a začne v něm vidět soustavné vedení, pomocí něhož začne život nově utkávat uvědomělými kroky a to ne tak, že by si jeho průběh diktoval, nýbrž že je mu v jeho hledání přidán v novém obsahu, protože byl převeden do nového pojetí a smyslu. Toto přidání je ovšem postupné a vždycky následuje, nepředchází výši modlitby. A tak se může stát, že na přechodech nastanou bolestné mezery. Proto je každá rada o tom, jak si počínat, velmi cenná. Zkušenosti z modlitby se nedají prostým způsobem opisovat a opsané transplantovat do života, spíše se člověk musí dát modlitbou doprovodit do činů i do myšlení. Ovšem bezpečně doprovodit do života může jen ta modlitba, která se už dostala na úroveň vědomého spojení s Bohem.

Nižší stupně modlitby doprovází člověka do života jen částečně. Tento nedostatek se dá napravit jen tím, že člověk dále pokračuje v modlitbě a zpětně ji posiluje životem a myšlením.

Protože modlitba v duchu a v pravdě je soustředěním mysli na Boha formou sebeoběti, radí mistři, že se i v životě má intenzivně žít v přítomnosti. Jenže takhle vyslovená pravda je téměř nepoužitelná, protože když se začne s jejím praktikováním, život ještě není na takové úrovni, aby se soustředění na přítomný okamžik dalo uskutečnit, a nadto život je složitější než modlitba, je pln vjemů a povinností, pln návyků a pouček, které se nedají bez těžkostí opomíjet. Vezměme si např. práci člověka: Ježíš potřeboval třicet let k tomu, aby se mu práce a vztah k okolí staly samovolným procesem (víme z jeho výroku ve 12 letech, že musel být v tom, co je jeho Otce, a že tedy ani tento poměr k Otci nebyl

ještě samovolný, nýbrž uvědomělý. Víme také, že pak se něco podobného už neopakovalo.), Ježíš totiž ukazuje souběžně určitou úroveň modlitby a s ní související úroveň života. To by byl ideální stav věcí a cesty. My to však nedokážeme, proto se ukazuje na příkladu sv. Josefa (osvíceného rozumu) a později na učednících (na vlastnostech člověka) jak doháněli stav modlitby, který byl na ně přenesen, protože se mu otevřeli (po určité stránce vnitřně umřeli). Ježíš tedy ukazuje, že určitou potřebnou výši vnitřní modlitby lze zastoupit sebevzdáním, protože správná vnitřní modlitba je vždycky sebeobětováním, a není-li jím, nepřibližuje člověka k Bohu, právě tak jako by se nebyli mohli stát někteří prostí lidé učedníky Páně, kdyby se byli nevzdali svého dosavadního života. Nezáleží potom na tom, kterým způsobem se člověk vzdá sama sebe, dokonce nezáleží na tom, vzdá-li se sebe dobrovolně nebo násilím, které se dostavilo bez přímo uvědomělé vůle dotyčného člověka, i když mezi oběma případy je rozdíl jak v průvodních zjevech, tak v účincích. Obvykle lidská společnost něco nevědomě učiní v případě, kdy on se odevzdá dobrovolně.

Míra této spolupráce buď s jednotlivcem (s mistrem, nebo s člověkem jej třeba i nevědomky zastupujícím) nebo s celou nezasvěcenou společností pozměňuje způsob sebezáporu a sebeztráty. Tato spolupráce tu vždycky je, ne proto, že by byl někdo někomu předurčen jako pomocník, nýbrž proto, že nejsme oddělenými bytostmi, jak se mylně domníváme, a vykonáváme vliv na své okolí, aniž jsme si toho vědomi.

Dalo by se říci, že je-li touha po sebevzdání velká, zrekrutujeme pomoc všech potřebných spolupůčinitelů, aniž se konkrétně o to snažíme. Touha po sebeodevzdání je obrovská moc vyzařující daleko široko.

Nejjednodušší příklad takové spolupráce je popsán ve Foxově "Zlatém klíči".

Jenže málokomu se podaří zařizovat své věci podle "Zlatého klíče", protože málokdo má ten druh sebevzdání - trpělivosti, že když mu něco po několikráte nevyjde, že trpělivost neztratí a s klidem se pokouší dále o chvilkovou ztrátu sama sebe. Ztratí-li klid, je návod Zlatého klíče neúčinný. Pravda, jde především o to, aby člověk aspoň jednou nabyl kladnou zkušenost. Další kladné výsledky se dostavují snáze. Dostaví-li se však pokoj ve vnitřní modlitbě, stačí přestat oddělovat vnitřní modlitbu od ostatního života, najít styčné body mezi ní a životem a mít opravdový zájem o to, aby se život srovnal s modlitbou, ovšem ne život v ústraní,

nýbrž život mezi lidmi a pro ně. Člověk pak postupuje v řešení světských záležitostí jako v modlitbě.

Udělá všechno v klidu, co může, a pak situaci i sebe odevzdá Bohu. Jakmile se mu podaří nabýt v sobě stejné prázdnoty jako v modlitbě (a k tomu mu vydatně pomáhá zapomínání na sebe ve službě jiným lidem,) začne být veden událostmi asi tak, že je bere z rukou božích (je to obdoba stavu při vnitřní modlitbě, že když se člověk odevzdal Bohu, ten pak se otevírá lidskému vědomí), soustavně, nejen případ od případu to může člověk provádět teprve tehdy, když vnitřně zemřel v modlitbě.

Skloubí-li se tento výdobytek z modlitby se soustavným zmrtněním sebe v činnosti, máme před sebou člověka, který ztratil svůj život.

Neznám případ, že by někdo začal brát dobré i zlé (relativně dobré i zlé) z rukou božích, nezemřel-li před tím vnitřně při modlitbě. Jestliže při vnitřní modlitbě vložíme sebe celého (do té míry, jak sebe poznáváme - více se od nás nechce) do náruče boží, je odezvou tohoto sebevzdání vstup boží do našeho vědomí. Jeho přítomnost pak způsobí, že ztrácíme svůj život aspoň ve chvíli odevzdanosti a nalézáme jej v Bohu.

Ježíš však tuto vnitřní smrt nám ukázal svým životem a v jejích různých fázích a hloubkách. Do jiné míry byl vnitřně mrtev (a víme jak a jakými prostředky) v době svého mládí až do křtu v Jordánu, jiným způsobem byl mrtev po křtu v Jordánu, a dosvědčil to v souboji se Satanem na poušti, v boji, do kterého byl puzen Duchem, jak výstižně praví evangelista (Mat. XV,1) a pak zase jinak po celé tři roky, když mohl o sobě říci, že nečiní nic sám ze sebe. To už je značná míra ztráty života. Ale i po této značně velké míře přišlo ještě ukřižování, nejvyšší možný stupeň ztráty svého života. Ještě že máme všechno tak pěkně a detailně v evangeliích popsáno.

Bohužel většina křesťanů dosud nepochopila, že všechno, co se dělo s Ježíšem, přímo vyplývalo z jeho vnitřního postoje, kterému zde říkám vnitřní modlitba. Tento postoj ještě tradice vůbec ani neoznačila jako stav vnitřní modlitby nebo za modlitbu vůbec. To je hrozným úpadkem v myšlení s velice neblahými následky, že se pak nevyznáme ani v modlitbě, ani se nemůžeme orientovat událostmi. "Zavinil to" sám Ježíš, že tak ideálně ukazoval cestu, při níž paralelně vedle sebe jde život s modlitbou. Proto si dovoluji, a je to velká smělost, líčit jedno po druhém, tak, jak jsem k tomu přicházel. Také já jsem nepovažoval od svých 17 let svůj život za modlitbu, teprve mnohem později jsem přišel na to, že jsem tehdy se modlil celý den. Jenže přes den to byla

meditace, do které jsem byl puzen, a přes toto správné puzení jsem z ní vyvedl něco, co bylo velmi nesprávné: štítil jsem se světského myšlení a skutků, nemluvě ani o hříších, a to takovým způsobem, že jsem hrubě opomíjel světský život. Kdybych bal tehdy znal Ježíšův příklad! Jenže bych byl patrně nebýval schopen se podle něho zařídit, takže jsem byl svou nevědomostí ušetřen od většího zla, od neposlušnosti. Tohle vrhá velmi ostré světlo na relativní zlo a na jeho nutnost, i na skutečnost, že při každém člověku jako pomocník stojí jiný druh zla. Ty různé druhy zla na různých stupních vývoje jsou rovněž výtečně ukázány v evangeliích. Ukáží vám hned dvojí stránku věci. Konvence židovské společnosti, ale zároveň nebo téměř zároveň, vzápětí se dostavil sv. Josef, který svou poslušností duchovního vedení anuluje výhrady tehdejší lidské společnosti. Pokračujeme ve výčtu zel a protivah: Proti Herodovi stála moc, kterou na Ježíše přenesli svými dary svatí Tři Králové, a prostorový fakt, že Ježíš pomocí sv. Josefa a Panny Marie unikl ze sféry mocenského vlivu Heroda do Egypta. Pak následuje záměna rodiště Betléma za Nazaret. Jemně je v Bibli naznačeno, že poddanost Ježíšova rodině a prostředí zpomaluje potom Ježíšův vývoj (a ovšem zároveň ho umožňuje), neboť on musel být v tom, co je jeho Otce a přesto zároveň musel být poslušen rodiny. V té době ještě není zlem (nýbrž relativním dobrem), co bylo po křtu v Jordánu. Poslušnost vůči rodině je jen zpomalujícím činitelem, který umožňuje Ježíšovi klidné dozrávání do Jordánu. Pak se Ježíš náhle odvrací od rodiny a odchází do Jordánu. Dovede velmi prudce přecházet přes prahy stupňů, a vždycky v pravý čas, protože neodporuje vedení Duchem. Tato poslušnost prolíná bez mezer celý Ježíšův život. Křest v Jordánu vyžaduje od Ježíše další větší míru poslušnosti: jde na poušť a postí se tam, aby mohl být pokoušen od Satana. (Tento souhlas se sebezmařením se nedá pochopit až z událostí před křížem a na něm, nepochopí-li se nejpozději v této fázi Ježíšova života). Tady už se dá velmi lehce vyzpozorovat funkce zla jako činitele, pomocí něhož Ježíš sebe začíná mařit. Tuto souvislost mezi pokušením na poušti a smrtí na kříži ovšem opět nepochopila křesťanská tradice. Po přemožení Satana na poušti přijímá Ježíš Jidáše v domě od Otce a zná Jidášův úkol od samého začátku. Proto Jidášovi dopřává žít vedle ostatních učedníků a nakonec Jidášovi předává při poslední večeři moc k vykonání zrady. Smrtí na kříži úroveň zla a jeho pomoc Ježíši končí (Jidáš páchá sebevraždu. Tomu se říká názorné vyučování, nad kterým by měl Komenský plesat), ale protože učedníci Páně jsou nedílnou součástí Ježíšovy cesty (lidských schopností a živého těla je i nadále zapotřebí), je i nadále třeba transformace

zla do utrpení. Jinými slovy řečeno: pokud je zapotřebí k dalšímu vývoji lidských schopností, které jsou nedokonalé, je také třeba za tuto nedokonalost platit, a to nemálo. (Tady je rozdíl mezi Ježíšem a námi: on nemusel platit za své nedokonalosti, nýbrž za naše, neboť na sebe vzal spasitelský úkol). Učedníci nemohli být vzati do nebe zároveň s Ježíšem, neboť Ježíš nám chtěl podat jasné rozlišení toho, co může udělat Bůh a co musí udělat člověk. Člověk ani po seslání Ducha svatého nemůže tak dokonale ztratit život, jako ukázal samotný Ježíš, vtělený Bůh, protože přece Bůh proto sestoupil mezi lidi, aby je naučil myslet a jednat na vyšší úrovni než běžné, ale zároveň, aby je přitom nemusel fyzicky zabít, nýbrž naučil je fyzický život správně využít, a to do nejvyšší míry lidských schopností.

Zasvěcení lidé nám velmi snadno a pravdivě napovídají, že z vnitřní modlitby máme převzít některé její základní principy, abychom si usnadnili ztrátu života mimo modlitbu. Zmíním se jen o jednom principu, abych na něm ukázal těžkosti jeho provedení v životě. Je to už mnohokrát nadhozená soustředěnost na přítomný okamžik. Nedá se prostě srovnat tato nutnost vnitřní modlitby, dosahovaná bez zásahů z vnějška, se stejnou nutností žít v přítomném okamžiku v plném rozvinutí časoprostorového chápání věcí a událostí. Neopisujte proto, jako já jsem za svého vnitřního života v modlitbě dlouhá léta od začátku přímé cesty opisoval, a jako ještě důsledněji činili někteří křesťanští mystikové, když utíkali ze světa. Jenže pozor: Ježíš utekl od své rodiny do Jordánu a na poušť až na předělu mezi stupni, aby tím urychlil zlom, který nastal náhle nikoliv útekem od úkolu, nýbrž jeho splněním tím způsobem, že k jeho plnění už nedocházelo volným způsobem, nýbrž samovolně. Jestliže mystik nemá tuto fázi vývoje za sebou, nedostaví se požehnání Jordánu, nebo jen v malé míře, a pak pronásledování Satanem se táhne na léta a je velmi vyčerpávající. Začínat si něco s vnitřní modlitbou a pak nevědět, jak ji převést do života, stojí mnoho utrpení. Při této neznalosti křesťanští mystikové utíkali do klášterů, kde sice způsobili vítané oživení duchovního života, avšak sami hodně trpěli. Cena, kterou platili, představovala zdržení utrpením, na které se upnuli a někdy je dokonce povýšili na hlavní prostředek duchovního vývoje. Zrnko správného pochopení na jejich počínání přece jen ulpělo. Rozhodli se odumřít všemu, co je odvádělo od Boha. Protože jsem nepovýšil utrpení na vývojový prostředek, ani jsem neutekl ze světa, nýbrž jsem v něm žil asketicky, jako bych byl v klášteře, objevovalo se utrpení jen sporadicky, ale na předělu mezi stupni jsem mu neušel. Také mně chyběla základní zkušenost o tom, jak poznat dovršení stupně. Na každém stupni si pomáháme kupředu

tím, že zvolený prostředek používáme vzepětím vůle. Jakmile a kdykoliv opakovaně se výsledek dostavuje tak, že co se dalo provést jen s vypětím vůle, pak jde samovolně, jsme na vrcholu stupně, a nejlépe je k prostředku, který už vykonává své bez naší vůle, přidat nový prostředek, se kterým ještě musíme volně zápasit. Krásně nám to vysvětlil Ježíš na poušti a pak v zahradě Getsemanské, i jinde, pro běžné čtenáře Bible už méně zřetelně. Pro tuto nevědomost a ještě z mnoha jiných příčin jsem na počátku pobytu v koncentračním táboře trpěl zbytečně dlouho. Jak utrpení trvá příliš dlouho, je někde chyba v systému, především v hodnocení a myšlení.

Příznačné, a pro mne velmi poučné, je, že když jsem pod vlivem dalšího rozhodnutí, které jsem okamžitě realizoval, někdy v padesátých letech přešel přes hranici dalšího stupně, utrpení trvalo jen tak dlouho, že jsem pochopil, proč tomu tak je a než jsem odstranil překážky - přežitky z minulého stupně. Všimněte si, jakým rozhodným způsobem se Ježíš rozloučil se svými milovanými učedníky, jak se na kříži stejně rozhodně rozloučil se svou matkou apod.

Z tohoto důvodu k vysvětlení onoho principu soustředění je snad patrné, že soustředění má být v životě prováděno pečlivou činností tak, aby při ní nezbyvalo času na sebe, ani na jiné pozitranní záležitosti, pokud ony nesouvisejí se zadaným úkolem, dále aby člověk nebyl touto pečlivostí připravován o duševní klid.

Zmíněná pečlivost však až tehdy má spojovací účinek, až se po určité praxi stane nechtěnou. Snad bych měl tuto argumentaci doplnit odkazem na Ježíšův život: Máme důkazy o tom, že po Jordánu běžel dál svazek Ježíšův s rodinou, ale **samovolně**, po odchodu učedníků před ukřižováním Ježíšův svazek s milovanými učedníky běžel dál, ale opět **samovolně**, takže nebylo třeba utíkat od rodiny, zříkat se učedníků apod., nebylo třeba se zříkat světa vůbec.

Tuto samovolnost si člověk odnáší do svého života u Boha.

Nezapomínejme přitom, že činnost a myšlení zastupují na světě modlitební prostředek. Víte už, že způsob vnitřní modlitby je prostředkem ke spojení s Bohem, a právě tak a do takové míry tomu musí být s činností a myšlením mimo modlitbu.

Vzpomeňte si při té příležitosti na to, co jsem říkal o sebelépe zvoleném modlitebním prostředku. Jakmile se pomocí něho přiblížíme k Bohu, odpadá, vůle lidská se mění v samovolnost.

Tak je tomu také s životem mezi lidmi. Proto se někde v Bibli praví "Ať neví levice, co dělá pravice."

Bylo by zbytečné trvat na použití jakéhokoliv prostředku za jeho přechodem do samovolnosti. Hrozilo by to opuštěním cíle. Začali bychom např. zbožňovat činnost nebo správné myšlení. Vidíme u Ježíše, že se této chyby nikdy nedopustil. Rozdílně se choval podle vývojového stupně, který v tom kterém období života znázorňoval tak, abychom ho mohli tělesně i duševně následovat na každém kroku. Po narození v Betlémě se choval trpně jako nemluvně, pak se choval jako poslušné dítě. Když se ve 12 letech ztratil ve chrámu, poslechl svých rodičů. Životem Ježíšovým je také výtečně naznačena míra trpnosti i v dalších fázích jeho života. Na každém stupni naznačovaného vývoje Ježíš si osvojoval vyšší formu trpnosti. Za pouští už ukazuje vrchol lidských možností při podřízenosti vůli boží. A opět i tento prostředek vrchol opouští a sebe maří na kříži atd. Tehdy pokušení doléhalo jistě mocněji než na poušti od Satana, pokušení např. nezanechat svou zázračnou činnost ("Jsi-li Syn boží, sestup z kříže!") nebo pokušení neopustit své učedníky (tj. rezignovat na pomoc lidských vlastností). Znovu opakuji: tady je naznačena nejzazší mez lidské činnosti a lidských schopností, a jakým brilantním způsobem a do jakých podrobností. Avšak ani to se nedá následovat pouhým kopírováním.

Chopím se opět ilustrace pomocí vlastní zkušenosti. Protože jsem světskou činnost omylem považoval za přítěž, vstupoval do ní Bůh chvilkovými jistotami jen když jsem se pozastavil v činnosti nebo v myšlení. V té chvíli jsem spatřoval záblesk světla, který si dnes vykládám jako přerušení směru od člověka k Bohu a nastoupení opačného směru od Boha ke člověku. Tento směr se prosazoval jen tehdy, když jsem přestal používat své vůle, a přece jen myšlenkové nebo činné řešení bylo nutné.

Byla to jakási ozvěna stavu vnitřní modlitby. To trvalo 9 let. Tímto způsobem jsem mohl okolí udivovat duchovní moudrostí, ale byl bych se chlubil ne svou schopností, nýbrž zásahem božím, který byl tak mocný, že přemáhal mé myšlení a mou vůli, právě to, čím jsem zdánlivě vynikal. Teprve když jsem ztratil svůj život v daleko větší míře v koncentračním táboře, přestalo blýskání, protože se proud natrvalo obrátil od Boha k člověku. Ukázalo se však, že ani to ještě není vrchol lidských možností. Po pěti měsících jsem se vymanil z rukou božích. Jednoho důkazu se mi však natrvalo dostalo: Poznám jsem z osobní zkušenosti, jakou mocí odívá Bůh člověka a čeho se člověk stává hodným, když ztratí svůj život. Napadá vám asi, proč tedy také úroveň života se

nepřenáší do úrovně modlitby. Ježíš dokazoval, že tento opačný proces existuje tehdy, když je člověk dobře poučen o spojovacím způsobu života, který se tím stává modlitbou, a když je tohoto způsobu poslušen. Ježíš povýšil úroveň života svých učedníků (a tak to dělá s každým z těch, kdo si přejí následovat), a proto byli schopni přijmout Otčenáš (modlitbu) jako samozřejmý řád hodnot, podle něhož se dá žít. Za tři roky chození s Ježíšem překonali hodnou část cesty, ale sebeláskou ve většině případů nikoliv. Proto nemohli zemřít společně s Ježíšem, nýbrž museli počkat na další jeho pomoc. Víte ovšem dobře, že nebylo účelné, aby učedníci byli popraveni s mistrem. Měli přece po odchodu Ježíše nastoupit zde ve světě na jeho místo. To však je pochopení jen částečné, měli dokonaleji ztratit svůj život než jak jim to zprostředkovalo osobní vedení.

Poučte se laskavě z událostí v koncentračním táboře, které jsem mnohokrát opakoval, také ještě o tomhle: Chvilkové bezvýhradné odevzdání života přineslo pět měsíců nic nedělání, neboť začala do mého vědomí soustavně proudit podstata boží.

(Podle předchozích výkladů už víte, že toto nicnedělání se jevilo všem okolním lidem jako neustálá činnost pro ně, jenže kdo ji dělal, když jsem byl vnitřně mrtev?)

Uvádím tohle spíše jako dokumentární fakt, než jako něco napodobitelného, protože u mě odevzdání a umrtvení bylo vynuceno okolnostmi. Je však pro vás jistě velmi povzbudivé, že pro tu kratičku chvíli, v níž jsem přestal myslet na sebe, jsem potom pět měsíců byl svědkem toho, že Bůh nás má ve svém vědomí a že my se na tomto jeho vědomí můžeme podílet, pokud nezačneme být zase svoji. Z tohoto stavu Indové vyvodili pojem "vymazání já" nebo "splnutí s Bohem". Jsem však přesvědčen, že pokud se při tomto stavu ztratí vědomí tohoto světa nebo se nám začne tento svět jevit jako iluze, zůstali jsme viset mezi nebem a zemí, mezi Bohem a sebou, protože Bůh neztrácí vědomí tohoto světa, ani se neupíná na iluzi, nýbrž na skutečnost jím stvořenou. Jestliže jsme s jeho vědomím spojeni, musí se s námi díť aspoň v určité míře totéž, tj. musí být navozen směr od Boha k nám jak v existenci, tak v lásce a v poznání, všechno v jiné míře u každého individua, protože přitom zůstáváme individui, jinak řečeno nalézáme svůj život u Boha.

Ještě jednou závěrem: Proč a kdy nestačí ztratit svůj život ve vnitřní modlitbě. Protože modlitba nemůže být odstoupením od života, a pokud jím je, je něčím, co odstupuje do spojovacího prostředku, který je ke spojení s Bohem nepostradatelný. Od

ničeho, co má smysl spojovací, nesmí být ustoupeno. Ustoupí-li se od života modlitbou, nepochopil se nejvyšší smysl života a místo trvalého spojení nastane trvalé utrpení, které trvá tak dlouho, dokud se život nedostane na úroveň spojovací. Proč tedy nedoporučuji najít napřed spojení životem a přenést toto spojení do modlitby? Protože život má také ještě mnoho jiných nižších cílů než spojení s Bohem, a tyto cíle jsou člověku bližší než cíl nejvyšší. K němu se nejsnáze vychováváme modlitbou. Zdánlivě zde odporuji Ježíšovým návodům. Ukazuje, že při posledním soudu je spasen ten, kdo správně jednal, a nikoliv ten, kdo se správně modlil. Ježíš tím sice vysvětluje důležitost prakticky prokazované lásky, ale nezapomínejme, že její účinek ukazuje až při posledním soudu.

A vy už víte, kdy dochází k poslednímu soudu. Je to vnitřní stav jedince, ve kterém arci hodnota láskyplného skutku má vliv na dokonalost vnitřní spojovací modlitby, stojí za ní jako přímluvce, chceme-li mluvit obrazně. Je nepravděpodobné, že by pro někoho nějaký soud boží mohl být soudem posledním, kdyby za člověka nemluvily jeho skutky.

18. 3. 1982

Jak je tomu s karmou, reinkarnací a předurčením?

Tyto otázky se stále vyskytují, přestože všechno, co se o tom ví, je napsáno v pojednáních o indickém učení. Vy se ale ptáte, zdali je tomu opravdu tak, jak se o tom píše, či zda je tomu nějak jinak. Chcete, abych se zpovídal ze svých osobních zkušeností nebo dokonce, abych se stavěl proti známým textům. Jakým právem? Mohu klidně říci, že stačí vědět, co se píše, a pokud to někomu nestačí, má si opatřit osobní zkušenosti, ne je opakovat po jiném, třeba po mně. Osobní zkušenosti už po tisíciletí svěřované papíru opravdu nemohou obsáhnout všechnu bohatost osobního zážitku. Nesou pečeť osobnosti, která je zažila, a tuto pečeť lze těžko přenést na papír. Kdyby např. někdo tyto zážitky nabyt jinak než já, kdyby přistupoval k látce z jiného směru, líčil by nepochybně jinou stránku téže věci a jeho výpověď by zněla nepřesvědčivě, protože by zdánlivě odporovala zobecněnému pojetí, které je všem přístupno v různých spisech. Nepovažuji nic z toho, co je o tom psáno, za konečné řešení, a tak tomu bude i s mou výpovědí.

Opírat se o vlastní zkušenost na dané téma nemá mezí. Zkušenost narůstá den ze dne, nebude jí nikdy konec. Proto považuji za vhodné vypsát ze své zkušenosti jen to, co nějak vysvětluje nebo doplňuje už známé. Všechno ostatní, onen ponor do větších hloubek, by si měl každý ponechat pro sebe.

Vynaložil jsem nemálo času k tomu, abych mysl čtenáře připravil vždy k dalším, pro něho novým poznatkům, které by se daly organicky sepnout s dosavadními. Musel jsem si pomáhat s celou škálou nových, nebo aspoň obsahem nových termínů, takže někteří mně mají za zlé, že kupím termíny na sebe.

Pokud jsem je nevysvětlil už známými, dopustil jsem se neodpustitelné chyby, jinak však každá další neznámá musí být vypočtena z dosavad známých.

S tím se smiřte!

A jsem u kořene věci.

Proč jsem nabyl zkušenost napřed o jediném předcházejícím životě a pak teprve o mnoha předešlých? A další otázku neméně důležitou bych měl zodpovědět: Když jsem se něco dověděl o minulém vtělení, jakým právem je mohu považovat za své? Jen proto, že jsem se o něm dověděl ze zkušenosti a ne z knih? Odpovědi přijdou později a nebudou přímo označeny jako odpověď. Musíte si je sami vyvodit z kontextu. Tuto spolupráci se čtenářem pěstuji ve všech svých spisech. Zjistí si to jen čtenář ochotný ke spolupráci.

S mou osobní zkušeností to dopadá takto: Do svých 17 let jsem nevěděl nic o převtělování a nevadilo mně to. Pak jsem se dověděl o jediném minulém životě, a teprve asi tak od svých 39 let jsem věděl o dalších životech. Stalo se to proto, že jsem učinil nová rozhodnutí a ta jsem uskutečnil, proto mé vědomí uneslo více zkušeností.

Osobní zkušenost tedy narůstá, dozrává, ale může také degenerovat. Kterou její fázi lze bezpečně sdělit jiným lidem, když třeba ta poslední by vyžadovala tolik vysvětlení, že bychom se skrze ně vůbec nedostali k jádru věci? Totiž žádnými slovními vysvětleními se nedá popsat a nahradit zkušenost, ke které člověk dorostl jinak než rozumovou dedukcí. Nejsprávnější by byl tedy odkaz na osobní život se všemi jeho skutkovými a ideovými fakty. Vysvětlováním život obcházíme a není jisté, zda činíme správně.

Vždyť např. vědomosti o převtělování nebo karmě byly jen malým přídavkem k tomu hlavnímu poznání - že jsem nesmrtelná bytost.

Byla-li u mě potřebná zkušenost o převtělování, a to nikoliv od počátku života, neznamená to, že je stejně nutná pro duchovní vývoj kteréhokoliv jiného člověka. Ano, jsme každý jiný a máme jiné úkoly, založené na našem postavení ve světě a na mnoha jiných věcech. Nechci opakovat, co jistě znáte z naší a u nás přeložené literatury o karmě a reinkarnaci, ale naváži na vaše znalosti něčím, na co jsme se u nás ještě nezmohli. Jsou velké jazykové oblasti, jako třeba anglická, francouzská a španělská, ve kterých se některá vědecká pracoviště věnují speciálním oborům vědy, a v těchto přesně vyhraněných oborech střídají a katalogizují poznatky ve formě výpisů hesel z toho kterého oboru. Vědeckému pracovníku pak stačí, aby se obrátil na tu kterou universitu, která katalogizuje jeho obor, a už nemusí nic vymýšlet z toho, co už bylo v jeho oboru vymyšleno. Všechno si může v souhrnu přečíst - vyčíst v příslušném encyklopedickém středisku.

Dostal jsem letos do rukou francouzskou knihu R. Emmanuel: Réconciliation avec la vie. Imprimerie M. Laballery 12, Rue Port d Auxerre, Clamecy (Nièvre), 1 er Trimestre 1955. Mimochodem Clamecy je rodištěm Romaina Rollanda 1866.

Tato kniha nese všechny známky toho, co jsem vpředu říkal. Autor měl přístup ke všem pramenům týkajících se věci. Jak s nimi zacházel a jak si je přebral, je jiná věc. Přeberme si aspoň některé z nich znovu, protože by bylo nemoudré tak bohatý materiál zahodit proto, že nesouhlasíme někde s výběrem, jinde s vývody tohoto výběru.

Začněme s problémem předurčení. Všimněme si nejvýš poučného pozvání Bartoloměje (= Nathanaela) mezi učedníky Páně.

Mluví se o tom v Janovi I, 45-50:

Filip vyhledá Nathanaela a oznámí mu: "Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně a proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta. I řekl mu Nathanael: "Z Nazareta může být něco dobrého?" Filip mu řekne: "Pojď a uvidíš." Ježíš spatřil Nathanaela, jak k němu přichází, a praví o něm: "Hle, pravý Izraelita, ve kterém není lsti." Nathanael mu řekne: "Odkud mě znáš?" Ježíš odpověděl a řekl mu: "Dříve než tě zavolał Filip, když jsi byl pod fíkovníkem, viděl jsem tě." Nathanael mu na to řekl: "Mistře, ty jsi Syn boží, ty jsi král izraelský." Ježíš mu odpověděl: "Že jsem tě viděl pod fíkovníkem, věříš? Uvidíš mnohé větší věci než toto." Čtete v evangeliích, že Ježíš si sám nevybíral učedníky. Řekl o tom: "Proto jsem vám řekl, že ke mně nemůže nikdo přijít, není-li mu to dáno od Otce.

Předešlé verše vysvětlují, co bylo dáno od Otce učedníku Ježíšovu. Ježíš v něm poznal pravého Izraelitu (Vizte vysvětlení v Sladkém jhu: Izraelita = Bojovník boží). Ježíš tedy poznával vnitřní připravenost. Nathanael byl jedním z těch, o kterých mluvil Hospodin záhadným způsobem s prorokem Ezechielem těmito slovy (Ez XXXVII, 1-14: *Spočinula na mně ruka Hospodinova, to je vždycky ve Starém zákoně předznamenání extaze, to znamená, že další výklad je přetlumočením z prožité extaze*): *Hospodin mě svým duchem vyvedl a postavil doprostřed pláně, na níž bylo plno kostí, a provedl mě kolem nich. A hle, na té pláni bylo velice mnoho kostí a byly velmi suché. I otázel se mne: "Lidský synu, mohou tyto kosti ožít?" Odpověděl jsem: "Panovníku Hospodine, ty to víš." Tu mi řekl: "Prorokuj nad těmito kostmi a řekni jim: Slyšte, suché kosti, Hospodinovo slovo!*

Toto praví panovník Hospodin těmto kostem:

Hle, já do vás uvedu ducha a oživnete. Dám vám šlachy, pokryji vás svalstvem, potáhnu vás kůží a vložím do vás ducha, a oživnete. I poznáte, že já jsem Hospodin."

Prorokoval jsem tedy, jak mi bylo přikázáno a zatímco jsem prorokoval, ozval se hluk, nastalo dunění a kosti se přibližovaly jedna ke druhé.

Viděl jsem, jak je najednou pokryly šlachy a svaly a navrch se potáhly kůží, avšak duch v nich ještě nebyl. Tu mi řekl: "Prorokuj o duchu, lidský synu, prorokuj a řekni mu: Toto praví Panovník Hospodin: Přijď, duchu, od čtyř větrů a zaduj na tyto povražděné, ať ožijí!" Když jsem prorokoval, jak mi přikázal, vešel do nich duch a oni ožili. Postavili se na nohy a bylo to převelmi veliké vojsko.

Potom mi řekl: "Lidský synu, tyto kosti, to je všecken dům izraelský. Hle říkají: "Naše kosti uschly, zanikla naše naděje, jsme ztraceni." Proto prorokuj a řekni jim: Toto praví Panovník Hospodin: Hle já otevřu vaše hroby a vyvedu vás z vašich hrobů, můj lide, a přivedu vás do země izraelské. I poznáte, že já jsem Hospodin, až otevřu vaše hroby a vyvedu vás z hrobů, můj lide. Vložím do vás svého ducha a oživnete. Dám vám odpočinout ve vaší zemi. I poznáte, že já Hospodin jsem to vyhlásil i vykonal, je výrok Hospodinův.

V dalším textu (Ez XXXVII, 35) se praví:

"Budou v ní sídlit oni, jejich synové a synové jejich synů navěky a David, můj služebník, bude jejich knížetem navěky."

Při té příležitosti by bylo dobře si uvědomit, že David byl druhý hebrejský král, žil asi 1015 až 970 před Kristem. Ezechiel žil

627 až 570 před Kristem, tedy přibližně 300 let po smrti Davidově. Je až podivuhodné, jak Ezechiel a jiní starozákonní proroci málo dbali na to, zda jim bude rozuměno. Ezechiel byl zavražděn v babylonském zajetí od židovského soudce, kterému vytýkal modlářství.

Chybně pochopené Ezechielovo proroctví vykonalo své i v křesťanství, neboť se tam, někde dodnes, věřilo a věří, že při posledním soudu vstanou lidé s masem i s kostmi. Proto také se zakazovalo spalovat mrtvolky, aby zbyly ty suché kosti!

Daleko srozumitelnější je brát Ezechielovo obrazné vyprávění takto: Židé se budou znovu rodit, reinkarnovat, až poznají svého pravého duchovního vůdce (Ježíš pocházel z domu Davidova) a ten nad nimi bude vládnout navěky, a další a další generace od převtělování osvobozených lidí budou přecházet do věčného života.

V době Ježíšově se o tento přechod hlásil např. Nathanael, byl Ježíšem poznán jako zralý pro tento přechod. Zralým je opravdu jen bojovník boží, tak jak jsem to vysvětlil v podobenství o Jákobovi v Sladkém jhu.

Otázku předurčení si dovedu vysvětlit beze zbytku jako věc zralosti pro tu kterou událost a to které vedení. Není předurčení takového, jak se lidově chápe, jako něco, čemu nelze uniknout. Vizte Jonášovo proroctví, které převzal z úst Hospodinových o zkáze Ninive, která však nenastala, protože ninivečtí činili pokání, vizte smlouvání Abrahamovo s Hospodinem o zkáze Sodomy a Gomorhy, jak málo bylo zapotřebí dobra k překonání zlého osudu. Čemu se dá snadno porozumět, nemusí být proto pravdivé.

Dobře tomu porozuměl Heiokles, když pravil: "Neboť svobodný výběr vůlí je první příčinou pokažení člověka. A protože je pokažený, dostává se trestu, který však nepřichází od Boha, na tom už nezávisí, nýbrž na božských zákonech."

(Heiokles, komentář ke Zlatým veršům Pythagorovým). Jak už jsem několikrát řekl, že když jsem se v koncentračním táboře absolutně odevzdal, přestože jsem se cítil dokonale Bohem opuštěn, rázem jsem se ocitl v jiném typu zákonitosti, takže jsem přestal trpět jako ostatní, nedostával jsem rány, přestal jsem se obávat o svůj život, jako bych byl pro všechny tamní tyrany mrtev. To už nebylo přímo způsobeno Bohem, nýbrž jeho zákonitostí, do které jsem vplul, a ve které jsem byl mnohem blíže Bohu než před tím a mnohem snáze jsem žil a jednal z jeho moci a z jeho vědění i vedení.

Doba pěti měsíců však uplynula a s ní přišel návrat z koncentračního tábora přesně v den, kdy jsem splnil tamní úkol vůči pěti lidem. Tu však také končil můj stav "nedotknutelnosti", to jest spadl jsem ze sféry zákonitosti, ve které jsem byl chráněn proti nižší karmě, jak by se řeklo lidově.

Hlavním důvodem tohoto pádu byla má neposlušnost, které jsem se dopustil způsobem, o němž byste řekli, že to nebyla neposlušnost. Podlehl jsem dojmu, že jsem se ocitl na svobodě, tedy dojmu zcela klamnému, protože svobodný jsem byl právě tam v koncentračním táboře pro stav, ve kterém jsem se ocitl, kdežto ve světě není člověk svoboděn, pokud je tam podřízen zákonitostem, do nichž spadají lidé bez duchovního poznání a bez poslušnosti vůči tomuto poznání.

Kolika falešným dojmům člověk podléhá, např. že je tělem, že je chytrý nebo hloupý, hříšný nebo ctnostný, že o něčem má špatné nebo dobré mínění, zkrátka když vlastní v tom nejširším slova smyslu.

Pochopili jste doufám, v čem tehdy spočívala má neposlušnost. Ať mi potom někdo říká, že s karmou je to tak jednoduché, jak se nám o ní vykládá. Dobře byl o tom poučen sv. Pavel, když konstatoval, že jen ten, kdo zná zákon, může se proti němu provinít.

Byl bych nerad, kdybyste z předešlého textu usoudili, že jsem proti rozeznávání relativně dobrého a relativně zlého. Nikoliv, jsem jen proti hodnocení něčeho jako našeho majetku. Jako jsem podlehl klamnému dojmu, že jsem se po propuštění z koncentračního tábora ocitl na svobodě (a tento klamný dojem se mi stal osudný, ocitl jsem se v karmické zákonitosti duchovně nepoznalých lidí,) tak také jiné dojmy spojené s vlastnictvím, nás uvádějí do karmické vazby úrovně nepoznalých, ba zvířat.

Člověk si svou vůlí vybírá svobodně, dokonce i místo svého dalšího narození, ale vybírá si je jako nevědomý. Platon správně předpokládal, že prvořadou příčinou utrpení je **nevědomost**. Dodal bych k tomu rád, že další příčinou utrpení, která se dostává do popředí u nepoznalých je neposlušnost. Těžko potom říci, zda víra v převtělování je užitečná či neužitečná. Kdo nevěří v převtělování, nemůže si určit své budoucí vtělení, kdežto, kdo v ně věří, může je určit, ale zůstává otázkou, zda jeho rozhodnutí bylo správné. Mnohem užitečnější je vědět, jak se chovat před smrtí, neboť svým chováním a myšlením před smrtí člověk určuje, aniž si je toho vědom, své následující vtělení, ať v ně věří nebo nevěří. Podle mé zkušenosti lze tímto způsobem velmi snadno pochopit

karmické příhody v životě člověka. Člověk ve svém životě navazuje nějaký řetěz, který nemůže nenavazovat. Jak ale budou vypadat další navázané články tohoto řetězu, už nezáleží na něm.

Konkrétně: Věřil jsem ve svém předešlém vtělení na převtělování. Tím jsem dokázal, že jsem se asi z poloviny vtělil takový, jaký jsem byl v minulém vtělení. Ostatek jsem pobral odjinud. Jsem přesvědčen o tom, že kdo nevěří na převtělování, pobere tolik různých prvků do dalšího vtělení, že se vůbec nedá mluvit o tom, že ten a ten se vtělil do toho a toho.

Budu teď mluvit za tu celistvou polovinu, která sebe poznala z minulého vtělení. Nebyl jsem v minulém vtělení dobře poučen o tom, jak je důležité, na co se myslí před smrtí. A tak jsem asi tak rok a půl po narození získal chorobu, jejíž následky nesu celý život. A zde právě mohu poskytnout další důležitou radu: karmické zatížení, jakým je např. má chromá ruka, je článkem, na němž se nedá nic měnit, ale na nějž se dá různým způsobem článkem navázat.

Nabízejí se člověku různá řešení od nejhorších k nejlepším. Nevolil jsem tu nejhorší alternativu, a tím jsem začal navazovat další články, které vedly k nějakému tomu duchovnímu poznání.

Zase tu hrály největší roli výběr s poučeností i nevědomostí o mnoha závažných věcech. Ze souhrnu těchto činitelů se mi jeví jako správné mínění sv. Augustina (Opera, kap. I): "Jsem jist, že znovu nacházím u platoniků mnoho věcí, které neodporují našim dogmatům. Tento hlas Platonův, nejčistší a nejskvělejší znovu se objevuje v ústech Plotinových, tak podobný prvnímu, že připadají být současníky a přece jsou od sebe časově dost vzdáleni, jakoby se tu první znovu objevoval znovuzkříšen v druhém". (Platon žil 429-348 před Kristem, Plotin 205-270 po Kr.) Jeví se mi ale jako dost prostoduché mínění Plotinovo o tajích převtělení, uvedené v jeho Enneadách (III, 2,13): "Ti kdo špatně užívali své bohatství stanou se chudými, stav chudoby je ostatně užitečný poctivým lidem. Kdo nespravedlivě zabili, jsou příště sami zabiti. Jestliže vražda je projevem nespravedlnosti těch, kdo vraždí, ten, kdo se stal obětí vraždy, je nevinný a vždycky najde člověka povoláného k tomu, aby provedl trest na tom, který se dopustil nespravedlivé vraždy. Není to náhodná shoda, že je-li někdo otrokem, válečným zajatcem, nebo utrpěl-li nějaké násilí, sám kdysi se dopustil těch činů, jichž se nyní stal obětí. Kdo zabil svou matku, zrodí se ženou, aby mohl být zabit synem, kdo znásilnil ženu, sám se stane ženou, která bude znásilněna. Svými dnešními činy píšeme

dějiny zítřka a nikdo nemůže smazat, co si načrtl ve své knize života".

Takto přímočaře pojatá víra v převtělování odzbrojila mnoho lidí, kteří by se byli jinak ubránili. Podobné chyby v myšlení se dopouštějí křesťané, kteří sice nevěří na převtělování, za to však věří na spravedlnost až na věčnosti, a proto nejsou schopni dost účinně pomáhat trpícím, neboť se domnívají, že ti budou náležitě odměněni až v záhrobí. Všude na světě toto myšlení způsobovalo u lidí nepravou a na nepravém místě a za nepravdivých předpokladů prováděnou trpnost a odevzdanost. Byl jsem svědkem toho, že ani zvířata jdoucí na porážku nejsou tak hloupá a tupě trpná jako někdy člověk, brání se ze všech svých chabých sil, protože je nikdo nenaučil chybnému myšlení, že jsou ke smrti předurčena. Řezníci mají o to těžší práci, že zvířata jsou nadána přirozeným pudem sebezáchovy a ne odzbrojující myšlenkou předurčení.

Měl jsem příležitost řešit případ člověka, který věřil na karmu převzatou z minulého života, ve kterém se domněle dopustil jako vojevůdce velkého krveprolití.

Nyní byl ochrnutý na půl těla a sotva se šoural. Jakmile se mi podařilo ho přemluvit, že si nemůže odsloužit ani za tisíc let tolik vražd a že jeho choroba není způsobena karmou, jeho ochrnutí pominulo a začal chodit. Dotyčný člověk byl sice ochrnutý už v době, kdy ještě nic nevěděl o převtělování, ale jeho víra jej naučila chybné trpnosti, která by byla jeho chorobu prodloužila do konce života. Bojoval jsem u něho proti chybné víře, a to navozením opačné víry v milosrdenství Boží. Tyto myšlenky jsem zapsal v knize Utrpení a láska v r. 1936.

Sám jsem se za tři roky dostal do koncentračního tábora a podlehl jsem na čas zlému duchu, kterého jsem u dotyčného člověka pomáhal vymítat. Bylo by bláhové si myslet, že to byla karmická odezva na mé počínání. Kolik by musel trpět lékař, který úspěšně vyléčil mnohé nemocné. On je ukázkou toho, jak se nesmí brát karma tak přímočaře jako činil Plotin. Indové dobře vědí, že karma není jen trestem za něco špatného, nýbrž také odměnou za něco dobrého, ale že obojí člověka spoutává s řetězem převtělování.

Tím jsou zajisté pravdě blíže než Plotin, i když za Plotinem stojí polehčující okolnost, že mu nešlo o vylíčení všech karmických vztahů, nýbrž jen těch, které představují pro člověka překážku v jeho vývoji.

Nemám právo hnout celým systémem indických argumentů pomocí zkušenosti jednoho člověka, i když přiznávám, že tato

zkušenost je dost obsažná. Spíše si přeji vnést do věci nové výraznější světlo.

Všechno nasvědčuje tomu, že nějaké Já pomocí živých lidských těl (ponechávám, ač neprávem, stranou těla zvířat, rostlin, buněk atd., abych zjednodušil pohled na věc. Dopouštím se tedy této chyby vědomě. Víme-li při výpočtu s jakou chybou a tolerancí počítáme, může být výsledek našeho výpočtu reálný a správný.) Vytváří znovu a znovu podmínky pro vznik takových dočasných já, které za podmínek časoprostorového omezení vykonávají funkci onoho velkého Já, které není uvězněno v času a v prostoru, a proto v něm nemůže konkrétně samo o sobě působit. Velké Já tedy živí ona přechodná malá Já, která pomocí lidských těl rozvíjejí lidské vlastnosti, jejichž souhrn můžeme nazvat lidskou pomíjející duší. Neustále se opakující pokus tohoto druhu by se dal symbolicky nazvat buď sbíráním smetany z mléka veškerého stvořeného, nebo výběrovou metodou. Děje se to za účelem návratu stvořeného do nestvořeného, řečeno jinak, aby se zachovala integrita Boha s jeho stvořením. Je to proces, který probíhá nejen v celé naší pozemské přírodě také na nižších stupních, kde se Já teprve těžkopádně formuje, ale i v celém vesmíru, kde je tomu obdobně (jak jsem připomněl, nebudu se této okrajové stránky věcí všímat). Mohli bychom pro znázornění téhož procesu použít jiného obrazu: Nesmrtelná duše pomocí zkušeností s rozvíjením sesterských pomíjejících lidských duší, trpělivým rozkladem a skladem vytváří nové a nové kombinace nesčetných prvků, které přerůzným způsobem umožňují návrat do Otcova domu.

Nezáleží mnoho na tom, jakými fázemi tento proces probíhá, protože z našeho hlediska se většina změn děje automaticky, pomocí zákonitostí vtělených do každého stupně vývoje. Nás zajímá jen ta část tohoto procesu, která neprobíhá jen automaticky, za kterou však automatismus musí stát a být budován. Dva již dříve zmiňované automatismy jsou budovány bez našeho vědomého osobního přičinění. Přesto však uvádíme obojí automatiku do různé míry do pohybu. Např. blaženost, která člověku kyne z pohlavního aktu, je návnadou k tomu, aby se rozpoutal vznik života s oběma automatismy. Existují nejen blaho způsobující návnady, nýbrž i bolestné návnady, dá-li se to tak odvážně říci. Nerad bych, aby toto mé tvrzení někoho přimělo k touze po utrpení nebo k jakémukoliv druhu sebetrýznění: Co však rozpoutala bolest navozená lékaři na mém těle v raném dětství, z tohoto se vyvinula řetězová reakce, jejíž následky pociťuji dodnes. V posledních týdnech života mé manželky se u ní dostavovaly

záchvaty bolesti, které ji zbavovaly dechu a vyváděly z úzkého vězení automatismu jedna do volnějšího života pomocí automatismu dvě. Teprve od ní jsem se dověděl, co se vlastně se mnou dělo za operací při vědomí, když jsem ztratil vědomí tělesnosti, ale nikoliv vědomí.

Pokud se týče automatismu (2), on hraje nemalou roli i v životě člověka nevěřícího, duchovně zaostalého tím, že i u něho se střídá bdělý stav se spánkem, že se lomcuje se stavem bdělosti právě tak, jako se stavem spánku. Tato relativita obou stavů tíhne někde na konci k absolutizaci vědomí.

Je-li tomu tak, pak poutanost k životu pozemskému má svůj ničím nenahraditelný smysl, jako prostředek k navození poutanosti k věčnému životu a k návratu vědomí do jeho zdroje. Kdyby byl tento prostředek předčasně opuštěn nebo vynechán, nemohla by se uskutečnit ani poutanost k věčným hodnotám. Tento fakt nejlépe zobrazil svým jednáním Ježíš, když k jeho nohám složila svůj život prostitutka. Měla co zralého složit. Vývoj tedy jde přes rozvinutí pozemského života k rozvinutí věčného života. Jestliže člověk vymyslel jiný systém, ve kterém ponechal stranou něco ze smyslu pozemského života, nepochopil význam pomíjejícího života jako celku a celá stavba hrozí zhroucením. Všechno je postaveno na pozemské základně. Pak se nám i karma začne jevit v novém světle, jako dospívání probíhající v určité vrstvě zákonitosti, přes kterou se při dospělosti přejde do vyšší vrstvy, až nakonec do úrovně nad zákonitostmi, k původci veškeré zákonitosti.

Člověk se např. učí vlastnit od svého vstupu do tohoto světa, aby se v další fázi svého života a svého duchovního vývoje měl čemu odnaučovat a přitom se dostal nad zákonitosti spadající do oblasti vlastnění. Je to podivuhodný systém, který ve své první fázi je nejzřetelnější u zvířat. Vlastnění je nutné k nabytí vlastností. Jakmile se jednou rozvinuly vlastnosti (a zvíře dál nemůže jít), není třeba vlastnit, vlastnictví dosloužilo a je dokonce na překážku. Proto Ježíš navrhuje, aby člověk od chvíle, kdy to stačí pochopit, začal spravovat, ne vlastnit (viz podobenství o hřivnách). Jako tedy dosloužilo vlastnictví, bude tomu na vyšším stupni i s vlastnostmi. Kdyby nebyly jen průvodcem, který musí na cestě napřed usnout, později odejít ze hry, překážely by v přechodu do věčnosti. Vizte usínající učedníky v zahradě Getsemanské a jejich vyřazení před křížem. Na některém stupni vývoje se vyřazují jen některé vlastnosti, aby mohly být nahrazeny jinými dočasně potřebnými a těm nepřekážely. Tak např. bolest v hlavě vyřadila u

manželky styk s tímto naším světem a umožnila jí styk s jiným světem stejně reálným jako je náš.

Na celé cestě je třeba se řídit nějakým řádem hodnot, kterým se stylizuje život. Nemusí to být hned řád hodnot na úrovni Otčenáše, ale vždycky takový, který by umožňoval, aby člověk všude nacházel břehy, přes které by se nepřeléval, aby mu totiž umožňovaly téci určitým směrem, třebaže zpočátku diktovaným sebeláskou. Takový řád má člověku znemožnit, aby např. vraždil a mohl být potom sám zavražděn, jak říká Plotinos, aby např. sám znásilňoval a mohl být potom znásilněn atd. Takovýmto neblahým důsledkům se dá lehce vyhnout, ctíme-li osvědčený řád. Vraždění se např. obchází tím, že jíme a přitom jen nevědomě vraždíme mikroby, rostliny a zvířata atd.

Při této příležitosti se autor citované knihy E. Emmanuel velmi duchaplně dotýká důvodu, proč Židé jedí jen košerované maso. Košerování samo je velice tvrdý způsob zabíjení postupným vypouštěním veškeré krve zvířete. Autor praví a tím vlastně vysvětluje nezbytnost živého lidského těla:

"Pomocí krve jedná Já a je vypuzováno, když se rozpoutá vášně, hněv uvádí člověka do stavu "bez sebe", jak se přesně říká. Proto Židé odmítají jíst maso zvířat, která nepodřezali."

"Neboť duše je v krvi", praví židovská Písma, v teple krve se vyvíjí já..." (op. cit. str. 142)

My už víme, která duše je v krvi, ona zástupkyně nesmrtelné duše, tj. lidská individualita tak, jak se vyvinula od chvíle narození. A ta se opravdu během života vyvíjí, jak jsme toho svědky. U některých lidí vývojové rozpětí není příliš velké. Narodí-li se dítě po všech stránkách normální, často v dospělém věku zůstane zase jen průměrné. Jsou však případy, nad kterými se pozastavujeme a které nám napovídají mnohem více než tzv. normální vývoj. Nezapomínejme, že Ježíš nám přinesl učení, pomocí něhož lze na jedné straně dospět až k vrcholu, k věčnému, ničím nepřerušovanému vědomě žitému věčnému životu, na druhé straně ke ztrátě vědomí. Pak ovšem případy vyloženě méněcenných lidí, kteří se však dostali až na zmíněný vrchol, nejsou jen velmi povzbudivé pro poraženecké povahy, nýbrž i poučné v tom smyslu, že lidský organismus sám o sobě skýtá tak vzácnou příležitost k duchovnímu vzestupu, že největší překážkou není chabost intelektu nebo něco podobného, nýbrž plnost lidského nitra, přeplněného vším možným harampádím.

Všimněme si aspoň jednoho případu prost'áčka, i když znamenitých prost'áčků bylo mnoho. Máme tu případ - příklad

svatého Josefa Kupertinského. Narodil se r. 1603 v městečku Cupertino v bývalém království neapolském. Jeho otec za někoho se zaručil a pak nemohl zaplatit. Soudní sluha přišel vymáhat dluh. Jeho manželka byla v pozeňnaném stavu a velmi se polekala. Utekla do chléva a tam porodila. Synáčkovi dali jméno Josef a Maria. Jako dítě měl ústa stále otevřená. Děti se mu smály a říkaly mu "bocca aperta" tj. otevřená huba! Na koleně se mu utvořil otevřený hnisavý otok, na hlavě ošklivá vyrážka. Děti utíkaly před zápachem vycházejícím z otoku, žádné si nechtělo s Josefem hrát. Celé jeho mládí bylo doprovázeno chorobami, nikoliv těžkými, ale neústupnými. V městečku byl lidem k smíchu, protože se nemohl ničím - ničemu naučit. Měl vzezření tupce a říkalo se o něm, že je tak trochu podoben oslu, a on sám si tak říkal. Byl to jeden z tvorů, kteří nedokáží nic ani rukama, ani nohama. Vzal si však do hlavy jediné, že bude knězem, ale vzhledem k jeho ignorantství, takový nápad se zdál být bláznovstvím. Neprošel žádnými studii, ztěžil se naučit číst. Kamkoliv ho poslali na práci, odtamtud ho zase vrátili, že je neschopen jakékoliv práce. Nadto býval duchem nepřítomen, hleděl na něco nebo něčeho naslouchal, ústa přitom pootevřená, což mu vynášelo jen výsměch. Přesto na doporučení svých dvou strýců se dostal jednoho dne ke kapucínům jako laický bratr. Přidělili ho do jídelny (refektáře), což byl nerozvážný nápad, který končil pohromou. Vždycky když upadl do extaze, zapomněl na talíře a sklenice, zůstal trčet s otevřenými ústy a nepřítomným pohledem uprostřed střepeů nádobí, které pustil z ruky. Nedokázal ani rozlišit bílý chléb od tmavého, takže zakrátko byl prohlášen za neschopného jakékoliv práce a byl vyhnán z kláštera. Odešel odtamtud polonahý, protože někam založil své laické šaty, a co na něm ještě zbylo, to roztrhali psi, kteří se na něho vrhli, a tak téměř nahý se objevil před svým strýcem, který jej vyhnal, jeho matka se zachovala podobně a vyčítala mu, že bude-li se takhle chovat, zemře hladem. Po mnoha zvratech vstoupil do kláštera della Grottella jako čeledín, byl pověřen hřebelcováním klášterní muly. Začetl se do evangelií, ale zapamatoval si jen kapitulu, ve které se praví: "Blahoslavená srdce, která jste přinesli." Navzdory všem se hlásil ke zkoušce na jáhna, nad čímž všichni krčili rameny.

Stala se zvláštní věc. Biskup pověřený zkoušením dal Josefovi zrovna tuto jedinou kapitulu, kterou on uměl a ten odpovídal velmi dobře. Zkouška na kněze byla vyřízena ještě podivuhodnějším způsobem. Biskup vyzkoušel velkou část kandidátů, kteří skvěle odpovídali, takže uvěřil, že i zbytek nevyzkoušených je tak skvěle připraven a prohlásil je za přijaté bez zkoušení. Bratr osel se stal knězem aniž by byl zkoušen. Pak

se ale u něho dostavilo období smutku, které trvalo dva roky. Byl smuten proto, že v sobě nepocítoval přítomnost Ducha. Jednoho dne, když plakal ve své cele, viděl vstupovat neznámého kněze, který mu řekl: "Bratře Josefe, co je vám? Přišel jsem vám posloužit. Tady máte tuniku. Myslel jsem, že ji nemáte." Tento prostý dar změnil Josefův život. Jeho obavy se ihned rozplynuly, ale nikdy se už nesetkal se svým tajemným návštěvníkem. Josef začal být věhlasný. Davy lidí za ním chodily, a on se nechal po všech cestách života vést s pouhým dotazem: "Je to tam, kam mne ty Bože vedeš?" Dostal-li kladnou odpověď, řekl: "Tak dobře." A byl trpně poslušen. Kdyby se byl tehdy rozhodl jinak, byl by neobstál v tehdejší pro církev velmi svízelné době.

Josef viděl lidi v podobě zvířat charakteristických pro jejich duševní stav, nadto cítil pachy, které nikdo jiný necítil. Jednou potkal člověka, který mu ošklivě páchl. Řekl mu: "Ty páchneš, jdi se umýt!" Pak toho člověka vyzpovídal. Zpověď měla dobrý vliv, neboť Josef zjistil, že se pach ztratil. Josef strávil polovinu času na zemi, polovinu ve vzduchu, neboť levitace byla u něho velmi častým zjevem.

Jako sv. František z Assisi i on rozuměl řeči zvířat a mluvil s nimi. Jednoho dne, když zjistil, že řeholnice nezpívají podle jeho vkusu dobře, slíbil jim, že jim pošle hudebníka. Od toho dne se při bohoslužbách objevoval na okně chóru pták a zpíval s řeholnicemi. Jedna nezbedná jeptiška se posmívala ptáčkovi a ten už vícekrát nepřiletěl. Stěžovali se na to Josefovi, ale ten prohlásil: "Hudebník udělal dobře, proč jste ho uráželi!" Slíbil, že ptáka pošle znovu, když ho odprosí. Hudebníček se družně posadil mezi jeptišky, ale tu jedna z nich mu přivázala rolničku na nožku. Ptáček opět zmizel a nevracel se. Josef dotázán na to, odpověděl: "Poslal jsem vám hudebníka, nebylo zapotřebí dělat z něho zvoníka." Ptáček se pak znovu vrátil a zmizel až po smrti světce.

Tyto scény jsou převzaty ze známého hagiografa Hello.

Jindy během mše Josef upadl do extaze s rozpjatýma rukama. Jedna jeho ruka se dostala zrovna nad plamen dvou pochodní do styku s ohněm. Diváci v údivu nehnutě hleděli na ten div, než se rozhodli oddálit pochodeň od ruky Josefovy. Ruka jeho však nenesla žádné stopy popálenin.

Jindy se dělníci marně snažili vztyčit před chrámem velký misionářský kříž. Josef, který té scéně přihlížel, vyskočil jako k letu vzduchem, popadl kříž za břevno, zdvihl jej rukama jako pírkem a vztyčil kříž (Physionomies de Saints, Ernest Hello, Variétés). Jindy

vyletěl za zpívajícím ptákem na větev a pak se musel dát snést dolů.

Píši tyto věci nejen proto, abyste se divili, že je přiřazuji k jiným pasážím, které jsou daleko přijatelnější pro lidský rozum, ale také proto, abyste si uvědomili, co je to překročení určité vám známé zákonitosti. Tak např. sv. Goard si jednou pověsil svůj plášť na sluneční paprsek. Velmi šprýmovné, že? Jenže sv. Goard neměl v úmyslu dělat kouzla, nýbrž byl tak roztržitý, že si ani neuvědomil, kam věsí svůj plášť. Jsem si jist tím, že sv. Josef Kupertinský neznal princip svého letu a neuměl létat.

Také si můžeme být jisti tím, že žádný indický jogin by nepřijal mezi své žáky tak špatně vybaveného žáka, jakým byl Josef Kupertinský. Byl by mu řekl, že se musí ještě mockrát vrátit na zem, než bude aspoň normálním člověkem. To by bylo způsobeno jen chybným pojetím karmického vývoje a převtělování. A přece u Josefa nebylo rozhodující jeho zrození, nýbrž jeho rozhodnutí a umění zapomenout na sebe. Jak snadné bylo odhodit hlupáka, a jak těžké je odhodit a zřeknout se nadaného člověka. Vraťme se však k přechodu do jiné zákonitosti. Někdo zemře a žije-li dál, je pro nás neviditelný. On sám se zprvu diví, proč my ho nevidíme. Vyměnil prostě bez svého přímého přičinění jednu frekvenci za druhou frekvenci chvění, která je pro nás neviditelná a nehmatatelná. Proč je tomu tak? Protože dokončil buď dočasně nebo natrvalo nějaký úkol a ujal se úkolu jiného, který nemůže být proveden v naší frekvenci života. Pozemský život představuje vývojový úkol, který nemůže být proveden bez živého lidského těla. Ono je totiž svazkem všennutných proměn, kterými musí projít částička dostavší se do časoprostoru, aby se mohla vrátit zpět do bezčasovosti, ze které vyšla. Josef Kupertinský nám předvedl v malém rozsahu přechodů, tedy ne z nejnižšího až do nejvyššího, že za určitých podmínek se tyto přechody dějí samovolně. Obecně se dá říci o těchto přechodech v nejširším měřítku, že člověk odešel z věčnosti stejně jako cokoliv ve vesmíru, jenže jeho cesta vedla až ke zralosti na úrovni hmoty, a z té jediné je možno najít cestu zpět. Tato zralost je sice dovršena už tím, že se člověk narodí člověkem, ale je to zralost stromu, který je schopen nést plody. Doba od zralosti kmene cestou přes četné zimy až k dobrému plodu. To je cesta převtělování.

Nebo může vést k plodu přímočaře bez dalšího převtělování, a to je cesta strmá, o níž mluvil Ježíš a kterou dopodrobna ukázal svým životem.

Potom ještě na svých svatých ukázal jednotlivá konkrétní řešení strmé cesty. O jedné z nich, a to o jedné zcela výjimečné, nás poučoval Kristus v životopisu Josefa Kupertinského. Informoval jsem vás právě o ní, abyste poznali snadno, že je nemožné napodobovat Josefovou cestu, protože její východisko je extrémní, téměř nikdo si je nezachovává do dospělého věku jako on. Sv. Pavel mohl o sobě říci, že když byl dítětem, myslel jako dítě, když dospěl, myslel jako dospělý člověk, ale Josef Kupertinský by byl o sobě mohl říci, že nepřestal myslet jako dítě a přesto víme, že jeho dětskost unesla velkou moudrost. Josef Kupertinský zkrátka zůstal dítětem až do své smrti v 61 letech. Víme, že Ježíš doporučoval toto východisko, ale jiní lidé se musejí k tomu dopracovávat poznáním, nikoliv dětskou nevědomostí jako Josef. Normální dospělí lidé nemohou být prostředníky takových divů, jakých byl on prostředníkem (jejich způsob myšlení jim to znemožňuje), ani nemohou být tak prostě moudří jako byl on, ale nabudou zase jiných vlastností, které on neměl a ani jich nepotřeboval. Příbytek každého z nás u Boha má jinou podobu, ale vždycky je tak skvělý, že se to vymyká lidské představivosti.

Seznámili jste se se začátky strmé cesty Josefa Kupertinského. O vrcholu jeho cesty se vyjádřil jeden učenec té doby: "U Josefa se učím více nežli z knih nebo z rozpravy s učiteli." Přitom si na vrcholu své cesty zachoval přímočarost touhy po Bohu, která přemáhala časoprostorové vztahy či zákonitosti. Na svých apoštolských cestách přišel jednou ke kostelu.

"Kdo ví, zda v tomto kostele je uschována svátost oltářní?" řekl Josef ke svému průvodci aby ho tak nenápadně vybídl ke krátké návštěvě svátostného Spasitele. Vstoupili do kostela. Tam před oltářem nesvítilo žádné věčné světlo. Avšak Josef najednou vykřikl svatým nadšením a jeho průvodce viděl, jak světec letí, nesen neviditelnými rukama, ke svatostánku, jej objímá a několik minut tak zůstává ve zbožném zanícení. Později se zjistilo, že vskutku ve svatostánku byla uschována Svátost oltářní. Pro tuto schopnost jej papež Jan XXIII. prohlásil za patrona kosmonautů. Ale daleko důležitější je ukázka přímočarosti, s jakou šel **celobytně** k Bohu. Tato podmínka je pro spojení s Bohem obecně platná. Víte, jak tuto podmínku kladl Ježíš na první místo, když někoho zval, aby ho následoval. Kdo nedokázal všechno opustit a jít za ním, nebyl ho hoden, a naopak, kdo to dokázal, byl hoden, a jen proto byl hoden, i když před tím byl všelijaký. Na případu Josefa Kupertinského se ukazuje, že byl všelijaký jiným způsobem než v mravním smyslu, avšak ani to nevadilo. Naopak nám vadí, že se stále otáčíme po sobě a nedokážeme se od sebe

odpoutat. Škoda, že nám Ježíš svým životem tak podrobně ukázal, kdy se máme svého - Já - zřít a kdy potřebujeme jeho pomoci. Vytvoření - Já -, to je jen jedna důležitá stránka předurčenosti. Člověk musí vytvořit **já**, jinak by se ani nehnul kupředu. I Josef měl rozvinuté já jako paličaté dítě, které, proti všem doporučením moudřejších, si postavilo hlavu, čím bude. Ovšem my svou paličatostí míříme jinam než ke službě Bohu a tak si předurčujeme budoucnost, která pak stojí mezi námi a Bohem. Nikdo by vás neučil divům Josefovým kdybyste patřili Bohu tak jako on. Možná však, že by vás při takové vaší odevzdanosti nikdo ani neviděl ani nenahmatal, chtěl-li by i v malém porušit vaši odevzdanost.

Chci tím říci, že i sama tělesnost, která je další stránkou předurčenosti, ve chvíli pravé oddanosti Bohu hraje roli pouhého průvodce, ne rozhodujícího činitele.

Je jí třeba, ale jen proto, aby sloužila. Nač se převtělovat, když stačí být člověkem a Bohu se odevzdat. To je učení Ježíše Krista.

Dále bych měl napsat ještě o té druhé polovině sebe, o které jsem se vpředu zmínil, že není následkem bezprostředně minulého a jediného vtělení.

Proces převtělování je procesem nepřetržitým. To znamená, že nezačíná narozením na tomto světě a nekončí smrtí. Ale nejen to, člověk se vtěluje do své tělesnosti stránkou duševní podle toho, jak hospodaří s původní částí, kterou má od narození. Někdo si vlivem toho po celý život stačí s tím, s čím se narodil, a v takovém případě i to, co má, ztratí. Vezměme však opačný krajní případ. Někdo si nežije podle toho, co mu dělá dobře, podle toho, co je mu příjemné, nýbrž podle toho, co považuje za správné, bez ohledu na to, že provádění toho správného může být pro něho velmi nepříjemné, např. obětuje se pro jiného člověka, obětuje sebe v modlitbě apod. Takovému člověku k tomu, co má, je ustavičně přidáváno. Nemusí se starat kým, jak a co, protože tento úkol bere na sebe automatismus (2), a za něho se starat je stejně nesmyslné, jako se starat o to, aby srdce klepalo, když ono tluče samo. Jen je dobře vědět, že automatismus (2) to činí na oplátku za to, že je námi živen, právě tím naším vycházením ze sebe, o němž byla shora řeč. Představte si, že Josef Kupertinský se nakonec stal knězem, ale začal si uvědomovat, že nemá schopnosti, pomocí nichž by mohl řádně provádět své kněžské povolání, jak si to od něho vyžaduje lidská společnost. Představoval si ve své dětství, že být knězem znamená sloužit Bohu, patřit jen Bohu, a teď se od něho chtěla lidská řeč, lidské

chování kněze atd. Ničeho toho nebyl schopen. Musel být z toho smuten. Za dva roky ho jeho smutek očistil tak, že se mu přece jen ukázala pravda, ona dětsky jednoduchá pravda, že má právo být knězem, pro svou touhu obětovat svůj život Bohu. Tak, jako Josefovi byla přidána tunika, tj. vědění, jak se chovat jako kněz, jak být moudrý jako kněz, tak také je každému z nás přidáváno všechno, co na své cestě potřebujeme, nechybí-li nám pravá touha po sebeoběti. Důležité pak už jenom je, aby s tím, co získal člověk navíc, dovedl správně hospodařit, tak jak je popsáno v podobenství o hřivnách, ne pro sebe.

Dokáže-li to, je mu přidáno mnohem více dalšího, a tak se může jít dál až do míry a únosnosti toho kterého jedince. Mírou únosnosti nemíním míru zatížení jednotlivce, nýbrž jeho míru trpnosti, s jakou se dokáže nestarat, o co se nemá starat a s jakou dovede rozlišovat, co je z něho, a co je od Boha, tj. za co je považuje, je-li předmětem boží milosti. Nejdůležitější jsou přece jen ta blahoslavená srdce, která jste přinesli. Obdobně platí, že ten, kdo špatně hospodaří s tím, co získal po předcích a z minulého vtělení, ztrácí už během života buď něco z toho, anebo postupně všechno.

O sobě mohu říci, že dnes jsem téměř úplně jiným člověkem než jakým jsem byl v 17 letech, a mohu klidně prohlásit, že dokud budu správně hospodařit s přidaným, tj. ne jako se svým, budu se stále přerazovat přes hranice různých vtělení a budu stále svobodnější, stále více bez potřeby se znovu narodit kvůli sobě.

Člověk je doslova křižovatkou všech cest. Tímto faktem se mnoho řeklo o předurčení. Na každé křižovatce má člověk možnost maximálně spolurozhodovat.

Zbývá promluvit o tzv. kolektivní karmě. Člověk se narodí v určité době, v určitém národě, rodině atd., a chtě nechtě musí sdílet osud té společnosti v té době. Opět jsem se přesvědčil, že ani zde není křižovatek, na kterých by se nemohl rozhodnout podle svého duchovního vývoje. Toto rozhodnutí je jiného druhu než odmítnutí nebo přivolení. Rozhodnutí, které kříží i plány kolektivní karmy, spočívá v důsledném duševním postoji. Jsme-li např. na cestě k Bohu a držíme se vůle Boží, nemají nad námi moc zákonitosti boží, které působí slepě, nýbrž Bůh, který působí milosrdně. Pro toto slepé působení zákonitostí na rozličných úrovních lidé věří v karmu způsobem, který svědčí o tom, že si nejsou vědomi ani zákonitostí, ani způsobu, jak se dostat nad ně.

Pak ale přece jen, jak je zvlášť dobře patrné z povolání Nathanaela, existuje nějaká vnitřní připravenost, která je rozhodující pro další duchovní vzestup, a není-li ona vším, je přece nepopíratelnou základnou toho, co se jinak nazývá předurčením.

Je však třeba říci, čím ta připravenost je a čím není. Nepochybujete, že vnitřní připravenost židovského národa při příchodu Ježíše na svět byla veliká. Proto jinde než v židovském národě se ten zázrak příchodu Boha na zem nemohl stát, aspoň ne v té době, kdy se stal. My už víme, že ta připravenost byla způsobena dlouholetou stylizací života celého národa, konaná pod dohledem zasvěcenců, a víme také, kam vedla, že se u nich narodil Ježíš Kristus. Dál žádná vnitřní připravenost nevede. Naopak, může se stát, že se stane pro další vývoj prokletím, jako tomu bylo u židovského národa, takže Ježíš mohl právem říci, že sice přišel především k židovskému národu, ale že mnozí jiní budou mít před tímto národem přednost, protože nezavrhlí úhelný kámen, jímž je on. Vnitřní připravenost zajišťuje něco, ne všechno. Je zárukou povolání, nikoliv vyvolání. Záleží potom, jak člověk se svou povoláním zachází. Srovnajte si dva povolání: Nathanaela a Jidáše.

Ježíš řekl, že je mnoho povolání, ale málo vyvolání.

Nyní si promluvíme o znacích vnitřní připravenosti. Víte, že je Ježíš bezpečně poznal. Tím je vlastně řečeno, že my je stejně bezpečně poznat nemůžeme. Víme však podle čeho neusuzovat. Neusuzovat podle zevního založení a podle zevních projevů dotyčných lidí. Povolal k sobě nestřídmě žijícího celníka Matouše právě tak jako poctivého otce rodiny Petra nebo opatrného Jidáše. Jenom u Nathanaela prozradil, že vidí před sebou znovu vtěleného Izraele, bojovníka božího, který patrně v minulých vtěleních prodělal celou tu strastnou vývojovou cestu národa židovského, až se vypracoval na učedníka Páně, a to nejen povolání, nýbrž i vyvolání. Víme o Ježíšovi, že povolání a vyvolání poznával pomocí svého vědomého spojení s Otcem. Víme také, že toto jeho vědomé spojení s Otcem na chvíli pominulo při smrti na kříži a nebylo ztraceno jen proto, že Ježíš i přes pocit opuštěnosti svého ducha Bohu odevzdal.

Pro povolání není rozhodující ani přání člověka. Bohatý mladík si přál znát cestu do věčného života, ale jeho připoutanost k majetku mu bránila nastoupit cestu. Naopak Samaritánka u studny si nepřála najít cestu k Bohu, a přesto jí tato byla Ježíšem nabídnuta. Zrovna tak si ji nepřál chromý, kterému Ježíš odpustil hříchy, tj. kterého dokonale připravil pro tuto cestu. Byla to ukázka

toho, jak Bůh připravuje na cestu na rozdíl od toho, jak se na ni připravuje člověk. Bůh stojí nad časem. Nedá se nikdo označit za povoláného nebo nepovoláného.

Dověděl jsem se např. že nevěrectví je možné jen na tomto světě. V záhrobí není možno být nevěrcem, protože lidé se přesvědčili ve chvíli, kdy jejich tělo při smrti zemřelo a oni zůstali být naživu, že tělo, které potom mají, nepochází od pozemských rodičů. Začínají svůj život odvozovat odjinud. Jejich argumentace opět není bezchybná, ale tak je tomu i s ostatními lidskými názory a vlastnostmi. Jsou slabým nátěrem na vnitřní podstatě, na které tento nátěr nemůže nic změnit. Víme, jak se Vivekananda vysmíval Ramakrišnovi, jehož se stal potom předním žákem.

Vnitřní připravenost je tedy pro nás neosvícené smrtelníky skrytou záležitostí, a můžeme s klidným svědomím říci, že její znalost nepotřebujeme, nýbrž potřebujeme všechno, co nám doporučil Ježíš, aby se vnitřní připravenost dostavila. Víme, proč se dostavila u celého národa židovského. Z těchže důvodů a daleko snáze se dostaví u jednotlivce. Nemůžeme ji považovat za neměnnou předurčenost.

Vnitřní připravenost má své stupně. Když lékaři u mě způsobili, že jsem se přestal považovat za tělo, předurčili mě pro stylizaci života podle tohoto poznání: všechno tělesné má být podřízeno tomu, který rozumně myslí. Když jsem se pak v 17 letech vzdal jediného, co mi bylo příjemné a žádoucí, byl jsem předurčen k dalšímu stupni vnitřní připravenosti, pro život věčný atd. Kladete mi právem otázku: Myslíš si, že kdyby někdo dobrovolně, ne jako ty s přinucením (v čemž lze spatřovat předurčení, které působilo i bez ohledu na tebe) se vzdal postupně sama sebe v těchže stupních jako ty, že by se dostavily stejné následky? Má odpověď zní jednoznačně - ano, s tím dodatkem, že účinky by musely být výrazněji lepší, neboť dobrovolnost na duchovní cestě znamená mnoho. Další otázka zní: Nezastupovalo snad ono donucení dokonale tvou neschopnost rozeznávat vnitřní připravenost a podle ní se zařídit? A protože tato neznalost je obecná, není-li přece jen zapotřebí pomocníka-donucení? Lze pak v tomto sběhu událostí spatřovat režii, která je účinnější než samotné lidské rozhodnutí? Odpověď: Jedno předurčení existuje - nutnost vrátit se do Otcova domu. Kdo jiný než člověk má tento úkol provést? Návrat se neděje cestou donucení. Jsme-li přesto svědky účinného donucení, všimli jsme si jen jednoho článku z řady mírumilovného vedení, které je však tak jemné, že si ho mnozí lidé neuvědomují. Ocitne-li se toto jemné vedení v koncích, bývá to způsobeno neposlušností a svéhlavostí

vedeného. Aspoň za sebe sama mohu říci, že kdykoliv jsem delší dobu svého vedení nebyl poslušen, objevilo se na scéně mého života násilí a donucení, které jediné mohlo zachránit a také zachránilo můj vývoj. Tak např. dávno před vstupem do koncentračního tábora jsem věděl, že mám změnit způsob modlitby, byl jsem několikrát po dobrém napomenut, ale přesto jsem neposlechl. V koncentračním táboře s donucením jsem modlitbu změnil, ne však ze strachu před dalším trestem, nýbrž vývoj došel tak daleko, že jsem nebyl schopen pokračovat starým stylem. Staré mně bylo vzato, abych toho nemohl používat. V mém raném dětství tomu ovšem bylo jinak. Tehdejší násilí na ně provedené chápu dnes jako největší milosrdenství, které si pro své hrdinství a oddanost Bohu zasloužila spíše má matka než já, a já jsem se dostal k plodům její péče jako slepý k houslím.

Nemá však tak velký význam všimnout si tak výjimečných událostí jako případu donucení, když denně donucení jemně působí v našem životě tak, že si jej ani neuvědomujeme. Promluví jen o jednom, protože právě to byste nemuseli považovat za násilí a donucení. Vynechám dokonce denní usínání a všimnu si jen denního probuzení ze sna. Ve snu se soustředujeme na astrální tělo, které považujeme stejně mylně za sebe jako ve stavu bdělém své hmotné tělo. Ztotožnění ve snu je nám nesčetněkrát odnímáno donucením, tj. probuzením ze sna. Znovu a znovu se přesvědčujeme, že v tom snu jsme to nebyli my. Podobně se tomu děje v okamžiku smrti, jenže tam se probouzíme do stavu, který jsme dříve považovali za pouhý sen, a tentokrát se z tohoto stavu nemůžeme probudit, nemáme kam se probudit. Míval jsem kdysi tak živé sny, že jsem považoval za velké násilí, když jsem se ze sna musel probudit a sna jsem se musel vzdát. Snad pochopíte, že co se s člověkem děje na konci spánku, to se se mnou dělo v raném věku ve stavu bdělém, byl jsem násilím vytržen ze ztotožnění s tělem. Bylo to obdobné požehnání jaké se dostává při opuštění snu. Jak ve snu, tak v bdělém stavu se ztotožňujeme s během času místo s přítomným okamžikem a na tento základní omyl doplácíme nakonec fyzickou smrtí.

Měl jsem připraveno několikastránkové pojednání o tomto omylu a jeho následcích. Zkracuji text na jeho výslednici, protože doufám, že budu srozumitelný i tak. Ježíš často mluví ve svých podobenstvích o donucení událostmi. Ze všech těch symbolických scén vyplývá, že nás napomíná, jak špatně hospodaříme s přítomným okamžikem. Svatba, o níž mluví Ježíš, nebo příchod Ženicha, se koná teď, nikde v budoucnosti, a člověk vždy znovu

přichází pozdě nebo vůbec odmítá přijít, nebo nemá svatebního roucha, nebo nemá oleje - studnu.

Ještě jedné záležitosti týkající se předurčenosti se musím aspoň dotknout. Je to astrologie. Max Born (1882-1976, německý fyzik původu židovského. Zabýval se teorií relativity a kvantovou mechanikou. Vypracoval teorii tepelných kmitů krystalové mřížky. Laureát Nobelovy ceny 1954, profesor na universitě v Gottingen, která platí za vědecky nejlépe fundovanou universitu v Německu, spolupracovník Einsteinův atd.) odpověděl, když se ho někdo dotázal, jaký je jeho názor na astrologii, po krátkém zamyšlení: "Kdybyste se zeptali sta nejlepších vědců naší doby na astrologii, všichni by vám odpověděli, že je to nesmysl."

Astrologie měla smysl jen tehdy, kdy hvězdné složení na nebi a oběžnice byly ještě bohy. Např. Mars byl bohem války, a proto se i podle něho nazvané planetě přisuzovaly vlastnosti, které souvisejí s povahou válečníka. Podobně Venuši se připisovaly vlastnosti bohyně lásky atd. Zvířetníková znamení na nebi se považovala za útvary stojící v jedné rovině a tudíž s jednotným druhem záření. Dnes víme, že jednotlivé hvězdy kteréhokoliv zvířetníkového znamení nepatří k sobě, nýbrž jsou od sebe odděleny třeba i tisíce a více světelných let v různé hloubce vesmíru. Naproti tomu víme, že vesmírové záření existuje, ale řídí se úplně jinými principy než jak předpokládala astronomie. Jde o různá kvanta a různé druhy záření z různých stran, ale nedají se umístit do dvanácti východisek, protože celé nebe je v pohybu jak co do šířky, tak co do hloubky, čímž vznikají průběžně stále nové kombinace záření. Nebýt ochranné příkrývky vzdušné vrstvy, brzy by záření z vesmíru zničilo všechnen život na naší planetě. To je jeho pravé působení, nemilosrdné proti životu zaměřené záření. Zamezuje přílišnému rozbušení života ve vesmíru. Představuje součást onoho nemilosrdného výběru ve velkém, jakého jsme svědky i pod mikroskopem v malém. Všechno se ve vesmíru vzájemně drží v šachu, a tohle zjištění je oním zrnkem pravdy na astrologii.

Starověk mohl mít jen velmi vzdálené tušení o tomto vzájemném působení všeho na všechno, takže vtělil-li toto působení do meziplanetárních a hvězdných vztahů, prozradil nám, čeho byl schopen. Mohlo se tehdy jen velmi málo vidět, ale protože tehdy všechno, co zraku unikalo, nemohli lidé vzít v úvahu, dopouštěli se chyb ve výběru z neznalosti, která by byla dnes neodpustitelná. Nedivím se, že citovaný výrok pronesl právě člověk zabývající se teorií relativity. Kdyby byl odpověděl z tohoto hlediska šířeji, byl by řekl, že astrologie měla své oprávnění ve starověku nebo dokonce

ještě ve středověku, ne pro pravdy, které pronášela, ty v ní obsaženy nejsou, nýbrž pro systém, který zavedla, a který u člověka, jenž v ni věřil a jí se řídil, zastávala úkol jakési stylizace života. Dodnes jsem svědkem toho, že lidé, řídící se astronomickými poučkami, mnoho věcí, které by mohli řádně a včas provést, buď vůbec neprovedou, nebo je provedou pozdě. Astrologie u nich působí restriktivním způsobem, sešněrovává jejich život do užších projevů, které domněle odpovídají příznivým astrologickým vlivům a vyhýbají se všemu, co jim astrologie ukazuje jako nepříznivé. Jednoduchým způsobem se dá totéž ukázat na těch Indech, kteří věří ve vládu tatev. Každá tatva odpovídá určitému druhu příznivého nebo nepříznivého záření. Oni nepodniknou v době nepříznivého záření pro tu kterou činnost nic, a to platí i o jejich obchodních a diplomatických jednáních. Víme, jak je to znemožňuje v jednání s lidmi, kteří nemají tyto skrupule. Oddalují, co se oddalovat nemělo, a co podle jiných hledisek mělo být dávno provedeno.

I oni budou muset zrevidovat onen umělý výběr a nahradit ho výběrem novým, poskytujícím člověku větší svobodu v rozhodování. Jen ti, kdo nevěřili v jakékoliv omezení dané lidskou nedokonalostí, dokázali se držet plně Kristovy nauky a dojít spojení s Bohem. Pamatujme na nedoceněná slova mistra Eckeharta, že člověk má jít jako nic k Ničemu přirozenosti boží, a tedy ne jako něco málo nebo jako nedokonalý. Znovu totéž připomenu na konci tohoto pojednání v symbolickém vedení pro A.

Nový zákon ostatně dává dost pádnou odpověď i astrologii, která v té době kvetla. Svatí Tři králové se řídili novou hvězdou, která je zavedla až do Betléma. Tak se stali prvními hlasateli nové víry v příklad Ježíšův, který svítí od té doby i nám: Z Betléma začíná nová konstelace závislostí, tak jak je ukazována Ježíšovým životem a pravdami o nové vyšší zákonitosti, jak je vyslovil. Kdybychom ustrnuli na úrovni Herodesa, ptali bychom se hvězdo-pravců, abychom mohli potřit Ježíše. Víme však, jak ten souboj Herodes - Ježíš dopadl. Nyní je na nás, abychom ho vybojovali znovu, každý napřed sám za sebe.

Rozumějte mi však dobře, nejde mi o vyvrácení pozice astrologie, právě jako mi nejde o vyvrácení pozice převtělování. Obojí je pro mě symbolem správně vystižených prostorových zákonitostí, které nás jednak drží v šachu vyhlašovaném hmotou, jednak nám umožňují hmotu využívat tak, abychom z ní mohli odstartovat do věčného života. Zjistíme-li však, že kterákoliv časoprostorová zákonitost nás jen zdržuje, že pro víru v ní nemůžeme soustavně jít kupředu, pak je lépe ji nebrat v počet,

nedbat na ni. Vychovává-li nás však k vyššímu životu, pak se jí máme držet jen jako výchovného prostředku. Počínáme-li si jinak, vidíme pravdu jen skrze závoj, jak se vyjádřil svatý Pavel. A právě dnešní stav vědy nám dokazuje, že ten závoj je dost hustý. Není divu, věda pracně objevila časoprostorové zákonitosti zatím na jejich nejnižší úrovni, a už by se na ní chtělo, aby je považovala za pouhý prostředek k dalšímu kroku, za pouhé nakročení. Je na místě tam, kde slouží k rozvinutí pozemského života a zbavuje jej zbytečných překážek.

Na víře v astrologii nebo na víře v působení tatev mně vadí, že některý moment považují za příhodnější, zatímco Ježíš toto rozlišení neznal a neuznával. Ukazoval celým svým vystoupením, že celý život považuje za stejně příhodný a důležitý, neboť vycházel z poznání, že každý přítomný okamžik je něčím, co je v lidském životě rozhodující, a proto velmi záleží na tom, aby nebyl znehodnocován jakýmikoliv předsudky. Mohlo by se stát, že by člověk pro jednu chvíli promeškal celý život. Člověk se totiž nevyzná v tom, kdy a jak dozrávají jeho vnitřní síly, a den zralosti je krátký. Na kolik dalších sklizní musí člověk čekat, protože promeškal den první sklizně, den první zralosti.

Ježíš ukázal velmi jasně, jakou funkci má lidská vůle při vstupu do věčného života, a mám na mysli právě jeho argumentaci, když se stavím proti všemu co **nevčas** oslabuje lidskou vůli a s tím spojená rozhodnutí. (Zvíře se liší od člověka tím, že jeho vůle je podřízena pudům a vrozeným předpokladům, sklonům, kdežto člověk se může svou vůlí postavit nad pudy, může ji dát vést jediné rozumem a citem. Proto zvíře nemůže nastoupit cestu k Bohu, kdežto člověk ano. Sílu své vůle člověk může znehodnotit nebo alespoň vážně oslabit pudy nebo jakýmikoliv domněnkami, např. že jeho vůle je řízena odněkud zvnějška. Zatímco boj askety bez předběžně dosažené určité úrovně vnitřní modlitby přináší urputný ba vyčerpávající boj, ve kterém mnohdy není ani vítězů ani poražených, boj proti myšlenkám oslabujících vůli je mnohem snazší, lze v něm snadno zvítězit a včas nasadit vůli tam, kde bez ní nemohl nastat pokrok. Proto by se neměly myšlenky oslabující vůli podceňovat a trpět a nemělo by se dopouštět, aby rozkládaly nebo aspoň oslabovaly správná lidská rozhodnutí. Nebudu teď mluvit o astrologii nebo tatvách, nýbrž znovu o převtělování a předurčení. Víím, že obojí existuje, ale také víím, že myslet na ně a obírat se jimi je nesmyslné, i když člověk o nich ví, nikoliv jen v ně věří, neboť takové počínání oslabuje lidskou vůli. Kdyby mně bylo něco předurčeno, mohu toto předurčení zrušit ne sice přímým

působením vůle, ale tím, že zaměřím svou vůli do oblasti jiné zákonitosti, než je ta, ve které je předurčení nevyhnutelné. Vůle sice nemůže zjistit všechno - o tom si ještě promluvíme - ale při nejmenším může dát impuls k tomu, aby se lidský komplex ubíral jinými cestami než těmi, na kterých jsou předem připraveny určité překážky. Setká se sice na jiné cestě s jinými překážkami, ale ty se budou vyskytovat na vyšším stupni, budou na sebe moci vzít jinou povahu, především jasněji výchovnou, čili budou přímočařejším požehnáním. Např. gestapák v koncentráku, který mě chtěl zabít, protože to chtěl učinit na pokročilém stupni mé vnitřní modlitby (o kterém ovšem nevěděl), stal se pro mě pravým požehnáním. Tam však už šlo o užití vůle, o kterém jsem dosud nemluvil.

Jako má být vůle nasazena, tak má být v určité vývojové fázi nebo situaci opuštěna. Nestane-li se tak, pak vůle, která dříve pomáhala, stává se největší překážkou dalšího pokroku.

Např. dokud jsem trval na tom, že se stanu přírodovědcem, ačkoliv nové podmínky mého života v ničem nenasvědčovaly tomu, že se tak stane, má vůle se ukázala být příliš slabá k tomu, aby mi pomohla k vyvolené vědecké cestě, ale nejen to, ona mi překážela v tom, abych dal životu jiný smysl. Jakmile však jsem se vzdal naděje, že se stanu přírodovědcem, právě na místě, kde jsem se o tuto životní dráhu pokoušel, tam jsem dostal impuls k novému smyslu života. Nevím, zda mi bude rozuměno, ale konkrétní vůle se v té chvíli proměnila setrvačností na stav vůle, a ten už je totožný s věčnou podstatou vůle, a proto mi umožnil setkat se s lidskou nesmrtelnou podstatou. Upozorňuji znovu, že jsem do tohoto stavu vstoupil po přečtení věty (vykládám ji ve zkratce), že lidský život je mostem do věčného života. Věčný život se mi zjevil bez veškeré představy, jen jako stav vědomí. Tehdy jsem poprvé zažil něco, co se potom mnohokrát opakovalo a na vyšší úrovni, mohu to posoudit. Mám tedy dostatečnou míru důkazů o tom, že když se konkrétní lidská vůle promění ve stav, vede k soudu nad člověkem, který není posledním jen proto, že předchozí lidská vůle nebyla dost silná a nezaujala celou bytost. Ježíš procházel svým životem stupňovanými akty lásky (láska zvláště v podobě "charitas" je velmi dokonalým projevem vůle) a učil nás do všech podrobností, jak z nich přejít do abstraktních stavů lásky. Škoda, že to lidé nedokáží z evangelií vyčíst.

Zprvu vůle přecházející do stavu vůle má zjemňující vliv, zjemňuje celého člověka tak, že např. může učinit lidské tělo i neviditelné. Pěkně o tom píše Karel Čapek (1890-1938) ve svých

cestopisech, a to v Cestě na sever (Čs. spisovatel Praha, druhé vydání 1980, str. 229n).

Abych ukázal na konkrétní působení Čapkovy vůle, některá slova jeho textu prokládám. Mluví o strohém vzezření krajiny kolem Narviku a kromě jiného říká toto:

"Byla tam kočka, běžela nám dolů vstříc s ocasem kolmo vztyčeným, a pak nás půl hodiny doprovázela do hor, potom někde hučel vodopád, a byly tam horské borovice nádherné jako chrámové svícny, **proto jsem je nakreslil**. Rostlo tam *Empetrum nigrum* a *Rubus chamaemorus*, *Eriophorum vaginatum*, *Juncus* a jiný porost bahenní a rašelinný, uvádím to proto, abyste věděli, že jsem byl v naprosto jasném duševním stavu. Na to se ukáže dole hladký Ofotfjord mezi skalními stěnami a borovými háji, a nahoře na báních hor se třpytí firnová pole bez konce, ale člověku to nestačí a **řekne si, že se musí podívat ještě** na tenhle skalní výběžek a pak ještě tamhle nahoru, a tak se stalo, že jsem objevil místo, na kterém jsem se ztratil. (Moje poznámka: obdoba věty o mostu, kterou jsem si přečetl).

(Moje poznámka: Jednou za jasného dne, sedě u okna za psacím stolem, uprostřed čtyřčlenné rodiny a píše Výklad evangelia svatého Jana, jsem se ztratil, a vůbec jsem si nebyl vědom toho, že mě začli hledat, pokřikovali a volali mě, hledali pod stolem, pod nábytkem a ve všech koutech, zjišťovali, že je byt zavřen zvnitřku, neboť klíč trčel uvnitř v zamčených dveřích. Mám na to svědky. Docela jsem se ztratil. Místo Čapkova kreslení jsem psal, ale asi se stejným zaujetím jako on. A protože u sešitu, do kterého jsem psal, seděla malá dcera Anička a byla tak malá, že ji vůbec nepodivovalo, že jsem zmizel, zůstala jediná klidná a čmárala tužkou přes můj rukopis, a ani si nevšimla, že pod její čmáraninou narůstají další řádky od někoho neviditelného. Protože takhle před svědky jsem zmizel 1934, 1939, 1953 a 1954, dával jsem si pozor, abych se už před lidmi tak hluboce nesoustřeďoval, aby ze mě neměli strach. Také všechny své spisy píši sám, abych neměl svědky, zda jsem nebo nejsem vidět. Pokračování Čapkova citátu:) Hledali mě mezi balvany první hodinu mezi živými a druhou hodinu už jen mou mrtvolu, a když ji nenašli, byla to skoro jistota, že jsem spadl do jezírka a probořil se do bezedné rašeliny nebo co, a běželi do Narviku pro lidi, aby mě vytáhli.

Divné, že my lidé musíme mít na všechno takzvané nebo přirozené vysvětlení, tady v horských horách se přece lidé často ztratí a nenajde se po nich ani knoflík, Laponci říkají, že je do sebe vzala hora. Teprve po hodině cesty mě našli před Narvikem, jak

sedím u cesty a hladím tu kočku, tahám ji za pyšnou oháňku a držím v ruce živou myš, kterou mi ta kočka donesla. Prý jsem jen zvedl udiveně oči a zamumlal něco, že už mě nechali dlouho čekat či co. Nikdo nevěděl, jak jsem se tam dostal, a ani já nevím, jak bych celou věc vysvětlil, možná, že v tom byla tak kočka, protože kočky dovedou čarovat, ale co a jak, to nedovedu říci..."

Tuto událost by bylo dobře dokreslit znalostí poměru Karla Čapka k mystice.

Navštívil Otakara Březinu (1868-1929, vyjádřil básnický hloubku svých mystických vizí) na jeho samotě a přemlouval ho, aby své poznání dal k dispozici lidem a vyšel ze své samoty. Jeho pokus byl marný, Březina zůstal uzavřeným samotářem, který se stýkal jen s úzkým kruhem stejně založených lidí, jako byl např. sochař František Bílek (1872-1941). Karel Čapek rozhořčen svým neúspěchem zajel po své návštěvě u Březiny na Českomoravské vysočině až do Sobotky k Fráňovi Šrámkovi (1877-1952) a stěžoval si mu, jaké hodnoty zůstávají v Březinovi utajeny.

"Cestou na sever" (1936) končilo veškeré Čapkovo putování po světě a nebylo ho málo. Jako by právě na severu našel něco, co uklidnilo jeho nepokojného ducha. Naučil se tam nad Narvikem vládnout vůlí jinak než před tím, a můžeme být vděční za to, že nám prozradil, že tehdy jeho umělecká vůle přešla do stavu, který byl potvrzen jeho dočasným zmizením.

Nerad bych ve vás vzbudil dojem, že člověk, který přejde se svou myslí do stavu vůle, musí mizet. Jen tomu hrozí toto zmizení, kdo svým hmotným životem sloužil lidem, nebo se dal existenční cestou k Bohu. Zmizením je provedena jedna část soudu nad jeho izolovanou, od ostatních oddělenou existencí. Čapkovi tehdy pomohla krása přírody k tomu, aby se odpoutal od sebe, jako kdysi dávno před ním Kateřině Sienské (1347-1380) kvetoucí louka kopretin pomohla k prvnímu spojení s Bohem. Ježíš zmizel tehdy, kdy měl být jeho pozemský život ještě zachován, aby mohl sloužit konkrétně lidem. Nezmizel, když namísto konkrétní pomoci ze strany Ježíše nastoupila pomoc abstraktní, pomoc Ducha svatého. Dá-li se dost snadno zjistit, že Ježíšův život je ukázkou toho, jak se dostat ze stavu duchovně mrtvého člověka, a jak si dále počínat jako znovu narozený, už duchovně živý člověk, pak se také dají z Ježíšova života vyčíst všechny druhy předurčení, do nichž člověk vstupuje v různých fázích svého duchovního vývoje. Budeme tyto různé druhy předurčení nazývat příhodněji rozdílnými zákonitostmi vládnoucími na té které úrovni. Prvně by nám mělo být jasné, že bez těchto zákonitostí by vůbec nebyl možný život na

žádné z úrovní. Vidíme to nejlépe u zvířete. Je sice vydáno na milost a nemilost tvrdé zákonitosti přírodního života, ale zároveň jenom tak se udržuje naživu v druhu a množství udržovaném zákonem rovnováhy při soužití mezi různými druhy. Zákon rovnováhy v přírodě je neúprosný zvláště svou automatickou povahou a také proto je pro přírodu jako celek velmi ohleduplný.

Jestliže člověk poslouchá své pudy, je na úrovni přírodní a podléhá těmže zákonitostem jako zvíře, a k tomu má uzpůsobené tělo, které náleží do téhož řádu zvířecích těl. Tehdy jako člověk je ještě mrtev, protože nevyužívá lidských možností, nýbrž jen možností zvířecích, a je živ jako zvíře. Stejně tak i nadále je mrtev, když sice není poslušen jen svých pudů, ale když se vědomě nezařadil do jiné zákonitosti převzetím jha této zákonitosti.

Vidíme ze života zvířat, že onou poslušností svých pudů se samočinně zařazují do přírodních zákonitostí, z nich těží a jimi hynou. Už jinak je tomu, když se člověk svou vůlí zařadí do vyšších zákonitostí, např. stylizací života. Stylizuje-li svůj život, sice se samočinně zařazuje do vyšší zákonitosti, ale už musí ustavičně přispívat svou vůlí zaměřenou ke stylizaci, aby se na této úrovni udržel. Už tu není něco podobného jako pudy, které by ho samočinně udržovaly na nové úrovni.

Pak také předurčenost daná zvířecí povahou lidského těla se začíná měnit ve služku. A tak je tomu na každém přechodu do další vyšší úrovně zákonitostí. Minulá zákonitost se stává služkou, nová příkazcem. 1700 let trvající stylizace života židovského národa stála za Ježíšem v okamžiku jeho narození v Betlémě, ale Ježíš už nestylizoval život jako jeho předkové, nýbrž musel být v tom, co je jeho Otce, nesměl se spokojit s pouhou stylizací života. Byl poslušen nové zákonitosti. Obdobně tomu bylo po jeho odchodu do Jordánu. Stála za ním zákonitost prvních 30 let jeho pozemského života, opíral se o ni jako o služebníka nebo dokonce otroka, ale musel být zcela odevzdán vůli Otcově atd.

Dá se o tom mluvit ještě jinak: Židé se svou starozákonní stylizací života předurčili narození Ježíše mezi nimi, ale aby se potom mohl Ježíš stát jejich králem, k tomu bylo zapotřebí, aby ho následovali jako nejvěrnější sluhové do jeho stavu, který nebyl z tohoto světa. Nebylo třeba Ježíšovi sloužit v obvyklém slova smyslu, nýbrž následovat ho. Tak je tomu při nástupu do každé nové zákonitosti. Pak v tomto smyslu platí, že Ježíš nepřišel Starý zákon zrušit, nýbrž naplnit novým životem.

Jedno důležité zjištění: Ježíšův život ukazuje, že ani on nemohl jiným nic více předat než kolik sám na sobě zkušenostně

uskutečnil. Nemohl např. z pozice člověka prošlého Jordánem a zkouškou na poušti předat učedníkům Ducha, který by je naučil všemu, obecně: Všechna omezení padají až nakonec.

Ježíš nám ukazuje na každém kroku své učitelské dráhy, že máme možnost a právo výběru úrovně a tedy i zákonitosti (předurčení).

Neplatí tady arabské úsloví, že náš osud nám visí na krku. To může říci jen takový člověk, který nebere vážně Ježíšovy sliby o tom, kdo může být spasen, a jeho doporučení, co má k tomu člověk dělat a jak má myslet.

Přesto je faktem, že převážná většina lidí ani není ochotna zvolit vyšší úroveň zákonitosti (předurčení), než na kterém se ocitla vlivem výchovy a genetického dědictví a převtělením. Kdo by uměl číst v jejich osudu, mohl by jim mnoho prozradit z jejich budoucnosti, pokud budou trvat na svém stupni vývoje. Prodlévání na určité úrovni má tedy opravdu povahu osudu. Pokud takoví lidé neustrnuli na příliš nízkém stupni duchovního vývoje, sami vědí, co je čeká, a to mnohdy do podivuhodných podrobností. Tak např. má matka mne co chvíli překvapovala touto znalostí (23. 12. 1885 - 14. 3. 1971). Kdykoliv byla nemocná a měli jsme třeba obavu o její život, utěšovala nás, abychom se nestrachovali, že má zaručeno 84 let pobytu na tomto světě. 84 let jí bylo 23. 12. 1969. V témže roce (29. 1. 1969) prodělala sice těžký záchvat mozkové mrtvice, takže to vypadalo, jakoby věk vyšel jen na roky, ale ona záchvat přečkala ještě o více než dva roky, a je zajímavé, že okamžitým a správným zákrokem a péčí jiné osoby na téže úrovni, mé manželky. maminka věděla též o událostech, které se týkaly jí blízkých, a to nejen zaživa, nýbrž i po jejich smrti. Tak např. věděla několik týdnů napřed kdy a za jakých znaků v okolí se vrátím z koncentračního tábora. Stačilo, když se oznámených znaků všímala, a pak věděla přesně o mém příchodu. Tak se stalo, že v den, kdy jsem se objevil v Plzni, měla pro mne připraven oběd, bramborovou polévku a koláče. (Ty koláče jsem z bezpečnostních důvodů nejedl). Když jsem přijel v Plzni na nádraží a šel Železniční ulicí, viděl jsem ji, jak velmi pomalu kráčí tou ulicí přede mnou směrem k domovu, jako by na někoho čekala. Byla obrácena ke mně zády. Chtěl jsem ji ušetřit šoku, a tak jsem ji, ještě než mě zahlédla, zezadu oslovil jako cizí člověk: "Dobrý den, paní Makoňová." Ale ona klidně bez otočení odpověděla: "Jen pojď, Karle, já o tobě vím." A bez ohlednutí na mne došla domů, jako by byla v nějakém transu. Nezpozoroval jsem v její tváři ani trochu pohnutí. To se dostavilo mnohem později. Podobných událostí z jejího života bych mohl vyprávět

mnoho, ale to do rámce tohoto článku nepatří. Jde mi jen o to, abych vysvětlil další stránku předurčenosti u lidí zabydlených na určité úrovni. Takoví lidé slepě nelezou do připraveného nebezpečí, jakoby udělalo zvíře, na které je nachystána past. Vědí o nebezpečí a dokáží se většině z nich vyhnout, nebo jimi něčemu předejít. Pak ovšem je třeba aby se dostali svým jednáním a myšlením aspoň na dobu trvání nebezpečí nad výši své úrovně. Musí jednat jinak, než jak jsou zvyklí. Tak např. mé matce až do mého odchodu do koncentračního tábora více a konkrétněji záleželo na mně než na Bohu. Čtrnáct dní před mým zatčením jsem ji mohl při posledním setkání s ní říci, že nepřestane-li mě mít raději než Boha, nedostanu se z nebezpečí, které ohrožuje můj život. Tento můj výrok způsobil, že hořce plakala. Jen jedenkrát v životě jsem ji viděl plakat, a to tehdy. Pak jsme se už neviděli až po mém příchodu z koncentračního tábora. Teprve až se vyrovnala se svou upřílišněnou mateřskou láskou (to byla její úroveň, ke které měl Ježíš velkou úctu), začala dostávat informace o mém příchodu a nabyla patřičného klidu a jistoty. Nabyla také jiný poměr k Bohu, jakého před tím nebyla schopna. Mám dojem, že i tento fakt jí prodloužil život o dva roky. Těmi dvěma roky umožnila např. vstup událostí do mého života, ke kterým by bylo nedošlo a které u mne znamenaly kvalitativní skok kupředu. Např. zajel jsem 28. 2. 1970 pro léky pro ni do Radnic k paní Kamenické a na stanici v Chrástu jsem se podchlادil dlouhým čekáním v mrazu. Levá ledvina vymrštila kámen do pánvičky, který se tam zablokoval a způsobil ledvinovou koliku. Potom následovala operace s vyjmutím kamene a tato operace mi umožnila provést experiment, ke kterému bych se byl v životě nedostal, a tento nedostatek by způsobil velkou mezeru v mém duchovním poznání.

Něco nebylo dopovězeno těmi operacemi při vědomí, které jsem zažil od svého 1 a půl roku do tří let. Zobecním tento poznatek. Přesune-li se někdo ze své úrovně na vyšší, třeba jen dočasně (jako třeba Židé před narozením Ježíše), ovlivní tím kladně své okolí. Shrneme-li si dosavadní výklady po stránce manipulace s vůlí, můžeme říci: Vymaní-li se vůle z područí pudů (což není totožné s bojem proti pudům), stává se lidsky svobodná, tj. může pomocí nového vedení v novém područí rozumu a citu dosáhnout nejvyšší mety lidských možností. Sice vysoko převyšuje zvíře nebo člověka bojujícího s pudy, nebo trpící jejich nadvládou, ale lidskými silami nemůže zvítězit nad člověkem, čehož však je nutně třeba pro trvalý vstup do království božího. Člověka může překonat jen **stav** vůle, který, není-li rušen konkrétní vůlí, vždycky následuje po projevu konkrétní vůle. Tento stav je totiž úplně totožný s vůlí boží, je to esence vůle, která už

není lidská, a proto vede dále než konkrétní lidská vůle. Boží se spojuje s Bohem a člověk je toho svědkem. Tento stav vůle je olejem v lampičce čekajících panen, je svatebním oděvem pozvaných na svatbu, je odevzdaností služebníků **hospodařících** se svěřenými hřivnami, je pravým duchem počínání služebníka na poli a v domě hospodářově, je tím, čím nám je otevíráno, jestliže jsme před tím klepali apod.

Stav vůle je tímtež stavem, jakým Bůh svět tvoří, jej udržuje a ničí, je to tvůrčí vlastnost boží, jejíž působení je v naší situaci pozměňováno naším postavením ve stvořeném. Naše postavení ve stvořeném je postavení člověka, ne zvířete. Z tohoto postavení může, a pokud je nám lidem známo, z žádného jiného nemůže takto použitý stav vůle způsobit návrat do nestvořeného. Důležité je, že víme, že tento stav má moc nás převést do Boha. Ježíš ovšem o tom dobře věděl, a proto v tomto stavu po tři roky zabydloval své učedníky a dbal na to, aby se nestarali, tj. nerušili jej. Vysvětlení slov "Zabydloval je": Způsobil, aby pochopili, že i při nejzávažnější činnosti (a jistě že uzdravování nemocných, křísení mrtvých a odpouštění hříchů patřilo do této kategorie činnosti) stačí, jsou-li ve stavu vůle boží, neboť jinak mohou něčím navíc jen zrušit působení tohoto stavu. Chybným pochopením je ustát v činnosti, správným pochopením je nevzdálit se činnosti dle vůle Boží. Pak se mohlo stát, že učedníci po celé tři roky měli všeho dostatek, přestože se nestarali. Ježíš jim přitom nepřestával ukazovat, že stavu vůle se nejlépe dosahuje po konkrétních aktech lásky, neboť pravá láska, kterou hlásal, byla projevem konkrétní vůle. Pak bylo zapotřebí jen z konkrétní vůle přejít v téže oblasti duševních mohutností do stavu. Tak si člověk nejsnáze zajišťuje přechod z lidského do božského, čili z jedné, z nižší zákonitosti, na které ještě vládne tamní druh předurčenosti daný funkčním rozsahem příslušné zákonitosti, která stojí nad všemi nižšími a kloubí je.

Ani nám nenapadne, že než jsme začli vnímat tento svět jako jedinou skutečnost, museli jsme po narození projít vývojem, který z jednotlivých vjemů se dovršil stavem, který známe jako lidské vědomí. To není celé vědomí, nýbrž výběr z něho, provedený smysly a rozumem tak dokonale, že vytváří zcela určitý stav poznání.

Jogin, který poznal, že při jiné frekvenci dechu a při oživení jiných nervových center, než které se oživují soustavným bombardováním smyslovými vjemy, vzniká jiný zcela určitý stav vědomí někde jinde než v oblasti smyslového vnímání. Takový jogin vám řekne, že kterýkoliv výběr, ať ten, na který jsme zvyklí,

nebo ten, do kterého se on dostal svými praktikami, předurčuje určité chování, určitý druh reakcí na ten který výběr, a že soustava těchto reakcí je iluzí, protože je jen relativně platnou, za zcela určitých podmínek výběru. Proveďte jiný výběr, objeví se jiný svět, stejně zdánlivě jedinečný a jedinečně skutečný. Ve skutečnosti jogini neobjevili iluzornost toho, co vnímáme, nýbrž různé druhy zákonitostí, převleky do různých skutečností, které hierarchicky na sebe navazují, avšak přes téměř nepropustné hráze mezi sebou.

Svatý Pavel si byl dobře vědom toho, že stav vědomí podmíněný živou tělesností je určitou překážkou celistvějšího vidění, a přesto podléhá svému tělesnému výběru ve svých výrocích, ve kterých píše o předurčení. Všechny tyto výroky mají jediný ráz:

Řím VIII, 28-30: "Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí. Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak, aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími, které předem určil, ty také povolal, které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl své slávy."

Čteme-li tyto řádky, nezapomínejme, co se přihodilo samotnému Pavlovi. Neměl pro své povolání před Damaškem žádné jiné vysvětlení, než jaké pak vztahuje na všechny, kterým kázal.

Vždycky viděl před sebou zástup lidí, ke kterým se obracel s Ježíšovým poselstvím, a tu byl svědkem toho, že na jedny viděl sestupovat Ducha svatého, a ty pokřtil, a na druhé neviděl tohoto Ducha sestupovat, a ty nepokřtil. Protože sám sebe z pochopitelných důvodů neuznával hodným milosti, které se mu dostalo před Damaškem, usoudil, že jde o zvláštní druh vyvolenosti, která nepochází ze skutků, nýbrž z nevyzpytatelné vůle Boží.

Nachází pro toto své mínění vysvětlení ve Starém zákoně, o který se opírá v Řím IX, 10-12 a dále: *"Rebeka měla dvě děti z téhož muže, z našeho praotce Izáka, ještě se jí nenarodily a nemohly učinit nic dobrého ani zlého, aby však zůstalo v platnosti Boží vyvolení, o kterém bylo předem rozhodnuto a které nezávisí na skutcích, nýbrž na tom, kdo povolává, bylo jí hned řečeno, že starší bude sloužit mladšímu. Neboť je psáno: Jákoba jsem si zamíloval, ale Ezaua jsem odmítl."*

Mám za to, že Pavel podlehl hlubokému dojmu ze svého obrácení před Damaškem, a není divu, byl to nejsilnější zážitek v jeho životě. Když pak viděl obrácení na víru celých zástupů

rozdělených na část obrácených a část neobrácených, začal generalizovat podle svého osobního zážitku. Byl však velký rozdíl mezi jeho obrácením a obrácením zástupů, právě tak velký rozdíl jako při vyvolenosti Jákoba a odmítnutí Ezaua. Pavla bych za toto nedopatření plně omluvil, protože on ve své horlivosti obráceného na křesťanství, považoval celý svůj život před tímto obrácením za nic, nebo za nehodný čehokoliv, zvláště tak velké milosti, jaké se mu dostalo před Damaškem. Ba, řekl bych, bylo nutné, aby tak na sebe pohlížel, protože kdyby se byl nestal ničím, nebyl by se setkal s Ničím přirozenosti boží.

Jen rovné s rovným se setkává. Nedá se pak ale zabránit nepatrným nedostatkům tohoto vymazání. Zažil jsem něco obdobného (ne stejného - v 17 letech). Kdybych byl nepovažoval celý svůj život až do té doby za chybný, nebyl bych se mohl od něho odvrátit a nebyl bych mohl se chopit zcela nového smyslu života a jej se držet dodnes. Kromě toho, když lidé obrácení Pavlem uvěřili Pavlovu prohlášení o své vyvolenosti, mohli snáze přejít do samovolnosti, do které nutno dorůst na každém novém stupni zákonitosti (nové předurčenosti). Pavel jim velmi prospěl svým neúplným hodnocením jejich duchovní situace. Pro další generace však jeho prohlášení o vyvolení nebylo ani zdaleka tak velkým požehnáním, neboť oni nedosahovali ani té úrovně, kterou převzali pomocí Pavla. Nedá se zabránit tomu, aby se Pavlových výroků chopili lidé s vrozenými vlastnostmi pouhých přírodních lidí, jakých je předobrazem Ezau. Pavel nevzal v úvahu převtělování, protože hlásal nauku Ježíšovu, která vedla k cíli za jediný lidský život. Mohl se ale přesvědčit, že ne všem se to podaří, a také o tom podává svědectví. Když však ze svého svědectví vyčlení jak úroveň převtělených, tak i úroveň svého života před svým obrácením u Damašku, nemůže být jeho výpověď obecně platná, nýbrž je platná jen pro ty, kterým tehdy psal své listy. Něco podobného se stalo s duchovními cvičeními sv. Ignáce z Loyoly, které byly určeny pro malou skupinu jím vedených lidí. Vedení Církve se dopustilo té chyby, že Ignácovo individuální vedení předepisovalo a dodnes předepisuje pro exercicie obecně. Ani svatý Pavel ani svatý Ignác z Loyoly nepředvídali, k jakým nedopatřením po nějaké době jejich prohlášení povedou, až se začnou používat pro lidi, pro které nebyla určena.

Aby se zajistilo správné použití prohlášení Ignácových a Pavlových, stačilo by, kdyby lidé, kteří jimi argumentují, se poučili ze životů těch dvou a neoddělovali jejich prohlášení od jejich života, myslím aspoň od celého jejich duchovního vzestupu. Od samotného sv. Pavla víme, že než byl obrácen před Damaškem,

už byl na úrovni extatika vlivem vedení mistrem Gamalielém. Obrácení Ježíšem Kristem bylo už nadstavbou nad touto předehtou a ne nadstavbou nad vzduchoprázdnem. Pavel se cítil být ničím ve chvíli obrácení Ježíšem. Tento pocit nebyl z něho, nýbrž byl součástí milosti, která by byla nemohla působit tam, kde by lidské já nebylo vymazáno ve své lidské funkci, ve své bývalé funkci rozvinovače života (vizte přemožení Satana na poušti Ježíšem). Obdobně tomu bylo s Ignácem z Loyoly, dokonce i u mě a u všech, kteří prodělali prudké obrácení. Kdybych byl svůj život před extazí v 17 letech považoval za hodný něčeho, co se se mnou tehdy stalo, nebylo by k tomu skoku ve vývoji došlo. Teprve mnohem později jsem se mohl bezpečně začít dívat na svůj život před 17. rokem jinak, prostě až už nehrozilo nebezpečí, že se tím zabrzdí další vzestup. Přesněji řečeno: Stalo se to až po překročení extatického období z důvodů jiných než osobních, s ohledem na jiné lidi, kterým jsem měl ukázat své obrácení v souvislosti se svým předešlým životem. Naroubovat vznešené duchovní poznání na přírodního člověka (Ezaua) je mnohem těžší a nemůže dopadnout tak, jako je-li naroubováno na vnitřně připraveného člověka (Jákoba). A to platí na všech úrovních, i na té, na které jste vy, ať jste kdekoliv, nebo na tu, na které jsem byl v 17 letech. Dvojice Ezau a Jákob je obdobná dvojici Kain a Ábel. Čím se provinil Kain, že jeho oběť Hospodin odmítl? Vysvětlil jsem už jinde. Opakuji jen tolik, že Kain nebyl schopen zaujmout při oběti vznešenější postoj Ábelův. Zrovna tak Ezau nebyl schopen vnitřně se uzpůsobit k přijetí požehnání od Izáka jako Jákob, nebo část odmítnutých zástupů se nedokázala otevřít Pavlovi požehnání od Boha. Něco musí člověk udělat také ze sebe. Všechno nemůže za něj udělat milost, jinak by vůbec nebylo třeba spolupráce člověka. Této spolupráci vás učím a ta vás předurčuje k vyšším úkolům, nikoliv nevyzpytatelný výběr milosti Boží.

S epištolami sv. Pavla se musí po tak dlouhé době od jejich vzniku zacházet opatrně v tom smyslu, že kde se rozcházejí s duchem evangelií, tam musí být dána přednost evangeliím a ne Pavlovi, právě tak, jak o sobě mluvil Pavel, že on se má zmenšovat, aby v něm mohl růst Kristus.

Lze snadno poznat, že sv. Pavel čistě z metodických důvodů si ve svých epištolách počíná tak, jakoby vůbec nezáleželo na předešlých skutcích obrácených lidí. Víme přece, jak je má ke ctnostnému životu, jak mu mnoho záleží na činech a myšlení obrácených. Byl si však dobře vědom toho, že obrácení se podařilo u něho jen tehdy, a také zčásti proto, že byl v okamžiku obrácení ničím, přestože se mohl považovat plným právem za někoho. Je

nám přece jasné, že kdyby byl obrácení sv. Pavla nepředcházet život zasvěcenec Šavla se všemi jeho relativně dobrými i špatnými skutky, nebylo by vůbec došlo k obrácení před Damaškem. Totéž platí o všech lidech, kteří se obrátili ve styku s Pavlem nebo s Ježíšem (dva důležité součinitele: život před obrácením a styk s někým nebo s událostí, které ve šťastné souhře působily zároveň jako umrtvující i podněcující činitel). Špatný život Maří Magdalény umožnil této ženě právě tak jako dobrý život Janův před nastoupením učednictví u Ježíše. Neuchylujme se k úniku ze známých faktů. Nezáleží na tom, že nevíme nic o životě před obrácením všech těch přčetných obrácených sv. Pavlem, když známe mnohé případy obrácených, o kterých víme, co dělali před obrácením, a všechna fakta nám jednoznačně dosvědčují, že žili před tím svým způsobem plně, ne jako pouhý přírodní člověk (Ezau), který zaručeně nežije plně. O této plnosti života se velmi dobře vyjádřil Ježíš: "protože hodně milovala...", protože bylo možné její obrácení. Proč se obrácení nepříhodilo někomu, kdo se neodvážil k tak důslednému zacházení s křesťany, jako sv. Pavel před svým obrácením. On do pronásledování křesťanů opravdu svůj život vložil, a také o něj při něm přišel, a místo něho získal život Kristův, oblékl se v Krista, jak by řekl on. K novému životu se nedá dospět jinak než přes nic. Stav vůle na rozdíl od konkrétní vůle je také specifickým případem takového nic, o který se právě Ježíš ve svém učení opíral nejvíce. Až budu mluvit o tom, proč Ježíšovi vyšel každý zázrak, dobře si ve výkladu všimněte, jak Ježíš odváděl konkrétní lidskou vůli léčeného od něho k sobě, jak ji převáděl na stav i když šlo o pouhé léčení! Dociloval i u pacienta určitý druh ničeho.

Ostatní výroky Pavlovy týkající se téže věci. Řím XI, 2 nn, Ef I, 4-5, Ef I, II.

Skvěle nám tyto výroky doplňují prohlášení sv. Petra, v nichž předpokládá brzký konec světa: *"Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od svých otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem a zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. On byl k tomu jako beránek bez vady a bez poskvrny předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů."* (I. Petr I, 18-20).

Ne, tento výrok není náhodný. Sv. Petr počítal s brzkým koncem světa. Praví dále: *"Konec všech věcí je blízko."* (I. Petr IV, 7). *"Když se pak ukáže nejvyšší pastýř, dostane se vám nevadnoucího vavřínu slávy."* (I. Petr V, 4)

Ptáte se asi, v čem potom spočívalo osvícení Duchem svatým, když po něm mohly zůstat u apoštolů tak nehorázné nevědomosti? Svatý Petr měl už tehdy se svým tvrzením o konci světa potíže. Hájí se takto: *Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, a budou se posmívat: "Kde je ten jeho zaslíbený příchod?" Od té doby, co zesnuli otcové, všecko zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření...Ale jedna věc kéž vám nezůstane skryta, milovaní, že jeden den je u Pána jako tisíc let a tisíc let jako jeden den... (II. Petr III, 3-4).*

K výrokům o předurčení je dnes třeba říci více, než s čím si stačil sv. Petr nebo sv. Pavel tehdy. Doslovný výklad o předurčení nevyšel. Jen je nám zřejmé, že tyto řádky byly psány nedlouho po smrti Ježíšově, a jestliže epištoly jsou tedy autentické, oč autentičtější jsou evangelia. O ostatní se musíme postarat sami, a není to práce těžká, přestože byla zanedbána bezmála 2000 let. Jsme tu svědky dalšího důkazu, že ani po nejvyšším poznání, jakým je jistě seslání Ducha svatého na apoštoly, není zprovozeno ze světa lidské já, zůstává svědkem, a dokonce svědkem neúplně poučeným (aby vůbec mohlo existovat).

Zůstaňme u já svatého Petra, jako jsme před tím mluvili o zkušenostech já svatého Pavla. Svatý Petr byl přece svědkem toho, že Ježíše v rozhodujícím okamžiku zapřel, ale pak, jakoby krví Ježíšovou, procezenou na kříži, byl vzat na milost a vpočten mezi vyvolené. Podle sv. Petra mohla to být jen milost způsobená krví Kristovou. Toto tvrzení svědka se pak udržuje jako správné až dodnes u všech věřících křesťanů. Všechno, jak se zdá, se dělo podle nějaké předurčenosti, při které nehraje hlavní roli záslužnost předurčeností postižených nebo vyznamenaných. Sv. Petr byl dále svědkem toho, že moc Boží prostřednictvím něho zase začla působit jako v době, kdy po tři roky chodil s Ježíšem. Všechno nasvědčovalo tomu, že jeho provinění bylo milosrdně smazáno. Jak praví sv. Jan: "Milost za milost bereme." A to potvrdil i Ježíš, když řekl, že "kdo má, tomu bude ještě přidáno, a kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má." Nuže, co s tím? Požaduji od vás stále jasnější způsob myšlení a stále v širších závislostech. Svědek nám nemůže říci více, než čeho byl svědkem. Nemějme za zlé sv. Petrovi nebo sv. Pavlovi, že když byli svědky tak závažných událostí, že podleli jejich pádnosti a postavili je na místo, které nemohou zaujímat u nikoho, kdo je nezažil. Pro nás je mnohem důležitější vědět, že ve chvíli osvícení Duchem se ani Petr ani Pavel nepovažovali za něco, ani za nic, byli zkrátka ničím (Považovat se za nic, není ještě být ničím, také chtěná pokora

není ničím proti pokoře způsobené poznáním), jejich já jako by byla navždy vymazána. K rozboru stavu osvícení došlo až později po osvícení, a zase mohl být rozbor proveden jen za spoluúčasti lidského já. To nahlíželo na událost osvícení. Kolik osobních vzpomínek k tomu přibralo, o tolik zmenšilo abstraktní čistotu osvícení. Sv. Pavel přizval svou nepatrnost malého rybáře. Nevadí, je naší chybou, že si toho nejsme vědomi. Oni i my máme právo na své já, jinak bychom ztratili svůj příbytek u Boha. Naštěstí po obou velkých následovaly nesčetné drobné krůčky menších bratří, a nakonec i tito bezejmenní vyšlapali hodný kus cesty kupředu, a proto je nutné mluvit i jménem těch neznámých. Často se na cestě za pravdou setkáváme s tímto jemným vanutím Ducha. Máme za sebou už tak dlouhou řadu pozorování, že můžeme s jistotou říci: Znovuzrození člověka do věčného života, ono pravé zrození z vody a z ducha, má své stupně, a při vyšších z nich, jaké prožili např. sv. Petr a sv. Pavel, dochází k opravdovému skonání věků. Čas a prostor přestávají existovat, protože pro tu chvíli dohrály svou roli, a kdyby zůstaly, zmařily by přechod do věčného života.

Pak se nedivme, že nikdo si nemohl být více vědom brzkého konce věků než sv. Petr. Všichni se mu neposmívali, protože sami prošli jeho zkušeností a nabyli dojem, že totéž brzy čeká na ostatní. V tom se mýlili, ale povážíme-li, že s lidmi je třeba pořádně otrásat, aby z nich spadlo to jejich, pak si řekneme, že dělali dobře. V 17 letech jsem byl svědkem u sebe malého krůčku ve srovnání se skoky těch velkých, ale musím vám říci, že protože jsem prošel bodem nic, zůstal za mnou daleko můj minulý svět a začal se rodit nový. Mám za to, že kdybych byl zažil něco daleko vznešenějšího, jako např. sv. Petr, nebyl bych odolal pokušení a prozradil bych lidem pravdu: "Ani nevíte, jak blízko je konec světa. Už buší na brány vašeho života. Čiňte pokání než bude pozdě!" Nebyl bych přeháněl, protože bych byl měl vědění o slabé skořápce našeho já a mohutné dynamice pravého božího Já pod ní. Dokud se to člověk nedoví, má pořád dost času, až umře jako zvíře, přestože už byl člověkem.

Dejte se inspirovat zdánlivě nepatrnými věcmi. Až příště budete pojídat jablko, zamyslete se nad jediným malým jeho jadérkem, do kterého se vešel celý velký strom. A my ho pouze schroustneme nebo zahodíme. Mám před sebou ve své pracovní obraz, který maloval můj otec r. 1911 dva roky před svou smrtí. Na něm zobrazena šťastná matka se houpá se třemi dětmi na prkně uprostřed opřeném o pařez. Děti stěží drží rovnováhu na druhém konci prkna, ale matka bdí nad tím, aby se jen bezpečně jemně

houpaly a hledí s nesmírnou něhou na děti, které se na druhé straně baví a pochopitelně si neuvědomují, že jejich hra by vzala náhlý konec, kdyby je matka pustila se zřetele. Odkud věděl můj otec, že budeme mít tři děti, dvě holčičky a jednoho chlapce, když se má manželka ještě ani nenarodila. Náhoda, že? A z takových náhod se upřádá celý náš život. Pro mě je to soustava vysvětlitelných zázraků, neboť nevidíme matku na druhé straně prkna.

V době, kdy Ježíš dělal před zraky svých učedníků zázraky, které jim měly otevřít oči, aby poznali, jak dochází k činu pocházejícímu od Boha, podobali se dětem, které si hrají bez hlubšího pochopení záměru hry. Měli k dispozici tutéž sílu od Boha, jakou měl Ježíš, ale přece jen seděli na druhé straně prkna. Uvažte sami:

Ježíšovi se nikdy nestalo, že by mu zázrak nevyšel, jako se stalo učedníkům. Ukažme si, co asi chybělo učedníkům z poznání před sesláním Ducha svatého.

Na rohu ulice křičí slepý a zmrzačený žebrák a žádá pomoc od Ježíše, když se dovídá, že jde kolem. Je neodbytný. Ježíš ví, že ho uzdraví. Zbývá mu překonat jen jednu překážku, vůli žebráka po uzdravení. Uzdravení je dokonale připraveno podle vůle Boží, kterou Ježíš zná. Ví také, jak se zbavit žebrákovy vůle. Ptá se ho, co si přeje, ačkoliv to dobře ví. (Žebrák vyřkne svou vůli a v tu chvíli se vzdává své vůle, neboť ji přenáší do Ježíšova výkonu, tj. odevzdává se mu. Vůle jeho se mění ve stav odevzdání, a to je moment, kdy Ježíš vyslovuje formuli o uzdravení a žebrák je uzdraven. Ježíš nesmí ani chvíli zaváhat, protože žebrák by se mohl vrátit ke své vůli a pak by zázrak nemohl být proveden.) Možná, že i učedníci Páně měli dojem, že rozhodující bylo Ježíšovo slovo, jako setník ("Pane, řekni jen slovo, a stane se Tvá vůle".) Dříve, než Ježíš vyslovil své "prohlédni" nebo jindy "chod" apod. byly zjednány podmínky k tomu, aby byl někdo uzdraven. Podstatou zázraku byl čin Boží. Slovo bylo pouhým komentářem. Tomu říkám svléci skutek ze slov nebo slova ze skutků. Nechci tím říci, abychom oddělovali jedno od druhého, nýbrž abychom spatřovali v řeči jen lidský dorozumivací prostředek omezený na velmi úzký okruh stvořeného, kdežto čin je něco všeobecně platného v celém vesmíru. Možná, že vás mylí počáteční slova evangelia sv. Jana: "Na počátku bylo Slovo, a skrze ně všechno bylo učiněno." Jenže tady Slovo znamená právě tvůrčí vůli Boží, která se neomezuje jen

na tvoření a udržování stvořeného, nýbrž působí též jako síla táhnoucí stvořené zpět k Bohu, jako Spasitel. Konečně je to dobře vysvětleno v dalším textu evangelia. Normální lidské slovo má velmi malý okruh působnosti. Je to nevím kolikátá aplikace boží vůle. Bůh je ve své podstatě jediným činitelem, jenže jeho zdrojový čin právě tak jako jeho zdrojovou vůli jednak nevnímáme jednak se s ní v čisté podobě nesetkáváme. Ona prochází stvořením, a teprve když projde tímto sítem, jeví se nám např. jako vůle člověka. Např. žebřákovi nebo setníkovi se jevila činnost Ježíšova, jako činnost člověka. Nicméně, doufám, že je zřejmé, že chápání Boha jako zdrojového činitele velmi prospívá pochopení předurčení. Každá úroveň, kterou tato vůle prochází, má právo vtisknout původní vůli svůj ráz a hlavně svůj smysl. Jakmile se to stane, vypadá výsledek a projev takové vůle jako předurčení od Boha, není však jím ani v jedné konkrétní podobě. Jestliže však Ježíš měl schopnost číst ve zdrojové boží vůli, a byl jí poslušen, mohl jednat **téměř** jako Bůh, všemocně, a především tak, že se v ničem neprotivil svými činy Bohu. Pro toto své vědění a poslušnost s absolutní jistotou věděl, koho má např. vyléčit. Umíte si už sami odpovědět, že nešlo o předurčení, nýbrž o znalost vůle Boží. Ježíš vytvořil dokonalý okruh mezi svým vědomím a mezi vůlí boží, okruh dokonale uzavřený. Bůh se svou vůlí vplýval do člověka-Ježíše, a Ježíš realizoval na lidské úrovni tuto vůli a tím vplýval od Boha. To je smysl osvícené činnosti- sjednocení s Bohem pomocí činnosti. Byli jsme informováni evangeliem, jak Ježíš této osvícené činnosti podroboval události a okolnosti, protože byl informován, jak je má pozměňovat, a podle svého vědění se také choval. Nyní se už dá snadno pochopit, proč lidští svědkové osvíceného typu, jakými byli apoštolové, chybně chápali některá slova Ježíšova (např. o blízkém posledním soudu) i po osvícení. Jako lidé měli tendenci stavět slovo do popředí před čin Boží, který slovu skrytě předcházela a byl za slovem skryt. Z evangelií snadno vyčteme, do jaké míry byli učedníci Páně závislí na slovu Páně a jak proto málo rozuměli jeho činům nebo událostem s tím souvisejícím. Teprve po zmrtvýchvstání si mohl Ježíš dovolit vysvětlit události kolem jeho života při cestě do Emauz se dvěma učedníky. Tehdy snad pochopili, že důležitější byly události než slova, a že slova byla jen komentářem k ukázce vyššího stylu života událostmi. Bohužel Církev se potom záhy vrátila k opačné hierarchii těch dvou hodnot, s výjimkou ukřižování Páně, které, protože bylo obklopeno nepochopením všech ostatních událostí ze života Ježíšova, musela považovat za neproniknutelné tajemství: "Ježíš Kristus svou krví spasil svět." Tento fakt je pravým předurčením neboť není pro lidstvo jiného východiska než

spojit se s Bohem nebo zahynout, jakmile se začalo přešlapovat na místě. Lidstvo se totiž dostává do takové vývojové fáze, že může svou vůlí provést mnohé věci, které dříve provést nemohlo, a nebude-li jeho vůle v souladu s vůlí boží, může se zničit.

Lidský svědek nemůže být nikdy nestranným pozorovatelem, protože i nestranné osvícení okamžitě doplňuje smyslovým vnímáním a rozumovým rozborem, které jsou velmi vzdáleny od vševědoucího nazírání božího. Uvědoměme si, k jakým rozpačitým závěrům muselo dojít církevní vedení křesťanů, když se nedopracovalo k pochopení symboliky Ježíšova života. Jak je obtížné obhájit nutnost Ježíšova utrpení a ponížení, jako vtěleného Boha, nevíme-li např. k čemu nám má celý Ježíšův život sloužit. Nestačí chápat Ježíše jako velmi ctnostného a poslušného Boha. Čím dále tím více potřebujeme vědět, že nám svým životem ukazoval, jak se máme stále více zmenšovat, aby v nás mohl žít Bůh. Tohle vědění nemělo končit u svatého Pavla. Nikdo nemůže být spasen, kdo nenásleduje Krista, což znamená nedrží-li se obecně platných principů cesty, jak je Ježíš ukázal svým životem. Potom pochopitelně platí, že je možno Krista následovat i když člověk není křesťanem a o Kristu se nikdy nedověděl. Stačí, když zná principy cesty a podle nich se soustavně zařizuje. A protože moudrost zakotvená v Ježíšově životě je v částech i v celku známá po celém světě, u všech osvícených lidí všech dob, už na této jejich úrovni je jeden ovčinec a jeden Pastýř. Ježíšovi šlo jen o to, aby se tento ovčinec otevřel i pro další ovce. Myslím, že se velmi přiblížila doba, kdy se otevřou oči daleko většímu počtu lidí než dříve a kdy se přestanou přít o své mínění a přejdeme k obecnému poznání, které nepochází z člověka nýbrž z Boha.

Je vám známo, že od roku 1930 chápu svůj život jako experiment v předešlém slova smyslu prováděném na sobě, a od roku 1939 prováděném i na každém, kdo je mi svěřen. Tím způsobem jsem si soustavně prověřoval předurčenost napřed na sobě a potom na svém nejbližším okolí.

Aspoň bych rád ukázal, jak se mění předurčení velkorysým rozhodnutím o novém vyšším způsobu života.

Případ se týká mé manželky, která zemřela 9. 11. 1981. Uvádím i přesná data, abyste si mohli všechno propočítat, budete-li umět. Manželku budu uvádět v dalším textu šifrou A (Anežka) a budu se zmiňovat jen o jejím vedení, které se začalo rozvíjet, jakmile učinila rozhodnutí o změně smyslu života. Když se jí mělo narodit třetí dítě, rozhodla se, že ono bude poslední, protože ona

změní smysl života. Do té doby smyslem jejího života bylo přivést na svět několik dětí. V dubnu 1951 (poslední dítě se narodilo 25. 10. 1951), tedy v době prokazatelného těhotenství, učinila rozhodnutí, že novým smyslem jejího života bude cesta k Bohu - opět celým životem, jako před tím od roku 1945 spěla celým životem k dětem. Uvádím jen její snové vedení. Činím tak proto, že stačí k pochopení výkladu. Upozorňuji však že vedle toho se změnilo i vedení událostmi a mé poznání. Právě nejzajímavější je ukázka závislosti manželky na manželovi, pokud on souhlasí s rozhodnutím manželky a pokud je už dříve na téže cestě, na kterou teprve se manželka dává. Podnět může pochopitelně stejně dobře vyjít od manželky. Vybírám čtyři charakteristické sny, které měla A., jako součást jejího duchovního vedení.

Začátkem dubna 1951 se A. zdálo, že jsem ji poslal dvakrát do kostela. Po prvním kostele šla do Bukova s kopce a nějakí lidé vedli odněkud dva koně, které někde něčemu naučili. Konec jim utekli a lidé se snažili je chytit. Pak koníci přišli k A. a sešli s A. s kopce.

Po druhém pobytu v kostele A. seděla ve vaně, tělo si nemyla, ale zato nohy, které měly na sobě špínu.

(Stručný výklad: Poslal jsem A. dvakrát do kostela, tj. na radu k Bohu, jak si má počínat se svou myslí a jak se svou tělesností. Bukov je malá obec nad rodištěm A., nad Dolní Rožínkou, která sama nemá kostel. Jestliže tedy šla A. od Bukova k Rožínce, vracela se ke svému narození na této zemi. Člověk, který dělá rozhodnutí tak velkorysě jako A., se znovu rodí a získává nové dispozice, nové schopnosti, které před tím neměl ani z genetických důvodů ani z karmických nebo reinkarnačních důvodů. Každý člověk se dává vést především lidmi. Pochopitelně to platí o jejich mysli. Dva koně představují mysl A. zasazenou do dualismu, také ovšem je tu narážka, že A. jde v životě ve dvojici myslí, její a mé, to je konkretizace dualismu. Pokud taková mysl je vedena jen lidsky, i když se všeličemu naučí, nedá se zvládnout, utíká. Člověk pak vlastně nic jiného nedělá, než se snaží mysl chytit. Podaří se mu to teprve tehdy, když učinil rozhodnutí typu A. Kůň se k němu sám přidá bez honění: Člověk svým rozhodnutím samočinně získává schopnost zvládnout mysl, dobrat se s ní za věci naučené do Rožínky, do místa zrodu. Tam ještě mysl nemyslela povídavě. To je jedna z podstatných známek znovuzrození. O co se kdokoliv lidsky snaží, to je mu přidáno z Boží milosti, jestliže pro její působení svým rozhodnutím uprázdnil místo a je-li toho nového zapotřebí.

Po druhém kostele následuje bližší poučení o modlitbě, která symbolicky očišťuje nohy tak, že už není třeba mýt ostatní tělo. Viz Ježíš, který myl nohy učedníků. A. dostala návod k modlitbě. Ten zde neuvádím, protože není obecně platný. Přesto však považuji za nutné říci, že nespočíval v technice, nýbrž ve způsobu života, v přístupu k věcem, událostem, a pak teprve jako dovršení návodu k modlitbě samé. Nezáleží tolik na tom, kolik se toho člověk namodlí, nýbrž na tom, jak se k modlitbě připraví, aby byla obětí Bohu, výrazem odevzdání člověka Bohu. Jsme činní proto, abychom plody své činnosti mohli s klidným svědomím denně odevzdávat Bohu. Zprvu mu nedokážeme odevzdat ani své, později dokážeme odevzdat i sebe. Tohoto druhého dlouho není zapotřebí pro činnost, aby ta vůbec mohla být obětována. Také v tomto smyslu je možno chápat dvojici koní. Nikdy jsem nikomu netvrdil konkrétní věci, pokud jsem k tomu nedostal vysvětlení od osobního vedení dotyčného člověka.

Tak tomu bylo i v případě A. Snům vůbec nerozuměla, byly určeny k mému vysvětlení. Jako nyní byla zmínka o dvojím pobytu v kostele a o dvou koních, tak v dalším snu bude figurovat větší počet párů koní. Je to specifika vedení pro dva. Je tu ukazováno na jakousi dělbu práce, když jdou dva, nechci říci po téže cestě, ale mám na mysli tentýž směr, paralelně vedle sebe).

22. dubna 1951 měla A. další sen: Šla pro mléko do dvora v Rožínce a měla platit Kčs 205,-. Neměla peníze, tak nabízela jeden ze dvou prstýnků. Každý prstýnek znamenal 100 Kčs. 5 korun drobných měla. Druhý prstýnek však byl její snubní. Ten nechtěla dát a šla si ke mně pro peníze. Byl jsem ve stáji a opatroval jsem krásné koně, kteří tam stáli po dvou. Dal jsem A. peněženku plnou peněz řekl, aby dala ty staré stokoruny.

(Vysvětlení: Nakonec tedy nebylo třeba platiti závazkem, prstýnkem, pokud se tento závazek např. novým rozhodnutím dostal na jinou úroveň spolupráce. Z tohoto snu jsme se dovídali, že není předurčenosti, jak se lidé domnívají. Zvláště při modlitbě není třeba myslet na budoucnost, nýbrž řešit situaci nastalou v modlitbě. Budoucnost je taková, jak člověk řeší přítomnost. Z tohoto snu se domníváme, že A. šla pro mléko zase do místa svého zrodu. Není to už přesně místo jejího narození, nýbrž místo, kde se produkuje mléko, síla, kterou potřebujeme v přítomném okamžiku. Co si A. té chvíle nastřádala, byly pouhé drobné. Na tom tolik nezáleží. Větší hodnoty jí připravoval přítomný stav věcí. Takový je poměr mezi předurčeností pocházející ze zrodu, z karmy, z převtělování a mezi přítomným stavem věcí. U nikoho tomu není jinak, i když o tom není informován jako A. Neinformo-

vanost pouze snižuje zodpovědnost člověka a zvyšuje míru utrpení způsobeného tápáním.

Číselná symbolika tohoto snu byla předložena tak, abych jí porozuměl svým arsenálem vědomostí. V této souvislosti pět pro mne znamená hmotnou základnu života. A. musela vložit do díla svůj život, lépe řečeno, co z něho v té chvíli pro sebe měla. Mléko však stálo 205 Kčs. A. měla dva prstýnky, dva závazky, vztah k sobě a vztah ke mně. Každý prstýnek představoval 100 Kčs. Sto je pro mě jednička před dvěma nulami. Pro vykladače snu je důležité právě jen to, co si vykladač myslí o číselných a jiných symbolech, pokud je pověřen výkladem. Není rozhodující, jak se na symboliku dívá někdo jiný, kdo sen závazně nevykládá. Sto tedy považuji za jednotku - Boha, předsazenou dvěma nulám, tj. člověka zasazeného do dualismu - to je výklad obecný. Kdežto zde je každá stovka symbolem obsahu rozhodnutí, které A. učinila, a které se krylo s druhou stovkou, s mým rozhodnutím. Nakonec A. nedala prstýnky, nýbrž tyto dvě stovky. Není třeba od ničeho utíkat, nýbrž řídit se hierarchií hodnot obsažených např. v Otčenáši. Člověk, který se rozhodl pro hledání království božího především a této zásady se drží, má k dispozici plnou peněženku peněz, především stovek, tj. má připravenou sílu k řešení různých situací tak, aby při nich zůstala vůdčí myšlenkou cesta k Bohu a nebyla zastíněna naléhavostí nebo rušivou mocí situací. Nejhorší by bylo, kdyby člověk ty stokoruny považoval za své. Podobně je tomu s krásnými koňmi. Za stáj považuji lidské tělo. Páry krásných koní za myšlenková řešení, která už jsou vypěstována. V minulém snu jsem se dověděl, že koně se mají vracet pokojně do místa zrodu. Nuže už je jich tam řada párů. Místo pak už není místem, nýbrž podvědomím, už se nepřichází místně narodit, jak odpověděl Ježíš na bláhovou otázku Nikodémovu, zda má člověk znovu vejít do matčina lůna. Co je matčíným lůnem myšlenky? Bdělý stav myslí bez myšlenkového pohybu. Bližší se dá pochopit z podobenství o deseti pannách. Koně byli ve stáji, nepobíhali. Brát z peněženky staré stokoruny znamená vyřazovat z vlastního oběhu myšlenky, které už byly dlouho v oběhu. I myšlenka 100 se opotřebuje, ztrácí na síle a musí být vyměněna za mléko.)

Další sen z 5. 5. 1951. A. seděla v divadle. Někdo jí řekl, že jí ukáží, z jakého zvířete má kožišinky na kabátu.

Zvíře se objevilo na jevišti. Bylo to velké zvíře, silnější než lev, tělo mělo hladké jako svišť, tlamu širokou se dvěma zuby jako hroch. Začlo A. honit. A. utíkala a zavírala za sebou dveře.

To zvíře patřilo princovi a ten A. hledal, zvíře už jí nehonilo. Nakonec A. chytil prince. A. mu říkala, že se bojíte zvířete. Říkal, že se nesmí bát.

Jiný sen z ukončení této série: 17. 2. 1953. A. věšela prádlo. Přiběhl k ní velký pes a ohrožoval ji. Řekl jí lidským hlasem, že ji nebude ohrožovat, doporučí-li mu někoho, kdo by ho naučil latinsky. Ona mu slíbila, že se mne dotáže a pes spokojeně odešel.

(To je všechno, co se dá symbolicky říci, o zvládnutí situace, která nastane po rozhodnutí, jež učinila A. Dva poslední sny jsou ukázkou toho, jak byla A. mistrně poučována o tom, jak má zvládnout své vášně. Na taková řešení by člověk nepřišel. Člověk, žijící ve světě a ne v ústraní, nemůže provádět askezi typu klášterního, a přece má po ruce prostředky účinnější než člověk, který prchá před světem do ústraní.

A. nikdy neměla kožišinky na kabátě. Je to narážka na půvab ženy a odkud pochází. Dovídá se, že zvíře patří princovi a ne obyčejnému člověku, s nímž se ztotožňuje. Zvíře jí přestane honit, jakmile se setká s princem a od něho se dovídá, že zvíře patří princovi, který vlastně zvíře poslal, protože sám A. hledal.

Takto poznané zvíře mluví lidským hlasem, i když ještě člověka ohrožuje, pokud nemá naději, že se naučí latinsky. My tedy máme ke zvířeti nějakou zvláštní povinnost. Člověk má pochopit, že zvíře není určeno k tomu, aby ohrožovalo člověka, pokud chce člověk dovést svou očistu (věšení prádla). Latina je v křesťanství symbolem duchovní řeči a ta zase symbolem duchovní vlády nad sebou. A. tedy byla vybídnuta, aby mě v tomto případě napodobovala, že tím získá moc k překonání sama sebe. Vzpomeňte si na podobenství, které pronesl Ramakrišna. Mám je na mysli, když chci někoho napomenout, aby nebyl pyšný na své duchovní pokroky. A. mě potřebovala jako pomocníka, ne jako mistra. A teď přece to podobenství: Žák nosil mistrovi potravu a dával se proto převádět přes řeku. Jednou byla řeka rozvodněna, a nikdo žáka nechtěl převést. Žák věřil v moc mistrovi a s tím také v moc jeho jména. Opakoval jeho jméno a přešel suchou nohou přes rozvodněnou řeku. Mistr se ho ptal, jakou mocí se dostal přes řeku. Žák mu prozradil svou víru v moc mistrovi jména. Mistr se tím cítil velmi polichocen a chtěl se přesvědčit, jakou moc má jeho jméno. Mistr se však při opakování svého jména topil a raději včas zanechal toho pokusu. Kdo je někým napodobován, nesmí si ani na okamžik myslet, že je dále než napodobující. Jedinou skutečnou mocí je tu víra napodobujícího. A. byla pro mne

skvělým zkušebním kamenem pokory nepocházející ze chtěného pokořování, nýbrž z poznání, v kom je zdroj lidské síly, čím je zvíře, kdo má moc je zvládnout. Podobně nemůže zvládnout čas, kdo chce vládnout časem. Tak je tomu s předurčeností.)

Správně pojatá duchovní cesta není bojem s časem a se vším, co s ním souvisí, např. také s předurčeností, nýbrž bojem o správně užitý přítomný okamžik. Každý okamžik má stejnou cenu, mnohem větší než budoucnost, ať už bude pro člověka jakkoliv dlouhá. Nedokáží-li se lidé setkat s princem, se svou vznešenou duchovní podstatou, stále jen se budou setkávat se zvířetem, které je bude honit. V tom je správné pochopení slov "Bděte, neboť nevíte dne ani hodiny." Proč se starat více o to, co bude, když zanedbáváme to, co je. Ježíš razil heslo: Teď jdi za mnou, nebo už nikdy nepůjdeš, ani tě nebudu znát. Bůh s námi nebude nikdy více než s námi je. Jest na nás, abychom my byli s ním, jako on je s námi.

Svatý Pavel by k tomu řekl: "Dělej co chceš, jen když miluješ."

Dvakrát v životě jsem měl příležitost učit hrstku lidí žít intenzivně přítomným okamžikem. Poprvé v koncentračním táboře od listopadu 1939 do dubna 1940 a pak od 2. do 8. července 1973 v Kalech. Je poučné, že přítomnost zažívání v koncentračním táboře byla u té hrstky lidí pozhnanější než v Kalech, a to proto, že lidé, kterým hrozila bezprostřední smrt, se nespolehnali na to, že budou žít ještě další den. Každá chvíle, kterou prožívali, byla v jejich myslích tou poslední. Menší úspěch těch v Kalech nebyl způsoben menší vyspělostí než těch v koncentračním táboře. Nic nebylo v tomto smyslu předurčeno. Jen přítomnost v obou případech doléhala s jinou naléhavostí. Proto Ježíš tolik dbal na to, aby jeho následovníci věřili na už nastávající okamžik konce světa. Nelhal, nýbrž učil je správně zacházet s přítomností. Jediným obelstěným byl ten, který měl být zabit, aby mohl žít. Petr a ani jeden z učedníků až na Jana a později Pavla, by byl nešel za Ježíšem, kdyby byl nevěřil, že konec světa je za dveřmi. Jan se nikdy nevzdaloval od Ježíše, kterého miloval, Petr se teprve lásce učil. I to je dobrá cesta pro všechny, kteří dosud zapírají Krista v přítomném okamžiku, kteří se chovají jako Petr, který prohlásil: "Neznám toho člověka." A pak hořce plakal, protože se poctivě učil milovat a poctivě chtěl milovat. Ve chvíli, kdy Petr zapřel Krista, ještě zvíře honilo Petra. Do té doby se povětšinou setkával jen s tělem Ježíšovým. Jakmile se začal setkávat s duchem Kristovým, zvíře nad ním nemělo moci.

Získal jsem čas k tomu, abych dopsal, co jsem vynechal na str. (OTAZKY.A7, str., 20) Místo podškrtnuté věty nebo hned po ní s příslušnou poznámkou můžete si zapamatovat toto:

Vložka ke straně 20 po slovech nebo nemá oleje (text jsem znovu přepracoval, aby lépe zapadl do dále psaného po str. 20 až do str. ...Přesto se někde bude se zmíněnými stránkami překrývat.).

Ježíš v několika svých podobenstvích vysvětluje, proč se duchovní vedení ocitá v koncích. Tím chce především říci, že člověku je svěřena obrovská moc, kterou může i zneužít. Ježíš však také neopomíjí říci, jaké následky má toto zneužití nebo zanedbání. Kdyby existovalo něco jako předurčení, jak se mu běžně rozumí, byl by se o tom aspoň slovem zmínil. On však naopak ukazuje, co způsobuje chybné nebo dokonce zlomyslné užití lidské vůle.

Bude-li někdo tvrdit, že je možné, aby každý, koho Ježíš vyléčil, byl už napřed předurčen, a jen proto mohl být vyléčen, Ježíš s tímto argumentem jakoby počítal, a proto v několika podobenstvích ukazuje, že se podvolil lidské vůli těch, kdo chtěli být např. vyléčení. Nesmí nás mýlit, jak jsme si už řekli, že předem bylo určeno proroky, co se se samotným Ježíšem má stát a tudíž se to muselo stát, jak pravil Ježíš dvěma učedníkům, s nimiž šel do Emaus po svém vzkříšení. Proroci šli Ježíšovou cestou dávno před narozením Ježíše v Betlémě, neboť v Ježíšově životě jsou obsaženy obecně platné principy cesty k Bohu, a jen proto se muselo s Ježíšem stát, co se stalo už před tím s proroky a co se stane kdykoliv v budoucnosti s námi. Chápete, jaký je to nový pohled na předurčování? Principiálně se nemůže jít jinak než jak šel Ježíš, jak šli proroci, neboť principiálně, ne konkrétně, jde o jednu jedinou cestu k Bohu. Konkrétně se cesty liší, protože vycházejí s jiných stran, mají různá východiska, ale všechny míří do téhož cíle, to je jejich společný princip. Tohle kdyby konečně různověrci pochopili! Bylo by po zbytečných sporech o tom, kdo jde lépe a kdo jde chybně. Všichni by poznali podle principů Ježíšovy cesty, kdo jde správně, i když se zdá, že jde jinak než jiný člověk. Řeknou si potom, jak byli bláhoví, když se přeli o to, jak se má postupovat. Každý z nás objevujeme něco, co už je dávno objeveno.

V Ježíšově životě je vyložena soustava vzorců, protože však každý se nachází na jiném kilometru cesty a přichází odjinud, má se řídit jiným vzorcem, zapsaném na příslušném patníku cesty. Pomocí principů se nemůže potírat užití vůle, nýbrž naopak

pomocí nich se dá vůle správně použít. Už nemusíme kráčet slepě, nýbrž s otevřeným hledím se můžeme dávat do boje proti sobě, proti tomu, který je pohodlný a vymlouvá se dokonce na předurčení: "Ono mu není určeno, aby šel dál!" Jak mistrně dovede člověk omlouvat lenivost a nechť opustit svůj zahrnovající kutloch někde na cestě. Vyvětrejme své obydlí! To nejsou naše pravé příbytky. Ty jsou pro nás připraveny u Boha, ne někde na cestě. Na cestě jsou jen mezníky. Neshlédněme se na žádném z nich a nezačneme je bílit a okolo nich tančit, místo abychom si jen odpočinuli a šli dál.

A nyní k těm podobenstvím. Některé z nich nevyžadují velkého vysvětlování, jiné si pro náš účel budou vyžadovat dalšího vysvětlení, i když už byla několikrát vysvětlena. Hloubka pravdy v podobenstvích je nezměrná. Většina z podobenství jsou vertikálními průřezy cesty k Bohu: zdola nahoru, shora dolů, a buď celou šíří nebo jen některou vrstvou, a tato skutečnost činí jejich výklad tak bohatý, jak jen si to vyžaduje různotvárnost cesty na různých stupních vývoje.

Výběr podobenství zahájím jedním, ve kterém se připomíná, jak probíhá celý duchovní vývoj.

Mar. IV, 26-29: Dále řekl: "S božím královstvím je to tak, jako když člověk zaseje semeno do země, ať spí či bdí, v noci i ve dne, semeno vzchází a roste, on ani neví jak. Země sama od sebe plodí nejprve stéblo, potom klas, a nakonec zralé obilí v klasu. A když úroda dozraje, hospodář hned pošle srp, protože nastala žeň."

Máme před sebou jedno z nejsrozumitelnějších míst o funkci automatismu (2). Člověk ani neví, že těmi rozhodnutími, která mění smysl jeho života, zasévá do země (do své tělesnosti) semeno, které roste napřed vskrytu a později vyklíčí na povrch. Stačí, když člověk trvá na svém rozhodnutí, to je jakoby chránil půdu, do které bylo semeno zaseto. Je zbytečné, aby člověk něco věděl o semeni, důležité však je, aby trval na svém rozhodnutí a prakticoval je. Ono je závlahou, ono je sluncem, ono je klidem, které semeno potřebuje ke svému vzrůstu. Schopnosti růstu jsou obsaženy v něm, naše rozhodnutí je tím vším okolo, jak bylo řečeno. V podobenství je pamatováno na to, že semeno roste pro Hospodáře. Člověk může mít z jeho růstu radost, to je v pořádku, ale tou radostí je vědomí, že slouží Hospodáři, který pošle nakonec svůj srp, aby pro sebe sklídl. Co se při té sklizni děje, je vysvětleno v podobenství o hřivnách tam, kde se mluví o příchodu Hospodáře, aby zúčtoval se služebníky.

V jiných podobenstvích semeno zasévá Hospodář, ne služebník. Nehledejte rozpor mezi tímto faktem a předešlým mým výkladem o lidském rozhodnutí. Pouze jsem se spustil po vertikále trochu hlouběji. Semeno je v každém člověku připraveno, ale nemůže vzejít, není v zemi, nemá organický vztah k obsahu lidského života. Zasazení semene má tedy dvě podoby: Od Boha je zasazeno tak jako tak - každý jsme nositelem jiskry Boží (Atmana), ale člověk se musí rozhodnout tak, jak odpovídá vůli boží po zakořenění božího království v člověku. Je-li toto rozhodnutí ve shodě s věčným cílem, člověk konečně jedná, jak Bůh chce, už to vlastně není jeho jednání. Jednou se o tom přesvědčí, že, jako před ním učedníci Páně, bude dělat něco, co by sám ze sebe vůbec nedokázal, takže, jinak řečeno, bude při vrcholné činnosti nečinný. Bylo by třeba ještě pro rozum srovnat zdánlivé rozpory v podobenství o výrocích Ježíšových, jako třeba, že semeno má umřít, kdežto věčná jiskra boží v člověku nemůže umřít. Rozeznávejme semeno nevtělené do úkolů cesty k Bohu, takové ztrácíme v okamžiku smrti. Semeno vtělené do úkolů duchovního růstu neztrácíme jinak než tak, že semeno už neexistuje jako nevtělené, nýbrž sestupující na úroveň, na které se člověk nachází. Tyto úrovně jsou naznačeny růstem obilí ze semene. Člověk si to třeba ani neuvědomuje, že Bůh v něm začíná aktivně působit. Nejpozději si to může uvědomit před mystickou smrtí na kříži, jako se stalo sv. Terezii z Avily. Dověděla se, že kdyby Bůh za ni znovu zemřel na kříži, že ani ona by vnitřně nezemřela atd.

Totéž z jiného pohledu se podrobněji vysvětluje v podobenství o deseti pannách. Podobenství jsem už několikrát vysvětlil, a prosím, abyste si dřívější vysvětlení doplnili o toto, které je na vertikále trochu hlouběji položeno. Nestavte toto nové vysvětlení ani proti běžnému - bdělá příprava a planá jistota - ani proti mému dřívějšímu, nýbrž stavte je vedle sebe.

Nebudu už znovu citovat celý text Mat. XXV, 1-13. Stačí si tentokrát všimnout, že rozumné panny si vzaly s lampami i olej v nádobách. Když Ženich nepřicházel, na všechny přišla ospalost a usnuly. Když konečně Ženich přišel, lampy těch pošetilých panen dohasínaly. Ženich je odmítl, protože neměly lampy rozsvícené a zmeškaly by Ženicha, kdyby si byly šly olej nakoupit. Praví se v poslední větě: "Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu." Pozastavme se nad tím, o jakou bdělost tady jde. Vždyť všechny panny usnuly, a přesto ty, které měly olej, byly přijaty, a které neměly olej, byly odmítnuty slovy "Neznám vás".

1. Nezáleží a tom, že kdo čeká, usne. Kdo si nepomáhá symbolikou Ježíšova života, nepochopí. Zdali nakonec vadilo, že učedníci Páně usnuli na Olivetské hoře. Byli přesto přijati, protože měli v zásobě olej. Tím olejem nebyly jen dobré skutky, které provedli během tří let učednictví, jako četná uzdravení a obrácení, nýbrž i způsob jednání, do kterého se během učednictví dostali. Naučili se jednat boží silou, ne s vlastní. Tedy vlastní silou nečinili nic a bylo jim to znovu dokázáno na Olivetské hoře v Getsemanské zahradě, když vlastní silou nebyli schopni být bdělými. Je dokonce nutné, aby lidské síly usnuly před příchodem Ženicha. Ten jako by čekal, až lidské síly usnou, a dříve nepřichází, dokud jsou ve stavu bdělém. Všechny panny usnuly - to byl slibný začátek. Při žádoucím způsobu čekání nesmí člověk zneklidnit, nýbrž má se chovat jakoby už nečekal. To je skvěle naznačeno usnutím panen. Co sebou přináší pouhý bdělý stav, který se ukazuje být nedostačující? Obsahuje myšlenkový pohyb, třebaže i ten velmi kladný - naději na příchod Ženicha, aby se ukázalo, že ani naděje v rozhodujícím okamžiku není na místě. Pravý stav čekání je usnutí veškeré lidské vůle, i té, s nejvznešenějším obsahem. Ale něco přece jen musí zbyť, co způsobí, že Ženich takto podivně čekajícího neodmítne. A tím nutným zbývajícím je

2. olej v nádobkách, tedy jiný olej než který je v samotné lampě bdělosti. Ten, jak jsme si právě vysvětlili, dochází, a kdyby nedocházel, nepřišel by Ženich. To je přece způsob třídění, oddělování konkrétní lidské vůle, která zde dohrává svou roli, od stavu vůle - oleje v nádobkách. Co je tedy tím olejem v nádobkách? Je to patrně olej koupený (viz koupené mléko za 205) nebo dokonce dříve půjčený, jak je patrné z podobenství o svatbě syna krále (Mat. XXII, 1-14), kde se mluví o potřebě svatebního roucha. Proto vám Ježíš radí, abyste nebili své služebníky, když pán nejde (Mat. XXIV, 48-49.) Těmi služebníky jsou naše lidské vlastnosti, jimž chybně máme za zlé, že jsou tak chabé a zneklidňujeme se tím zbytečně. Už jsme si přece mohli praxí prověřit, co tito služebníci zможou a co nikoliv. Za opožděný příchod Pána nemohou. Nebudme bláhoví. Nemáme svatebního roucha nebo olej v nádobkách, v tom je ta chyba.

Co myslíte, kde ti žebráci nachytaní na rozích vzali najednou svatební roucha? To nebyla jejich roucha, ta si mohli půjčit, protože věděli, že by se bez nich na svatbě neobešli. Ještě jednou, promiňte, vidím, že dosavadní výklad je nedostačující. Co myslíte? Bylo stejně rozhodující pro správné hospodaření s hřivnami, že je přijali, aby s nimi začli hospodařit pro Hospodáře, jako že s nimi hospodařili? Když s nimi hospodařili (= tři roky

učednictví), naučili se něčemu jako samovolnosti v hospodaření (= lidé něčemu koně naučili). Nemuseli se už svou vůlí podněcovat k dalšímu hospodaření, neboť ono jim šlo samo, jako kdyby si půjčili svatební roucho nebo jako by prostě měli v nádobkách olej. Dále už **zatím** výklad nepůjde. Jen bych neměl zapomenout říci, že sedět na svatbě králově, nebo být přijat Ženichem, nebo zúčtovat s Hospodářem o hřivnách není konečnou fází vývoje. Je to jen přebývání na úrovni jiné zákonitosti, ovšem že vyšší.

Co není obsaženo v podobenstvích, je obsaženo v symbolice Ježíšova života. Podobenství vedle Ježíšova života jsou pouhou náповědou. Dostane-li někdo místo hřivny město, musí s ním nadále hospodařit. Podobenství nemohlo být dovedeno dále, protože hospodaření s městem má pochopitelně jiný ráz než hospodaření s hřivnou. Hospodaření s městem je už hospodaření se soustavou života, který se nachází na podřízeném místě vzhledem k hospodařícímu atd.

Mluvím-li o hospodaření s věcmi, mám na mysli rozsah práv člověka, který hospodaří s hřivnami. Ve smyslu duchovním, lidé, kteří nenásledují Krista, jsou mrtví, tedy věcmi. Dál pravomoc člověka hospodařícího s hřivnami nesahá. Začne-li hospodařit s městem, začne se zapojovat přímo do vědomé spolupráce s Bohem, též do spolupráce s živými, a z této rozšířené pravomoci vznikají nové povinnosti a nová práva. "Cokoliv rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi" atd. Přál bych si, abyste z této poznámky nabyli dojem o tom, jak to dopadá v nebi.

16. 5. 1982

O B S A H - III. díl

Je nějaký recept na následování Krista, který by vedl až na konec cesty?.....	_A5 str. 2
Jak je tomu s posmrtným životem?.....	_A6 str. 1
Dá se postupovat podle cesty jiného člověka?.....	_A6 str. 21
Co znamená ztratit svůj život?.....	_A6 str. 34
Jak je tomu s karmou, reinkarnací a předurčením?..	_A7 str. 9

